xioque [i. e. *lupis terribili*, eosque *fuganti*] *supplicemus, vt has quidem feras suis ipsius tollat sagittis, pestem vero in capras vertat. Nos autem*, o Graeci, *nosmetipsos curemus: opus enim est pestem vitaturis tenui diaeta, motuque vehementiore. Medendi enim quidem artem haud attigi; omnia tamen sapientiae patent.* Haec locutus, carnium quidem mercatum cohibuit, militesque annonam repudiare iussit. Mensa vero secunda, & oleribus nulla arte cultis exercitum pauit, sibi iam obsequentem, & quicquid a Palamede dictum foret, diuinum esse, & oraculi autoritatem habere existimantem. Sane enim etiam euenit, vt pestis, quam praedixerat, Hellespontiacas inuaderet ciuitates, initioque, vt aiunt, facto a Ponto Ilio etiam incumberet, Graecorum autem laeserit neminem, in pestilenti tellure licet castra haberent. Praeter diaetam enim, vt mouerentur etiam vehementius hoc modo callide instituit. Centum deductis nauibus exercitum per vices imposuit remigantem, inuicemque certantem, quae prior nauis aut promontorium circuiret, aut scopulum attingeret, aut ante quam vicinae portum littusue attingeret. Persuasitque etiam Agamemnoni, vt celeris nauigationis praemia ipsis proponeret. Itaque laeti, bonaeque valetudinis sibi conscii, sese exercebant. Nempe & docebat ipsos, quod terra corrupta, seque ita habente, suauius sit, & respirationi tutius inseruiat mare. Istis autem de causis a Graecis sapientiae praemia ipse tulit.

V. Vlysses interea in obscuro viuere sese putabat, & quicquid ipsi erat versutiae in Palamedem vertebat. De his [porro] Protesilaus sequentia refert. Achillem aduersus insulas dispositasque in littore ciuitates bellum geren-

φυξίῳ[7], τὰ μέν θηρία ταῦτα, τοῖς ἑαυτοῦ τόξοις ἐξελεῖν, τὴν νόσον δὲ[8] ἐς αἶγας τρέψαι. καὶ ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ελληνες, ἐπιμελώμεθα ἡμῶν αὐτῶν· δεῖ γὰρ[9] τοῖς φυλαττομένοις τὰ λοιμώδη διαίτης λεπτῆς, καὶ κινήσεων συντόνων. ἰατρικῆς μὲν γὰρ οὐχ ἡψάμην[10], σοφίᾳ δὲ καταληπτὰ ἅπαντα. εἰπὼν ταῦτα, τὴν μὲν τῶν κρεῶν ἀγορὰν ἐπέσχε, καὶ τὰ στρατιωτικὰ τῶν σιτίων ἐκέλευσε παραιτήσασθαι. τραγήμασι δὲ, καὶ λαχάνοις ἀγρίοις διῆγε τὸν στρατὸν, πειθομένους αὐτῷ, καὶ πᾶν τὸ ἐκ Παλαμήδους θειόν τε[11] ἡγουμένους καὶ χρησμῶδες. καὶ γὰρ δὴ ὁ λοιμὸς, ὃν προὔλεγεν, ἐνέσκηψε μὲν ἐς τὰς Ελλησποντικὰς πόλεις, ἀρξάμενος δὲ[12], φασὶν, ἐκ τοῦ Πόντου, προσέπεσε καὶ τῷ Ιλίῳ· τῶν δὲ Ελλήνων οὐδενὸς ἥψατο[13], καί τοι στρατοπεδευόντων ἐν τῇ νοσούσῃ[14]. πρὸς γὰρ τῇ διαίτῃ καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν ὧδε ἐσοφίζετο[15]. καθελκύσας ἑκατὸν ναῦς, ἐνεβίβαζε τὸν στρατὸν κατὰ μέρος, ἐρέττοντάς τε καὶ ἁμιλλωμένους ἀλλήλοις, ἢ ἀκρωτήριον περιβαλεῖν, ἢ σκοπέλου ἅψασθαι, ἢ προκατᾶραι τῶν πέλας ἐς λιμένα τινὰ, ἢ ἀκτήν. ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Αγαμέμνονα προθεῖναι σφίσι τοῦ ταχυναυτεῖν ἆθλα. χαίροντες οὖν ἐγυμνάζοντο, καὶ ξυνιέντες τὸ ὑγιαίνειν. καὶ γὰρ ἐδίδασκεν αὐτοὺς, ὅτι, τῆς γῆς παρεφθορυίας τε καὶ οὕτως ἐχούσης, ἡδίων ἡ θάλαττα, καὶ ἀσφαλεστέρα ἀναπνεῖν. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν σοφίας ἀριστεῖα ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ελλήνων.

Ο δὲ Οδυσσεὺς ἀτίμως τε ἡγεῖτο πράττειν, καὶ πανουργίας ὅ, τι εἶχεν ἐπὶ τὸν Παλαμήδην ἔστρεφεν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πρωτεσίλεως τοιαῦτα ἀπαγγέλλει. τὸν Αχιλλέα στρατεύοντα ἐπὶ τὰς νήσους[1], καὶ τὰς ἀκταίας πόλεις, αἰτῆσαι τοὺς

---

credebatur, vt sex aestiuos apud Delum. Virgil. Aen. V, 143.

Qualis vbi hybernam Lyciam *Xanthique fluenta*
Deserit, ac Delum *maternam inuisit* Apollo.

A *Lycia* igitur *Lycius* dictus, vt *Delius* a Delo. Hoc tamen loco a Palamede dubium non est Apollinem Λύκειον dici a *lupis*, siue *fugandis* siue *occidendis*. Sic apud Sicyonios Apollini, cognomento Λυκαίῳ, templum extructum ob *lupos* interemtos narrat Pausan. in Corinthiac. p. 53. Sic Festus: *Lycii Apollinis oraculum in Lycia maximae claritatis fuit ob luporum interfectionem.* Λυκοκτόνος etiam appellatur apud Scholiast. ad Aristoph. Aues p. 559. & Hesych. *Deus* nempe *pastoralis* luporum quoque auerruncandorum curam gerere debet, vt ex Aristarcho & Phurnuto obseruat Gyraldus.

7 Φυξίῳ] φύξις φυγή est apud Hesych. hoc igitur cognomen quoque a *lupis fugandis*. Φύξιον Iouem quoque cognominari notum.

8 τόξοις ἐξελεῖν τὴν νοσ. δ.] sic cod. Barocc. & Coll. Noui. Editi: τόξοις ἂν ἐξελεῖν ἔχειν τὴν νόσ. δέ.

9 δεῖ γὰρ] Laudian. δεῖ δὲ.

10 ἰατρικ. μ. γ. οὐχ. ἡψ.] nempe medicinae contemtor *Palamedes* vt patet ex iis, quae paulo ante narratur dixisse ad *Chironem* §. I. huius capitis.

11 θειόν τε] cod. Collegii Noui θειόν τι.

12 ἀρξάμ. δὲ] δὲ hic adieci ex cod. Barocc. contra mox post προσέπεσε quod in vulgatis erat δὲ, omittendum fuit.

13 τ. δ. Ελλήνων οὐδενὸς ἥψ.] aliter Homerus Iliad. Α' v. 44. seq.

14 ἐν τῇ νοσούσῃ] genuinam hanc puto lectionem, quam in margine annotauerat Morellus. Sic enim loquuntur Graeci. Vulgati habebant ἐν γῇ νοσούσῃ.

15 ἐσοφίζετο] sic Laudianus. vulgo ἐσοφίσατο.

§. VI. 1 ἐπὶ τὰς νήσους &c.] huius expeditionis mentio apud Dictyn l. II. c. 16. vide & Eustathium ad Il. Β' p. 241 vbi vrbes enumerat ista expeditione ab Achille captas.

Αχαι-

Ἀχαιοὺς ξὺν Παλαμήδει στρατεῦσαι. ἐμάχοντο δὲ ὁ μὲν Παλαμήδης γενναίως τε καὶ σωφρόνως, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς οὐ καθεκτῶς· ὁ γὰρ θυμὸς ἐξαίρων αὐτὸν, ἐς ἀταξίαν ἦγεν. ὅθεν ἔχαιρε τῷ Παλαμήδει συνασπίζοντι, καὶ ἀπάγοντι [2] μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φορᾶς [3], ὑποτιθεμένῳ δὲ ὡς χρὴ μάχεσθαι. καὶ γὰρ δὴ ἐῴκει [4] λεοντοκόμῳ, λέοντα γενναῖον πραΰνοντί τε καὶ ἐγείροντι. καὶ οὐδὲ ἐκκλίνων ταῦτα ἔπραττεν, ἀλλὰ καὶ βάλλων, καὶ φυλαττόμενος βέλη, καὶ ἀσπίδα ἀντερείδων, καὶ διώκων στίφος. ἐξέπλευσαν μὲν δὴ χαίροντες ἀλλήλοις. εἵποντο δὲ αὐτοῖς Μυρμιδόνες τε καὶ οἱ ἐκ Φυλακῆς Θετταλοί. ταχθῆναι γάρ [5] μετὰ ταῦτα τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν [6] ὁ Πρωτεσίλεως ὑπ' Ἀχιλλεῖ φησι, καὶ Μυρμιδόνας, οὕτως δ' ὀνομασθῆναι [7] πάντας Θετταλούς. αἱ μὲν οὖν πόλεις ἡλίσκοντο, καὶ εὐδόκιμα τοῦ Παλαμήδους τὰ ἔργα [8] ἀπηγγέλλετο, Ἰσθμῶν διωρυχαί, καὶ ποταμοὶ ἐς τὰς πόλεις ἐπιστρεφόμενοι, καὶ σταυροὶ λιμένων, καὶ ἐπιτειχίσματα, νυκτομαχία τε ἡ περὶ Ἄβυδον, ὁπότε καὶ τρωθέντες, ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἀνεχώρησεν, ὁ Παλαμήδης δὲ οὐκ ἀπεῖπεν, ἀλλὰ, πρὶν μέσην ἑστάναι νύκτα, εἷλε τὸ χωρίον.

Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἐν Τροίᾳ ξυνετίθει λόγους πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ψευδεῖς μὲν, πιθανοὺς δὲ πρὸς τὸν εὐήθως [1] ἀκούοντα· ὡς ἐρῴη μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς, μαστροπῷ δὲ τῷ Παλαμήδει χρῷτο [2]. καὶ ἀφίξονται μὲν ἔφη μικρὸν ὕστερον, σοὶ μὲν βοῦς τε ἀπάγοντες, καὶ ἵππους, καὶ ἀνδράποδα· ἑαυτοῖς δὲ χρήματα, οἷς ὑποποιήσονται δή που τοὺς δυνατοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σέ. Ἀχιλλέως μὲν οὖν [3] ἀπέχεσθαι [4] χρή, καὶ γινώσκοντας αὐτὸν φυλάττεσθαι. τὸν σοφιστὴν [5] δὲ ἀποκτεῖναι τοῦτον. ἔυρηται δέ μοι

tem petiiſſe a Graecis, vt ſecum Palamedes militaret. Pugnarunt autem, Palamedes quidem ſtrenue ac moderate, Achilles vero parum continenter: vis enim inconſulta, ipſum efferens, in confuſionem coniiciebat. Propterea Palamede gaudebat commilitone, ſeſe ab impetu quidem reuocante, & quo pugnandum eſſet pacto, oſtendente. Etenim leonum ſimilis erat magiſtro, generoſum leonem nunc placanti, nunc excitanti. Neque pugnam declinans ipſe haec faciebat, ſed ipſe tela mittens & euitans, clypeumque opponens, atque aciem inſequens. Nauem igitur ſoluerunt de ſe gaudentes mutuo. Myrmidones autem Theſſalique ex Phylace ipſos ſequebantur. Quibus ipſe enim praefuiſſet copias, eas Achillis ab eo tempore imperio addictas ait Proteſilaus, vt & Myrmidonas, atque ita Theſſalos appellatos eſſe. Captae igitur ſunt ciuitates, egregiaque Palamedis nuntiabantur facinora: Iſthmorum effoſſiones, fluminaque in ciuitates deriuata, portuumque ſepta, ac propugnacula, nocturnaque aduerſus Abydum pugna, qua etiam, vulnerati cum eſſent ambo, Achilles quidem receſſit, Palamedes vero haudquaquam defatigatus eſt, ſed, antequam media nox conſiſteret, oppidum cepit.

VI. Vlyſſes interea ad Troiam [conſidens] apud Agamemnonem meras quidem inſtruebat calumnias, quae fidem tamen inuenirent apud parum prudenter audientem: Achillem nempe Graecorum principatus cepiſſe deſiderium, eique rei Palamedem eum adhibere conciliatorem: *Reuertentur enim*, inquiebat, *paulo poſt, tibi quidem boues, equos, ac mancipia afferentes, ſibi vero ipſis pecunias; quibus vtique Graecorum eos, quorum praecipua eſt autoritas, aduerſum te ſibi deuincient. Achillem itaque quidem miſſum facere, ipſumque, poſtquam nouimus, cauere, hunc vero Sophiſtam occidere oportet.* Excogitatum au-

2 καὶ ἀπάγοντι] cod. Coll. Noui & Laudian. καὶ μὴ ἀπάγοντι. quod ferri poteſt hoc ſenſu: Palamedem quidem Achillis vim atque impetum non extinxiſſe, ſed tantum, quomodo vti eo debeat opportune, oſtendiſſe.

3 αὐτὸν ἀπὸ τῆς φορᾶς] haec probabilior lectio, quam codex Baroccianus habet, & quam Gruterum etiam & Salmaſium firmare video. Editi αὐτὴν ὑπὸ τῆς φορᾶς. Cod. Laudian. αὐτὴν τῆς φθορᾶς.

4 καὶ γὰρ δὴ ἐῴκ.] vulgati καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐῴκ. poſterius καὶ praeeunte etiam cod. Coll. Nou. omiſimus,

5 ταχθ. γὰρ] ſic cod. Barocc. & Colleg. Noui: Laudianus. ταχθ. μὲν γὰρ δή. Male vulgati ταχθ. δὲ.

6 τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν] nam *Phylacae* princeps erat *Proteſilaus*, vt ſ. vidimus in *Proteſil.*

7 καὶ Μυρμιδόνας, οὕτως δ' ὀνομ.] ſic ex coniectura legimus & diſtinguimus. Vulgati καὶ Μυρμιδόνας οὕτως ὀνομ. Ceterum de *Theſſalis*, qui appellati ſint *Myrmidones.* vid. Homer. Iliad. Β' v. 681. ſq. adde Strabon. l. IX. p. 433.

8 τὰ ἔργα] cod. Laudian. addit τοῦ Πολέμου. Cod. Coll. Nou. omittit τὰ.

§. VII. 1 εὐήθως] cod. Laud. εὐθέως.

2 μαστροπῷ δὲ τῷ Παλ. χρ. &c.] haec & ſequentia illuſtrant ſententiam eorum, qui Agamemnonem quoque cum Vlyſſe in necem Palamedis conſpiraſſe dicunt, de qua vide Pauſan. in Phocic. p. 347. & Tzetz. ad Lycophron. v. 384. & Scholiaſt. ad Euripidis Oreſt. v. 432.

3 μὲν οὖν] addidi οὖν ex cod. Barocc. & Colleg. Nou.

4 ἀπέχεσθαι χρὴ] forte quod nimia eius eſſet inter Graecos autoritas.

5 σοφιστὴν] nempe antiquiſſimis temporibus σοφισταὶ di-

tem

tem mihi inuentum est, cuius ope in odium adducetur apud Graecos, & ab ipsis interficietur. Narrauitque, vt instructum a se sit & compositum Phrygis, atque auri vna cum Phryge deprehensi, negotium. Cumque ista callide excogitata viderentur, consentiretque in insidias Agamemnon, *Age o Rex*, dixit, *Achillem quidem ad ciuitates, vbi nunc est, mihi detine: Palamedem vero eo praetextu, quod Ilium operibus oppugnare, machinasque inuenire debeat, huc euoca. Nam si absque Achille venerit, non modo a me, verum etiam ab alio quouis minus sapiente insidiis circumueniri poterit.*

VII. Placuit hoc, statimque caduceatores Lesbum naui delati sunt. Nondum autem tota tum expugnata erat, verum ita res eius se habebant. Lyrnessus Aeolica ciuitas erat, a natura munita, nec tamen moenibus destituta, quo Orphei caput delatum ferunt, lapidibusque sonitum quendam indidisse: Lyrnessique hodienum maritima ora lapidum concentu musicum sonum edit. Hanc decimum iam diem obsidentibus illis, nam difficile captu oppidum erat, caduceatores Agamemnonis mandata retulere. Visum autem est obsequium praestare, & alterum quidem manere, Palamedem vero decedere oportere. Itaque cum lacrymis sibi mutuo valedixere. Postea vero quam ad castra naui appulit, & illa expeditione gesta narrauit, cuncta Achilli adscribens: *iubes*, ait, *o Rex*, *me operibus oppugnare Troiam: ego autem opera maxime*

κατ' αὐτοῦ τέχνη, δι' ἧς μισηθήσεταί τε ὑπὸ τῶν Ελλήνων, καὶ ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῶν. καὶ διεξῆλθεν, ὡς ἡτοίμασαι αὐτῷ τὰ περὶ τὸν Φρύγα [6], καὶ τὸ χρυσίον τὸ ληφθὲν ὁμοῦ τῷ Φρυγί [7]. σοφῶς δὲ τούτων ἐπινενοῆσθαι δοκούντων, καὶ ξυνθεμένου τῇ ἐπιβουλῇ τοῦ Αγαμέμνονος· ἄγε δὴ, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τὸν μὲν δὴ [8] Αχιλλέα φύλαττέ μοι περὶ τὰς πόλεις [9], ἐν αἷς ἐστι νῦν. τὸν Παλαμήδη δὲ, ὡς τειχομαχήσοντα τῷ Ιλίῳ, καὶ μηχανὰς εὑρήσοντα, μεταμπέμπου ἐνταῦθα. ἄνευ γὰρ τοῦ Αχιλλέως ἥκων οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἔσται ἁλωτὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ ἧττον σοφῷ.

Εδοξε ταῦτα, καὶ ἔπλεον οἱ κήρυκες ἐς Λέσβον. ἑαλώκει δὲ οὔπω πᾶσα, ἀλλ' ὧδε τὰ περὶ αὐτὴν εἶχε. πόλις, Αιολὶς Λύρνησσος [1], ᾠκεῖτο, τειχήρης τὴν φύσιν [2], καὶ οὐδὲ ἀτείχιστος, ἧ φασι τὴν Ορφέως προσενεχθῆναι [3], καὶ δοῦναί τινα ἠχὼ ταῖς πέτραις [4], καὶ μεμούσωται ἔτι καὶ νῦν τῆς Λυρνησσοῦ τὰ περὶ τὴν θάλαταν, ὑπὸ τῆς ᾠδῆς τῶν πετρῶν. ἐνταῦθα προσκαθημένων δεκάτην ἡμέραν, χαλεπὸν γὰρ ἦν ἁλῶναι τὸ χωρίον, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ κήρυκες τὰ παρὰ τοῦ Αγαμέμνονος. ἐδόκει δὲ πείθεσθαι, καὶ τὸν μὲν [5] καταμένειν, τὸν Παλαμήδη δὲ ἀπιέναι. καὶ ἀπῆλθον ἀλλήλων δακρύοις ἅμα. ἐπεὶ δὲ κατέπλευσεν [6] ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ τὰ τῆς στρατιᾶς ἀπήγγειλεν, Αχιλλεῖ πάντα ἀνατιθεὶς [7]· ὦ βασιλεῦ, ἔφη, κελεύεις με τειχομαχεῖν τῇ Τροίᾳ; ἐγὼ δὲ μηχανήματα [8] μὲν γενναῖα ἡγοῦ-

 cti qui postea σοφοί. Sic VII sapientes σοφιστὰς Plutarch. de τῷ εἰ sub init. vocat: eodemque nomine semper adpellat Chilonem in lib περὶ πολυφιλίας.

6 τὰ περὶ τὸν Φρύγα] haec lucem accipiunt ex istis Scholiastae Euripidis l. c. λαβόντες γὰρ ΦΡΥΓΑ αἰχμάλωτον, χρυσίον κομίζοντα Σαρπηδόνι, ἠνάγκασαν γράψαι Φρυγίοις γράμμασι περὶ προδοσίας, ὡς παρὰ Πριάμου πρὸς Παλαμήδην.

7 ὁμοῦ τῷ Φρυγὶ] verissima lectio codicis Laud. corrupta in vulgatis in ὑπὸ τῷ Φρυγὶ, eo quod ista non assequerentur plerique. Nempe haec sibi volunt ista: *aurum* quoque *Phrygium* simul cum *Phrygio mancipio* in potestatem redegisse Graecos quosdam: ab eo nempe ad *Sarpedonem* deferendum: quod fidem facturum proditionis accusationi, Agamemnoni ostendit Vlysses: in tentorio nempe Palamedis, vt postea factum, defossum.

8 δὴ] omittit Barocc. & codex quem Morellius vidit.

9 Φύλ. μοι περὶ τ. πόλ.] cod. Barocc. pro περὶ habet παρά. Sensus vero planus. Vult Vlysses, vt Agamemnonis autoritate in expeditione περὶ τὰς πόλεις, πόλεις nempe ἀκταίας, vt paulo ante appellabantur, καὶ νήσους detineatur: ne si praesens sit *iudicio* aduersus *Palamedem* ea, qua pollebat apud Graecos, autoritate iniuste accusatum tueretur: quod ex sqq. planissimum.

§. VII. 1 Λύρνησσος] de expeditione Achillis aduersus hanc vrbem vide & Homer. Iliad. Β' v. 690. adde Dictyn l. II. c. 17.

2 τειχήρης τὴν φύσιν] ἐρυμνὸν χωρίον vocat Strabo lib. XIII. p. 612.

3 τὴν Ορφέως προσενεχθῆναι] sic scripsisse puto Philostratum & subintellexisse κεφαλην: imperite vero nonnulli textum supplere cupientes λύραν addidere. Nempe de *Lyra* Orphei in Lesbum delata nuspiam me legisse memini, quin potius eam, figuratam stellis, inter sidera collocatam esse Mythographi tradunt post fata eius. *Caput igitur* Orphei intelligere Philostratum non dubito, quod, eo a *Thressis* discerpto, in *Lesbum* fluctibus delatum fuit. Qua de re vide ad vitam Apollonii Tyanens. notata l. IV. c. 14. & f. ad *Philocteten* §. III.

4 δοῦναί τινα ἠχὼ τ. πέτρ.] *ad musicam artem ingeniosissimos* Lesbios ex eo quod Orphei caput ad eos delatum, & in honore ab iis habitum, tradit Hygin. Poetic. Astronomic. c. 7.

5 τὸν μὲν] in cod. Barocc. manu recentiore adscriptum Αχιλλέα.

6 κατέπλευσεν] numerum vnitatis retinendum putaui cum cod. Barocc. & Laudian. Editi κατέπλευσαν.

7 ἀνατιθεὶς] in cod. Barocc. manu recentiore adtextum inuenitur καὶ ἀκήκοε τὰ παρὰ τοῦ Αγαμέμνονος. Sed forte ex coniectura ista subiuncta, quod melius sic cohaerere videretur oratio. Verum nec sine iis sua ei integritas deest. Nempe mandata Agamemnonis iam in Lesbo acceperat Palamedes: adeoque post relationem de gestis ibi, ad ista mandata deuenire potuit, non interpellante orationem Agamemnone.

8 μηχανήματα μὲν &c.] nempe *machinis* quibusdam a Palamede inuentis, Troiam oppugnari se cupere Agamemnon per legatos illos prae se tulerat,

μαι τοὺς Αιακίδας[9], καὶ τὸν Καπανέως τε καὶ Τυδέως[10], καὶ τοὺς Λοκροὺς, Πάτροκλόν τε δή που καὶ Αιαντα. εἰ δὲ καὶ ἀψύχων μηχανημάτων δεῖσθε, ἤδη ἡγεῖσθε κεῖσθαι τὴν Τροίαν τό γε ἐπ' ἐμοί. ἀλλὰ ἔφθησαν αὐτὸν αἱ Οδυσσέως μηχαναὶ, σοφῶς ξυντεθεῖσαι, καὶ χρυσοῦ μὲν ἥττων ἔδοξε, προδότης δὲ εἶναι κατεψεύσθη. περιαχθεὶς δὲ τὼ χεῖρε, κατελιθώθη, βαλλόντων αὐτὸν Πελοποννησίων τε καὶ Ιθακησίων[11]. ἡ δὲ ἄλλη Ἑλλας οὐδὲ ἑώρα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ δοκοῦντα ἀδικεῖν ἠγάπα. ὠμὸν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ κήρυγμα· μὴ γὰρ θάπτειν τὸν Παλαμήδη, μηδὲ ὁσιοῦν τῇ γῇ, ἀποθνήσκειν δὲ ὁ ἀνελόμενός τε καὶ θάψας[12]. κηρύττοντος δὲ ταῦτα τοῦ Αγαμέμνονος, Αιας ὁ μέγας[13], ἐπιῤῥίψας ἑαυτὸν τῷ νεκρῷ, πολλὰ μὲν δάκρυα περὶ αὐτῷ ἀφῆκεν. ἀναθέμενος δὲ αὐτὸν, διεξέπεσε τοῦ ὁμίλου, γυμνῷ τῷ ξίφει, καὶ ἑτοίμῳ. θάψας οὖν, ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον[14], οὐ προσῄει τῷ κοινῷ τῶν Ελλήνων, οὐδὲ βουλῆς ἢ γνώμης ἥπτετο, οὐδὲ ἐξῄει ἔτι ἐς τὰς μάχας.

Αχιλλέως τε ἀφικομένου μετὰ τὴν τῆς Χεῤῥονήσου ἅλωσιν, ἄμφω ἐπὶ τῷ Παλαμήδει ἐμήνισαν. ὁ μὲν Αιας οὐκ ἐπιπολύ. ὡς γὰρ ᾔσθετο τῶν ξυμμάχων κακῶς πραττόντων, ἠλέησέ[1] τε καὶ τὴν ὀργὴν μετέθηκεν. ὁ δὲ Αχιλλεὺς ἐπεμήκυνε[2] τὴν μῆνιν. ᾠδήν τε γὰρ τῆς λύρας τὸν Παλαμήδη ἐπεποίητο, καὶ ᾖδεν αὐτὸν ὅσα τοὺς προτέρους τῶν ἡρώων· ἐδεῖτό τε ὄναρ ἐφίστασθαί οἱ, σπένδων ἀπὸ κρατῆρος, οὗ Ερμῆς ὑπὲρ ὀνείρων πίνει[3]. ἔοικε τε ὁ ἥρως οὗτος οὐκ Αχιλλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν οἷς ῥώμης τε καὶ σοφίας ἔρως, παρέχειν ἑαυτὸν ζήλου τε καὶ ᾠδῆς ἄξιον. ὅ τε Πρωτεσίλεως, ἐπειδὰν ἐς μνήμην ἀφικώμεθα, ἄστακτὶ δακρύει, τήν τε ἄλλην ἀνδρίαν ἐπαινῶν τοῦ ἥρω, καὶ τὴν ἐν τῷ θανάτῳ[4]. οὐ γὰρ

ingenua Aeacidas, Capaneique, ac Tydei filios puto, & Locrenses, Patroclum vtique atque Aiacem. Quod si tamen inanimatis etiam opus habetis operibus, iam Troiam, quantum in me est, prostratam iacere arbitramini. At praeuenere ipsum Vlyssis machinae astute compositae, & auro succubuisse visus, proditorque per calumniam factus est. Vinctis igitur post terga manibus, lapidibus est peremtus, quos in eum coniecere Peloponnesii atque Ithacenses. Nam ceteri Graeci ne quidem videre haec voluerunt, sed criminis licet reum existimantes, tamen amarunt. Crudele etiam fuit edictum de eo; *ne scilicet Palamedem quispiam sepeliret, neque humo pie tegeret; capitisque supplicium vt subiret, qui sustulisset, ac sepulturae mandasset.* Haec autem edicente Agamemnone, magnus Aiax in mortuum proruens, multas quidem lacrymas ob ipsum emisit: sublatoque eo, denudato ense ac expedito per multitudinem est dilapsus. Itaque cum ipsum, vt poterat, qui obstante edicto id faceret, sepeliuisset; in concionem Graecorum non venit amplius, nec consilium ac sententiam contulit, nec ad pugnas exiuit.

VIII. Achilles autem, vbi post captam Cherrhonesum reuertisset, ambo Palamedis causa iram exercuere. Aiax quidem non diu. Vbi enim commilitones male habere sensit, miseratus est, iramque deposuit. Achilles vero iram protraxit, lyrae enim carmen de Palamede aptauerat, ipsumque haut secus ac pristinos heroes canebat: precabatur etiam vt per somnum sibi adesset, libans cratere, ex quo Mercurius somniorum causa bibere solet. Visus autem est hic ipse Heros non Achilli modo, verum omnibus, apud quos fortitudini ac sapientiae aliquod pretium staret, zelo & laudibus dignissimus. Et Protesilaus quidem quoties in ipsius mentionem incidimus, effuse illum lacrymis prosequitur, tum alias declaratam, tum in morte etiam, herois fortitudinem commendans. Neque enim sup-

---

9 Αιακίδας] Aiacem Telamonium, & Achillem.

10 τὸν Καπανέως τε καὶ Τυδέως] Diomedem & Sthenelum.

11 Πελοποννησ. τε καὶ Ιθακησ.] quorum nempe illi Agamemnonis, hi Vlyssis principum conspirationis aduersus Palamedem, subditi erant.

12 ὁ ἀνελόμενός τε καὶ θάψας] cod. Barocc. & Colleg. Noui habent τὸν ἀνελόμενόν τε καὶ θάψαντα.

13 Αιας ὁ μέγας] Telamonium intelligit, virtute altero Aiace, Locro, Oilei filio, maiorem, vt nostro explicatur hoc ἐπίθετον inf. contra Homerum, *Aiace Telamon.* initio vbi vide not. 2.

14 ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον] εἰργόμενος *sepultura* Palamedes erat per *edictum*, cuius ea saltem vis erat, vt consueta solennia, & ἐπιταφίους ἀγῶνας, heroibus debitos, in honorem Palamedis non posset instituere Aiax. Hinc dicitur sepeliuisse ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον i. e. sine magno apparatu funebri.

§. VIII. 1 ἠλέησε] ἤλγησε Laudian.

2 ἐπεμήκυνε] ἀπεμήκυνε id.

3 οὗ Ερμῆς ὑπὲρ ὀνείρων πίνει] nempe post coenam, cum iam cubitum discederent conuiuae, litabant antiqui Mercurio, δοκεῖ γὰρ Ερμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. vid. Athenaeus l. I. p. 16. vnde & Ερμῆς dicta ἡ τελευταία πόσις teste Polluce. Poculum igitur οὗ Ερμῆς ὑπὲρ ὀνείρων πίνει, vltimum est in coena, nam illo ipsi *litatur*, eoque *bibere* proinde dicitur. Mutato vero more *Achilles* illo poculo litabat *Palamedi*, quem sibi inter dormiendum apparere optabat: Heroem scilicet, *Mercurio*, artiumDeo, virtute simillimum.

4 θανάτῳ] recentior manus addit: ἀνδρεῖος δὴ ὢν καὶ

pli-

plicem vocem eum emisisse, neque miserandam aut lamentabilem. Verum, *misereor*, inquiens, *tui*, *o veritas; tu enim ante me periisti*, lapidibus caput obiectauit, vt qui nosset Nemesin contra ipsos mox adfuturam.

IX. *Phoenix.* Licetne Palamedem quoque videre, o Vinitor, vt Nestorem, Diomedemque, ac Sthenelum vidi? an nihil de ipsius forma Protesilaus disserere solet? *Vinitor.* Licet, o hospes, & vide. Corporis itaque statura quidem eadem illum ait fuisse, qua maiorem Aiacem, pulcritudine vero cum Achille Antilochoque, & secum ipso, Protesilaus ait atque Euphorbo Troiano certasse. Etenim barbam quidem teneram ipsi progerminasse, & quae cincinnos promitteret: comam vero ad cutem abrasam, supercilia libera, atque erecta, & circa nasum coniuncta, qui ipse quadratus ei fuerit beneque compactus. Oculorum autem indolem in bello quidem stabilem visam atque acrem, in pace vero amabilem, & affatu in conferendis consiliis iucundam. Dicitur item mortalium maximos habuisse oculos. Atqui nudum aiunt Palamedem medium inter grauem ac leuem athletam tenuisse, multumque circa faciem habuisse squalorem, aureis Euphorbi cincinnis suauiorem. Squalorem autem contrahebat eo, quod somnum vbicunque ferret occasio caperet, & saepe in summo Idae cacumine pernoctaret, vbi a rebus bellicis haberet vacationem. Coelestium enim rerum contemplationem ab eo inde ex locis sublimioribus sapientes instituunt.

X. Troiam autem neque nauem adduxit, neque virum, sed cymba vna cum Oeace fratre nauigauit, multis, vt ait Protesilaus, brachiis seipsum praestare existimans: nec pedissequus ipsi erat, nec seruus, nec Tecmessa

δὴ ἱκετεῦσαι [5] ὁ Παλαμήδης, οὐδὲ οἰκτρόν τι εἰπεῖν, οὐδὲ ὀδύρασθαι, ἀλλ᾽ εἰπών, "ἐλεῶ σε, ἀλήθεια, σὺ γὰρ ἐμοῦ προαπόλωλας", ὑπέσχε [6] τὴν κεφαλὴν τοῖς λίθοις, οἷον ξυνιεὶς ὅτι ἡ δίκη πρὸς αὐτοὺς ἔσται.

Φοῖ. ἔστι καὶ τὸν Παλαμήδη ἰδεῖν, Ἀμπελουργέ, καθάπερ τὸν Νέστορα εἶδον, καὶ τὸν Διομήδη, καὶ τὸν Σθένελον; ἢ οὐδὲν περὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ ὁ Πρωτεσίλεως ἑρμηνεύει; Αμ. ὑπάρχει, ξένε, καὶ ὅρα. μέγεθος μὲν τοίνυν αὐτὸν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν μείζω [1] γενέσθαι, κάλλος δὲ Ἀχιλλεῖ τε ἁμιλλᾶσθαι, καὶ Ἀντιλόχῳ, καὶ αὐτῷ [2], φησιν ὁ Πρωτεσίλεως, καὶ Εὐφόρβῳ τῷ Τρωΐ. γένεια μὲν γὰρ αὐτῷ ἁπαλὰ ἐκφύεσθαι, καὶ ξὺν ἐπαγγελίᾳ βοστρύχων· τὴν κόμην δὲ, ἐν χρῷ εἶναι [3], τὰς δὲ ὀφρῦς ἐλευθέρας τε καὶ ὀρθὰς, καὶ ξυμβαλλούσας [4] πρὸς τὴν ῥῖνα, τετράγωνόν [5] τε οὖσαν, καὶ εὖ βεβηκυῖαν [6]. τὸν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν νοῦν ἐν μὲν ταῖς μάχαις ἄτρεπτόν τε φαίνεσθαι καὶ γοργόν, ἐν δὲ τῇ ἡσυχίᾳ φιλέταιρόν τε καὶ εὐπροσήγορον τὰς βουλάς. λέγεται δὲ καὶ μεγίστοις ἀνθρώπων ὀφθαλμοῖς χρήσασθαι. καὶ μὴν καὶ γυμνόν φασι τὸν Παλαμήδη μέσα φέρεσθαι βαρέως ἀθλητοῦ καὶ κούφου, καὶ αὐχμὸν περὶ τῷ προσώπῳ ἔχειν, πολύν, ἡδίω τῶν Εὐφόρβου πλοκάμων τῶν χρυσῶν [7]. αὐχμοῦ δὲ ἐπεμεμέλητο ὑπὸ τοῦ καθεύδειν τε ὡς ἔτυχεν, αὐλίζεσθαί τε πολλάκις ἐν τῇ ἀκρωνυχίᾳ τῆς Ἴδης, ἐν σχολῇ τῶν πολεμικῶν. τὴν γὰρ κατάληψιν τῶν μετεώρων ἐντεῦθεν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων οἱ σοφοὶ ποιοῦνται [8].

Ἦγε δὲ εἰς Ἴλιον οὔτε ναῦν, οὔτε ἄνδρα, ἀλλ᾽ ἐν πορθμείῳ ξὺν Οἴακι τῷ ἀδελφῷ, ἔπλευσε, πολλῶν φησι [1] βραχιόνων ἀντάξιον ἑαυτὸν ἡγούμενος. οὐδὲ ἀκόλουθος ἦν αὐτῷ, οὐδὲ θεράπων, οὐδὲ Τέκμησσά [2]

ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐν τῷ θανάτῳ ἔδοξεν. quae sublestae mihi fidei visa fuerunt.

5 ἱκετεῦσαι] Ἀγαμέμνονα addebant vulgati. Sed omittebant vocem cod. Barocc. & Colleg. Nou. iidem mox τὸν Παλαμήδην legebant pro ὁ Παλαμήδης.

6 ὑπέσχε] Morell. ediderat ὑπέσχη. Gruterus & Salmas. ὑπέστη substituebant, ex coniectura, vt puto.

§. IX. 1 τὸν μείζω] i.e. *Telamonium*. vid. s. §. VII. n. 13.

2 αὐτῷ] Barocc. & Colleg. Noui cod. ἑαυτῷ, sed promiscue illa vsurpari notum.

3 ἐν χρῷ εἶναι] id factum scilicet, ne in pugna inuenirent aduersarii, quo ipsum tenerent: quam ob causam *Theseum* quoque & *Abantes* sinciput tonsos fuisse narrat Herodotus in *Theseo*. Vbi & Alexandrum similem ob causam ducibus suis edixisse memorat, vt tonderent Macedonum *barbas* ὡς λαβὴν ταύτην ἐν ταῖς μάχαις οὖσαν προχειροτάτην. adde Polyaenum lib. I. Strategem.

4 ξυμβαλλούσας] tales *Herculi* quoque *Herodis*. vide Sophist. vitas *Herode* §. VII. vbi vide not. 3. tales συνόφρυες Graecis.

5 τετράγωνον] haec quoque vox de *naso* supra in *Protesilao* obuia erat, cui ῥὶν τετράγωνος ὥσπερ τῶν ἀγαλμάτων tribuebatur.

6 εὖ βεβηκυῖαν] τὸ βεβηκὸς supra in *Diomede* & *Sthenelo* sub fin. ad totius corporis statum relatum habet.

7 Εὐφορβ. πλ. τ. χρυσῶν] similia inf. noster habet in Euphorbo: alluditur autem ad Iliad. Ρ' v. 52.

Πλόχαμοι δ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.

8 ἀπὸ τ. ὑψηλοτ. οἱ σοφοὶ ποιοῦνται] vide exempla in vita Tyanensis l. II. c. 5. allata.

§. X. 1 φησι] sic scribo pro φασι. Nam ista omnia non ex aliorum, sed ex vnius Protesilai relatione narrantur.

2 Τέκμησσα] Teuthrantis, Phrygiae Principis, filia, ab Aiace Telamonio capta, inde ipsi muliebria officia, qualia

τις,

τις, ἢ Ἶφις[3], λοῦσά τε, ἢ ϛορνῦσα τὸ λέχος, ἀλλ' αὐτουργὸς βίος[4], καὶ ἔξω τοῦ κατεσκευάσθαι. εἰπόντος γοῦν ποτε πρὸς αὐτὸν Ἀχιλλέως, ὦ Παλάμηδες, ἀγροικότερος φαίνῃ τοῖς πολλοῖς, ὅτι μὴ κέκτησαι τὸν θεραπεύσοντα[5]. τί οὖν, ταῦτα, ἔφη, ὦ Ἀχιλλεῦ; τὼ χεῖρε ἄμφω προτείνας[6]. διδόντων δὲ αὐτῷ τῶν Ἀχαιῶν ἐκ δασμοῦ χρήματα, καὶ κελευόντων αὐτὸν πλουτεῖν, οὐ λαμβάνω, ἔφη· κἀγὼ γὰρ ὑμᾶς κελεύω πένεσθαι, καὶ οὐ πείθεσθε. ἐρομένου δέ ποτε αὐτὸν Ὀδυσσέως, ἐξ ἀϛρονομίας ἥκοντα, τί πλέον ἡμῶν ὁρᾷς ἐν τῷ οὐρανῷ; τοὺς κακοὺς, εἶπεν. ἀμείνων δ' ἂν ἦν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκδιδάξας ὅτῳ ποτὲ τῶν τρόπων φανεροὶ οἱ κακοί· οὐ γὰρ ἂν προσήκαντο τὸν Ὀδυσσέα, ἐπαντλοῦντα αὐτῷ ψευδεῖς οὕτω, καὶ πανούργους τέχνας.

aliqua, aut Iphis, quae lauaret ac lectum ſterneret, ſed ipſe ſibi ipſi miniſtrans viuebat, nullo apparatu. Itaque cum ad ipſum aliquando Achilles dixiſſet, *paulo agreſtior, o Palamedes, pleriſque videris, quod ſeruum habeas nullum: quid igitur haec? o Achilles*, reſpondit, vtramque manum protendens. Achiuis autem pecunias ipſi in praedae diuiſione tribuentibus, diuitemque eſſe iubentibus, *non accipio*, inquit, *vos enim ego quoque pauperes iubeo eſſe, neque tamen paretis*. Percunctante autem ex ipſo aliquando Vlyſſe, a ſiderum contemplatione redeunte, *quid plus quam nos in coelo vides? malos*, reſpondit: rectius facturus ſi Achiuos, quo modo deprehendi poſſint mali, edocuiſſet. Sic enim Vlyſſem non audituri fuiſſent mendaces ac verſutas artes contra ipſam exhaurientem.

Τὸ δὲ λεγόμενον πῦρ, ὑπὸ Ναυπλίου[1] περὶ κοίλην Εὔβοιαν[2] ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀρθῆναι, ἀληθές τέ[3] φησιν εἶναι, καὶ ὑπὲρ Παλαμήδους ὑπὸ μοιρῶν[4] πεπράχθαι, καὶ Ποσειδῶνος[5] ἴσως, ξένε, μηδὲ[6] βουλομένης τῆς τοῦ Παλαμήδους ταῦτα ψυχῆς. σοφὸς γὰρ ὢν, συνεγίγνωσκέ που αὐτοῖς τῆς ἀπάτης. ἔθαψαν δὲ[7] αὐτὸν Ἀχιλλεύς τε καὶ Αἴας, εἰς τὴν ὅμορον τῇ Τροίᾳ τῶν Αἰολέων ἤπειρον· ὑφ' ὧν[8] καὶ ἱερὸν αὐτῷ τι ἐξῳκοδόμητο, μάλα ἀρχαῖον, καὶ ἄγαλμα Παλαμήδους ἵδρυται, γενναῖόν τε καὶ εὔοπλον· καὶ θύουσιν αὐτῷ, ξυνιόντες, οἱ τὰς ἀκταίας οἰκοῦντες πόλεις. μαϛεύειν τε χρὴ τὸ ἱερὸν κατὰ Μήθυμνάν τε καὶ Λεπέτυμνον[9]. ὄρος δὲ τοῦτο, ὑψηλὸν, ὑπερφαίνεται τῆς Λέσβου.

XI. De igne porro quae dicunt, a Nauplio circa cauam Euboeam aduerſus Graecos conflato, vera eſſe ait, idque Palamedis cauſa a Parcis factum eſſe, & forte a Neptuno etiam, o hoſpes, inuitis Palamedis manibus. Sapiens enim qui eſſet, ipſis fraudis admiſſae veniam dedit. Ipſum autem Achilles, atque Aiax, in finitima Troiae Aeolenſium continente ſepulturae mandarunt, a quibus & ſacellum ipſi exaedificatum eſt antiqua plane ſtructura, & Palamedis poſita ſtatua eſt, maſcula ſpecie & bene armata: faciuntque ei ſacra qui in littore poſitas ciuitates habitant in ſolennibus conuentibus. Inueſtigare oportet ſacellum iſtud circa Methymnam, ac Lepetymnum. Eſt autem Lepetymnus mons praealtus, qui in Lesbo inſula eminet.

poſt recenſentur, praeſtitit. vide de ea Sophoclem in *Aiac.* μαστιγοφ. Horat. Od. IV. lib. II. Dictyn l. II. c. 18. 19.

3 Ἶφις] haec Patroclo erat quod Tecmeſſa Aiaci. vid. Homer. Iliad. Ι' v. 663. adde Euſtath. ad Il. Α' p. 35. ab Achille ei donata *Scyros* expugnata.

4 αὐτουργὸς βίος] a quo etiam alios heroes commendat Homerus, Vlyſſem, Achillem, quos αὐτουργοὺς ſiſtit & αὐτοδιακόνους vt Euſtathio obſeruatum ad Iliad. I. Quod male in Homero reprehendit Perraltus, non attendens, veterum mores ita tuliſſe, vt per ſe facerent Principes, quae ſeruis noſtra aetate permittere ſolent. Sic & Λαέρτης αὐτουργῶν nobis ſiſtitur ab Aeliano Var. Hiſtor. lib. VII. c. 5. Quin & poſt Heroica tempora Quintius Dictator τὸν αὐτουργὸν ἀγαπῆσαι βίον dicitur ab autore innominato apud Suidam. Et in Catone maiore τὴν αὐτουργίαν *in vita eius* laudat Plutarchus. Imo & Imperator M. Aurelius inter cetera bona mentis, quae τροφεῖ ſuo ſe debere agnoſcit, τὸ αὐτουργικὸν quoque ponit. Ad quem locum plura in eam rem doctiſſ. Gattakero obſeruata vide.

5 θεραπεύσοντα] cod. Colleg. Noui θεραπεύοντα. Laudian. θεράποντα.

6 τὼ χεῖρε ἄμφω προτείνας] ſic Gorgo, Lacaena puella, Ariſtagoram a famulo calceari videns, ad patrem Cleomenem: Πάτερ, ait, ὁ ξένος οὗτος χεῖρας οὐκ ἔχει. vide Plutarch. Apophtegm. Et Cynicus Diogenes idem officium alii praeſtare famulum videns: non ſatis eum beatum eſſe dixit, quod nares famulo non emungendas etiam praebeat, id autem eum conſecuturum πηρωθέντα τὰς χεῖρας Diogen. Laert. VI. 44.

§. XI. 1 Ναυπλίου] Palamedis ille parens, cuius caedem vlturus, Graecis a Troia redeuntibus, & circa ſaxa Capharea tempeſtate afflictis, facem ardentem eo loco extulit, quo ſaxa acuta erant. Illi igitur naues eo direxerunt, faces iſtas humanitatis cauſa accenſas putantes, atque ſic maximam partem perierunt. vide Hygin. fab. CXVI. adde & Schol. ad Euripidis Oreſt. v. 432. & Tzetz. ad Lycophron. v. 384.

2 κοίλην Εὔβοιαν] vide obſeruata ad vitam Apollon. Tyan. l. I. c. 24. n. 12. Εὔνοιαν vitioſe Morell.

3 ἀληθές τε] τε omittit Barocc.

4 ὑπὸ μοιρῶν] cod Barocc. & Colleg. Nou. ἐκ μοιρῶν.

5 Ποσειδῶνος] aui Palamedis, nam eius filius Nauplius. vide Apollodorum & ceteros Mythographos. Eadem vero habes ſupra *Proteſilao* §. XX. ſub fin.

6 μηδὲ] Laudian. μή.

7 ἔθαψαν δὲ] ſic Barocc. & cod. Coll. N. Vulgati ἔθαψε.

8 ὑφ' ὧν] ſc. Aeolenſibus.

9 κατὰ Μήθυμνάν τε καὶ Λεπέτυμνον] ibi etiam colloca

XII. Vlyſ-

XII. Vlyſſis autem res ita enarrat. Fuiſſe quidem ipſum facundiſſimum, atque dicendi facultate terribilem, diſſimulatorem vero, atque inuidum & malignum: triſtem item ſemper ac quaſi meditantem: bello autem fortem ſpecie magis quam re. Ignarum quippe eum armorum tractandorum & aciei inſtruendae, naumachiaeque, ac murorum oppugnandorum, iaculorum item & arcus tractandi fuiſſe. Ipſius autem facinora multa quidem eſſe, non tamen praeclara valde, vno excepto, quod equum excauatum ſpectat, cuius faber quidem fuit Epeus, Vlyſſes vero inuentor: & in ipſis inſidiis audaciſſimus extitiſſe perhibetur eorum, qui equum implebant. Ad Ilium iam pubertatem egreſſus venit, in Ithacam vero ſenio iam confectus. Diuturnos enim magis obiuit errores ob bellum, quod aduerſus Ciconas ipſi geſtum eſt, maritimas Iſmari partes depraedanti. Nam quae ad Polyphemum, & Antiphatum, Scyllamque atque inferos pertinent, & quae Sirenes canebant, ne audire quidem nos patitur Proteſilaus, ſed auribus ceram inducere iubet, eaque repudiare: non quod voluptatis plena non ſint, & ad oblectandum animum idonea, verum quod minime ſint veriſimilia & plane conficta. Ogygiam praeterea inſulam Aeaeamque, & quod ipſius amore captae fuerint Deae, praeternavigare nos iubet, nec fabulis naue appellere. Fuiſſe enim Vlyſſem iam egreſſum aetatem amori idoneam, & ſimum naſo, ſtatura exi-

Τὰ δὲ Ὀδυσσέως [1] οὑτωσὶ φράζει. γενέσθαι μὲν αὐτὸν ῥητορικώτατον, καὶ δεινόν [2]. εἴρωνα δὲ, καὶ ἐραστὴν [3] φθόνου, καὶ τὸ κακόηθες ἐπαινοῦντα· κατηφῆ τε ἀεὶ, καὶ οἷον ἐπεσκεμμένον [4]. τὰ πολέμια τε [5] δοκοῦντα μᾶλλον γενναῖον, ἢ ὄντα. οὐ μὴν ἐπιστήμονα ὁπλίσεως, ἢ τοῦ τάξαι, ναυμαχίας τε καὶ τειχομαχίας [6], καὶ αἰχμῆς, καὶ τόξων ἕλξεως. τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ εἶναι μὲν πολλὰ, οὐ μὴν θαυμάσαι ἄξια, πλὴν ἑνὸς, τοῦ ἐς τὸν ἵππον τὸν κοῖλον. οὗ τέκτων μὲν Ἐπειὸς ξὺν Ἀθηνᾷ ἐγένετο, Ὀδυσσεὺς δὲ εὑρετὴς, καὶ ἐν αὐτῷ δὲ λέγεται τῷ λόχῳ, θαρσαλεώτατος ὀφθῆναι τοῦ πληρώματος [7]. ἐς Ἴλιον μὲν οὖν παρηβηκὼς ἦλθεν, ἐς δὲ Ἰθάκην γεγηρακώς. μακροτέρᾳ γὰρ ἐχρήσατο τῇ ἄλῃ, διὰ τὸν πόλεμον, ὃς πρὸς τοὺς Κίκονας [8] αὐτῷ διεπολεμήθη, καταtρέχοντι τὰ ἐπὶ θαλάττῃ τοῦ Ἰσμάρου. τὰ γὰρ Πολυφήμου, καὶ Ἀντιφάτου, καὶ Σκύλλης, καὶ τὰ ἐν ᾅδου, καὶ ὁπόσα αἱ σειρῆνες ᾖδον [9], οὐδὲ ἀκούειν ξυγχωρεῖ ὁ Πρωτεσίλεως, ἀλλ᾽ ἐπαλείφειν ἡμᾶς κηρὸν τοῖς ὠσὶ [10], καὶ παραιτεῖσθαι αὐτὰ, οὐχ ὡς οὐ πλέα ἡδονῆς, καὶ ψυχαγωγῆσαι ἱκανὰ, ἀλλ᾽ ὡς ἀπίθανά τε καὶ παρευρημένα. καὶ τὴν νῆσον δὲ τὴν Ὠγυγίαν [11], καὶ τὴν Αἰαίαν [12], καὶ ὡς ἤρων αὐτοῦ αἱ θεαὶ [13], παραπλεῖν κελεύει, καὶ μὴ προσορμίζεσθαι τοῖς μύθοις. ἔξωρόν τε γὰρ τῶν ἐρωτικῶν [14] εἶναι τὸν Ὀδυσσέα, καὶ ὑπόσιμον, καὶ οὐ μέγαν, καὶ πεπλα-

hoc ſacellum Tzetzes ad Lycophronem p. 384. *γέγονε δὲ ὕστερον ἐν Λεπετύμνῳ ὄρει Μηθύμνης ἱερὸν τοῦ ἀνδρός.* Mons igitur Lesbi *Lepetymnus*, ab heroe eius nominis dictus: *Methymnus* vrbs a *Lepetymni* coniuge *Methymna* appellata. vide Stephan. de vrbib. Μήθυμν.

§. XII. 1 *Ὀδυσσέως*] hic quoque nouum caput exordiebantur editi, titulo ſuperſcripto ΟΔΥΣΣΕΥΣ, at mihi hoc viſum cum priore coniungendum, neque nouum titulum ei ſuperſcribendum, quod ex epilogo colligo partim, partim ex eo, quod longe plura de Vlyſſe in praecedentibus etiam legantur.

2 *καὶ δεινὸν*] puto vocem in partem deteriorem hic accipi. vid. obſeruata ad vit. Sophiſtar. *prooem.* not. 40. Ceterum pingit Vlyſſis charactera, in multis cum eis quae hic habentur ſatis conuenientem Homerus Iliad. Γ′ v. 83.

3 *ἐραστὴν*] cod. Barocc. *ἐργαστήν.*

4 *κατηφῆ δὲ ἀεὶ*] ſic Philoſtratus iunior in imaginibus *Achille in Scyro βεβυθισμένον τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀκτῖνα διὰ πανουργίαν καὶ τὸ διαθρεῖν τι ἀεὶ* tribuit Vlyſſi.

5 *πολέμια τε*] *τε* in vulgatis omiſſum, agnoſcunt MSS. noſtri omnes. Ceterum de exigua Vlyſſis in bellis laude vide & ſ. *Palamede* §. III.

6 *καὶ τειχομαχίας*] *πτολίπορθον* vocauit Homerus. cui hiſce contradicere conatur noſter.

7 *τοῦ πληρώματος*] ſunt autem *πλήρωμα* illi qui implebant equum, in eo deliteſcentes Graeci. Sic *πλήρωμα τῶν ἐθνῶν* gentium Apoſtolo dicitur, gentilium multitudo quae implere eccleſiam, domum Dei, debebat. Eidem *πλήρωμα εὐλογίας* eſt *εὐλογία πληρῶσα* indigentiam hominum, ob quam *κενοὶ* quaſi videntur. Sic apud Matthaeum quoque *πλήρωμα* in veſtimento eſt panni aſſumentum, quod implet foramen. Ceterum de equo Troiano eiuſque architecto *Epeo* nil addo: vbique ea de re *mythographi* & *poetae.*

8 *ὃς πρ. τοὺς Κίκονας*] omittunt *τοὺς* editi: agnoſcunt Barocc. & cod. Colleg Nou. Ceterum de bello hoc adverſus *Ciconas*, & de Iſmaro expugnata, vide Homerum ſub initium Odyſſeae, in qua & de ceteris paulo poſt hic inter fabuloſa reiectis: ex ea vero compendio iſta omnia recenſuit Hyginus fab. CXXV.

9 *σειρῆνες ᾖδον*] editi inter has voces interſerebant *ἐν τῇ νήσῳ*, quae omittebat cod. Colleg. Nou.

10 *ἐπαλείφειν ἡμ. κηρὸν τοῖς ὠσὶ*] manifeſtum eſt, ad fabulam Sirenum alludi, quas praeteruecturus Vlyſſes, ceram auribus inducebat, ne cantu deliniti perirent.

11 *Ὠγυγίαν*] vbi Calypſo habitabat quae Vlyſſem amans toto anno eum detinuit Homer. Odyſſ. Α′ v. 85. adde ceteros Th. Munkero citatos ad Hygini fab. CXXV. p. 189.

12 *Αἰαίαν*] Circes ſedem. Homer. Odyſſ. Κ′ v. 135. & Munker. ad Hygin. fab. CXXVII. p. 194.

13 *αἱ θεαὶ*] Calypſo & Circe intelliguntur adde in *Proteſilao* §. XX. dicta.

14 *ἔξωρόν τε καὶ γὰρ τ. ἐρωτ.*] haec quoque ſupra iam tetigit in *Proteſilao* §. XX.

νημένον τοὺς ὀφθαλμοὺς, διὰ τὰς ἐννοίας τε καὶ ὑπονοίας. ἐνθυμουμένῳ γὰρ ἀεὶ[15] ἐῴκει, τοῦτο δὲ ἄχαρι ἐς τὰ ἐρωτικά. οἷος μὲν δὴ οἷον, καὶ ὡς σοφώτερόν τε καὶ ἀνδρειότερον ἑαυτοῦ τὸν Παλαμήδη ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέκτεινεν, ἱκανῶς ἐκ τούτων[16] διδάσκει ὁ Πρωτεσίλεως. ὅθεν καὶ τὸν θρῆνον τὸν παρ' Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖ, ὁπότε Εὐριπίδης ἐν Παλαμήδους μέλεσιν[17],

Ἐκάνετέ, (φησιν[18],) ἐκάνετε τὰν πάνσοφον[19], ὦ Δαναοὶ,
Τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσῶν[20],

καὶ τὰ ἐφεξῆς μᾶλλον, ἐν οἷς φησι[21] καὶ ὅτι πεισθέντες ἀνθρώπῳ δεινῷ[22], καὶ ἀναιδεῖ λόγῳ[23], ταῦτα δράσειαν.

guum, oculis vagabundum ob meditationes atque suspiciones. Meditanti enim semper similis erat: hoc autem parum venustum ad amorem conciliandum. Qualis vir itaque qualem, quodque sapientia & fortitudine se longe superiorem Palamedem interfecerit Vlysses, satis his ipsis docet Protesilaus. Quamobrem lessum etiam, qui apud Euripidem est, commendat, quum Euripides in Palamedis melicis [canit],

Neci dedistis, ah neci! doctissimam,
Danai, innocentem, musicam, lusciniam.

& reliqua, maxime quibus dicit quod a viro in dicendo versuto, & impudenti oratione inducti haec admiserint.

Αἴαντα δὲ, τὸν Τελαμῶνος, ἐκάλουν οἱ Ἀχαιοὶ μέγαν[2], οὐκ ἀπὸ τοῦ μεγέθους[3], οὐδ' ἐπειδὴ μείων ὁ ἕτερος, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραττε, καὶ ἐποιοῦντο αὐτὸν ξύμβουλον τοῦ πολέμου ἀγαθὸν ἐκ πατρῴου ἔργου. τὸν γὰρ Λαομέδοντα, τὸν Ἡρακλῆ ἀπατήσαντα[4], μετῆλθε ξὺν Ἡρακλεῖ ὁ Τελαμὼν, καὶ σὺν αὐτῷ τὸ Ἴλιον εἷλεν. ἔχαιρον μὲν οὖν αὐτῷ καὶ ἀόπλῳ. πελώριος γάρ τις ἦν, καὶ ὑπὲρ τὴν στρατιὰν πᾶσαν, καὶ φρόνημα αἴρων εὐήνιόν τε καὶ σῶφρον. ὡπλισμένου δὲ ἐξεκρέμαντο, μετέωρόν τε βαίνοντος ἐπὶ τοὺς Τρῶας, καὶ τὴν ἀσπίδα εὖ μεταχειριζομένου, τοσαύτην οὖσαν[5]· βλέποντός τε χαροποῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς

Aiacem autem, Telamonis filium, Achiui magnum appellabant, non a corporis proceritate, nec quod alter minor esset, sed a maximis gestis. Eumque consiliarium eo bello optimum sibi statuebant, ob ea quae a patre fuerant gesta. Laomedontem enim, qui Herculem deceperat, vna cum Hercule vltus est Telamon, cumque ipso Ilium cepit. Eo igitur etiam inermi gaudebant; fortis enim erat, atque in toto eminebat exercitu, altum spirans quidem, sed moderate ac decenter. Armato autem adhaerebant omnes, sublimi gressu in Troianos proficiscenti, clypeumque apte tractanti, ingens licet eius esset moles: iucundisque sub galea oculis prospi- Cap. XI. Aiax Telamonius & Teucer.

15 ἀεὶ] omittunt Barocc. & cod. Coll. Nou.

16 τούτων] τούτου cod. Barocc. & Coll. Nou.

17 ἐν μέλεσιν] Melica ergo sunt ista non Iambica.

18 ἐκάνετέ φησιν] haec ex Euripidis Palamede quoque allegant Diogen. Laert. l. II. segm. 44. qui addit dictum id Euripidi tecte in Socratis mortem. Idque sensisse etiam Athenienses ait anonymus autor argumenti orationis Isocratis, quae Busiridis Encomium dicitur. Allegat idem Tzetzes quoque ad Lycophron. l. c. & Stobaeus in florilegio aliquoties. Illi autem omnes cum Philostrato haec vt Melica isto ordine exhibent

Ἐκάνετ' ἐκάνετε τὰν πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ
Τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσῶν.

addas licet ex autore argumenti orat. Isocr. istum στίχον

Ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον

H. Grotius Exc. Vet. Tragic. p. 396. digessit hoc modo in iambos

Ἐκτάνετε Δαναοὶ ἐκτάνετε τὰν Πάνσοφον
Μουσῶν, καὶ οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα.

Grotii tamen versionem nos retinuimus. Ceterum ἐκάνετε autor argumenti Or. Isocr. allegatus ἐφονεύσατε interpretatur, quae glossa quoque comparet in margine cod. Coll Nou. nempe a καίνω est ἐκάνετε.

19 τὰν πάνσ.] sic Diogen. & Tzetz. vulgo Philostrati codices τὸν πάνσοφον.

20 Μουσῶν] sic Diogenes & Tzetz. item cod. Laudian. Vulgati nostri male Μοῦσαν.

21 μᾶλλον ἐν οἷς φησι] ista exciderant editis, at agnoscunt omnes MSS. nostri.

22 δεινῷ] vid. s. n. 1. ad hanc §.

23 λόγῳ] omittebant Barocc. & cod. Colleg. Noui.

CAP. XI. §. I. 1 Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμ.] equidem Aiacis quoque & Teucri res in singulares articulos discerpserant vulgati codices: male, vt spero patere ex iis quae inf. ad §. III. n. vlt. notauimus.

2 μέγαν] sic supra adpellabat noster in *Palamede* §. VII. n. 13. vt ab Aiace Oilei distingueret.

3 οὐκ ἀπὸ τοῦ μεγέθους] haec Homero opposita sunt, qui ita de Aiace Iliad. Γ'.

Τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν, ἠδ' εὐρέας ὤμους.

4 ἀπατήσαντα] eo nempe, quod mercedem, pactam pro liberatione filiae Hesiones, ceto obiectae, vt Neptuno irato satisfieret, non redderet Herculi Ilii Rex, Laomedon, Telamone sibi iuncto Ilion vi ille expugnauit. vid. Pindarum Isthm. VI. v. 39. seq. Hygin. fab. LXXXIX. & ceteros mythographos.

5 τοσαύτην οὖσαν] clypeum maximae molis Aiaci Telamonio tribuit Homerus Iliad Η' v. 220.

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων ΣΑΚΟΣ ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίων κάμε τεύχων,
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων,
Ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἑπταβόειον,
Ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.

Hinc Ouidio Metam. XIII. *Clypei Dominus septemplicis Aiax* dicitur.

cienti,

cienti, vt leones dum adhuc reprimunt impetum. Pugnam autem cum fortissimis quibusuis inibat: Lycios quidem, Mysosque, ac Pannonios numeri tantum causa ad Troiam accessisse dictitans. Duces vero eorum dignos cum quibus pugnaret arbitratus, atque eos occidenti quidem dare nomen, vulnerato vero vulnus haud inglorium posse [existimans]. Hoste victo, ab armis abstinebat, viri etenim esse aiebat interficere, spoliare vero esse latronis. Nemo autem audiente Aiace immodestum quicquam ac contumeliosum loquebatur, ne ii quidem, quos inter ortum esset dissidium. Verum & assurgebant ipsi ex sedibus suis, & via cedebant, non plebei modo sed optimates quoque. Cum Achille amicitia ei intercedebat, mutuoque sibi inuidere nec volebant, nec ingenio ad id ferebantur. Aegre autem quicquid ferret Achilles, licet non exiguae rei id gratia fieret, ipse leniebat, partim quidem condolendo, partim vero increpando. Vna porro si qua considerent, aut incederent, ad eos omnes conversi Graeci, viros intuebantur, quales post Herculem nunquam extiterant. Et Aiacem quidem Herculis quoque fuisse dicebant alumnum, infantemque leoninis exuuiis, quas heros gestabat, fuisse inuolutum; quando & Ioui ipsum porrigens, vt, qua parte leonis pelle tegeretur, inexpugnabilis esset, petiit, Aquilaque oranti ei aduolauit, puero quidem nomen a Ioue, precumque exauditarum signum adferens.

ὑπὸ τὴν κόρυν, οἷον οἱ λέοντες ἐν ἀναβολῇ τοῦ ὁρμῆσαι. τὰς μάχας δὲ πρὸς τοὺς ἀρίστους ἐποιεῖτο. Λυκίους μὲν γὰρ, καὶ Μυσοὺς, καὶ Παίονας, ἀριθμοῦ φάσκων ἕνεκα ἐς Τροίαν ἥκειν, τοὺς δὲ τούτων ἡγεμόνας ἀξιομάχους τε ἡγούμενος, καὶ οἵους ἀποκτείναντι μὲν ὄνομα δοῦναι, τρωθέντι δὲ οὐκ ἄδοξον τραῦμα. πολέμιόν τε ἑλὼν, ἀπείχετο τῶν ὅπλων· τὸ μὲν γὰρ ἀποκτείνειν ἀνδρὸς εἶναι, τὸ δὲ σκυλεύειν λωποδύτου μᾶλλον. ἀκόλαστον δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ὑβριστικὸν ἐφθέγξατο ἂν οὐδεὶς ἐν ἐπηκόῳ τοῦ Αἴαντος, οὐδὲ ὁπόσοις ἦν διαφορὰ πρὸς ἀλλήλους. ἀλλὰ καὶ θάκων ὑπανίσταντο αὐτῷ, καὶ ὁδῶν ὑπεξίσταντο, οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς εὐδοκίμου μοίρας. πρὸς δὲ Ἀχιλλέα φιλία ἦν αὐτῷ, καὶ βασκαίνειν ἀλλήλοις οὔτε ἐβούλοντο, οὔτε ἐπεφύκεισαν. τάς τε λύπας, ὁπόσαι περὶ τὸν Ἀχιλλέα, εἰ καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα ἐγίγνοντο, πάσας ἐπράϋνε, τὰς μὲν ὡς ἂν ξυναλγῶν τις, τὰς δ' οἷον ἐπιπλήττων. καθημένων δὲ ὁμοῦ καὶ βαδιζόντων, ἐπεστρέφετο ἡ Ἑλλὰς, ἐς ἄνδρε ἐρῶσα, οἵω μετὰ Ἡρακλέα οὔπω ἐγενέσθην. τὸν μέν γε Αἴαντα καὶ τρόφιμον τοῦ Ἡρακλέους εἶναι ἔφασαν, καὶ, βρέφος ὄντα, ἐνειληθῆναι [6] τῇ λεοντῇ τοῦ ἥρωος, ὅτε ἀνασχὼν αὐτὸν τῷ Διῒ, ἀνάλωτον ᾔτει γενέσθαι κατὰ τὴν δορὰν τοῦ λέοντος· ἀετός τε εὐξαμένῳ ἀφίκετο [7], φέρων ἐκ Διὸς τῷ μὲν παιδὶ ὄνομα [8], ταῖς δὲ εὐχαῖς νεῦμα.

II. Vel intuenti autem deprehendebatur diuinae non expers indolis esse, tum formae pulchritudine, tum corporis robore. Vnde Protesilaus belli ipsum appellat statuam. Me autem aliquando dicente: sed tamen magnus hic ac diuinus vir Vlyssi semper in palaestra succubuit: si Cyclopes, respondebat, extitere, vera de istis quoque fabula; cum ipso Polyphemo potius quam cum Aiace Vlyssem luctatum dices. Accepi a Protesilao & illa,

Δῆλός τε ἦν καὶ ἁπλῶς εἰς αὐτὸν βλέψαντι, μὴ ἀθεεὶ φῦναι, διά τε τὴν ὥραν, διά τε τὴν ῥώμην τοῦ εἴδους. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως ἄγαλμα [1] πολέμου καλεῖ αὐτόν. ἐμοῦ δέ ποτε εἰπόντος, καὶ μὴν κατεπαλαίσθη ἀεὶ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ὁ μέγας οὗτος, καὶ θεῖος· εἰ κύκλωπες, ἔφη, γεγόνασι [2], καὶ ἀληθὴς ἦν ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος [3]. μᾶλλον αὐτῷ Πολυφήμῳ [4] διεπάλαισεν Ὀδυσσεὺς, ἢ τῷ Αἴαντι. ἤκουσα τοῦ Πρωτεσίλεω κἀκεῖ-

---

6 καὶ βρέφος ὄντα ἐνειληθ.] paulo aliter rem narrat Pindarus Isthm. VI. v. 51. seq. Nempe Telamoni amicissimum Herculem Leonina pelle indutum libasse & vota fecisse Ioui ait, orantem vt prolem ipsi daret fortem & inuulnerabilem. Quam historiam Scholiastes ἐκ τῶν μεγάλων ἠϊῶν petitam docet. Pro quo recte ἠοιῶν in margine editionis Brubacchianae rescribi puto. Haut dubie enim ἠοῖαι μεγάλαι intelliguntur, Hesiodi opus, quo feminarum illustrium historiam texuit.

7 αὐτὸς τ' ἐυξ. ἀφίκετο] vid. Pindar. loc. cit. & eius Schol.

8 παιδὶ ὄνομα] nempe Αἴας dictus ab αἰετῷ *aquila*.

§. II. 1 ἄγαλμα] Barocc. καὶ ἄγαλμα. Ceterum vid. obseruata ad vit. Soph. l. II. *Hermocrate* n. 6.

3 εἰ Κύκλωπες ἔφη γεγόν.] de iis autem narrata inter fabulas iam supra reiecit noster *prooemio*, vt & in *Palamede* & *Vlysse* §. XII.

3 ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος] intelligitur fabula de καταπαλαίσμασι quibus Vlyssi succubuit Aiax. Sensus est: si quis pro veris habet Homero de Cyclopibus conficta, ista quoque pro veris habeto.

4 μᾶλλον αὐτῷ Πολυφήμῳ] nempe & Polyphemus inter figmenta Homerica reiiciebatur paulo ante *Palamede* & *Vlysse* §. XII.

γα,

να, ξένε, περὶ τοῦ ἥρω τούτου, ὡς ἄρ' ἐκόμα ποταμῷ Ἰλισσῷ [5] τῷ Ἀθήνησι, καὶ ἠγάπων αὐτὸν οἱ ἐν Τροίᾳ Ἀθηναῖοι, καὶ ἡγεμόνα ἡγοῦντο, καὶ ὅ, τι εἴποι ἔπραττον. ἠττίκιζέ τε, ἅτε οἶμαι Σαλαμῖνα οἰκῶν [6], ἣν Ἀθηναῖοι δῆμον πεποίηνται [7]. παῖδά τε αὐτῷ γενόμενον, ὃν Εὐρυσάκη [8] οἱ Ἀχαιοὶ ἐκάλουν, τήν τε ἄλλην ἔτρεφε τροφὴν, ἣν Ἀθηναῖοι ἐπαινοῦσι, καὶ, ὅτ' Ἀθήνησιν οἱ παῖδες [9] ἐν μηνὶ ἀνθεστηριῶνι στεφανοῦνται τῶν ἀνθέων, τρίτῳ ἀπὸ γενεᾶς ἔτει, κρατῆράς τε τοὺς ἐκεῖθεν ἐστήσατο [10], καὶ ἔθυσεν ὅσα Ἀθηναίοις ἐν νόμῳ. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν ἔφασκε τούτων τῶν Διονυσίων [11] κατὰ Θησέα.

Ὁ δὲ τοῦ θανάτου λόγος, ὃν ὑφ' αὑτοῦ [1] ἀποσφαγεὶς ἀπέθανεν, ἀληθὴς μὲν, ἐλεεινὸς δὲ καὶ Ὀδυσσεῖ τάχα. τά τε ἐν ᾅδου,

Μὴ ὄφελον [2] νικᾷν τοίῳ δ' ἐπ' ἀέθλῳ.

καὶ τὸ,

Τοίην γὰρ [3] κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,

ἐκεῖ μὲν οὔ φησιν εἰρῆσθαι τῷ Ὀδυσσεῖ, μὴ γὰρ καταβῆναι αὐτὸν ζῶντα, πάντως δὲ εἰρῆσθαί που. πιθανὸν γάρ που παθεῖν τι καὶ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ ἀπεύξασθαι τὴν ἑαυτοῦ νίκην, ἐλέῳ τοιοῦδε ἀνδρὸς, ἐπ' αὐτῇ ἀποθανόντος. ἐπαινῶν δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τοῦ Ὁμήρου ταῦτα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸ ἐπὶ αὐτῶν ἔπος, ἐν ᾧ φησι,

Παῖδες δὲ Τρώων [4] δίκασαν

καὶ γὰρ τῶν Ἀχαιῶν ἀφεῖλε τὴν ἄδικον κρίσιν, καὶ δικαστὰς ἐκάθισεν, οὓς εἰκὸς ἦν καταψηφίσασθαι τοῦ Αἴαντος· ξυγγενὲς γὰρ φόβῳ μῖσος [5].

o hospes, de isto heroe; vt Ilisso scilicet, Attico flumini, comam nutriuerit, ipsumque Athenienses, qui Troianae obsidioni interfuerunt, amauerint, ducemque secuti fuerint, fecerintque quicquid ipse praeciperet. Atticissabat autem, quippe qui Salaminem habitaret, vt puto, quam Athenienses pagum fecerunt. Filium autem sibi natum, quem Eurysacem Achiui appellabant, tum alias iuxta Atheniensium instituta educabat: tum, quo tempore Athenis pueri coronantur, Anthesterione mense, tertio a natiuitate anno, crateras more ab illis accepto statuit, & Atheniensium ritu sacrificauit. Meminisse autem ipsum quoque horum Dionysiorum dicebat, aetate Thesei.

III. Historia porro de morte, quam a seipso interemtus obiuit, vera est quidem, misericordiam autem vel ipsi fortasse Vlyssi mouit. Quae tamen apud inferos is dixisse fertur

— *Vicisse haec ob praemia nolim.*

item:

Tale caput tellus ea propter condidit eheu!

illic quidem haudquaquam ait Vlyssi dicta esse, neque enim eo viuum descendisse: omnino tamen dicta esse alicubi. Verisimile est enim, aliquando Vlyssem quoque quodammodo affectum fuisse, suamque ipsius victoriam esse auersatum, tanti viri miseratione, qui vitam ob illam finiuit. Istos autem Homeri versus approbans Protesilaus, multo magis laudat istud quod sequitur,

— *a natis Troum sententia dicta est.*

Ab Achiuis enim iniquum iudicium transtulit, iudicesque constituit, quos verosimile erat contra Aiacem ferre sententiam: cognatione namque iunctum timori odium est. Fu-

5 ἐκόμα ποταμῷ Ἰλισσῷ] vt *Memnon Nilo* vid. Philostrati Imagines l. I. in *Memnone*, & *Sperchio* Achilles: vid. Iliad. Ψ' v. 141. ex quo & Statius habet l. III. Sylu. IV. v. 85. qui & Achill. l. III. v. 232.

— *Quaerisne meos, Sperchie, natatus,*
Promissasque comas?

Sic & aliis Diis alii, vt Theseus Apollini apud Plutarch. *Theseo* p. 2. nempe ita frequenti in more veteribus fuit, ex prisca superstitione, de qua videndus Eustathius ad Il. B' v. 6.

6 ἠττίκ. δ. — Σαλαμ. οἰκῶν] videtur Philostratus in sententia eorum fuisse, qui Salaminem iam Troianis temporibus in Atheniensium fuisse putant potestate, quod negabant κριτικώτεροι. vide de illa controuersia Strabon. l. IX. p. 394.

7 δῆμον πεποίηνται] eo pertinere locum Statii Theb. XII. p. 637. sq. putat Meursius de pagis Attic.

Hos Salamis populos, illos Cerealis Eleusis
Horrida suspensis ad praelia misit aratris.

8 Εὐρυσάκη] eius & fratris Philaei mentio apud Plutarch. in *Solone*: apud quem & educationis Eurysacae luculentum argumentum, quod Atheniensibus Salaminem tradiderit, & Athenas domicilium, eiius factus, transtulerit.

9 ὅτ' Ἀθήνησιν οἱ παῖδες] vide Meursium de festis v. Ἀνθεστήρια.

10 κρατῆρας τε τοὺς ἐκεῖθεν ἐστήσ.] nempe prima festi Ἀνθεστηρίων die, πιθοίγια quae dicta est, vinum nouum post hyemem primo bibebant, neminemque a vino, ne seruos quidem, arcere fas erat, vnde *crateres* vini in medio positi fuisse videntur, vt omnibus paterent. vid. Meurs. l. c.

11 Διονυσίων] nempe Baccho sacra Ἀνθεστήρια v. Meurs. l. c.

§. III. 1 ὑφ' αὐτοῦ] Barocc. & cod. Colleg. Noui ὑφ' ἑαυτοῦ, sed promiscue illa vsurpari notum. Ceterum manu sua periisse Aiacem, furore correptum ex indignatione, quod Achillis defuncti arma, quorum haeres esse cupiebat, Vlyssi essent adiudicata, isque adeo ea causa vicisset, neminem latet.

2 μὴ ὄφελον] versus extat Il. Λ' v. 547.

3 τοίην γὰρ] est ibidem v. 548.

4 παῖδες δὲ Τρ.] ibid. v. 546. nempe commendat Protesilaus quod Troianos, Barbaros, non Graecos iudicio inter Aiacem & Vlyssem praefecerit poeta.

5 ξυγγ. γὰρ φόβῳ μῖσος] nempe Troianos, Aiacis fortitudinem metuentes, odio eum prosecutos ait, adeoque ex odio in ipsum Achillis arma Vlyssi, cum quo de iis ille contendebat, adiudicasse.

rore autem correptum eum longe magis, quam antea in more ipſis fuerat, Troiani formidabant, ne forte murum aggreſſus ipſum dirueret. Neptunoque atque Apollini ſupplicabant, quandoquidem illi ſtruendis eorum moeniis operam locauerant, vt Pergama vrbis tuerentur, & cohiberent Aiacem, ſi propugnacula forte inuaſiſſet. Graeci vero ipſum diligere non deſierunt; ſed Aiacis inſaniam luctu proſecuti oracula precabantur, vt ederent quonam pacto mutari poſſit, & ad ſanam mentem redire. Poſtea vero quam exanimem viderunt, gladioque incumbentem, vſque adeo eiularunt confertim, vt Ilienſes quoque audirent. Athenienſes autem ipſius corpus pro concione expoſuerunt, eumque Meneſtheus oratione fuit proſecutus, quali moris eſt Athenis honorare eos, qui in bello occubuerunt. Egregium autem Vlyſſis facinus Proteſilaus hic memorat. Expoſito enim ita Aiaci Achillis arma adferens, ac lacrymans: *Sepelitor*, inquit, *in his*, *quae tantopere adamaſti*, *victoriamque de illis habeto*, *nihil iratus amplius.* Achiuis autem Vlyſſem collaudantibus, laudauit etiam Teucer, arma tamen accipere noluit: neque enim admitti ſepulcralia ornamenta, quae mortis cauſa fuiſſent, ſine piaculo poſſe. Sepeliuerunt autem ipſum humi corpus deponentes, Calchante edocente religionem vetare, vt igni, qui ſibi manum intuliſſent, ſepeliantur. Teucrum autem iuuenem quidem puta, magnitudine vero, ſpecieque ac robore inter Achiuorum medios locum habere.

IV. *Phoenix.* Troianorum vero res nouitne etiam Proteſilaus, o Vinitor? an eos memoria haudquaquam dignatur, vt ne digni honore videantur? *Vinitor.* Non eſt ea, o hoſpes, Proteſilai indoles: abeſt enim ab ipſo inuidia. Refert vtique & Troianorum res ſolertiſſimo animo. Eos enim ait virtutis maxime rationem habuiſſe. Percurram autem haec tibi, priuſquam ad Achillis hiſtoriam deueniam. Nam ſi poſt illum ea expoſuero, nulla admiratione digna videbuntur.

μανέντα δὲ αὐτὸν οἱ μὲν Τρῶες ἔδεισαν πλεῖον ἢ εἰώθεσαν, μὴ προσβαλὼν τῷ τείχει ῥήξῃ αὐτό. καὶ ηὔχοντο Ποσειδῶνί τε καὶ Απόλλωνι, ἐπειδὴ εἰς τὸ τεῖχος ἐθήτευσαν [6], προβεβλῆσθαι τῶν Περγάμων τοῦ ἄστεος, καὶ σχεῖν τὸν Αιαντα, εἰ τῶν ἐπάλξεων ἅπτοιτο. οἱ δὲ Ελληνες οὐκ ἐπαύοντο ἀγαπῶντες αὐτὸν, ἀλλὰ πένθος τε τὴν τοῦ Αιαντος μανίαν ἐποιοῦντο, καὶ τὰ μαντεῖα ἱκέτευον χρῆσαι, πῶς ἂν μεταβάλλοιτο, καὶ ἐς νοῦν ἔλθοι. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντα εἶδον, καὶ περὶ τῷ ξίφει κείμενον, ᾤμωξαν μὲν οὕτως ἀθρόον, ὡς ἀνήκοοι γενέσθαι μηδὲ τῷ Ιλίῳ. προὔθεντο δὲ Αθηναῖοι τὸ σῶμα, καὶ Μενεσθεὺς ἐπ᾽ αὐτῷ λόγον ἠγόρευσεν, ᾧ νομίζουσιν Αθήνησι τιμᾶν [7] τοὺς ἐκ τῶν πολέμων τελευτῶντας. ἔργον ἐνταῦθα τοῦ Οδυσσέως εὐδόκιμον ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε. προκειμένῳ γὰρ τῷ Αιαντι τὰ ὅπλα ἐπενεγκὼν τοῦ Αχιλλέως, καὶ δακρύσας, θάπτου τοι, ἔφη, ἐν οἷς ἠγάπησας, καὶ τὴν νίκην τὴν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔχε, μηδὲν ἐς μῆνιν βαλλόμενος. ἐπαινούντων δὲ τῶν Αχαιῶν τὸν Οδυσσέα, ἐπῄνει μὲν καὶ ὁ Τεῦκρος [8], τὰ δὲ ὅπλα παρῃτεῖτο, μὴ γὰρ ὅσια εἶναι ἐντάφια τὰ τοῦ θανάτου αἴτια. ἔθαψαν δὲ αὐτὸν καταθέμενοι ἐς τὴν γῆν τὸ σῶμα, ἐξηγουμένου Κάλχαντος, ὡς οὐχ ὅσιοι πυρὶ θάπτεσθαι [9] οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες. τὸν δὲ Τεῦκρον [10] νέον μὲν ἡγοῦ, μέγεθος δὲ, καὶ εἶδος, καὶ ῥώμην, ἐν τοῖς μέσοις τῶν Αχαιῶν ἔχειν.

Φοῖ. τὰ δὲ τῶν Τρῴων γινώσκει ὁ Πρωτεσίλεως, ἀμπελουργέ; ἢ οὐκ ἀξιοῖ μνημονεύειν αὐτῶν, ὡς μὴ ἄξιοι σπουδῆς φαίνοιντο; Αμ. οὐκ ἔστι, ξένε, τὸ τοῦ Πρωτεσίλεω τοιοῦτον, ἄπεστι γὰρ αὐτοῦ φθόνος· ἀπαγγέλλει δὴ καὶ τὰ τῶν Τρῴων ἐσπουδακυίᾳ τῇ γνώμῃ. φησὶ γὰρ κἀκείνους πολὺν πεποιῆσθαι λόγον ἀρετῆς. δίειμι δέ σοι πρὸ τοῦ Αχιλλείου λόγου ταῦτα. εἰ γὰρ μετ᾽ ἐκεῖνον λέγοιτο, οὐ θαυμαστὰ εἶναι δόξει [2].

6 εἰς τὸ τεῖχος ἐθήτευσαν] nota fabula ex Ouidio Metam. XI. v. 203. Hygino fab. LXXXIX. & Seruio ad Aen. II. v. 610.

7 ᾧ νομίζ. Αθήνησι τιμᾶν] vide Petitum de Legibus Attic. p. 501.

8 Τεῦκρος] frater Aiacis.

9 οὐχ᾽ ὅσιοι πυρὶ θάπτ.] nempe puriſſimum elementum ignis, quem tali cadauere contaminari credebant. conf. Philoſtr. Imagin. l. II. in *Euadne.* Sed Quintus Calaber tamen lib. V. Aiacis corpus crematum narrat, vt & Dictys lib. II. c. 17. ſed hic tamen etiam Aiacem αὐτόχειρα cecidiſſe non ſtatuit.

10 τὸν δὲ Τεῦκρον] haec verba in cauſa fuere, vt, quaſi noua hic *Teucri* hiſtoria exponeretur, ΤΕΥΚΡΟΣ tituli loco ſuperſcriptum fuerit in editis. Sed omittit inſcriptionem hanc cod. Barocc. Et certe ὡς ἐν παρόδῳ, vix tribus verbis hic *Teucri* fit mentio, quoniam Aiaci parentaſſe in praecedentibus narratur, inde vero tranſitus fit ad heroes Troianos: vt haec pro coronide eorum, quae in praecedentibus expoſita fuerunt, ſummo iure habeantur.

§. IV. 1 εἶναι] cod. Laudian. οἶμαι. Superius tamen ſcriptum εἶναι.

2 οὐ θαυμαστὰ εἶναι δόξει] maioribus nempe Achillis virtutibus obſcurata.

Ἐπαινῶν τοίνυν τὸν Ἕκτορα ὁ Πρωτεσίλεως, ἐπαινεῖ καὶ τὸν Ὁμήρου ἐπ' αὐτῷ λόγον. ἄριστα γὰρ τὸν Ὅμηρον τάς τε ἡνιοχήσεις αὐτοῦ διελθεῖν, καὶ τὰς βουλὰς, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ καὶ μὴ ἐπ' ἄλλῳ εἶναι τὴν Τροίαν. καὶ ὁπόσα δὲ κομπάζει ἐν τῇ τοῦ Ὁμήρου ποιήσει ὁ Ἕκτωρ, ἀπειλῶν τοῖς Ἀχαιοῖς τὸ ἐπὶ τὰς ναῦς πῦρ[1], πάνυ φησὶν ἐοικέναι τῇ φορᾷ τοῦ ἥρω, πολλὰ γὰρ τοιαῦτα λέγειν αὐτὸν ἐν ταῖς μάχαις. ἐκπληκτικώτατα δὲ αὐτὸν[2] βλέψαι, καὶ φθέγξασθαι μέγα. εἶναι δὲ τοῦ μὲν Τελαμωνίου μείω, κακίω δὲ οὐδὲν τὰς μάχας, ἐν αἷς ἐνδείκνυσθαί τι αὐτὸν καὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως θερμότητος. διεβέβλητο δὲ πρὸς τὸν Πάριν[3], ὡς δειλὸν, καὶ ἥττω τοῦ κοσμεῖσθαι. τό τοι[4] κομᾷν, καί τοι σπουδαζόμενον βασιλεῦσί τε καὶ βασιλέων παισὶν, ἀνάξιον ἑαυτοῦ δι' ἐκεῖνον ἡγεῖτο[5]. τὰ δὲ ὦτα κατεαγὼς[6] ἦν, οὐχ ὑπὸ πάλης, τουτὶ γὰρ, ὡς ἔφην[7], οὔτ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν, οὔθ' οἱ βάρβαροι, ἀλλὰ ταύροις ἀντήριζε, καὶ τὸ ξυμπλέκεσθαι τοῖς θηρίοις τούτοις πολεμικὸν ἡγεῖτο. παλαίοντος μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἦν, ὁ δὲ τοῦτο μὲν ἠγνόει πράττων. τὸ δὲ ὑφίστασθαι μυκωμένους, καὶ θαρσεῖν τὰς αἰχμὰς τῶν κεράτων, καὶ ἀπαυχενίσαι ταῦρον, καὶ τρωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ μὴ ἀπειπεῖν, ὑπὲρ μελέτης τῶν πολεμικῶν ἤσκει. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα, τὸ ἐν Ἰλίῳ, νέον τὸν Ἕκτορα καὶ μειρακιώδη φέρει. ὁ Πρωτεσίλεως δὲ γενέσθαι μὲν αὐτὸν κἀκείνου ἡδίω φησὶ, καὶ μείζω. ἀποθανεῖν δὲ τριακοντούτην ἴσως, οὐ μὴν φεύγοντα[8], ἢ παρεικότα τὰς χεῖρας, ταυτὶ γὰρ συκοφαντεῖσθαι τὸν Ἕκτορα ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ἀλλὰ καρτερῶς ἀγωνισάμενον, καὶ μόνον τῶν Τρώων καταμείναντα ἔξω τοῦ τείχους, πεσεῖν[9] ὀψὲ τῆς μάχης. ἀποθανόντα δὲ, ἑλχθῆναι μὲν ἀνηρτη-

Cap. XII. Hector.

Proteſilaus itaque, Hectorem laudans, Homero quoque de ipſo narrata commendat. Optime enim Homerum ait ipſius aurigationes perſecutum, pugnaſque, ac conſilia, quodque ipſo, neque alio vllo Troiana res ſteterit. Et quaecunque in Homeri poemate iactat Hector, Achiuis ignem nauibus immittendum minatus, impetum Herois planiſſime ait exprimere, multa enim eius generis inter pugnandum eum dixiſſe. Ipſo vero obtutu eum terruiſſe, voceque magnum inſonuiſſe. Fuiſſe autem Telamonio quidem Aiace ſtatura minorem, nihil vero pugnando inferiorem, quo & Achillei feruoris aliquid prae ſe tulerit. Paridem autem vt timidum, & cultui effeminate deditum arguebat. Comamque alere, vtut ei rei operam nauarent reges regumque liberi, ſe quidem indignum propter illum ipſum arbitrabatur. Athletico porro erat habitu, non ex lucta, (huius enim, vt dixi, nec barbaris vlla erat cognitio,) ſed cum tauris certabat, cumque huiuſmodi congredi feris bellicoſum cenſebat. Equidem enim & iſta erant lucta ſeſe exercentis; ea tamen ſe exerceri ipſe ignorabat. Expectare vero mugientes, cornuumque cuſpides minime timere, & ceruicem frangere tauri, vulnereque ab ipſo accepto non deficere, exercitii bellici loco habebat. Statua autem quae Ilii erecta eſt, iuuenem Hectora, & adoleſcente aetate refert. At Proteſilaus ea ipſa etiam magis venuſtum fuiſſe ait, magiſque procerum. Deceſſiſſe vero triceſimo circiter aetatis anno, non fugientem vtique, nec manus remittentem: haec enim per calumniam de Hectore ab Homero eſſe dicta: ſed ſtrenue dimicantem, Troianorumque ſolum extra moenia ſubſiſtentem, poſt longam demum pugnam cecidiſſe. Defunctum autem currui alligatum raptatum fuiſſe

CAP. XII. §. I. 1 ἀπειλ. τ. Ἀχαιοῖς ἐπὶ τ. ναῦς πῦρ] locus eſt Iliad. Ν'.

2 αὐτὸν] Barocc. & cod. Colleg. Nou. ἀνθρώπων.

3 διεβέβλ. δὲ πρὸς τὸν Πάριν &c.] locus eſt Iliad. Γ' v. 38. ſeq.

4 τό τοι] Laudian. τότε, ſupra tamen ſcribitur τότοι.

5 ἀνάξιον ἑαυτοῦ δι' ἐκεῖνον ἡγεῖτο] quoniam ſcilicet Paris coma alenda ad effeminatam mollitiem abuteretur, quod & ipſe ei exprobrat Iliados l. c.

Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις τάντε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη τό τε εἶδος —— ——

6 τά τε ὦτα κατεαγὼς] ad verbum: *fractus erat aures.* Nota nempe res de palaeſtritarum auribus fractis & contuſis, pluraque notauimus eo ſpectantia ſupra ad *Neſtorem* & *Antilochum* §. III. n. 3. Hic ſcrupulum facit, quod Hectori fractae aures tribuantur non ὑπὸ πάλης h. e. ex *palaeſtricis exercitiis*, ſed ex pugna cum tauris aliiſque belluis, qua vt aures frangi poſſint, dictu non eſt facile. Forte dicendum phraſin illam in eum vſum abiiſſe, vt ea ſimpliciter *Athleticus* ſignificetur habitus, nullo ſpeciali reſpectu ad aurium conditionem facto. Sane ita in conuitiis fuiſſe hoc ipſum κατεαγὼς τὰ ὦτα patet ex reſponſione, qua Socratem, Periclis dicta carpentem, excepit Callides apud Platonem in *Gorgia* τὰ τῶν ὦτα κατεαγότων ἀκούεις ταῦτα inquiens. Qua hoc mihi velle videtur, ſapere haec ingenium *palaeſtritae*, ſapientiae enim eius generis hominum non magna, vt notum, opinio erat.

7 ὡς ἔφην] *dixit*, ſupra ſcilicet vita *Neſtoris* & *Antilochi* §. IV. fin.

9 οὐ μὴν φεύγοντα] quod Dictys l. III. & alii tradidere, ipſeque Homerus Iliad. Χ'.

9 τείχους πεσεῖν] ſic omnes MSS. noſtri omiſſo καὶ, quod interſerebant editi.

qui-

quidem, redditum tamen esse postea, vt ab Homero est narratum.

Cap. XIII. Aeneas.

Aeneam autem bellica quidem virtute eo inferiorem fuisse, prudentia vero inter Troianos eminere, eandemque eius, quam Hectoris, gloriam esse. Nouisse praeterea quae ad Deos spectant, quaeque fato sibi post captam Troiam destinata essent. Nullo autem terrore perterritum esse: mentem enim praesentem, consiliumque in ipsis maxime periculis eum habuisse. Vocabant autem Achiui Hectora quidem Troianorum *manum*, Aeneam vero *mentem*: plusque ipsis negotii Aeneas prudentia, quam furore Hector facessebat. Erant autem aetate staturaque aequales. Aeneaeque minus laeta quidem facies videbatur, at maiorem prae se ferebat constantiam. Comam alebat sed minus inuidiose, neque enim comam excolebat, neque ipsi obnoxius erat, verum ex sola virtute ornamenta sibi comparabat. Adeo autem acris erat eius obtutus, vt satis ipsi esset aduersus eos, qui officium non facerent, solum hoc, vt eos intueretur.

Cap. XIV. Sarpedon.

Sarpedonem porro Lycia quidem tulit, Troia vero e medio sustulit: proximus autem Aeneae erat bellica laude, secumque adducebat Lycios, praestantissimosque viros Glaucum ac Pandarum. Erat vero eorum ille quidem in armis tractandis exercitatissimus, Pandarus vero Apollinem Lycium ad se adhuc adolescentulum venisse, sagittandique artem secum communicasse aiebat. Semperque Apollinem inuocabat, vbi arcus in negotio alicuius momenti esset tractandus. Ait autem Protesilaus, Sarpedoni Troianos cum toto exercitu obuiam processisse. Nam praeter fortitudinem & formam, diuinam plane ac nobilissimam, fama quoque, quae de genere eius erat, Troianos deuinciebat. Etenim a Ioue quidem genus etiam Aeacidas, Dardanidasque, & Tantalidas ducere famam esse, ab ipso

μένον τȣ̃ ἅρματος, ἀποδοθῆναι δὲ, ὡς Ομήρῳ εἴρηται[10].

Αἰνείαν δὲ μάχεσθαι μὲν τȣ́τȣ ἧττον, συνέσει δὲ περιεῖναι τῶν Τρώων, ἀξιȣ̃σθαι δὲ τῶν αὐτῶν Εκτορι. τὰ δὲ τῶν θεῶν εὖ εἰδέναι[1], καὶ ἃ δὴ ἐπέπρωτο αὐτῷ Τροίας ἁλȣ́σης. ἐκπλήττεσθαι δὲ ὑπὸ ȣ̓δενὸς φόβȣ· τὸ γὰρ ἔννȣν τε καὶ λελογισμένον ἐν αὐτοῖς μάλιστα τοῖς φοβεροῖς ἔχειν. ἐκάλȣν δὲ οἱ Αχαιοὶ τὸν μὲν Εκτορα χεῖρα τῶν Τρώων[2], τὸν δὲ Αἰνείαν, νȣ̃ν[3]. καὶ πλείω παρέχειν αὐτοῖς πράγματα Αἰνείαν σωφρονȣ̃ντα, ἢ μεμηνότα Εκτορα. ἤστην δὲ ἰσήλικές τε καὶ ἰσομήκεις. τὸ δὲ εἶδος τȣ̃ Αἰνείȣ φαιδρὸν μὲν ἧττον ἐφαίνετο, καθεστηκότι δὲ ἐῴκει μᾶλλον. ἐκόμα τε ἀνεπαχθῶς[4], ȣ̓ γὰρ ἤσκει τὴν κόμην, ȣ̓δὲ ὑπέκειτο αὐτῇ[5], ἀλλὰ μόνην τὴν ἀρετὴν ἐποιεῖτο κόσμημα. σφοδρὸν δὲ ȣ̓́τω τι ἔβλεπεν, ὥς τε ἀποχρῶν εἶναί οἱ πρὸς τȣ̀ς ἀτακτȣ̃ντας καὶ αὐτὸ τὸ βλέψαι.

Σαρπηδόνα δὲ Λυκία μὲν ἤνεγκε, Τροία δὲ ᾖρεν. ἦν μὲν γὰρ κατὰ τὸν Αἰνείαν τὰς μάχας, ἦγε δὲ Λυκίȣς ξύμπαντας, καὶ ἀρίστω ἄνδρε, Γλαῦκόν[1] τε καὶ Πάνδαρον. ἦν δὲ αὐτοῖν ὁ μὲν ὁπλιτεύειν εὐδόκιμος· ὁ δὲ Πάνδαρος, τὸν Απόλλω, τὸν Λύκιον, ἐπιστάντα οἱ μειρακίῳ ἔτι, κοινωνῆσαι, ἔφη, τȣ̃ τοξεύειν[2]. καὶ ηὔχετο ἀεὶ τῷ Απόλλωνι, ὅτε τȣ̃ τόξȣ ἐπὶ μεγάλῳ ἅπτοιτο. καὶ πανστρατιᾷ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ἀπαντῆσαί[3] φησι τῷ Σαρπηδόνι τȣ̀ς Τρῶας. πρὸς γὰρ τῇ ἀνδρίᾳ, καὶ τῷ εἴδει, θείῳ τε καὶ γενναίῳ ὄντι, ἀνήρτητο τȣ̀ς Τρῶας καὶ τῷ λόγῳ τῷ περὶ τȣ̃ γένȣς. ἀπὸ Διὸς μὲν γὰρ Αἰακίδας[4] τε ᾄδεσθαι, καὶ Δαρδανίδας[5], καὶ τȣ̀ς Ταντάλȣ[6], τὸ δὲ αὐτȣ̃ Διὸς[7]

10 ὡς Ομήρῳ εἴρηται] Iliad. Ψ'.

CAP. XIII. 1 τὰ δὲ τῶν θεῶν εὖ εἰδέναι] hinc *pius* perpetuo fere dicitur Virgilio. Putem tamen in specie Deorum respici decreta de Troiae fatis, imo & suis, vt, quae immediate sequuntur, sint ἐπεξηγητικὰ eorum, quae praecesserunt.

2 χεῖρα τῶν Τρώων] sic Apollonius χεῖρας, *manus* suas, dicebat sodales, quorum ministerio vtebatur: vid. vitam eius lib. I. c. 41. nempe *manu fortis* Hector. Hinc χείρ. Sic & Patroclum χεῖρα sibi esse, Aiacem κεφαλὴν dicit Achilles inf. *Achille* § VIII. vide ibi n. 12. 13.

3 νȣ̃ν] scilicet Aeneas *consiliis prudens*. Sic & Anaxagoras νȣ̃ς dictus, vt plerisque veterum traditum quidem, quod mundi διακοσμήσει ipse νȣ̃ν praefecisset: vt aliis tamen visum, teste Plutarch. vita Pericl. διὰ τὴν σύνεσιν αὐτȣ̃ μεγάλην &c.

4 ἐκόμα τε ἀνεπαχθῶς] nempe aliud est κόμην ἔχειν, aliud εἶναι εὔκομον: illud σεμνὸν, hoc vero γυναικικώτερον, vt loquitur Eustathius, ideoque Paridi exprobratum in Iliade, vid. Eustath. ad Iliad. Γ' p. 288.

5 ȣ̓δὲ ὑπέκειτο αὐτῇ] vt *Paris*, quem γάννυσθαι τῷ ἑαυτȣ̃ κάλλει dicit infra noster in *Alexandro*.

CAP. XIV. 1 Γλαῦκον] eum cum Sarpedone & Lyciis Homerus quoque iungit Il. Β' v. 178.

2 τȣ̃ τοξεύειν] eius in iaculando peritiam commendat Homer. Iliad. Ε' v. 171.

3 ἀπαντῆσαι] dum scilicet cum auxiliis suis aduentaret.

4 Αἰακίδας] Achillem intelligit & Aiacem Telamonium, quorum auus erat *Aeacus*, Iouis filius ex Aegina. vid. Apollodor. p. 213.

5 Δαρδανίδας] ad quam gentem *Priamus* pertinet & *Priamidae*. *Priami* vero atauus *Dardanus* ex Ioue & Electra genitus.

6 Ταντάλȣ] qui *Iouis & Plutus* filius posteros habuit *Pelopidas & Atridas*, Menelaum cum Agamemnone.

7 ἐκ δ' αὐτȣ̃ Διὸς] ex Ioue & Laodamia, vt ait Home-

γεγο-

γεγονέναι, μόνῳ τῶν ὑπὲρ Τροίας τε καὶ ἐπὶ Τροίαν ἐλθόντων, ἐκείνῳ ὑπάρξαι. τουτὶ δὲ καὶ τὸν Ηρακλέα μείζω ποιῆσαι καὶ θαυμασιώτερον τοῖς ἀνθρώποις. ἀποθανεῖν δὲ, ὡς Ομήρῳ εἴρηται[8], καὶ εἶναι ἀμφὶ τὰ τετλαράκοντα ἔτη, καὶ τάφου ἐν Λυκίᾳ τυχεῖν, ἐς ὃν παρέπεμψαν οἱ Λύκιοι, δεικνύντες τὸν νεκρὸν τοῖς ἔθνεσι, δι' ὧν ἤγετο. ἐσκεύαστο δὲ ἀρώμασι[9], καὶ ἐῴκει καθεύδοντι· ὅθεν οἱ ποιηταὶ πομπῷ φασιν[10] αὐτὸν τῷ ὕπνῳ χρήσασθαι.

vero genitum esse Ioue, id demum ei soli omnium qui pro Troia, quique aduersus Troiam venerant competiisse. Hoc autem & Herculi maiorem conciliasse autoritatem, maioremque hominum existimationem. Obiisse autem eum, vt ab Homero dictum est, impletis quadraginta circiter annis, tumulumque in Lycia obtinuisse, ad quem Lyci sint comitati, cadauer gentibus, per quas ferebatur, ostendentes. Aromatibus vero id erat conditum, dormientique simile, vnde somno ipsum comite vsum poëtae ferunt.

Ἄκουε καὶ τὰ τοῦ Αλεξάνδρου[1] τοῦ Πάριδος, εἰ μὴ ἄχθῃ αὐτῷ σφόδρα[2]. Φοῖ. ἄχθομαι μὲν, οὐ χεῖρον δὲ ἀκοῦσαι. Αμ. φησὶ τοίνυν τὸν Αλέξανδρον Τρωσὶ μὲν ἀπηχθῆσθαι πᾶσι, κακὸν δ' οὐκ εἶναι τὰ πολέμια[3]· τὸ δὲ εἶδος ἥδιστον, ἐπίχαρίν τε τὴν φωνὴν, καὶ τὸ ἦθος ἅτε τῇ Πελοποννήσῳ ἐπιμίξαντα[4]. μάχεσθαι δὲ πάντας τρόπους, καὶ τὴν ἐπιστήμην, ὁπόση τόξων, μὴ λείπεσθαι τοῦ Πανδάρου[5]. καὶ πλεῦσαι μὲν ἐς τὴν Ελλάδα ἔφηβον, ὅτε δὴ ξένον τοῦ Μενέλεω γενέσθαι αὐτὸν, καὶ τὴν Ελένην ἑλεῖν τῷ εἴδει· ἀποθανεῖν δὲ οὔπω τριακοντούτην. γάννυσθαι δὲ τῷ ἑαυτοῦ κάλλει[6], καὶ περιβλέπεσθαι μὲν ὑφ' ἑτέρων, περιβλέπειν δὲ ἑαυτὸν, ὅθεν χαριέστατα ὁ ἥρως ἐς αὐτὸν παίζει. τοῦτον γὰρ τὸν ταὼ, χαίρει δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τῇ ὥρᾳ καὶ τῇ ἄνθῃ τοῦ ὄρνιθος, ἰδών ποτε ὑπερανεστηκότα, καὶ περιβεβλημένον τὰ πτερὰ, περιβλέποντά τε αὐτὰ[7], καὶ καθαίροντα, ἔστι δ' ἃ καὶ διατιθέντα, ἵν', ὥσπερ οἱ τῶν λίθων ὅρμοι, κεκοσμημένα φαίνοιτο, ἰδοὺ, ἔφη, οὗ πρώην ἐμνημονεύομεν, Πάρις, ὁ τοῦ Πριάμου[8]. ἐμοῦ δὲ ἐρομένου αὐτὸν, τί ἔοικεν ὁ ταὼς τῷ Πάριδι; τὸ φίλαυτον, εἶπε. καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνος κόσμου ἕνεκεν περιήθρει μὲν ἑαυτὸν, περιεσκόπει δὲ τὰ ὅπλα. δορὰς δὲ παρδάλεων ἐνῆπτο τοῖς ὤμοις· αὐχμὸν

Audi & quae ad Alexandrum Paridem pertinent, nisi nimium ei indignaris. *Phoenix.* Indignor quidem, audiuisse tamen non nocebit. *Vinitor.* Ait itaque Alexandrum Troianis quidem omnibus odio fuisse: in rebus vero bellicis minime fuisse contemnendum, forma iucundissimum, voce ac moribus venustum, vt qui in Peloponneso versatus esset. Omni autem genere pugnae fuisse exercitatum, & sagittandi peritia Pandaro nihil extitisse inferiorem. Ephebumque quidem in Graeciam nauigasse, quo tempore Menelai factus sit hospes, Helenemque pulcritudine ceperit. Diem obiisse cum nondum tricesimum aetatis annum attigisset. Delectatum autem ipsum sua pulcritudine fuisse, spectatumque aliis, ipsum quoque sese spectasse: vnde suauissime in eum ludit Protesilaus. istum enim pauonem, auis autem illius pulcritudine ac nitore oblectatur Protesilaus, pennas aliquando subrigentem videns, alasque sibi circumdantem, easdemque oculis lustrantem ac purgantem, partim etiam ordine disponentem, vt monilium, lapidibus distinctorum, ad instar compositae ornataeque videantur: *Ecce*, inquit, *cuius heri mentionem faciebamus, Priami filium Paridem!* Me autem eum interrogante, quare Paridi similis esset pauo? eo, aiebat, quod sibi ipsi placeat. Etenim ille quoque cultus causa seipsum quidem inspectabat, armaque etiam oculis lustrabat. Pantherae autem pelles ex humeris suspensas habebat: squaloremque comae in- Cap. XV. Alexander.

---

rus Iliad. Π'. ex Ioue & Europa genitum dicit Herodot. in Polymn.

8 ὡς Ομήρῳ εἴρηται] qui a Patroclo interemtum narrat, Iliados Π'.

9 ἀρώμασι] sic explicare videtur, quod Homerus dicit Iliad. Π' v. 680. Apollinem eum χρῖσαι ἀμβροσίῃ.

10 οἱ ποιηταὶ πομπῷ φασιν &c.] haec quoque petita ex Homero Iliad. Π' v. 681. sq.

Πέμπε δέ μιν ΠΟΜΠΟΙΣΙΝ ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Υπνῳ καὶ θανάτῳ &c.

CAP. XV. 1 τοῦ Αλεξάνδρ.] addidi articulum ex cod. Colleg. Noui.

2 εἰ μὴ ἄχθῃ αὐτῷ σφόδρα] nempe id prae se tulerat Phoenix supra *Protesilao* §. X. vbi de Paride se quidem audire nolle dixit δι' ὃν τοιοίδε καὶ τοσοίδε ἔπεσον.

3 κακὸν δ' οὐκ εἶναι τὰ πολέμια] hic quoque Homeromastiga agit noster: apud eum enim poetam Iliad. Γ' v. 45. ita ad Paridem Hector

—— ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκή.

Et μαλθακὸν αἰχμητὴν dicit Iliad. Ρ' v. 588.

4 τῇ Πελοποννήσῳ ἐπιμ.] cultiores nempe Peloponnesii, qui Graeci. Troiani autem Barbari.

5 Πανδάρου] de quo paulo ante in *Sarpedone*.

6 γάννυσθαι δὲ τῷ κάλλει] h. e. quod ὑποκεῖσθαι dicebat supra in *Aenea*.

7 αὐτὰ] Barocc. αὐτὸν, quod nempe hic idem quod αὐτόν.

side-

ſidere, ne in pugna quidem patiebatur, ſplendebantque & in manibus vngues. Subadunco erat naſo, ac candidus totus, & oculos pictus; alterumque ſupercilium paulo altius attollebatur ſuper oculum.

δὲ προσιζάνειν ταῖς κόμαις[8], οὐδὲ ὁπότε μάχοιτο, ἠνείχετο, ἔστιλβε δὲ καὶ τοὺς ὄνυχας τῶν χειρῶν[9]· ὑπόγρυπος[10] ἦν, καὶ λευκὸς, καὶ τὸ ὄμμα ἐγέγραπτο[11]. ἡ δὲ ἑτέρα ὀφρὺς, ὑπερῆρε τοῦ ὄμματος.

Cap. XVI. Helenus, Deiphobus & Polydamas.

Helenus autem, Deiphobuſque, & Polydamas, bellica quidem laude pares erant, & fortitudinis parem referebant gloriam: conſiliis autem maxime erant illuſtres. Helenus fatidicae quoque artis, non minus ac Calchas, erat peritus.

Ελενος δὲ καὶ Δηΐφοβος, καὶ Πολυδάμας, ξυνέβαινον μὲν ἀλλήλοις τὰς μάχας, καὶ ταυτὸν ἐφέροντο τῆς ῥώμης, εὐδόκιμοι δὲ τὰς ξυμβουλίας ἦσαν· ὁ δὲ Ελενος καὶ μαντικῆς ἥπτετο ἴσα τῷ Κάλχαντι.

Cap. XVII. Euphorbus.

De Euphorbo vero Panthi filio, quodque extiterit Troiae Euphorbus quidam, & a Menelao fuerit interfectus, ea de re Pythagorae Samii, vt puto, narrata audiuiſti. Dicebat enim Pythagoras Euphorbum ſe fuiſſe, atque Ionem factum eſſe ex Troiano, ſapientem ex milite, temperatum ex dedito voluptatibus. Et comam quidem, quam ſapientiae ſtudia amplexus ſqualore ornabat, Troiae olim aureo nitore excolebat, Euphorbus dum eſſet. Proteſilaus autem Euphorbum pro aequali ſuo habet, eumque miſeratur, faceturque Patroclum, ab ipſo vulneratum, Hectori relictum eſſe. Quod ſi ad virilem aetatem perueniſſet, nihilo, ait, Hectore deteriorem fama fuiſſe futurum. Et pulcritudinem quidem eius ipſos Achiuos quoque ait demulſiſſe. Statuae enim eum fuiſſe ſimilem, qua ſeipſum pulcritudine ſuperans Apollo, intonſus & mollis repraeſentetur. Atque iſta, o hoſpes, ſtrenuus ac diuinus heros de Troianis narrat.

Περὶ δὲ Εὐφόρβου, τοῦ Πάνθου, καὶ ὡς γένοιτό τις ἐν Τροίᾳ Εὔφορβος, καὶ ἀποθάνοι ὑπὸ τοῦ Μενέλεω, τὸν Πυθαγόρου, οἶμαι, τοῦ Σαμίου, ἤκουσας λόγον. ἔλεγε γὰρ δὴ ὁ Πυθαγόρας Εὔφορβος γεγονέναι, μεταφῦναί τε Ιων μὲν ἐκ Τρωὸς[1], σοφὸς δὲ ἐκ πολεμικοῦ, κεκολασμένος δὲ ἐκ τρυφῶντος. τήν τε κόμην[2], ἣν σοφὸς γενόμενος ἐκοσμεῖτο[3] αὐχμῷ, χρυσῆν[4] ἐν Τροίᾳ ἐποιεῖτο, ὁπότε ἦν Εὔφορβος. ὁ δὲ Πρωτεσίλεως τὸν Εὔφορβον ἥλικα ἑαυτοῦ ἡγεῖται, καὶ ἐλεεῖ, καὶ ὁμολογεῖ τὸν Πάτροκλον, ὑπ' αὐτοῦ τρωθέντα[5], παραδοθῆναι τῷ Εκτορι. εἰ δὲ εἰς ἄνδρας ἦλθεν, οὐδὲν ἂν φησιν αὐτὸν κακίω νομισθῆναι τοῦ Εκτορος. τὴν μέν γε ὥραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς Αχαιοὺς φησι θέλγειν. ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν ἀγάλματι[6], ὁπότε κάλλιστα ἑαυτοῦ ὁ Απόλλων, ἀκερσεκόμης τε καὶ ἁβρὸς, φαίνοιτο. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τῶν Τρῴων δίεισιν ὁ θεῖός τε καὶ ἀγαθὸς ἥρως.

C. XVIII. De Homero digreſſio.

Iam reliquum forte nobis, vt ſermonem de Achille pertexamus, niſi tamen orationis te prolixitas deterreat. *Phoenix.* Si, qui apud Homerum, o Vinitor, lotum comederunt, adeo cupide herbae incubuere, vt domeſtica obliuioni mandarent; diffidere noli me quoque in oratione defixum non ſecus, ac in loto

Λοιπὸν δ' ἡμῖν[1] ἴσως τὸν τοῦ Αχιλλέως ἀποτελέσαι λόγον, εἰ μὴ ἀπείρηκας πρὸς τὸ μῆκος. φοι. εἰ οἱ τοῦ λωτοῦ παρ' Ομήρῳ φαγόντες[2], ὦ Αμπελουργὲ, προθύμως οὕτω προσέκειντο τῇ πόᾳ, ὡς ἐκλελῆσθαι τῶν οἴκοι· μὴ ἀπίστει κἀμὲ προσκεῖσθαι τῷ λόγῳ, καθάπερ τῷ λωτῷ,

---

8 τῇ κόμῃ] ſic cod. Colleg. Noui, vulgati ταῖς κόμαις. *Coma* autem *Paridi* peculiariter exprobratur ab Hectore apud Homer. Iliad. Γ' v. 38. adde & noſtrum ſupra in *Hectore.*

9 ἔστιλβε καὶ τ. ὄν. τ. χειρῶν] nempe hoc quoque venuſtulis curae eſt. Ouidius de arte amandi v. 521.

Et nihil emineant, & ſint ſine ſordibus vngues.

10 ὑπόγρυπος] naſus γρυπὸς καὶ ἐπίγρυπος Polluci l. II. c. 14. §. XIV. βασιλικός. Talis Perſis in pretio, quod Cyrus eo fuiſſet. vid. Plutarch. in apophtegm. Regum & Impp. Dicitur autem Paris ὑπόγρυπος h. e. *naſu modice adunco,* qualis Achillis quoque, cui elegantiſſime infra ῥῖνα οὔπω γρυπὴν ἀλλὰ οἷον μέλλουσαν tribuit.

11 τὸ ὄμμα ἐγέγραπτο] vide obſeruata ad vitam Apollonii, Tyan. VI, 10. n. 24.

CAP. XVII. 1 Ιων μὲν ἐκ Τρωὸς] vide notata ad vitam Apollon. Tyan. l. I. c. 1. n. 3.

2 κόμην] *comatus* enim Pythagoras, inde κομήτης cognominatus. vide obſeruata ad vitam Apollonii Tyan. l. c.

3 ἐκοσμεῖτο] cod. Collegii Noui habet ἐκόσμει τῷ.

4 χρυσῆν] de aurea Euphorbi coma Homer. Il. Ρ' v. 52.

5 ὁμολογ. τ. πατρ. ὑπ' αὐτοῦ τρωθ.] vt Homerus narrat Il. Π' v. 807.

6 ἀγάλματι] ita ſupra *Aiace* Telamonio ἄγαλμα πολέμου dicitur Aiax.

CAP. XVIII. §. I. 1 λοιπὸν δ' ἡμῖν] haec de Homero παρέκβασις in editis eodem tenore cum rebus Euphorbi coniungitur, in qua tamen nihil de Euporbo, nouo argumento titulos iſtos negligenter admodum concinnatos, neque ab ipſo Philoſtrato additos eſſe.

2 οἱ τοῦ λωτοῦ παρ' Ομ. φαγόντες] nota fabula & inde natum prouerb. de quo Eraſm. in Chiliad.

καὶ

καὶ μήτ' ἂν ἑκόντα ἀπελθεῖν ἐνθένδε, ἀπαχθῆναί δὲ μόγις [3] ἂν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ δεθῆναι δ' ἂν [4] ἐν αὐτῇ κλάοντα, καὶ ὀλοφυρόμενον [5], ἐπὶ τῷ μὴ ἐμπίπλασθαι τοῦ λόγου. καὶ γάρ με καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα οὕτω διατέθεικας, ὡς θεῖά τε αὐτὰ ἡγούμενον, καὶ πέρα ἀνθρώπου δόξαι, καὶ νῦν δ' ἐκπεπλῆχθαι μᾶλλον, οὐκ ἐπὶ τῇ ἐποποιίᾳ μόνον, οὐδ' εἴ τις ἡδονὴ διήκει σφῶν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπί τε τοῖς ὀνόμασι τῶν ἡρώων, ἐπί τε τοῖς γένεσι. καὶ νὴ Δί' ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἔλαχε τοῦ κτεῖναί τινα, ἢ ἀποθανεῖν ὑφ' ἑτέρου. τὸν μὲν γὰρ Πρωτεσίλεων, δαίμονα ἤδη ὄντα, οὐδὲν οἶμαι θαυμαστὸν εἰδέναι ταῦτα. Ὁμήρῳ δὲ πόθεν μὲν Εὔφορβοι, πόθεν δὲ Ἕλενοί τε καὶ Δηΐφοβοι, καὶ νὴ Δί' ἐκ τῆς ἀντικειμένης στρατιᾶς οἱ πολλοὶ ἄνδρες, οὓς ἐν καταλόγῳ φράζει; τὸ γὰρ μὴ ὑποτεθεῖσθαι ταῦτα τὸν Ὅμηρον, ἀλλὰ γεγονότων τε καὶ ἀληθινῶν ἔργων ἀπαγγελίαν ποιεῖσθαι, μαρτυρεῖ ὁ Πρωτεσίλεως, πλὴν ὀλίγων, ἃ δοκεῖ μᾶλλον ἑκὼν μετασκευάσαι, ἐπὶ τῷ ποικίλην τε καὶ ἡδίω ἀποφῆναι τὴν ποίησιν. ὅθεν τὸ ὑπὸ ἐνίων λεγόμενον, ὡς Ἀπόλλων αὐτὰ ποιήσας [6] τὸν Ὅμηρον ἐπέγραψε τῇ ποιήσει, σφόδρα μοι δοκεῖ ἐρρῶσθαι. τὸ γὰρ γινώσκειν ταῦτα θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπῳ ἔοικε. ΑΜ. τὸ μὲν θεοὺς ἡγεμόνας εἶναι τοῖς ποιηταῖς, ξένε, τῆς πάσης ᾠδῆς, αὐτοί που οἱ ποιηταὶ ὁμολογοῦσιν· οἱ μὲν τὴν Καλλιόπην, οἱ δὲ πάσας, οἱ δὲ, καὶ τὸν Ἀπόλλω πρὸς ταῖς ἐννέα παρατυχεῖν αἰτούμενοι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ Ὁμήρου ταῦτα οὐκ ἀθεεὶ μὲν εἴρηται, οὐ μὴν Ἀπόλλωνί γε αὐτῷ ἢ Μούσαις αὐταῖς ᾖσαι.

esse, neque hinc discessurum lubentem, aegre etiam vi ad nauem abducendum, lugentemque atque eiulantem in ipsa alligandum, quod oratione ad satietatem non fuerim expletus. Etenim aduersus Homeri etiam poëmata eum mihi iam animum indidisti, vt & diuina ipsa existimem, & supra hominis vires posita putem: nuncque obstupescam magis, non modo ob epicam compositionem, neque eo, quod aliqua ex ipsis voluptas percipiatur: verum multo magis propter heroum nomina, ac genus; propterea item per Iouem, [quod doceat] vt vnicuique alterum occidere, aut ab alio interfici contigerit. Etenim Protesilaum quidem, qui daemon iam sit, haec nosse, minime mirandum puto. Verum vnde Homero Euphorbi, vnde Heleni item & Deiphobi, & ipsius per Iouem hostilis exercitus viri fortes quamplurimi, quos in catalogis memorat? Quod enim non finxerit ista Homerus, sed vere gestarum factarumque rerum historiam contexuerit, Protesilaus testatur: paucis exceptis, quae lubens volensque mutasse videtur, vt varium magis, magisque iucundum suum redderet poëma. Vnde, quod a nonnullis dictum est, Apollinem nempe ista composuisse, & Homeri nomen poëmati inscripsisse, valde mihi confirmari videtur. Ista enim nosse Deo magis, quam mortali conuenit. *Vinitor.* Quod Dii autores sint poetis, mi hospes, cuiusuis carminis, ipsimet fatentur poëtae: quando alii Calliopen quidem, alii vero Musas vniuersas, nonnulli & ipsum Apollinem iuxta cum nouem Musis, vt operi praesto sint, inuocant. Haec autem Homeri poëmata non absque Deorum numine prolata quidem fuere, non tamen ab Apolline ipso aut a Musis sunt decantata.

Γέγονε γὰρ, ξένε, γέγονε ποιητὴς Ὅμηρος [1], καὶ ᾖδεν, ὡς μὲν φασὶν ἔνιοι [2], μετὰ τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη τῶν Τρωϊκῶν· οἱ δὲ μετὰ ἑπτὰ καὶ

II. Extitit enim, o hospes, extitit quidam poëta Homerus, cecinitque, vt aiunt nonnulli, post quatuor ac viginti a rebus Troianis annos: vt alii vero, septem ac vi-

---

3 δὲ μόγις] sic cod. Barocc. & Colleg. Noui. Editi τὲ μόγις. Alludit vero ad ea, quae gesta narrantur ab Homero cum sociis Vlyssis, qui *loto* inebriati hoc modo inuiti inde abstracti fuere: versus Homerici, quos respicit, sunt Odyss. I' v. 98. sq.

Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγων κλαίοντας ἀνάγκῃ
Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσας.

4 δεθῆναι δ' ἂν] cod. Laudian. omittit δ' ἂν. Barocc. δεθῆναι ἂν. Cod. Colleg. Nou. δεδῆναι ἂν.

5 ὀλοφυρόμενον] Barocc. & cod. Coll. Noui ὀδυρόμενον.

6 ὡς μὲν Ἀπόλλων αὐτὰ ποιήσας] notus eo spectans Apollinis versus, Synesio in Dione, atque aliis allegatus.

Ἤειδον μὲν ἐγὼ, ἐχάρασσε δὲ θεῖος Ὅμηρος.

Imo extat epigramma Antholog. lib. III. quo Ioui Homeri carmina tribuenda esse concluditur, quod eius nec nomen nec patriam certo inuenire liceat:

Οὐκ ὄνομ' εὑρίσκω σαφὲς οὐ πόλιν οὐράνιε Ζεῦ,
Μήποτε σῶν ἐπέων δόξαν Ὅμηρος ἔχει.

7 οὐκ ἀθεεὶ μὲν εἴρηται] sic Dion Or. LIII. de Homero eum φύσεως λαχεῖν θεαζούσης ait. Et rursum οὐκ ἄνευ θείας τύχης, οὐδ' ἄνευ Μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος ἐπιπνοίας sublimem illam & iucundam ποίησιν fieri potuisse.

§. II. 1 γέγ. ποι. Ὅμηρος] reuera Homerum, poeta qui esset, extitisse ait, quod in dubium *Phoenix* vocauerat, Homerica poemata Apollini tribuens.

2 ὡς μὲν φασιν ἔνιοι] non opus de aetate Homeri multa hic addere, postquam veterum ea de re loca satis excussa sunt ab aeui nostri Viris doctis: Petauio, Rualdo, Marshamo, Dodvvello & reliquis.

ginti

ginti supra centum, cum Athenienses coloniam in Ioniam deducerent. Alii denique sexaginta supra centum annos aiunt effluxisse post Troiam captam vsque ad Homerum atque Hesiodum, quo tempore in Chalcide ambo cecinerint, hunc quidem carmina de vtroque Aiace, & vt firmae extiterint ac validae vtriusque phalanges: alterum vero quae ad Persen fratrem conscripsit, quibus *opera* eum aggredi praecipit, & agrorum culturae incumbere, vt ne aliis opus haberet, neque esuriret. Atque haec postrema, o hospes, de Homeri temporibus veriora sunt, ipsis enim assentitur Protesilaus. Nempe cum duo poëtae aliquando, hymno in eius laudem heic loci recitato, discessissent; interrogauit me, ad me veniens, Heros, vtri primas decernerem? Cumque ego deteriorem magis probarem, gestu enim se potiorem ostenderat, ridens Protesilaus, Panidae quoque inquiebat, o Vinitor, idem quod tibi accidit. Nam cum ille Chalcidis, quae in Euripo est, rex esset, Hesiodo prae Homero primas detulit, idque prolixiorem quam tu habens barbam. Fuit itaque, o hospes, poëta Homerus, & hominis haec sunt poëmata.

εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατὸν, ὅτε τὴν ἀποικίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Ἰωνίαν ἔστειλαν[3]. οἱ δὲ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη γεγονέναι μετὰ τὴν Τροίαν ἐπὶ Ὅμηρόν τε φασὶ καὶ Ἡσίοδον, ὅτε δὴ ᾆσαι ἄμφω ἐν Χαλκίδι, τὸν μὲν τὰ ἔπη τὰ περὶ τοῖν Αἰάντοιν[4], καὶ ὡς αἱ φάλαγγες αὐτοῖς ἀραρυῖαί τε καὶ καρτεραὶ ἦσαν· τὸν δὲ τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ Πέρσην, ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐκέλευεν ἅπτεσθαι[5], καὶ γεωργίᾳ προσκεῖσθαι, ὡς μὴ δέοιτο ἑτέρων, μηδὲ πεινώη. καὶ ἀληθέστερα, ξένε, περὶ τῶν Ὁμήρου χρόνων ταῦτα, ξυντίθεται γὰρ αὐτοῖς ὁ Πρωτεσίλεως. δύο γοῦν ποιητῶν ὕμνον ποτὲ εἰπόντων ἐς αὐτὸν ἐνταυθοῖ, καὶ ἀπελθόντων, ἤρετό με ὁ ἥρως ἀφικόμενος ὅτῳ αὐτῶν ψηφιζοίμην; ἐμοῦ δὲ τὸν φαυλότερον ἐπαινέσαντος, καὶ γὰρ μᾶλλον ἔτυχεν ἠριστευκὼς[6], γελάσας ὁ Πρωτεσίλεως, καὶ Πανίδης[7], ἔφη, ἀμπελουργέ, ταυτόν σοι πέπονθε. Χαλκίδος γὰρ, τῆς ἐπ᾽ Εὐρίπῳ, βασιλεὺς ὢν ἐκεῖνος, Ἡσιόδῳ κατὰ Ὁμήρου ἐψηφίσατο, καὶ ταῦτα, τὸ γένειον ἔχων μεῖζον, ἢ σύ[8]. γέγονε μὲν δὴ, ξένε, ποιητὴς Ὅμηρος, καὶ τὰ ποιήματα ἀνθρώπου ταῦτα.

III. Nomina autem, speciesque [Herorum], ac gesta ex iis collegit ciuitatibus, quibus auspicia singuli praebuere. Graeciam enim perlustrauit, eo inde a Troia oppugnata tempore, quod oblitterandis ad Troiam gestis nondum sufficeret. Sed & alio modo haec didicit, diuino plane, omnemque sapientiam excedente. In Ithacam enim Homerum aliquando nauigasse [Protesilaus] ait, cum Vlyssis manes adhuc vigere audiuisset, carminibusque in ipsos vsum esse. Postea vero quam ascendit Vlysses, hic quidem ex eo, quae ad Troiam fuissent gesta, est percunctatus. Vlysses vero se quidem cuncta nosse atque et-

Τὰ δὲ ὀνόματα[1], καὶ τὰ εἴδη, καὶ τὰ ἔργα, ξυνελέξατο μὲν ἐκ τῶν πόλεων, ἃς ἕκαστοι ἦγον. ἦλθε γὰρ[2] περὶ τὴν Ἑλλάδα μετὰ χρόνον τῶν Τρωϊκῶν, οὔπω ἱκανὸν ἐξαμαυρῶσαι τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ. ἔμαθε δὲ ταῦτα καὶ τρόπον ἕτερον, δαιμόνιόν τε καὶ σοφίας πρόσω. ἐς Ἰθάκην γάρ ποτε τὸν Ὅμηρον πλεῦσαί φησιν, ἀκούσαντα ὡς πέπνυται ἔτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσέως[3], καὶ ψυχαγωγίᾳ ἐπ᾽ αὐτὴν χρήσασθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνελθεῖν τὸν Ὀδυσσέα, ὁ μὲν ἠρώτα αὐτὸν τὰ ἐν Ἰλίῳ. ὁ δὲ, εἰδέναι μὲν πάντα ἔλεγε, καὶ με-

3 ὅτι ἀποικ. οἱ Ἀθην. εἰς Ἰωνίαν ἔστειλαν] id autem non CXVII annis post Troiana tempora, sed annis CXL factum narrat Euseb. in Chron. num. DCCCC LXXV.

4 τὰ περὶ τοῖν Αἰάντοιν] respici puto locum Iliad. N' v. 740. sq.

5 ἐν οἷς αὐτὸν ἔργ. τ. ἐκέλ. ἅπτεσθαι] respiciuntur v. 298. sqq. in ἔργ. καὶ ἡμέρ. quos Hesiodus cecinit, recitante Homero quae de Aiacibus duobus musinatus fuerat, atque ita certamen inter eos institutum fuit.

6 ἠριστευκὼς] cod. Barocc. & Colleg. Nou. εἰρηκώς.

7 Πανίδης] ab eo ortum prouerbium de iis, qui male iudicant: *Panidae iudicium.* male enim *Panidis* est apud Erasmum quasi a *Panis* esset.

8 καὶ ταῦτα τὸ γένειον ἔχ. μεῖζον ἢ σύ] i. e. quamuis aetate te antecederet, vt minus, quam tu, iudicii veniam mereatur.

§. III. 1 τὰ δὲ ὀνόματα] haec nempe *Phoenici* persuaserunt, a Deo profecta Homerica esse non a mortali, vt qui ista scire non potuisset. Ea itaque vnde acceperit Homerus, in sequentibus Vinitor docet.

2 ἦλθε γὰρ] iidem codd. ἦλθε μὲν γὰρ, quae Morello etiam obseruata lectio.

3 ὡς πέπνυται ἤδη ἡ ψυχὴ τ. Ὀδυσσ.] ergone heroici illi etiam animi tandem deficientes viuere desinunt atque vigere? Non id quidem velle Philostratum nostrum existimo, sed ea spectare, quae ex veteris Theurgiae fontibus recentiores quoque nonnulli hausere. Esse scilicet animis, corpore isto excedentibus, non vlterius apparendi aliasque inter homines operationes obeundi facultatem, quam quousque corpus, quod *astrale* vocant moderni quidam, durauerit, quo post excessum ex hac vita aliquot aetatibus eos vti arbitrantur. Hoc vero exhausto & consumto *astrali* corpore, nihil amplius in eos ψυχαγωγίαις atque carminibus licere.

μνῆ-

μνῆσθαι αὐτῶν· εἰπεῖν δ' ἂν οὐδὲν ὧν οἶδεν, εἰ μὴ μισθὸς αὐτῷ παρ' Ομήρου γένοιτο εὐφημίαι τε ἐν τῇ ποιήσει, καὶ ὕμνος ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ ἀνδρείᾳ. ὁμολογήσαντος δὲ τοῦ Ομήρου ταῦτα, καὶ, ὅ, τι δύναιτο χαριεῖσθαι αὐτῷ ἐν τῇ ποιήσει φήσαντος, διῄει ὁ Οδυσσεὺς πάντα ξὺν ἀληθείᾳ τε καὶ ὡς ἐγένετο· ἥκιστα γὰρ πρὸς αἵματί τε καὶ βόθροις αἱ ψυχαὶ ψεύδονται[4]. ἀπιόντος δὲ ἤδη τοῦ Ομήρου, βοήσας ὁ Οδυσσεὺς, Παλαμήδης με, ἔφη, δίκας ἀπαιτεῖ τοῦ ἑαυτοῦ φόνου[5], καὶ οἶδα ἀδικῶν, καὶ πάντως μὲν πείσομαί τι. οἱ γὰρ θεμιστεύοντες ἐνταῦθα[6] δεινοὶ, Ομηρε, καὶ τὰ ἐκ ποινῶν ἐγγύς. εἰ δὲ τοῖς ἄνω[7] ἀνθρώποις μὴ δόξω εἰργάσθαι τὸν Παλαμήδη ταῦτα, ἧττόν με ἀπολεῖ τὰ ἐνταῦθα. μὴ δὴ ἄγε τὸν Παλαμήδη ἐς Ιλιον, μηδὲ στρατιώτῃ χρῶ, μηδὲ ὅτι σοφὸς ἦν εἴποις. ἐροῦσι μὲν γὰρ ἕτεροι ποιηταί, πιθανὰ δὲ οὐ δόξει, μὴ σοὶ εἰρημένα. αὕτη, ξένε, ἡ Οδυσσέως τε καὶ Ομήρου ξυνουσία. καὶ οὕτως ὁ Ομηρος τἀληθῆ μὲν ἔμαθε, μετεκόσμησε δὲ πολλὰ[9] ἐς τὸ συμφέρον τοῦ λόγου, ὃ ὑπέθετο[10].

Φοῖ. πατρίδα δὲ Ομήρου, ὦ ἀμπελουργὲ, καὶ τίνων ἐγένετο, ἤρου ποτὲ τὸν Πρωτεσίλεων; Αμ. καὶ πολλάκις, ξένε. Φοῖ. ὁ δὲ τί; Αμ. φησὶ μὲν εἰδέναι. Ομήρου δὲ παραλιπόντος αὐτὰ, ἵνα αἱ σπουδαῖαι τῶν πόλεων πολίτην αὐτὸν σφῶν ποιοῖντο[1], ἴσως δὲ καὶ θεσμοῦ μοιρῶν ἐπὶ Ομήρῳ ὄντος, ἄπολιν αὐτὸν δοκεῖν, οὔτ' ἂν ταῖς μοίραις, οὔτ' ἂν ταῖς μούσαις φίλα γε, ἔφη, αὐτὸν πράττειν, εἰ τοῦτ' ἐκφέροι, περιεστηκὸς λοιπὸν ἐς ἔπαινον τῷ Ομήρῳ. προσίθενται μὲν γὰρ αὐτῷ πᾶσαι μὲν πόλεις[2], πάντα δὲ ἔθνη. καὶ δικά-

iamnum eorum meminiſſe aiebat: verum eorum quae ſciret penitus nihil dicturum, ni mercedem ab Homero accipiat, laudes ſcilicet in poëmate, & hymnum quo ſapientiam ac fortitudinem ſuam celebret. Haec cum Homerus ſpopondiſſet, quodque in poëmate vt poſſet ipſi gratificaturus ſit, pollicitus eſſet, omnia Vlyſſes vere, & vt geſta fuerant, enarrauit: minime enim ſanguine ac ſcrobe excepti manes mentiuntur. Homero autem iam abeunte clamitans Vlyſſes, ſuae, inquit, caedis a me poenas exigit Palamedes, nouique iniuſte me egiſſe, atque omnino aliquid mihi erit ferendum. Qui enim hic ius dicunt ſeueri ſunt, o Homere, poenaſque ſtatim exequuntur. Quod ſi tamen hominibus ſuperiora loca tenentibus iſta aduerſus Palamedem patraſſe minus videbor, minus mihi aegre facient, quae hic fero. Noli itaque ad Troiam veniſſe Palamedem narrare, nec milite eo vtere, nec ſapientem fuiſſe dicito. Dicent enim alii poëtae quidem, at veriſimilia tamen ea haut videbuntur, quae tibi fuerint praetermiſſa. Haecque eſt, o hoſpes, Vlyſſis atque Homeri conuerſatio; ſicque Homerus vera quidem didicit, alio tamen habitu haut pauca, prout ipſi propoſita narratio id poſtularet, induit.

IV. *Phoenix.* De patria vero Homeri, o Vinitor, quibuſque ſatus parentibus ſit, nunquid Proteſilaum vnquam rogaſti? *Vinitor.* Imo ſaepiſſime, mi hoſpes. *Phoenix.* Ipſe vero quid ait? *Vinitor.* Ait quidem nouiſſe, ſed cum Homerus haec omiſerit, vt ciuitates virtutis amantes ipſum ſibi ciuem aſciſcerent, forte Parcarum etiam lex quaedam de Homero exiſtat, vt nullam habere ciuitatem videatur; nec Parcis, nec Muſis rem gratam ſe facturum ait, ſi hoc effutiat, quod iam deinceps ad Homeri laudem pertineat. Omnes enim ciuitates, cunctaeque gentes ipſi ſe ad-

4 ἥκ. γὰρ πρὸς αἵμ. τ. κ. βόθρ. αἱ ψυχαὶ ψεύδονται] nempe ſanguinem bibentes πρὸς βόθρον ψυχαὶ, iſtudque velut praemium accipientes μαντεύονται. Sic Tireſiae anima ad Vlyſſem Odyſſ. Ν' v. 95. ſq.

Αλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ
Αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.

5 ἀπαιτεῖ] ſic Aldina. Male Morell. ἐπαιτεῖ.

6 τοῦ ἑαυτοῦ φόνου] vid. ſ. in *Palamede*.

7 οἱ γὰρ θεμιστεύ. ἐνταῦθα] i. e. apud inferos, qui ſunt *Aeacus*, *Minos*, *Rhadamanthus*.

8 τοῖς ἄνω] nempe tales ſumus, qui hic degimus reſpectu τῶν ἐν ᾅδῃ h. e. *inferorum*, ſiue inferiora loca incolentium, quae ex vetere ſuperſtitione manes continent. Ceterum de cauſa omiſſae ab Homero Palamedis mentione, vide notata ad vitam Apollon. Tyan. l. III. c. 22. n. 2.

9 μηδὲ ἄγε] vide de hoc loquendi genere ad Imagin. lib. II. *Mercurii natalibus* n. 2.

10 πολλά] omittit cod. Colleg. Nou.

11 ὃ ὑπέθετο] cod. Laudian. ὃν ὑπέθ. ſupra ſcriptum tamen ὃ quod refertur ad τὸ συμφέρον.

§. IV. 1 σφῶν ποιοῖντο] σφῶν αὐτῶν habent Barocc. & Laud. pro ποιοῖντο legit ποιῶνται Barocc. Solenne autem ciuitatibus viros illuſtres ſibi adſciſcere ciues. vide ad vitas Sophiſtarum paſſim, maxime ad Ariſtidem notata.

2 προσίθ. μὲν γὰρ αὐτῷ πᾶσαι μὲν πόλεις] quod fit, dum omnes ſummo conſenſu eum admirantur, cum alias, pro aemulatione mutua ſuos maxime mirari ſoleant gentes & vrbes: vt adeo ſuum hac ratione omnes agnoſcant, vel tanquam ſuo ſe addicant. Nam alias ſeptem tantum ciuitates de ciue Homero contendiſſe notum. Philoſtrati mentem quoque exprimit in iſto Alphaeus Mitylenaeus Anthol. l. I. c. 67.

— ὃν οὐ μία πατρὶς ἀοιδὸν
Κοσμεῖται, γαίης δ' ἀμφοτέρης κλίματα.

Gemina etiam his dictis a Philoſtrato recentioris poetae, Hieronymi Cauerae, de Homeri patria ſunt allegata Allatio de patria Hom c. 1.

Orbis de patria certat, Homere, tua.

Nec diſſimilia iſta Martialis Monerii ap. eund.

Vindicias, dum ius non liquet, orbis habet.

dicunt;

dicunt; & vel iudicio de ipſo certauerint invicem, Homero ſe vt ciui adtribuentes. Quod autem ne iſtam quidem rem apud te fuerim taciturus aut celaturus, ſi quidem eius eſſem conſcius, argumento tibi ſunto quae dixi, liberaliter enim tibi expoſuiſſe mihi videor, quaecunque noueram. *Phoenix.* Credo, o Vinitor: obſequamur igitur legi, ob quam iſta taceantur. Achillem autem tibi iam tempus eſt producere, niſi nos quoque forte perterrefacturus ſit perinde ac Troianos, quando e vallo in ipſos emicabat.

Cap. XIX. Achies. *Vinitor.* Noli metuere Achillem, o hoſpes. Puero enim ei occurres ſub orationis initium. *Phoenix.* Multum tibi debebo, ſi ab infantia ipſum repraeſentaueris. Poſthac enim armatum ac pugnantem inueniemus. *Vinitor.* Sic fiet: &, quicquid ad Achillem pertinet, te noſſe fateberis. Sequentia autem de ipſo accepi. Ad Peleum Naidis ſpectrum ventitabat, ipſiuſque, vt puto, amore capta Dea, in Pelio monte cum Peleo conſueſcebat, conſuetudinis illius pudore tum quidem minime, quaenam eſſet, faſſa, neque vnde veniret. Malacia autem cum in mari aliquando obtineret, illa quidem delphinis atque equis marinis inequitans ludebat. Peleus vero iſta ex Pelii montis obſeruans ſpecula, Deam agnouit, & aduentantis metu perculſus eſt. Ipſa autem animo Peleum confirmauit, Auroram in mentem ei reuocans, vt Tithonum adamauerit, Ve-

σαιντο δ' ἂν περὶ αὐτȣ̃ πρὸς ἀλλήλας, ἐγγράφȣσαι τῷ Ομήρῳ ἑαυτὰς οἷον πολίτη. τȣ̃ δὲ μήδ' ἂν τȣ̃τον σιωπῆσαι τὸν λόγον πρὸς σὲ, ὦ Φοῖνιξ, μήδ' ἂν κρύψαι, εἴπερ ἐγίνωσκον αὐτὸν, τεκμήρια ἔσω σοι ἃ εἴρηκα. ἀφθόνως γὰρ οἶμαι διεληλυθέναι σοι ὁπόσα οἶδα. Φοῖ. πιςεύω, Αμπελȣργέ· καὶ ἑπώμεθα τῷ λόγῳ, δι' ὃν σιωπᾶται ταῦτα. τὸν δὲ Αχιλλέα ὥρα σοι ἀναφαίνειν, εἰ μὴ καὶ ἡμᾶς ἐκπλήξει ὥσπερ τȣ̀ς Τρῶας, ὅτε ἔλαμψεν ἐπ' αὐτȣ̀ς ἀπὸ τῆς τάφρȣ[3].

Αμ. μὴ δέδιθι τὸν Αχιλλέα, ὦ ξένε, παιδὶ γὰρ ἐντεύξῃ αὐτῷ παρὰ τὴν πρώτην τȣ̃ λόγȣ. Φοῖ. μεγάλα δώσεις διεξελθὼν αὐτὸν ἐκ νηπίȣ. μετὰ ταῦτα γὰρ ὁπλιζομένῳ πȣ ἐντευξόμεθα[1], καὶ μαχομένῳ. Αμ. ȣ̃τως ἔςαι, καὶ πάντα φήσεις τὰ Αχιλλέως εἰδέναι. ἤκȣσα δὲ περὶ αὐτȣ̃ τοιαῦτα[2]. Πηλεῖ φάσμα ἐφοίτα θαλαττίας δαίμονος[3], καὶ ἐρῶσα αὐτȣ̃, οἶμαι[4], ἡ δαίμων, ξυνῆν τῷ Πηλεῖ ἐν Πηλίῳ, αἰδοῖ τȣ̃ ὁμίλȣ[5] ȣ̃πω τὰ ἑαυτῆς λέγȣσα, ȣ̉δὲ ὁπόθεν ἥκοι. γαλήνης δὲ ἐπεχȣ́σης τὴν θάλατταν, ἡ μὲν ἔτυχεν ἐπὶ δελφίνων τε καὶ ἱπποκάμπων[6] ἀθύρȣσα· ὁ δὲ ἐκ περιοπῆς τȣ̃ Πηλίȣ ὁρῶν ταῦτα, ξυνῆκε τῆς θεȣ̃, καὶ ἔδεισεν ἥκȣσαν. ἡ δὲ ἐς θάρσος ἦγε τὸν Πηλέα, Ηȣ̃ς τε μνημονεύȣσα, ὡς Τιθωνȣ̃ ἤρα, καὶ Αφροδίτης, ὡς ἤτ-

3 ὅτε ἔλαμψεν ἐπ' αὐτ. ἀπὸ τ. τάφρȣ] manifeſtum eſt reſpici ad iſta Iliad. Υ' v. 44.

Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαςον
Δειδιότας ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
ΤΕΥΧΕΣΙ ΛΑΜΠΟΜΕΝΟΝ.

CAP. XIX. §. I. 1 ἐντευξόμεθα] ἐντεύξῃ habet cod. Barocc.

2 τοιαῦτα] Barocc. & cod. Colleg. Nou habent τοιάδε.

3 θαλαττίας δαίμονος] quam *Thetida* dixere poetae & mythographi. Sic Proteus quoque θαλάττιος δαίμων audit apud Euſeb. libro adu. Hierocl. vide notata ad vitam Tyanenſis l. I. c. 5.

4 οἶμαι] omittunt cod. Barocc. & Colleg. Nou.

5 ὁμίλȣ] *multitudinis verecundia*, vertunt interpp. priores. Sed res ipſa loquitur, *multitudini* in his Veneris myſteriis locum haut fuiſſe, neque adeo *multitudinis verecundia* Deam, quae eſſet, diſſimulaſſe. Ομιλος itaque hic idem, quod ὁμιλία, qua voce ad deſignandos *amplexus amantium* vti veteres, notiſſimum. Rei igitur illius verecundia Deam incognitam oblectari a *Peleo* voluiſſe indicat.

6 ἱπποκάμπων] ſic dicuntur equi marini. Eſtque etiam vox apud Philoſtr. in Imagin. l. I. *Neptuno* vel *Amymone*: male vtroque loco interpretes: hic enim *Hippopotamos*, inf. *ſubcuruatos* vertunt. Graecam vocem Plinius lib. XXXVI, ſect. IV. retinet, qui Cn. Domitii delubro, in circo Flaminio, *Nereides ſupra Delphinos & Cete & Hippocampos ſedentes* oſtenſos ait. Sic ex Naeuii Aegiſtho iſta allegat Nonius: *Sirenes citis*

Delphino iunctis vehiculis, Hippocampiſque aſperis.

Idem Nonius *Hippocampos equos marinos* dici ait *a flexu caudarum, quae piſcoſae ſint*, quales ſpectare licet in nummorum, maritimis vrbibus cuſorum, parte auerſa, & in denariis Atratinorum gentis Semproniae apud Vrſinum & Vaillantium. en eius rei exemplum:

vnde liquet diuerſos plane *Hippocampos* ab *Hippopotamis* eſſe, atque erraſſe doctum interpretem animalia iſta confundentem. En enim *Hippopotamum* quoque ex nummi Hadriani parte altera repraeſentatum:

τητο τοῦ Ἀγχίσου. καὶ Σελήνης, ὡς Ἐνδυμίωνι ἐπεφοίτα καθεύδοντι. ἐγὼ δέ σοι καὶ παῖδα, εἶπεν, ὦ Πηλεῦ, δώσω, κρείττω ἀνθρώπου.

Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ποιοῦνται αὐτοῦ τροφέα τὸν Χείρωνα. ὁ δὲ ἔτρεφεν αὐτὸν κηρίοις τε καὶ μυελοῖς νεβρῶν[1]. ἐς ἡλικίαν τε ἥκοντα, ἐν ᾗ οἱ παῖδες ἁμαξίδων καὶ ἀστραγάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲ τῶν τοιούτων. ἀκοντίοις δὲ ἤθιζε, καὶ παλτοῖς, καὶ δρόμοις. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ μελία[2] μικρὰ, τετμημένη ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, καὶ ἐῴκει ψελλιζομένῳ ἐς τὰ πολεμικά. ἐφήβου δὲ ἁπτόμενος, ἀκτῖνα μὲν ἀπὸ τοῦ προσώπου ἔπεμπεν[3], ὑπερφυὴς δὲ τὸ σῶμα[4] ἐφαίνετο. αὐξηθείς τε ῥᾷον ἢ τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς δένδρα, πολὺς μὲν ἐν συμποσίοις ᾔδετο, πολὺς δὲ ἐν σπονδαῖς. ἐπεὶ δὲ θυμοῦ ἥττων ἐφαίνετο[5], μουσικὴν αὐτὸν ὁ Χείρων ἐδιδάξατο. μουσικὴ γὰρ ἱκανὴ[6] πραΰνειν τὸ ἕτοιμόν τε καὶ ὑπερανεστηκὸς[7] τῆς γνώμης. ὁ δὲ οὐδενὶ πόνῳ τάς τε ἁρμονίας ἐξέμαθε, καὶ πρὸς λύραν ᾖσεν. ᾖδε δὲ τοὺς ἀρχαίους ἥλικας[8], τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν Νάρκισσον, καὶ εἴτι Ἀδώνιδος. προσφάτων δὲ ὄντων τῶν περὶ Ὕλα[9] τε καὶ Ἀβδήρῳ θρήνων, ἐπειδὴ ἄμφω ἐφήβω ὄντε, ὁ μὲν ἐς πηγὴν ᾤχετο ἀφανισθεὶς, τὸν δὲ αἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἐδαίσαντο, οὐκ ἀδακρυτὶ ταῦτα ᾖδεν. ἤκουσα δὲ κἀκεῖνα, θύειν μὲν αὐτὸν τῇ Καλλιόπῃ, μουσικὴν αἰτοῦντα, καὶ τὸ ἐν ποιήσει κράτος. τὴν θεὸν δὲ ἐπιστῆναι καθεύδοντι, καὶ, ὦ παῖ, φάναι, μουσικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς δίδωμί σοι τὸ ἀποχρῶν, ὡς ἡδίους μὲν τὰς δαῖτας ἐργάζοιο[10], κοιμίζοις[11] δὲ τὰς λύπας. ἐπειδὴ δὲ ἐμοί τε καὶ Ἀθηνᾷ[12] δοκεῖ πολεμικὸν εἶναί σε,

neremque Anchisae obnoxiam, & Lunam vt dormientem Endymionem visitauerit. Ego vero tibi & filium, o Pelee, dabo, dixit, humanam indolem supergressum.

II. Postea vero quam natus est Achilles, Chironem, qui educaret, ei praefecere. Hic autem fauis, atque hinnulorum medullis ipsum aluit. Cumque ad aetatem peruenisset, qua paruis curribus pueri atque astragalis indigent, ne ab huiusmodi quidem rebus eum prohibuit. Iaculis tamen adsuefecit ac telis cursibusque. Hasta autem ipsi etiam parua fuit, a Chirone exasciata, videbaturque bellica arte iam balbutire. Ad ephebos vbi peruenisset, radium lucis facie emittebat, corpore autem valde procero conspicuus erat: citius auctus statura, quam quae ad fontes ponuntur arbores, multusque in conuiuiis, multus in sacris epulis celebrabatur. Quoniam vero irae obnoxius videbatur, musicen Chiron ipsum edocuit. Musica enim ad mitigandam iracundiam, subitosque animi motus & nimis efferuescentes, est potens. Achilles autem nullo negotio & harmonias edidicit, & ad lyram cecinit. Canebat autem antiquos qui eodem aetatis flore fuissent Hyacinthum, ac Narcissum, & forte Adonidem. Cumque recens adhuc Hylae, atque Abderi esset luctus: quoniam ambo, ephebi cum essent, alter quidem in fontem prolapsus disparuerat, alterum Diomedis discerpserant equae; non absque lacrymis haec canere solebat. Accepi & illa Calliopae sacra eum fecisse, musicam facultatem ac poeticam petentem. Deam vero dormienti adstitisse, &, *o puer*, dixisse, *musices quidem ac poëtices do tibi quantum satis sit, vt & suauiores reddas epulas, & aegritudines sopias. Posteaquam vero mihi & Palladi est statutum, vt stre-*

§. II. 1 μυελοῖς νεβρῶν] imo & leonum, vrsorum & aprorum. vide obseruata Drelincurtio in Achille Homerico p. 5. sq.

2 μελία] *fraxinus*, Homero saepissime pro *hasta*, ex *fraxino* nempe confecta, ponitur: in specie autem pro Achillis hasta Iliad. Υ' v. 277. πηλιὰς ἤιξεν μελίη. Hinc Plinius l. XVI. c. 24. *fraxinus — multum Homeri praeconio & Achillis hasta nobilitata.* vide & inf. §. IV. n. 4.

3 ἀκτῖνα μὲν ἀπὸ τ. προσ. ἐπ.] *purpureum lumen* diceret Virgil. Aen. I. v. 591. vbi Aeneae id tribuit. Sic & Statius Achill. I. v. 161.

— Niueo natat ignis in ore
Purpureus.

Nisi malimus tamen ad ἀκτῖνας referre, quibus heroum Deorumue facies refulgere finxit prisca superstitio, vnde & sanctorum capitibus nimbi circumdati fuere. Ita de Diis Homerus Iliad. Κ' v. 546.

— ἤ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας
Αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.

Vt *radius* ille argumentum sit Achillem κρείττονα ἀνθρώπου esse, qualem pollicebatur paulo ante Thetis.

4 ὑπερφ. δὲ τὸ σῶμα] de eius statura vid. notata ad vitam Apollonii lib. IV. c. 4. 5.

5 θυμοῦ ἥττ. ἐφαίν.] vid. obseruata Drelinc. l. c. p. 127. sq. 145.

6 μουσικὴ δὲ ἱκανὴ &c.] ei rei ex Pythagorae inprimis disciplina adhibita: vide Iamblich. in vita Pythag. &c. Ceterum de musica Achillis, quam a Chirone edoctus fuerat vid. collecta Drelincurtio l. c. p. 85. & 86.

7 ὑπερανεστηκὸς] Baroccian. & cod. Colleg. Nou. ἀνεστηκός.

8 τοὺς ἀρχ. ἥλικας] de his omnibus excepto Adonide, cuius fabula & alias notissima, multa in *Imaginibus* Philostratus.

9 Ὕλα] sic malui quam Ὕλλα, quod in editis erat: qui eandem tamen scribendi rationem supra etiam sequebantur in *Nestore* §. I.

10 ὡς ἡδίους μὲν τὰς δαῖτας ἐργάζοιο] vt in conuiuiis vsus fuerit musica Achilles, ex veteribus docet Drelincurtius l. c. p. 85. vbi & p. 87. loca veterum de musica curas & dolorem animi minuente colligit. Ceterum de Calliope, musica & poetica facultate Achillem donante, vid. & inf. §. XVII.

11 καὶ Ἀθηνᾷ] in cuius tutela est Achilles. vide collecta Drelincurtio p. 57. 59.

nuus euadas bellator, atque in castris acer, Parcaeque ita iubent; tu quidem in istis te exerce, & illa dilige. Poëta autem secuturis temporibus veniet, cui ego ad res tuas carmine celebrandas fraena laxabo. Haecque ipsi de Homero praedicta sunt.

III. Adolescens autem factus, non, vt multi tradidere, in Scyro asseruatus educabatur, educatione qua inter virgines versaretur. Neque enim verosimile est Peleum, heroum praestantissimum, filium, vt bellum ac discrimina declinaret, in locum aliquem clam ablegasse, maxime ad bellum Telamone accendente Aiacem. Nec ipse Achilles se in gynaeceum trudi sustinuisset, aliis relinquens vt laudem ac gloriam ad Troiam consequerentur. Ambitio enim certe ipsi inerat summa. *Phoenix.* Quidnam igitur de his Protesilaus, o Vinitor, nouit? *Vinitor.* Credibilia magis, o hospes, magisque vera. Theseum enim ait, exulantem Athenis ob imprecationes in filium, in Scyro a Lycomede fuisse interfectum. Cumque Theseo hospitii iura cum Peleo intercederent, facinorisque Calydonii societas, missum ab hoc esse Achillem in Scyrum, vt Theseum vlcisceretur. Ipsum itaque vna cum Phoenice, qui ob senectam consiliis tantum esset idoneus, profectum, primo statim impetu Scyrum commouisse, situ sublimem, atque in petra excelsa positam. Ipsum vero Lycomedem cepisse quidem, non tamen occidisse: sed, quo animo virum se longe praestantiorem eumque exulem interimere sustinuerit? interrogasse. Cumque responderet ille, quoniam iniusta intentione, o Achilles, veniebat, meumque attentabat imperium, eum dimisit, vt qui iure interfecisset, imo & eius causam apud Peleum se acturum promisit, & Deidamiam Lycomedis filiam duxit? Natusque est ipsis Neoptolemus, nactus hoc nomen

καὶ δεινὸν ἐν στρατοπέδοις[12], μοῖραί τε οὕτω κελεύουσι, σὺ μὲν ἐκεῖνα γυμνάζου, κἀκείνων ἔρα. ποιητὴς δὲ ἔσαι χρόνοις ὕστερον, ὃν ἐγὼ ἀνήσω τὰ σὰ ὑμνεῖν ἔργα. ταυτὶ μὲν αὐτῷ περὶ Ομήρου ἐχρήσθη.

Μειράκιον δὲ γενόμενος, οὐχ, ὥσπερ οἱ πολλοί φασιν[1], ἀπόθετος ἐν Σκύρῳ ἐτρέφετο, τοῦτο δὴ τὸ ἐν ταῖς παρθένοις· οὔτε γὰρ τὸν Πηλέα εἰκὸς, ἄριστον τῶν ἡρώων γενόμενον, ὑπεκπέμψαι ποι τὸν υἱὸν πολέμους τε καὶ κινδύνους ἀποδράντα, καὶ ταῦτα, τοῦ Τελαμῶνος[2] ἐξορμῶντος τὸν Αιαντα. οὔτ᾽ ἂν Αχιλλεὺς ἠνέσχετο ἐς γυναικωνῖτιν ἐμβεβλῆσθαι, παρεὶς ἑτέροις τὸ θαυμάζεσθαί τε καὶ εὐδοκιμεῖν ἐν Τροίᾳ. τὸ γὰρ φιλότιμον πλεῖστον δὴ[3] ἐν αὐτῷ ἦν[4]. Φοῖ. τί οὖν δὴ[5] ὁ Πρωτεσίλεως, Αμπελουργὲ, περὶ τούτων οἶδε; Αμ. πιθανώτερα, ξένε, καὶ ἀληθέστερα. Φησὶ γὰρ Θησέα, ἐξ Αθηνῶν φεύγοντα, ἐπὶ τῇ ἀρᾷ τῇ ἐς τὸν υἱὸν[6], ἀποθανεῖν ὑπὸ Λυκομήδους ἐν Σκύρῳ[7]. Θησεῖ δὲ ξένον ὄντα τὸν Πηλέα, καὶ κοινωνὸν τοῦ Καλυδωνίου ἔργου[8], στεῖλαι τὸν Αχιλλέα ἐς τὴν Σκύρον τιμωρὸν τῷ Θησεῖ. τὸν δὲ ἐκπλεύσαντα ὁμοῦ τῷ Φοίνικι[9], μόνα ὑπὸ γήρως τὰ ξυμβουλευτικὰ εἰδότι, κατασεῖσαι τὴν Σκύρον ἐκ προσβολῆς, μετέωρον οὖσαν, καὶ ἀνῳκισμένην ἐπ᾽ ὄχθου πετραίου. τὸν Λυκομήδη[10] δὲ σχεῖν μὲν, οὐ μὴν ἀποκτεῖναι, ἀλλ᾽ ἔρεσθαι, τί παθὼν ἄνδρα ἑαυτοῦ βελτίω φεύγοντα[11] ἔκτεινεν; εἰπόντα δὲ ὅτι ἐπ᾽ ἀδίκοις, ὦ Αχιλλεῦ, ἥκοντα, καὶ πειρῶντα τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν[12], ἀφῆκεν ὡς ἐν δίκῃ ἀποκτείναντα, καὶ ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἔφη πρὸς τὸν Πηλέα. Δηϊδάμειαν δὲ, θυγατέρα τοῦ Λυκομήδους, ἔγημε[13]. καὶ γίνεται αὐτοῖς Νεοπτόλεμος[14], ὀνομασθεὶς

12 ἐν στρατοπέδοις] cod. Laud. ἐν δεινοῖς στρατοπ. non male.

§. III. 1 ὥσπερ οἱ πολλοί φασιν] quorum loca habes apud Drelincurt. p. 27.

2 τοῦ Τελαμῶνος] qui est frater *Pelei.*

3 φιλότ. πλ. δὴ] Barocc. & Vatican. ἤδη. De ambitione autem Achillis videndus Drelincurtius p. 141. sq.

4 ἦν] cod. Laud. εἶναι.

5 δὴ] omittit cod. Coll. Noui.

6 ἐς τὸν υἱὸν] *Hippolytum* scilicet, quem stupri, vt notum, Phaedrae oblati suspectum, Neptuni monstro conculcandum ἀρᾷ, cuius hic mentio, tradiderat: vide ex instituto Meurs. Theseo cap. 30. eam autem ob causam Theseus ostracismo Athenis eiectus ἔφευγεν & quidem in Scyrum ad Lycomedem: quam causam exilii Thesei inter alias multas allegat Tzetzes ad Lycophronem v. 1324. cui hic concinit Philostratus.

7 ὑπὸ Λυκομ. ἐν Σκύρῳ] vid. Meursius Theseo c. 30.

8 τοῦ Καλυδωνίου ἔργου] i. e. apri in Calydone interempti, vid. Ouidium Metamorph. lib. VIII. v. 303. & 309. Hygin. fab. CLXXIII. adde Meursium Theseo c. 23.

9 Φοίνικι] a quo post Chironem educatum Achillem veteres tradunt. vide copiose Drelincurt. p. 10.

10 Λυκομήδη] Barocc. & cod. Coll. Noui Λυκομήδην. Sic enim illi plerumque huiusmodi voces flectunt in prima: ita & Παλαμήδην semper habent vbi editi Παλαμήδη &c.

11 φεύγοντα] omittunt codices iidem.

12 πειρῶντα τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν] eandem causam allegans Eustathius ad Il. Ι'. & Tzetzes ad Lycophronem l. c. suspicionem tantum eam Lycomedis fuisse, grauiores autores Pausanias, Plutarchus, Heraclides tradunt. vide Meursium Theseo c. 30

13 ἔγημε] furtiuos illos amores vulgo poetae καὶ μυθόγραφοι faciunt vide Drelincurt. p. 35. & 109. Ceterum hanc filiam Thesei mirum fugisse diligentiam Meursii l. c. liberos Thesei memorantis.

14 Νεοπτόλεμος] qui *Pyrrhus* alias dictus vid. idem p. 36.

τοῦτο διὰ τὴν νεότητα τοῦ Ἀχιλλέως, καθ' ἣν ἐς τὸ πολεμεῖν ὥρμησεν.

Ενταῦθα τῷ Αχιλλεῖ διαιτωμένῳ παρεγένετο ἡ Θέτις, καὶ ἐθεράπευε τὸν υἱὸν, ὥσπερ αἱ θνηταὶ τῶν μητέρων. ξυλλεγομένου δὲ ἐς τὴν αὐλίδα τοῦ στρατοῦ, διεπόρθμευσεν αὐτὸν ἐς τὴν φθίαν, διὰ τὰ ἐπ' αὐτῷ κεκλωσμένα[1]. τὸν Πηλέα δὲ ποιουμένη κύριον τοῦ παιδὸς, λέγεται καὶ ὅπλα ἐκποιῆσαι αὐτῷ[2], οἷα μήπω τις ἤνεγκε. ξὺν οἷς ἐς τὴν Αυλίδα ἀφικόμενος[3], ἐλπίδος τε ὑπέπλησε τὸν στρατὸν, θεοῦ τε οὕτω τοι ἐνομίσθη παῖς, ὡς θύειν αὐτοὺς τῇ Θέτιδι ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ προσκυνεῖν τὸν Αχιλλέα ἅττοντα ἐν τοῖς ὅπλοις. εἰρόμην τὸν Πρωτεσίλεων καὶ περὶ τῆς μελίας[4], ὅ, τι ἦν τὸ παρ' αὐτῇ[5] θαῦμα; καὶ φησὶ μῆκος μὲν εἶναι τῇ μελίᾳ ὃ μὴ ἄλλῃ αἰχμῇ, εὐθὺ δὲ τὸ ξύλον, καὶ οὕτω τοι[6] ἐῤῥωμένον, ὡς μηδὲ[7] ἂν κλασθῆναι. τὸ δὲ στόμα τῆς αἰχμῆς ἀδάμαντός τε εἶναι[8], καὶ παντὸς διεκπαίειν. τὸν δὲ σύρακα[9], ἐκ τοῦ ἐπιθάτερα, ὀρειχάλκου ἐμβεβλῆσθαι, ἵνα ἅπασα δὴ ἀστράπτουσα[10] ἐμπίπτῃ[11]. Φοι. τὰ δὲ ὅπλα, ὦ Αμπελουργὲ, πῶς φησιν αὐτῷ κεκοσμῆσθαι; Αμ. οὐ τὸν Ομήρου τρόπον[12], ὦ ξένε. θεῖα μὲν γὰρ[13] κἀκεῖνα ἐξευρῆσθαι τῷ Ομήρῳ, πόλεις τε ἀναγράφοντι[14], καὶ ἄστρα, καὶ πολέμους, καὶ γεωργίας, καὶ γάμους, καὶ ᾠδάς. ἀλλ' ἐκεῖνα περὶ αὐτῶν φησιν· Αχιλλεῖ ὅπλα μὴ γεγονέναι ἄλλα, ἢ ἃ ἐς Τροίαν ἤνεγκε[15], μηδὲ ἀπολωλέναι ποτὲ Αχιλλεῖ ὅπλα, μηδὲ τὸν Πάτροκλον ἐνδῦναι αὐτὰ παρὰ τὴν μῆνιν. ἀποθανεῖν μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὅπλοις, εὐδοκιμοῦντα τῇ μάχῃ, καὶ ἁπτόμενον ἤδη τοῦ τείχους· τὰ δὲ τοῦ Αχιλλέως ἄσυλα μεῖναι καὶ ἀνάλωτα. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς ὅπλοις τελευτῆσαι[16] αὐτὸν, ἀλλ' ἐς γάμον

quod iuuenis esset Achilles, quo tempore ad bellum primum est profectus.

IV. Hic autem dum vitam degeret Achilles, Thetis adfuit, filiumque curauit, haud secus ac mortales [liberos matres curare solent.] Coacto autem in Aulide exercitu, in Phthiam illum transmisit ob ea, quae fato ipsi erant destinata. Cumque in Pelei potestatem filium peruenire passa esset, arma quoque, qualia nondum gestauerat quisquam, ipsi dicitur procurasse. Cum quibus in Aulidem profectus, & spe impleuit exercitum, & Deae tam certo filius est habitus, vt Thetidi iuxta mare sacra facerent, Achillemque in armis exultantem adorarent. De hasta quoque Protesilavm percunctatus sum, quidnam fuerit in ipsa mirandum? respondítque ille, longitudinem quidem fuisse eiusdem, quanta nulli alii hastae, lignum vero rectum & validum adeo fuisse, vt frangi non posset. Cuspidem porro hastae summam adamantinam esse, omniaque penetrare: imam cuspidem vero altera ex parte, orichalco fuisse obductam, vt tota fulgurans immittatur. *Phoenix.* Arma autem ipsius, mi Vinitor, quonam pacto ait fuisse exornata? *Vinitor.* Non eo, quo Homerus dixit, modo, o hospes. Praeclare etenim & illa ab Homero excogitata ait, ciuitates in iis delineante, sideraque, & bella, atque agrorum cultus, nuptiasque atque odas. Ipse vero de illis tradit sequentia: Achilli alia haut fuisse arma, quam quae Troiam secum attulit, neque vnquam Achilli periisse arma, nec Patroclum, dum iratus ille erat, ea induisse. In propriis enim armis Patroclum interfectum esse, re praeclare gesta, muroque iam proximum, Achillis autem arma praedam facta captaque haut esse. Neque enim eum in armis periisse, sed cum ad nuptias se proficisci ar-

§. IV. 1 κεκλωσμένα] nempe illa praenouerat Thetis videatur idem p. 27. & p. 108.

2 ὅπλα ἐκποιῆσαι αὐτῷ] quae precibus nempe suis a Vulcano fabrefacta impetrauit. vid. Drelincurt. p. 99.

3 ξὺν οἷς ἐς τὸν Αυλίδα ἀφικόμ.] at ea demum Achilli procurasse Thetidem, Patroclo ad Troiam caeso, & armis Achillis, quibus indutus erat, spoliato, narrat Homerus, & eum secuti alii. vid. Drelincurt. p. 98. In Aulidem tamen *Deorum armis*, quae a Peleo donata acceperat, aduentasse Homerus narrat, quae postea exuit Patroclo Hector, vt necesse fuerit de aliis illi vt prospiceret Thetis. vid. Drelinc. l. c.

4 μελίας] vide s. §. I. n. 7. Plura autem de Achillis adulti hasta Drelinc. p. 99.

5 παρ' αὐτῇ] περὶ αὐτὴν Laudian. quod malim.

6 οὕτω τοι] sic Aldina & MSS. Morell. οὕτω τι.

7 μηδὲ] cod. Laudian. & Coll. Nou. μὴ.

8 ἀδάμαντός τε εἶναι] sic quoque Horatio carm. I. 6. v. 30. *tunica tectus adamantina* Achilles dicitur.

9 σύρακα] Scholion cod. Barocc. Στύραξ τὸ τοῦ δόρατος τραχήλιον, ὃ καταπηγνύειν εἰς τὴν γῆν εἰώθασι similia colligas licet ex Polluce l. X. c. 31. p. 490. collato cum lib. I. c. 10. p. 37. vnde manifestum σύρακα esse cuspidem infimae parti hastae affixam, qua in terram defigatur. Similia habes & apud Suidam.

10 δὴ ἀστράπτουσα] cod. Barocc. διαστράπτουσα.

11 ἐμπίπτῃ] sic omnes MSS. quod malim quam ἐκπίπτῃ cum editis.

12 οὐ τὸν Ομήρου τρόπον] a quo fuse describitur Ιλ. Σ'.

13 θεῖα μὲν γὰρ] addidi γὰρ ex Barocc. & cod. Colleg. Noui.

14 πόλεις τε ἀναγράφ. &c.] nempe in clypeo Achillis illa arte Vulcani effícta fuisse canit Homerus, vt notum.

15 μὴ γέγον. ἄλλ. ἢ ἃ ἐς Τρ. ἤν.] oppositum hoc Homero & qui sequuntur eum, vid. s. huius §. n. 3.

16 οὐδὲ γὰρ ἐν τ. ὅπλοις τελευτ.] sic remouet autor quod obiici ipsi poterat, contra id quod dictum, Achillis arma inuicta fuisse. Attamen Achillem in armis & acie occubitra-

bitraretur, inermem occidisse, coronatum sponsorum ritu. Arma autem eius nulla caelatura adornata fuisse, nec ullum in iis fuisse fastum, commistam vero in ipsis variam fuisse materiam, ex alio in alium splendorem vergentem, non minore, quam Iris, varietate: Vnde ista artis vires superare visa sint, tanquam Vulcani opus [proinde] decantata.

V. *Phoenix.* Nunquid & ipsum ostendes mihi, o Vinitor, & a corporis forma describes? *Vinitor.* Quidni describerem, qui attentum te nactus sim auditorem? Comam itaque densam ei fuisse ait, auroque iucundam magis, pulcreque compositam, quocunque, & vtcunque siue ventus, siue ipse eam agitaret: nasum vero non plane aduncum, sed incurvandae instar habentem. Supercilium instar Lunae falcatum: vigorem autem qui oculis inerat, (pulcris certe,) si quietem ageret, talem extitisse, qualis est cum impetus animi coercitus differtur: si vero ad agendum proruisset, hunc quoque simul cum animo quasi subsultasse: videntibusque tum quidem iucundum magis visum eum esse. Ita enim fere Graecos affectos aduersus eum fuisse, vt aduersus leonum validissimos esse solemus. Eos enim dum quiescunt diligentes, magis adhuc iis delectamur, cum, ira repleti, in aprum impetu irruunt aut taurum, aut pugnacissimorum animantium aliud quodcunque. Acris autem in Achille animi, & in ceruice ait extitisse argumentum: rectam enim fuisse atque eminentem.

VI. Iustissimum porro eum fuisse herorum, tum suo ingenio, tum Chironis educatione. Atque ab eo etiam habere Achillem quod opes contemneret: contemsisse enim eas adeousque, vt ex tribus ac viginti ciuitatibus, quas expugnauerat, maximam quidem praedam egerit, ipse tamen nullius rei ex ea captus fuerit desiderio nisi vnicae puellae: quam tamen nec ipse quidem sibi sumsit, sed a Graecis petiit. Imo & iniustitiae Nestore Graecos accusante, ni maiorem partem ex praeda Achilles accepisset, *mea*, inquit, *praeda esto, plura fecisse: pecuniis vero quicunque voluerit, affluat.*

ἥκειν δοκοῦντα, γυμνὸν ἀποθανεῖν, ἐστεφανωμένον ὥσπερ οἱ νυμφίοι. τὰ δὲ ὅπλα κατεσκευάσθαι μὲν ἄσημα[17], καὶ σώφρονα, συγκεκρᾶσθαι δὲ αὐτοῖς ποίκιλμα ὕλης, μεθιστάμενον ἐς αὐγὰς ἄλλοτε ἄλλας, ὅσας ἡ Ἶρις[18]. ὅθεν δοκεῖν αὐτὰ πέρα τέχνης, καὶ Ἡφαίστου ᾄδεσθαι.

Φοῖ. ἦ καὶ δείξεις αὐτὸν, ὦ Ἀμπελουργὲ, καὶ ἀναγράψεις ἀπὸ τοῦ εἴδους; Αμ. τί δ' οὐ μέλλω, φιλήκοου γέ σου τυγχάνων. τὴν μὲν δὴ κόμην ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι, καὶ χρυσοῦ ἡδίω[1], καὶ εὐσχήμονα, ὅπῃ, καὶ ὅπως κινοίη αὐτὴν ἢ ἄνεμος, ἢ αὐτός. τὴν δὲ ῥῖνα οὔπω γρυπὴν, ἀλλ' οἷον μέλλουσαν[2]. τὴν δὲ ὀφρῦν μηνοειδῆ· τὸν θυμὸν δὲ τὸν ἐν τοῖς ὄμμασι, χαροποῖς οὖσιν, ἡσυχάζοντος μὲν, ἀναβάλλεσθαί τινα ὁρμὴν, ὁρμήσαντος δὲ συνεκπηδᾶν τῇ γνώμῃ· τοῖς τε ὁρῶσιν[3] ἡδίω τότε[4] αὐτὸν φαίνεσθαι. πεπονθέναι γάρ τι τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς αὐτὸν, οἷόν τι πρὸς τοὺς ἀλκίμους τῶν λεόντων. ἀσπαζόμενοι γὰρ αὐτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ, μᾶλλον αὐτοῖς χαίρομεν, ἐπὰν θυμοῦ ὑποπλησθέντες ἐπὶ σῦν ὁρμήσωσιν, ἢ ταῦρον, ἤ τι τῶν μαχίμων θηρίων. τὸ δὲ λῆμα τοῦ Ἀχιλλέως δηλοῦσθαί φησι καὶ παρὰ τοῦ αὐχένος· εἶναι γὰρ δὴ ὀρθὸν, καὶ ἀνεστηκότα.

Δικαιότατον δ' αὐτὸν ἡρώων γενέσθαι, φύσει τε καὶ ξυνουσίᾳ τοῦ Χείρωνος. τό τοι διαβεβλῆσθαι πρὸς χρήματα[1], ἐκεῖθεν τῷ Ἀχιλλεῖ φοιτῆσαι. διεβέβλητο γὰρ οὕτω πρὸς αὐτὰ, ὡς ἐκ τριῶν καὶ εἴκοσι πόλεων, ἃς αὐτὸς εἷλε, λαβεῖν μὲν πλεῖστα αἰχμάλωτα, μηδενὸς δὲ αὐτῶν ἡττηθῆναι, πλὴν κόρης[2], ἣν οὐδὲ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔδωκεν, ἀλλὰ τοὺς Ἀχαιοὺς ᾔτησεν. ἀδικίαν δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐπικαλοῦντος τοῦ Νέστορος, εἰ μὴ τὰ πλείω Ἀχιλλεὺς λήψοιτο, ἐμὸν ἔστω, ἔφη, τὸ πλεῖον τῶν ἔργων, χρήμασι δὲ πλεονεκτείτω ὁ βουλόμενος.

---

buisse prodiderant alii quos vid. ap. Drelincurt. p. 92. Cum nostro facit *Dictys* & ceteri allegati eidem p. 93. qui nuptias *Polyxenae* expectantem eum a Paride interfectum narrant per insidias.

17 ἄσημα] male interpres *ignobilia* vertit. Sensum, quem nos reddidimus, firmat scopus orationis, qui est, Homero vt contradicat, a quo clypeus Achillis varia caelatura ornatus repraesentabatur. Sic & in vita Apollonii lib. III. c. 16. Iarchae thronus repraesentatur πεποικιλμένος χρυσοῖς ἀγάλμασι, reliquorum vero Indorum χαλκοῖ μὲν, ἄσημοι δέ.

18 ὅσας ἡ Ἶρις] vide obseruata ad Philostrati senioris Imaginum l. I *Amphione.*

§. V. 1 χρυσοῦ ἡδίω] nam fulua illa vid. Drelinc. p. 36.

2 οἷον μέλλουσαν] vide §. ad *Alexandrum* n. 7.

3 ὁρῶσιν] sic Laudian. Editi ἐρῶσιν. Paulo post τότε omittitur in Barocc. αὐτὸν vero in cod. Colleg. Nou. sed retinenda illa puto.

4 τότε] *tum,* nempe cum inter arma & gladios versatur, ὁρμήσας non ἡσυχάζων, iucundum magis intuentibus visum eum ait, quam vbi ἡσυχίαν ageret: quod prima fronte cum παράδοξον sit, firmat exemplo similis affectus hominum in bestias generosiores.

§. VI. 1 τό τοι διαβεβλ. πρὸς χρήματα] auaritiam tamen Achilli qui exprobrent grauissimos autores allegat Drelincurt p. 132.

2 κόρης] Briseidis, quam Lyrnesso captiuam abduxerat vid. idem p. 60.

Ἐπ' ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας, ὦ ξένε, καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα τῷ Ἀχιλλεῖ μῆνις ὑπὲρ τοῦ Παλαμήδους[1] ἤρξατο. μνημονεύων γὰρ τῶν πόλεων, ἃς ἄμφω ἐξεῖλον[2], τοιαύτη μὲν, εἶπεν, ἡ τοῦ Παλαμήδους προδοσία. κᾀμὲ δὲ κρινέτω ὁ βουλόμενος, ἀπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἥκω. δεξαμένου δ' εἰς ἑαυτὸν ταῦτα τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ λοιδορουμένου τῷ Ἀχιλλεῖ, τοῦτε Ὀδυσσέως εἰπόντος, ὡς εἴη προδοσία[3] καὶ τὸ ὑπὲρ προδότου λέγειν· ἐκεῖνον μὲν ἀπήλασε τῆς ἐκκλησίας, οὐδὲ τοῖς Ἀχαιοῖς φίλα εἰπόντα. καθικόμενος δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος λοιδορίαις πλείοσιν, ἔξω βελῶν διῃτήσατο, μήτε ἔργον τι πράττων, ἐς τὸ κοινὸν φέρον, μήτε φοιτῶν ἐς τὰ βουλεύματα. ὅτε δὴ ἀφίκοντο αὐτῷ λιταὶ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος[4], ἐν παντὶ[5] ἤδη τῶν Ἀχαιῶν ὄντων, ἐπρέσβευον δὲ αὐτὰς Αἴας[6] τε καὶ Νέστωρ. ὁ μὲν, διὰ τὸ συγγενές τε[7], καὶ τὸ διηλλάχθαι ἤδη σφίσι, μηνίσας ἐφ' οἷς περ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐμήνισεν[8]. ὁ δὲ σοφίας τε ἕνεκα καὶ ἡλικίας, ἣν ἐτίμων οἱ Ἀχαιοὶ πάντες. ἐπεὶ δὲ τὸν μὲν οὖν[9] Πάτροκλον ξυμμαχῆσαι σφίσι παρ' αὐτοῦ εὕραντο, ὁ μὲν, δράσας τε καὶ παθὼν[10] ὁπόσα Ὅμηρος φησὶν, ἀπέθανε, μαχόμενος τῇ Τροίᾳ ὑπὲρ τοῦ τείχους. ὁδ' ἔπραξε μὲν οὐδὲν ἀγεννὲς[11] ἐπ' αὐτῷ, οὐδὲ εἶπεν. ἀπολοφυράμενος δὲ αὐτὸν ἐρρωμένως, καὶ θάψας ὡς αὐτός τε ἐβούλετο, κᾀκείνῳ χαριεῖσθαι ᾤετο, ἐχώρει ἐπὶ τὸν Ἕκτορα.

VII. In illa concione, o hoſpes, Achillis quoque in Agamemnonem ira Palamedis cauſa initium cepit. Memorans enim quas ambo ceperant ciuitates, *talis en fuit*, aiebat, *Palamedis proditio.* Me quoque iam, quisquis voluerit, in ius vocato, nam ex iiſdem partibus venio. Haec autem cum in ſe dicta interpretaretur Agamemnon, Achillemque conuicio proſequeretur; Vlyſſes vero *pro proditore dicentem*, *proditionis & ipſum teneri* dictitaret; hunc quidem, cum ne Achiui quidem dicta probarent, concione expulit. Pluribus vero Agamemnonem conuiciis ipſe quoque inſectatus, procul ab armis degere coepit, neque quicquam quod ad communem ſpectaret vtilitatem faciens, neque ad concilia deinceps accedens. Quo certe tempore precibus eum Agamemnon adiuit, Achiuis plane animo iam dubiis: preces autem perferebant legati Aiax, atque Neſtor. Ille quidem ob cognationem, & quod Graecis iam eſſet reconciliatus, ipſe quoq; paulo antea eis iratus qui fuerat, ob cauſam eandem ob quā Achilles iraſcebatur. Neſtor vero ſapientiae cauſa, atque aetatis, quam omnes venerabantur Achiui. Poſtquam autem, vt Patroclo vna cum iis militiam obire liceret, ab eo impetraſſent, ille quidem eis, quae ab Homero dicuntur, defunctus, eaque paſſus vitam finiuit, cum Troianis pugna decertans, vt qui muros ſuperare cuperet. Achilles vero eius cauſa nihil ignobile aut dixit aut fecit. Sed vbi maſcule eum luxiſſet, vtque volupe eſſet ſibi, Patroclo autem gratiſſimum putaret, eum compoſuiſſet, aduerſus Hectorem expeditionem ſuſcepit.

Τὰς μὲν δὴ ὑπερβολὰς, αἷς κέχρηται Ὅμηρος περί τε τοὺς ἀπολλυμένους αὐτοῖς ἅρμασι Τρῶας[1], ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἐφάνη· περί τε τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ σφαττομένους[2], τήν τε τοῦ ποταμοῦ

VII. Hyperbolas autem quibus vſus Homerus de Troianis, qui *vna cum curribus ipſis* perierint cum primum apparuit Achilles, de iis item, qui in flumine mactati ſunt; nec non

§. VII. 1 ὑπὲρ τοῦ Παλαμ.] nam ob eum interemtum, non, vt Homerus vult, ob Briſeida Achillem diuturna iſta ira Graecis infenſum fuiſſe, dixit noſter ſupra in *Palamede.*

2 ἄμφω ἐξεῖλον] nam in expeditione aduerſus inſulas & vrbes Troiae finitimas coniunxerant operam Palamedes & Achilles vid. ſ. in *Palamed.*

3 εἴη προδοσ.] ſic Aldina & omnes MSS. Morell. εἰ.

4 λιταὶ παρὰ τοῦ Ἀγαμ.] de legatione ad Achillem ad eum reconciliandum, ex inſtituto Homerus Iliad. Ι'.

5 ἐν παντὶ] an manca vel elliptica haec locutio, quae plene eſſet ἐν παντὶ τῆς ἀθυμίας quae eſt Thucydidea phraſis, quam nos in verſione expreſſimus? An potius vertendum: *cum in concione iam eſſent Achiui?*

6 Αἴας] Diomedem & Neſtorem eam legationem obiiſſe ait Homerus, hac igitur ex parte etiam noſter occaſionem ei contradicendi captat.

7 συγγενές τε] ſic optime Barocc. & cod. Coll. Noui. Editi συγγενέσθαι τε. Erant autem *Aiax & Achilles* patrueles. Patres enim eorum *Telamon & Peleus* fratres erant.

8 μηνίσας ἐφ' οἷσπ. Ἀχ. ἐμήνισεν] nempe ob Palamedem iniuſte interemtum, quod non minus quam Achilles aegre ferebat Aiax, vt noſtro quidem narratum ſupra in *Palamede & Aiace.*

9 μὲν οὖν] omnino addendū putaui μὲν ex cod. Coll. Noui.

10 ὁ μὲν δράσας τε καὶ παθ.] nota omnia, vt Patroclus Achillis armis indutus, & Troiam oppugnans vulneratus ab Euphorbo, interemtus ab Hectore ſit. vid. prolixe Homerum Il. Π' Drelincurt. Achill. Homeric. p. 15. ſq.

11 οὐδὲν ἀγενὲς] nempe ἀγενέστερον eum luxiſſe Patroclum ſuum Homerus narrat, Iliad. Σ'. eumque ſecuti. vid. Drelincurt. p. 16. ſqq.

§. VIII. 1 περί τ. τ. ἀπολλυμ. αὐτ. ἅρμ. Τρῶας &c.] reſpicit locum Iliad. Σ' v. 221. ſeq. quem etiam tangit Dio Chryſoſt. in Troico p. 181. Homerum repraeſentare inquiens οὕτω δὴ γελοίως τὸν Ἀχιλλέα μόνον τρεπόμενον τοὺς Τρῶας, τῶν δὲ ἄλλων Ἀχαιῶν, ὥσπερ οὐδενὸς παρόντος ἁπάντων ἐπιλαθέσθαι. adde rurſum p. 185.

2 ἐν τῷ ποταμ. σφαττομ.] articulum addidi ex cod. Coll. Nou. locus vero Homeri ad quem reſpicit eſt Iliad. Φ' initio.

de

de fluminis motu cum fluctus suos in Achillem excitaret, Protesilaus quidem etiam vt poëtica laudat, lituram tamen iis inducit, vt delectationis tantum causa compositis. Neque enim Scamandrum Achilli, tantae staturae viro, superatu difficilem fuisse, idque hoc minus, quod magnis fluminibus ille multo esset inferior, neque Achillem cum flumine in certamen fuisse descensurum. Pone enim vehementer etiam ipsi fluuium obstrepuisse, animo vtique anxius declinasset eum, non vero aquae se commisisset. His autem longe verisimiliora, vt puto, illa narrare solet. Depulsos quidem in fluuium fuisse Troianos, pluresque ipsorum periisse, quam in toto bello periere. Nec tamen haec omnia a solo Achille fuisse patrata, verum ipso iam fretos Graecos accessisse, eosque qui in flumine erant, mactauisse. Achillem autem illis quidem neglectis, tale certamen depugnauisse. Vir erat ex Paeonia profectus, cuius & Homerus meminit. Asteropaeum autem ipsum appellat, Axii fluuii nepotem, & vtraque manu potentem. Quod maximus autem Achiuorum ac Troianorum fuerit hic Paeon, ferarumque more in cuspides irruerit, Homerus quidem ista parte carminis sui praetermisit. Ducebat vero idem copias quoque integerrimis viribus, Paeonas equites, neque ita pridem Troiae aduenerat, quos Achilles quidem perterrefactos in fugam vertit. Daemonem enim in se irruisse arbitrabantur, vt qui nunquam antea in talem virum incidissent. Solo autem subsistente Asteropaeo, plus sibi ab eo timuit, quam cum Hectore vbi dimicauit, nec Paeonem illaesus interfecit. Vnde cum socii ipsi dissuaderent, ne eo die cum Hectore congrederetur, hosce minime sustinuit sermones. Verum, *vulneribus quoque me superiorem videat*, inquiens, in Hectorem ante moenia stationem habentem impetum fecit. Cum autem eum interemisset, virum, qualem diximus in ipsius historia, circum muros raptauit, barbaro quidem atque parum humano ritu, qui veniam tamen mereatur eo, quod Patroclum vlcisceretur. Diuino nempe ingenio quodam vsum Achillem, magnum semper aliquid pro amicis patrasse, vnde omni-

κίνησιν[3], ὁπότ᾽ ἐπανέστη[4] τῷ Ἀχιλλεῖ τὸ ἑαυτοῦ κῦμα, ἐπαινεῖ μὲν καὶ ὁ Πρωτεσίλεως ὡς ποιητικὰ, διαγράφει δὲ ὡς κεχαρισμένα. μήτε γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ, τηλικούτῳ ὄντι, ἄπορον ἂν γενέσθαι τὸν Σκάμανδρον, καὶ ταῦτα ἥττω ἢ οἱ μεγάλοι τῶν ποταμῶν ὄντα, μήτ᾽ ἂν τὸν Ἀχιλλέα ἐς μάχην τῷ ποταμῷ ὁρμῆσαι. εἰ γὰρ καὶ σφόδρα ἐπ᾽ αὐτὸν ἐμόρμυρεν. ἤλυξεν ἂν ἐκκλίνων, καὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν τῷ ὕδατι. πιθανώτερα δὲ τούτων ἐκεῖνα, οἶμαι, δίεισι· ξυνελαθῆναι μὲν ἐς τὸν ποταμὸν τοὺς Τρῶας, καὶ πλείους ἀπολέσθαι σφῶν, ἢ ἐν ἅπαντι τῷ πολέμῳ ἀπώλοντο, οὐ μὴν μόνῳ γε τῷ Ἀχιλλεῖ πεπρᾶχθαι ταῦτα, ἀλλὰ θαρσήσαντας ἤδη παρ᾽ αὐτοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐπικαταβαίνειν, καὶ τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ σφάττειν. Ἀχιλλέα δὲ τούτων μὲν ἀμελεῖν, ἀγωνίσασθαι δὲ ἀγῶνα τοιόνδε. ἦν ἀνὴρ ἐκ Παιονίας ἥκων, οὗ καὶ Ὅμηρος ἐπεμνήσθη[5]. Ἀστεροπαῖον δὲ αὐτὸν καλεῖ, καὶ Ἀξίου τοῦ ποταμοῦ υἱωνὸν, καὶ δεξιὸν ἄμφω τὼ χεῖρε. μέγιστον δ᾽ Ἀχαιῶν τε καὶ Τρώων ὄντα τὸν Παίονα, καὶ θηρίου δίκην ὁμόσε χωροῦντα ταῖς αἰχμαῖς, παρῆκεν ὁ Ὅμηρος τουτοὶ τοῦ λόγου. ἦγε δὲ καὶ ἀκραιφνῆ δύναμιν, Παίονας ἱππέας, ἄρτι[6] ἐς Τροίαν ἥκων, οὓς ἐτρέψατο μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκπλήξας. δαίμονα γὰρ ἐμπεπτωκέναι σφίσιν ᾤοντο, οὔπω ἀνδρὶ τοιῷδε ἐντετυχηκότες. ὑποστάντος δὲ Ἀστεροπαίου μόνου, πλείω περὶ αὐτοῦ[7] ἔδεισεν, ἢ ὁπότε τῷ Ἕκτορι ἐμάχετο. καὶ οὐδὲ ἄτρωτος εἷλε τὸν Παίονα. ὅθεν, τῶν συμμάχων ἀπαγορευόντων αὐτῷ μὴ μάχεσθαι τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῷ Ἕκτορι, οὐκ ἠνέσχετο τῶν λόγων τούτων. ἀλλὰ εἰπὼν, ἰδέτω με κρείττω καὶ τραυμάτων, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἕκτορα, προτεταγμένον τοῦ τείχους. ἀποκτείνας δ᾽ αὐτὸν, γενόμενον, οἷον ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ εἴρηκα, περιεῖλξε τῷ τείχει, βάρβαρον μέν τινα καὶ ἀηδῆ[8] τρόπον, ξυγγνωστὸν δὲ, ἐπειδὴ τῷ Πατρόκλῳ ἐτιμώρει. δαιμονίᾳ γὰρ δή τινι τὸν Ἀχιλλέα φύσει χρώμενον, ἀεί τι μέγα ὑπὲρ τῶν φίλων πράττειν, ὅθεν μηνίσαι μὲν

3 ποταμοῦ κίνησιν] Scamandrum contra Achillem intumescentem describit Homer. Iliad. Ο´ v. 233 sq.

4 ὁπότ᾽ ἐπανέστη] sic Barocc. & cod. Coll. Nou. Editi: ὅτ᾽ ἐπανέστη.

5 Ὅμηρος ἐπεμνήσθη] & passim quidem. Quae tamen hic de eo habentur, omnia narrat Homer. Iliad. Φ´ v. 140. sq.

6 ἄρτι] Laudian. ἅρματι. Sed vera lectio ἄρτι. Ipse l. c. Asteropaeus ante pugnam cum Achille ita inter alia ad ipsum:

— — ἥδε δέ μοι νῦν
Ἠὼς ἑνδεκάτη ὅτ᾽ εἰς Ἴλιον εἰλήλουθα.

7 αὐτοῦ] Barocc. & Colleg. Nou. ἑαυτοῦ. Sed promiscue vsurpari notum.

8 ἀηδῆ] Gruter. & Salmas. legere ἀηθῆ.

ὑπὲρ

ὑπὲρ Παλαμήδους[9] ὁμοῦ πᾶσιν Ἕλλησι, τιμωρῆσαι δὲ Πατρόκλῳ τε καὶ Ἀντιλόχῳ[10]. τά τοι πρὸς τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα περὶ φίλων αὐτῷ εἰρῆσθαι λεγόμενα, σφόδρα χρὴ γινώσκειν. ἐρομένου γὰρ αὐτὸν μετὰ ταῦτα τοῦ Αἴαντος, ποῖα τῶν ἔργων ἐπικινδυνώτατα αὐτῷ γένοιτο; τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων, ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη. πάλιν δὲ ἐπερομένου ποῖα ἡδίω[11], καὶ ἀπονώτερα; ταυτὸν ἀπεκρίνατο. θαυμάσαντος δὲ τοῦ Αἴαντος πῶς ἂν ταυτὸν ἔργον χαλεπόν τε γένοιτο, καὶ ῥᾴδιον· ὅτι, ἔφη, τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων κινδυνεύματα, μεγάλα ὄντα, προθύμως πράττων, τῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς λύπης παύομαι. τραῦμα δὲ ποῖον μάλιστα σε, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἐλύπησεν; ἦδ᾽ ὅς· ὃ ἐτρώθην ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. καὶ μὴν οὐκ ἐτρώθης γε ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὁ Αἴας ἔφη, νὴ Δία κεφαλὴν, ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπε, τάς τε χεῖρας. σὲ μὲν γὰρ ἐμαυτοῦ κεφαλὴν[12] ἡγοῦμαι. Πάτροκλος δέ μοι χεῖρες[13] ἦν.

bus quidem Graecis Palamedis causa succensuerit, Patroclum vero atque Antilochum grauiter fuerit vltus. Quaeque ad Telamonium Aiacem de amicis ab eo dicta esse feruntur, omnino par est cognoscere. Aiace enim ipsum post haec percunctante, quaenam ipsi operum suorum maxime difficilia fuissent? *Quae amicorum causa suscepi*, respondit Achilles. Rursusque interroganti: Quaenam iucunda maxime & cum minima aegritudine suscepta? idem respondit. Admirato autem Aiace, quonam pacto idem opus difficile ac facile esse posset? *Quoniam*, inquit, *discrimina pro amicis, magna sint licet, lubenter subeo, aegritudine quae cum iis coniuncta est leuor.* [Eodemque interrogante]: Vulnus autem, o Achilles, quodnam maxime te affecit dolore? respondit: *Quod ab Hectore accepi.* Atqui ab ipso minime vulneratus fuisti, inquiente Aiace. *Imo per Iouem*, inquit, *& capite, & manibus: te enim meum ipsius caput censeo: Patroclus vero mihi erat manus.*

Τὸν δὲ Πάτροκλον ὁ Πρωτεσίλεως, ὦ ξένε, πρεσβύτερον μὲν τοῦ Ἀχιλλέως οὐ πολὺ γενέσθαι φησὶ, θεῖον δὲ ἄνδρα, καὶ σώφρονα, τῷ τε Ἀχιλλεῖ ἐπιτηδειότατον τῶν ἑταίρων. χαίρειν τε γὰρ ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχαιρε, λυπεῖσθαι δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ξυμβουλεύειν[1] ἀεί τι, καὶ ἀκούειν ᾄδοντος[2]. καὶ οἱ ἵπποι[3] δὲ αὐτὸν ἔχαιρον φέροντες[4], ὥσπερ καὶ τὸν Ἀχιλλέα. ἦν δὲ καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἀνδρίαν μεταξὺ τοῖν Αἰάντοιν. τοῦ μὲν γὰρ Τελαμωνίου πάντα ἐλείπετο, ἐκράτει δὲ ἄμφω τοῦ Λοκροῦ. καὶ μελίχρως ἦν ὁ Πάτροκλος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ μέλας, καὶ ἱκανῶς εὔοφρυς, καὶ μέτρα ἐπαινῶν κόμης. ἡ κεφαλὴ δὲ ἐβεβήκει ἐπ᾽ αὐχένος, οἷον αἱ παλαῖστραι ἀσκοῦσιν. ἡ δὲ ῥὶς ὀρθή τε ἦν, καὶ τοὺς μυκτῆρας ἀνευρύνετο, καθάπερ οἱ πρόθυμοι τῶν ἵππων.

IX. Patroclum autem, o hospes, Protesilaus ait haud multo quidem fuisse Achille natu maiorem, excellentem vero virum ac prudentem, Achillique inter omnes commilitones familiarissimum. Gauisum enim esse, si Achilles gauderet, doluisseque similiter: semperque aliquid boni consilii dedisse, & canentem audiuisse. Illiusque lubentes illum non secus atque ipsum Achillem equi vehebant. Erat autem & statura, & fortitudine inter duos Aiaces medius. Telamonio enim istorum vtroque erat inferior quidem, Locrensi vero superior vtroque. Flauus porro erat Patroclus, & oculos niger, ac densa satis habens supercilia, comamque probans mediocrem. Caput autem ceruici firmiter insistebat, qualequid palaestrae exercitia efficiunt. At nasus rectus erat, & ad nares diffundebatur, vt in equis alacrioribus.

Φοῖ. εἰς καλόν με τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππων ἀνέμνησας, ὦ ἀμπελουργέ. σφόδρα γὰρ δὴ δέ-

X. *Phoenix.* Optime, o Vinitor, Achillis equos mihi in memoriam adduxisti. Vehe-

9 μηνίσ. μ. ὑπ. Παλαμ.] vide paulo ante §. VII. n. I.

10 Ἀντιλόχῳ] quem a Memnone interemtum, huius caede vltus est.

11 ποῖα ἡδίω] Barocc. ποῖα τῶν ἔργων ἡδίω. Praeterea τε addit tam Barocc. quam cod. Coll. Nou.

12 ἐμαυτοῦ κεφαλὴν] sic Patroclum quoque κεφαλὴν vocat Il. Σ' v. 114. Ψ' v. 94. Sic Teucer Agamemnoni *caput* Il. Θ' v. 281. Sic igitur *Aiax* quoque caput illi h. e. amicissimus, quo *vulnerato* ab Hectore grauissimum vulnus, qualia sunt nempe quae capiti infliguntur, se accepisse ait.

13 Πατροκλ. δέ μοι χεῖρες] sic Latinis quoque *dextera* dicitur, qui necessarius sit, & quo careant aegre. Et supra in vita Hectoris dictum, eum ab Achiuis Troianorum χεῖρα esse appellatum vid. ibi notata. de Patrocli vero ab Hectore interfecti & Achillis amicitia v. Drelincurt. p. 13. sqq.

§. IX. 1 ξυμβουλεύειν] tanquam vtilissimum Achilli consiliis Homerus quoque repraesentat Patroclus atque alii: vide Drelincurt. p. 11.

2 ἀκ. ᾄδοντος] respicere videtur ad Iliad. I' v. 193. sqq.

3 καὶ οἱ ἵπποι] erant nempe θεῖοι Achillis equi, fatidica vi gaudentes, vt apud Homerum quoque est, vide sub fin. Iliad. T' de iisdem paulo post plura.

4 ἔχαιρον φέροντες] sic omnes MSS. quod magis Atticum quam χαίροντες ἔφερον quod in editis inueniebatur.

men-

menter enim discere cupio, qua re ceteris praestantiores equis, diuini existimati sint? *Vinitor.* Hoc idem, o hospes, & ego ex heroe sum percunctatus: dicit autem, immortalitatem, quae ipsis tribuitur, ab Homero esse confictam. Thessaliam vero, bonorum feracem equorum & pulcram, duos tunc equos Lampum ac Xanthum, pernicitate mirabiles, & indole conspicuos, Dei alicuius nutu aluisse, cum Achilles florebat. Cumque omnia, quae diuina esse in Achille dicebantur, fidem inuenerint, equorum quoque naturam diuinam creditam esse, atque aliquid mortali natura maius habere videri.

ομαι [1] μαθεῖν, τί βελτίους ἑτέρων ὄντες ἵππων, θεῖοι ἐνομίσθησαν [2]. Αμ. ἠρόμην κἀγὼ τὸν ἥρω, ξένε, αὐτὸ τοῦτο, καὶ φησὶ, τὴν μὲν λεγομένην ἀθανασίαν περὶ αὐτοὺς [3] εἶναι μεμυθολογεῖσθαι τῷ Ὁμήρῳ. τὴν Θετταλίαν δὲ εὔιππόν [4] τε οὖσαν, καὶ ἀγαθὴν, τότε δύο ἵππους Λάμπον [5] τε καὶ Ξάνθον, δαιμονίους τὴν ταχυτῆτα, καὶ τὸ ἦθος λαμπροὺς, ἱπποτροφῆσαι κατὰ θεόν δή τινα, ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἤνθει. καὶ πάντων ὅσα θείως ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐλέγετο πιστευομένων, ἤδη ἐδόκει καὶ τὸ τῶν ἵππων θεῖόν τε εἶναι, καὶ ἐπέκεινα τοῦ θνητοῦ φαίνεσθαι.

XI. Exitus autem Achillis is fuit, quem & Homerus agnoscit. Ait enim, ipsum a Paride atque Apolline interemtum, cognita habens, quae in Tymbraeo accidere, vtque sacris intentus ac iuramentis (quorum testem Apollinem faciebat) dolo circumuentus ceciderit. Cum Polyxenae autem sacrificio, ad tumulum eius peracto, & quaecunque de illius amore canentes audis poëtas, res ita se habet. Polyxenam amabat Achilles, hasque sibi pactus nuptias erat ea conditione, vt ab Ilio Graecos abduceret, amabatque vicissim Achillem Polyxena. Viderant autem inuicem se, cum de Hectoris corpore redimendo ageretur. Nam Priamus ad Achillem profectus, ducem sibi adsciuerat filiam, quae natu esset minima earum, quas ipsi Hecuba pepererat: semper autem liberorum natu minimi, patris gressus obseruabant. Ea autem erat Achillis ex iustitiae studio etiam in amore temperantia, vt neque vi detinuerit puellam, in potestate sua cum esset, & nuptias eius pactus sit cum Priamo, & nuptias differenti fidem habuerit. Postea vero quam inermis caesus est, dum iuramenta ob istud negotium praestarentur, Polyxena diffugientibus e templo Troianis mulieribus, virisq; Troianis dissipatis, (etenim ne mors

Τελευτὴ δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐγένετο, ἣν καὶ Ὅμηρος ἐπιγινώσκει. φησὶ γὰρ [1] αὐτὸν ἐκ Πάριδός τε καὶ Ἀπόλλωνος ἀποθανεῖν, εἰδὼς που τὰ ἐν τῷ Θυμβραίῳ [2], καὶ ὅπως πρὸς ἱεροῖς τε καὶ ὅρκοις, ὧν μάρτυρα τὸν Ἀπόλλω ἐποιεῖτο, δολοφονηθεὶς ἔπεσεν [3]. ἡ θυσία δὲ τῆς Πολυξένης, ἡ ἐπὶ τῷ σήματι [4], καὶ ὅσα περὶ τοῦ ἔρωτος ἐκείνου [5] ποιητῶν ἀκούεις, ὧδε ἔχει. Πολυξένης ὁ Ἀχιλλεὺς ἤρα, καὶ τὸν γάμον τοῦτον ἑαυτῷ ἔπραττεν, ἐπὶ τῷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀναστῆσαι τοῦ Ἰλίου, ἤρα δὲ καὶ [6] ἡ Πολυξένη τοῦ Ἀχιλλέως. εἶδον δὲ ἀλλήλους ἐν λύτροις Ἕκτορος. ὁ γὰρ Πρίαμος, ἥκων παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, χειραγωγὸν ἑαυτοῦ τὴν παῖδα ἐποιεῖτο, νεωτάτην οὖσαν ὧν ἡ Ἑκάβη αὐτῷ ἔτεκεν, ἐθεράπευον δὲ ἀεὶ τὸ βάδισμα τῶν πατέρων οἱ νεώτεροι τῶν παίδων. καὶ οὕτω δή τοι ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ δικαιοσύνης ἐσωφρόνει καὶ τὰ ἐρωτικὰ, ὡς μήτε ἀφελέσθαι τὴν κόρην ἐφ' ἑαυτῷ οὖσαν, γάμον τε [7] αὐτῆς ὁμολογῆσαι τῷ Πριάμῳ, πιστεῦσαι τε ἀναβαλλομένῳ τὸν γάμον. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε γυμνὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ τούτων ὅρκοις, λέγεται ἡ Πολυξένη, φευγουσῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Τρῳάδων, καὶ τῶν Τρώων ἐσκεδασμένων, οὐδὲ γὰρ

§. X. 1 δὴ δέομαι] βούλομαι cod. Barocc. & Coll. Nou.

2 θεῖοι ἐνομίσθησαν] duos habebat equos Achilles diuinos & immortales *Balium* & *Xanthum*, de quibus Homer. Iliad Π' v. 150. & Iliad. Ψ' v. 77. vbi vide Eustathium. conf. & Philostr. Imaginib. vbi de *Achillis educatione*

3 περὶ αὐτοὺς] cod Barocc. & Colleg. Nou. ἐς αὐτούς.

4 τὴν Θετταλ. δὲ εὔιππ.] Thessalus autem Achilles. πωλοτρόφος Thessalia quoque dicitur Anthol. l. XLII. c. 47. Et equus in nummis Larissae, vrbis Thessaliae, comparet.

5 Λάμπον] fefellit memoria Philostratum nam Λάμπος Hectoris equus vid. Iliad. Θ' v. 185. Achillis equus alter Βαλίος, sic enim apud Homerum vocatur Il. Π' v. 149. & a nostro quoque paulo post v. §. XII n. 9.

§. XI. 1 φησὶ γὰρ] Iliad. X' v. 59. adde Iliad. Τ' v. 417. & Φ' v. 278. conf. obseruata Drelincurtio p. 91. sq.

2 Θυμβραίῳ] Apollinis *Thymbraei* templum, a *thymbra*, quam spirabant vicini campi, probabilissime appellatum fuit, in quo Polyxenae nuptiis inhians, Paridis dolo interiit Achilles. vide Drelincurt. p. 93.

3 ἔπεσεν] ἀπέθανε cod. Laud.

4 ἡ θυσ. δ. τ. Πολυξ. ἡ ἐπὶ τῷ σήμ.] Polyxenam, Priami filiam, quam sponsam viuus expetiuerat, sacrificio sibi depoposcisse vmbram Achillis fingunt veteres plerique, & a Pyrrho quoque ei inferias missam aiunt. vid. Drelincurt. p. 105.

5 π. τοῦ ἔρωτος ἐκείνου] vide eundem p. 112.

6 ἤρα δὲ] δὲ ex cod. Barocc. adiectum.

7 πιστεῦσαί τε] omisit τε edit. Morell. quod agnoscebat Aldina.

τὸ πτῶμα τοῦ Ἀχιλλέως ἀδεῶς [8] ἤνεγκαν, αὐτομολίᾳ χρήσασθαι, καὶ φυγεῖν [9] ἐς τὸ Ἑλληνικόν. ἀναχθεῖσά τε τῷ Ἀγαμέμνονι, ζῆν μὲν ἐν κομιδῇ λαμπρᾷ τε καὶ σώφρονι, καθάπερ ἐν πατρὸς οἰκίᾳ. τριταίου δὲ ἤδη κειμένου τοῦ νεκροῦ, δραμεῖν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐν νυκτὶ, ξίφει τε αὐτὴν ἐπικλῖναι [10], πολλὰ εἰποῦσαν ἐλεεινὰ, καὶ γαμικά· ὅτε δὴ καὶ δεῖσθαι τοῦ Ἀχιλλέως ἐραστήν τε μεῖναι, καὶ ἀγαγέσθαι αὐτὴν, μὴ ψευσαμένην [11] τὸν γάμον.

Ἃ δὲ τῷ Ὁμήρῳ ἐν δευτέρᾳ ψυχοστασίᾳ [1] εἴρηται, εἰ δὴ Ὁμήρου ἐκεῖνα, ὡς ἀποθανόντα τὸν Ἀχιλλέα Μοῦσαι μὲν ᾠδαῖς ἐθρήνησαν, Νηρηΐδες δὲ [2] πληγαῖς τῶν στέρνων, οὐ παραπολύ φησι κεκομπάσθαι. Μούσας μὲν γὰρ οὔτε ἀφικέσθαι, οὔτε αἰάσαι, οὐδὲ Νηρηΐδων τινὰ ὀφθῆναι τῷ στρατῷ, καί τοι γινωσκομένας ὅτε ἥκουσι. θαυμαστὰ δὲ ξυμβῆναι ἕτερα, καὶ οὐ πόῤῥω τῶν Ὁμήρῳ εἰρημένων. ἐκ γὰρ τοῦ κόλπου τοῦ μέλανος [3] ἡ θάλαττα ἀνοιδήσασα τὰ μὲν πρῶτα ἐμυκᾶτο, μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ ἀρθεῖσα, λόφῳ μεγάλῳ ἴση, ἐχώρει εἰς τὸ Ῥοιτεῖον. ἐκπεπληγμένων δὲ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἀπορούντων ὅ, τι αὐτοί τε καὶ ἡ γῆ πείσονται, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο, καὶ προσεκύμαινε τῷ στρατοπέδῳ, θρῆνον ἤχησεν ὀξύν τε καὶ ἀθρόον, καθάπερ γυναικῶν ὅμιλος, ὃν ἐς τὰ κήδη ἀναφθέγγονται. τούτου δὲ θείου τε καὶ δαιμονίου φανέντος, καὶ πάντων ὁμολογούντων, ὅτι Νηρηΐδας ἦγε τὸ κῦμα, οὐδὲ γὰρ ἐπέκλυσεν οὐδὲν, ἀλλὰ πρᾶόν τε καὶ λεῖον τῇ γῇ προσηυνάσθη, πολλῷ θειότερα τὰ ἐφεξῆς ἔδοξεν. ἐπειδὴ γὰρ νὺξ ἐπέλαβεν, οἰμωγὴ τῆς Θέτιδος διεφοίτα τὸν στρατὸν, ἀνευφημούσης τε καὶ τὸν υἱὸν βοώσης. ἐβόα δὲ τορὸν, μέγα τε, καὶ ἔναυλον, καθάπερ ἡ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἠχώ. καὶ τότε μάλιστα καὶ Ἀχαιοὶ ξυνῆκαν ὅτι τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἡ Θέτις, οὐδὲ ἄλλως ἀπιστοῦντες. τὸν μὲν [4] δὴ κολωνὸν, ξένε, τοῦτον, ὃν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἀκτῆς

quidem Achillis apud ipſos formidine carebit,) ad Graecos dicitur tranſfugiſſe, adductaque ad Agamemnonem ſplendido aeque & modeſto cultu vſa fuiſſe, perinde ac ſi in patris aedibus degeret. Achillis autem cadavere iam triduo inde iacente, ad ſepulcrum noctu eam cucurriſſe, gladioque incubuiſſe, multa miſerabiliter atque amantum more lamentatam, quibus & rogauit Achillem, vt in amore perſiſteret, duceretque ipſam, vt quae nuptialem fidem minime fefelliſſet.

XII. Quae porro ab Homero in ſecunda Pſychoſtaſia dicta ſunt, ſi tamen Homeri ſunt illa, quaſi ſcilicet defunctum Achillem Muſae quidem carminibus deplorauerint, Nereides vero pectorũ planctu, haud minus dicit temere iactari. Neque enim eo veniſſe Muſas, neque lamentabile carmen edidiſſe, neque Nereidum vllam ab exercitu conſpectam, quae tamen facile dignoſcantur vbi apparuerint. Mira vero quaedam contigiſſe alia, & quae non multum ab iis, quae Homero dicta fuere, diſſentiant. Ex Nigro enim ſinu intumeſcens mare, primum quidem remugiit: paulo vero poſt elatum ita, vt magno monti ſimile eſſet, in Rhoetium exundauit. Achiuis autem terrore perculſis, quidque ſibi ac terrae euenturum ſit dubiis, poſtquam propius acceſſit ipſaque alluit caſtra, leſſum inſonuit acutum ac confertum, qualis eſt quem mulierum turba funeribus accinunt. Quae res cum non ſine numine fieri videretur, faterenturque omnes Nereides fluctibus aduectas eſſe, (neque enim illuuie ei vlla parte nocuere, ſed mites ac lenes iuxta terram conquieuere,) multo magis diuina, quae poſt ſecuta ſunt, viſa fuerunt. Poſtquam enim nox ingruit, Thetidis vlulatus exercitum pererrauit, filium celebrantis eumque nomine appellantis. Clamabat autem altum magnumque, ac reſonum, vt in montibus Echo. Et tum quoque maxime Achivi intellexere, Thetidis eſſe filium Achillem, quamuis nec alias de eo dubitarent. Tumulum igitur iſtum, o hoſpes, quem in lit-

8 ἀδεῶς [Gruter. ἡδέως, quam lectionem improbat merito Salmaſ.

9 καὶ φυγεῖν] ſic Aldina & MSS. Gruter. καὶ φεύγειν. At Morelliana : τὸ φυγεῖν. Salmaſ. καὶ τὸ φυγεῖν : vtrumque male.

10 ξίφει δὲ αὐτ. ἐπικλῖναι] eadem de morte Polyxenae habes in vita Apollonii Tyan. l. IV. c. 16.

11 ψευσαμένην] cod. Barocc. ψευσάμενον.

§. XII. 1 δευτέρᾳ ψυχοστασίᾳ] titulus Odyſſ. Ω′ cuius v. 60. & ſqq inueniuntur quae hoc loco ex Homero relata habemus. Liber ille δευτέρα ψυχοστασία vel νεκυία inſcribitur. δευτέρα enim dicitur quia νεκυία quoque vel ψυχοστασία dicta Odyſſeae Λ′, quod vtrobique de inferis, & manium ibi rebus plurima haberentur.

2 Μούσας μ. ᾠδ. ἐθρην. Νηρηΐδες δ.] qua de re praeter locum Homeri allegatum conſule autores obſeruatos Drelincurtio p. 101. adde vitam Apollonii Tyanenſ. IV, 16.

3 κόλπου τοῦ μέλανος] ex ſequentibus manifeſtum eſt, ſic appellari *ſinum* prope Rhoeteum, quod non longe Dardano diſtitiſſe, inter eam vrbem & Αἰαντεῖον medium, ex Strabone colligitur.

4 τὸν μὲν] cod. Barocc. addit οὖν.

toris

toris fronte surgere cernis, concurrentes Achiui construxere, quo tempore euenit etiam, vt Patroclo vno iungeretur tumulo, pulcerrimum sibi atque illi sepulcrale praebens ornamentum: vnde & canunt ipsum, qui amicitiam laudibus prosequuntur. Sepulturam autem nactus est omnium mortalium illustrissimam, si cuncta spectes, quae Graeci ipsi exhibuere; qui, vt ne comam quidem promitterent, post excessum Achillis decere putauerunt. Aurumque & quicquid haberent, vel secum ad Troiam allatum, vel ex praeda acceptum, confertim in rogum congessere, [quod factum] & eo statim tempore, & postea, cum Neoptolemus Troiam adpulisset. Tum enim splendidissime ei denuo iusta & a filio, & a Graecis, gratiam ipsi referre conantibus, persoluta fuere, qui omnino Troia soluentes etiam tumulum amplexati, ipsum Achillem sese amplecti arbitrabantur.

XIII. Neoptolemum autem, o Vinitor, qualem fuisse ait? *Vinitor.* Nobilissimae indolis, o hospes, & patre quidem inferiorem, nihilo vero Telamonio Aiace deteriorem, idemque & de forma eius iudicium ipsius est. Pulcrum enim fuisse [ait], ac patri similem, tantum tamen eo inferiorem, quantum formosi a statuis superantur.

XIV. Achilles autem hymnos quoque a Thessalis est indeptus, quos ad sepulcrum eius quotannis accedentes noctu canebant, Deorum celebrandorum & inferiarum ritus miscentes, quemadmodum apud Lemnios quoque, &, qui a Sisypho sunt, Peloponnesios more receptum est. *Phoenix.* Alia iam incidit, o Vinitor, oratio, quam me hercule nunquam omitterem, ne quidem, si omnia mihi essent agenda vt ne eam praeteruolare paterer. *Vinitor.*

ὀρᾶς ἀνεστηκότα, ἔγειραν οἱ Ἀχαιοὶ ξυνελθόντες, ὅτε τῷ Πατρόκλῳ ξυνεμίχθη εἰς τὸν τάφον[5], κάλλιστον ἐντάφιον ἑαυτῷ τε κἀκείνῳ δούς· ὅθεν ᾄδουσιν αὐτὸν οἱ τὰ φιλικὰ ἐπαινοῦντες. ἐτάφη δὲ ἐκδηλότατα ἀνθρώπων πᾶσιν οἷς ἐπήνεγκεν αὐτῷ ἡ Ἑλλάς, οὐδὲ κομᾷν ἔτι[6] μετὰ τὸν Ἀχιλλέα καλὸν ἡγούμενοι, χρυσόν τε[7] καὶ ὅ, τι ἕκαστος εἶχεν, ἢ ἀπάγων ἐς Τροίαν, ἢ ἐκ δασμοῦ λαβών, νήσαντες ἐς τὴν πυρὰν ἀθρόα, παραχρῆμά τε, καὶ ὅτε ὁ Νεοπτόλεμος ἐς Τροίαν ἦλθε. λαμπρῶν γὰρ δὴ ἔτυχε πάλιν[8] τῶν ενταφίων παρά τε τοῦ παιδὸς, παρά τε τῶν Ἀχαιῶν, ἀντιχαρίζεσθαι αὐτῷ πειρωμένων. οἵγε καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Τροίας ποιούμενοι πλοῦν, περιέπιπτον τῷ τάφῳ, καὶ τὸν Ἀχιλλέα ᾤοντο περιβάλλειν.

Τὸν Νεοπτόλεμον[1] δὲ, ὦ Ἀμπελουργὲ, ποῖόν[2] τινα γενέσθαι φησί. Αμ. γενναῖον, ὦ ξένε, καὶ τοῦ μὲν πατρὸς ἥττω, φαυλότερον δὲ οὐδὲν τοῦ Τελαμωνίου, ταυτὸ δὲ καὶ περὶ τοῦ εἴδους φησί. καλὸν μὲν γὰρ εἶναι, καὶ προσεοικότα τῷ πατρί. λείπεσθαι δ' αὐτοῦ τοσοῦτον, ὅσον τῶν ἀγαλμάτων οἱ καλοὶ λείπονται[3].

Καὶ μὴν καὶ ὕμνων ἐκ Θετταλίας ὁ Ἀχιλλεὺς ἔτυχεν[1], οὓς ἀνὰ πᾶν ἔτος φοιτῶντες ἐπὶ τὸ σῆμα, ᾖδον ἐν νυκτὶ, τελετῆς τι ἐγκαταμιγνύντες τοῖς ἐναγίσμασιν[2], ὡς Λήμνιοί τε νομίζουσι, καὶ Πελοποννησίων οἱ ἀπὸ Σισύφου[3]. Φοι. ἄλλος αὖ λόγος ἥκει[4], Ἀμπελουργὲ, οὐ μὰ τὸν Ἡρακλέα οὐκ ἂν μεθείμην[5], οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπὲρ τοῦ μὴ παραπτῆναι αὐτὸν ἔπραττον[6]. Αμ. ἀλ-

5 τῷ Πατρόκλῳ ξυνεμ. ἐς τὸν τάφ.] de eodem tumulo compositis Patroclo & Achille vide obseruata Drelincurtio p. 24. 103. Ceterum de tumulo Achillis vid. etiam nonnulla ad vitam Apollonii Tyan. l. IV. c. 16.

6 οὐδὲ κομᾷν ἔτι] vid Drelincurt. p. 101. Nempe comati ea aetate Graeci. conf. supra ad *Agamemnonem & Menelaum* §. I. n. 8.

7 χρυσόν τε &c] amphora aurea cineres eius conditos testatur Homerus, loca habes ap. Drelinc. p. 103.

8 πάλιν] ad iustorum, a filio denuo ipsi persolutorum solennia referunt vulgo Polyxenam, ab eo Achilli ad inferias missam, vid. Drelincurt. p. 105.

§. XIII. 1 τὸν Νεοπτόλεμον] hic quasi noua inchoaretur Neoptolemi historia, titulus superscriptus erat ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ: at eum non tantum MSS. omittunt; verum res ipsa loquitur continuari istis historiam Achillis, ad quem omnia inde sequentia pertinent. Praeterea manifestum est ex iis, quae §. in *Aiace Telamonio* circa finem dicuntur, an mum fuisse Philostrato Achillis rebus describendis coronidem huic operi imponere. Fraudi iis, qui aliter existimarunt, fuere verba: τὸν Νεοπτόλεμον δὲ &c.

2 ποῖον] sic Barocc. vulgo ὁποῖον.

3 ὅσον τ. ἀγαλμ. οἱ καλοὶ λείπονται] vide ad *Aiacem Telam.* §. II. n. 1.

§. XIV. 1 ὕμνων ἐκ Θετταλ. ὁ Ἀχ. ἔτυχε] qua de re nonnulla ad vitam Apollon. l. IV. c. 16. & paulo post plura. adde Drelincurt. in Achill. Homeric. p. 107.

2 τελ. τι ἐγκ. τ. ἐναγίσμ.] i. e. sacra, qualia in solenni cultu Deorum obtinent, eae enim sunt τελεταὶ, iungunt planctui & inferiis, quibus manes placantur in ἐναγίσμασι, vt ex paulo post dicendis patet n. 9. & 20.

3 ὡς Λ. νομ. καὶ Πελοπ. οἱ ἀπὸ Σισ.] haec ipse in sqq. explicat noster: vide not. 9. 11. 13.

4 ἄλλος αὖ λόγος ἥκει] nempe quae de Peloponnesiis, ex Sisypho genitis, dicta sunt, cupit explicari.

5 μεθείμην] sic Barocc. & Laudian. ita emendatum quoque inueni in Aldinae exemplari, quo vtor. Editum enim erat μεθοίμην.

6 ὑπὲρ τοῦ μὴ παραπτ. αὐτὸν ἔπραττον] cod. Baroccian. & Coll. Nou. ὑπὲρ τοῦ παραπτῆναι αὐτὸν πράττοις vt sensus sit, *quem non praetermiserim, ne quidem, si omnia vt praeteruolare liceat, tentaueris:* quae mihi inepta minime lectio esse videtur.

λὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν λόγων ἀδολεσχίας ἔνιοι, ξένε, ἡγοῦνται, καὶ λῆρον πρὸς τοὺς μὴ σχολὴν ἄγοντας. σὲ δὲ ὁρῶ δοῦλον μὲν τῆς νεώς, ἧς ἄρχεις, δοῦλον δὲ τῶν ἀνέμων, ὧν, εἰ καὶ μικρὰ αὔρα κατὰ πρύμναν σταίη, δεῖ τὰ ἱστία ἀνασείειν, καὶ συνεξαίρεσθαι τῇ νηὶ, πάντα δεύτερα ἡγουμένους τοῦ πλεῖν[7]. Φοι. ἐῤῥώσθω λοιπὸν ἡ ναῦς, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ. τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς ἀγώγιμα ἡδίω τέ μοι, καὶ κερδαλεώτερα. τὰς δὲ ἐκβολὰς τῶν λόγων μὴ λῆρον, ἀλλ' ἐπὶ κέρδει ἂν[8] ἡγώμεθα τῆς ἐμπορίας ταύτης. Αμ. ὑγιαίνοις, ξένε, οὕτω γινώσκων, καὶ ἐπειδὴ βούλει, ἄκουε. τὰ μὲν δὴ Κορινθίων ἐπὶ Μελικέρτῃ[9], τούτους γὰρ δὴ τοὺς ἀπὸ Σισύφου[10] εἶπον, καὶ ὁπόσα οἱ αὐτοὶ δρῶσιν ἐπὶ τοῖς τῆς Μηδείας παισὶν, οὓς ὑπὲρ τῆς Γλαύκης ἀπέκτεινον[11], θρήνῳ εἰκάσαι τελεστικῷ τε καὶ ἐνθέῳ· τοὺς μὲν γὰρ δὴ μειλίσσονται, τὸν δὲ ὑμνοῦσιν[12]. ἐπὶ δὲ τῷ ἔργῳ τῷ περὶ τοὺς ἄνδρας, ὑπὸ τῶν ἐν Λήμνῳ γυναικῶν[13] ἐξ Ἀφροδίτης ποτὲ πραχθέντι, καθαίρεται μὲν ἡ Λῆμνος καθ' ἕνα τοῦ ἔτους[14], καὶ σβέννυται τὸ ἐν αὐτῇ πῦρ ἡμέρας[15] ἐννέα. θεωρὶς δὲ ναῦς ἐκ Δήλου πυρφορεῖ. κἂν ἀφίκηται πρὸ τῶν ἐναγισμάτων, οὐδαμοῦ τῆς Λήμνου καθορμίζεται· μετέωρος δὲ ἐπισαλεύει τοῖς ἀκρωτηρίοις, ἔς τ' ἂν αἴσιον[16] τὸ εἰσπλεῦσαι[17] γένηται. θεοὺς γὰρ χθονίους, καὶ ἀποῤῥήτους κα-

At digreſſiones in oratione nonnulli, o hoſpes, nugacitatem eſſe exiſtimant, ſermoneſque ocioſos apud otium minime agentes. Te autem video obſequi debere naui, cui imperas, obſequi ventis, quorum ſi vel modica aura ad puppim conſtiterit, vela excutere oportet, & cum naui ſoluere, cuncta nauigationi poſtpoſitis. *Phoenix.* Valeat deinceps nauis, & quicquid ea vehit. Animi enim vectura ſuauior mihi atque vtilior. Orationis autem digreſſiones non nugas putemus, verum in lucro huius mercaturae ponamus. *Vinitor.* Bene tibi ſit, o hoſpes, ita ſentienti, & quoniam haec tua voluntas, audi. Quae in Melicertae honorem patrantur Corinthiis, (hos enim intellexi per eos, qui a Siſypho ſunt,) & quae in honorem liberorum Medeae iidem faciunt, quos Glaucae ſtudentes occiderunt, leſſum referunt omnino aliquid iis quae in Deorum ſacris canuntur ſimile & diuinum habentem: horum enim quidem placationem, illius honorē intendunt. Illius vero facinoris cauſa, quod a mulieribus in Lemno inſula aduerſus viros, Venere autore commiſſum eſt, Lemnus ſingulis annis luſtratur, nouemque dierum ſpatio quicquid in ipſa eſt ignis extinguitur. Nauis vero ſacra ex Delo ignem adfert. Sique ante inferias peractas acceſſerit, nulla Lemni parte appellit: ſed in altum acta circa promontoria fluctuat, donec adnauigare fas fuerit. Inferos enim Deos atque infandos tunc inuo-

7 πλεῖν] iidem codd. habent πλοῦ.

8 ἐπὶ κέρδει ἂν] haec lectio cod. Barocc. quam praeferendam omnino duxi prauae lectioni vulgatae ἐπικαιρίαν. Salmaſ. legendum ſuſpicabatur ἐπικαρπίαν.

9 τὰ μὲν δὴ Κορινθίων ἐπὶ Μελικέρτῃ] notum *Melicertam*, a delphino in Iſthmum Corinthi deuectum, ibi ſepultum a Siſypho, Iſthmia in eius honorem celebrata, aram & ſacra inſtituta eſſe. vide Pauſan. Atticis cap. vlt. Corinthiacis cap. 1. In illis igitur ſacris ea acta fuerunt, quae partim *diuinos honores*, partim *inferias* ſaperent. Luctu nempe & planctu ac leſſo proſequendus, qui vt homo periiſſet, Athamantis patris furore, vna cum matre *Ino* ex Moluride petra in mare miſere praecipitatus. Diuino vero cultui conuenientes ritus & cantus admiſcebantur, quod diuinam naturam indeptus crederetur. Eadem igitur & honorum ratio, quibus *Medeae* liberis parentatum, de quibus mox, nec non *Achilli* apud Theſſalos, vt ſupra dictum.

10 ἀπὸ Σισύφου] quoniam nempe *Siſyphus* Aeoli filius Corinthi regnauit, vt notum.

11 οὓς ὑπὲρ τῆς Γλαύκης ἀπέκτεινον] ſcribendum fuit ἀπέκτεινον pro ἀπέκτεινε, quod in vulgatis erat. Non Medea enim interemit filios ſuos *Mermerum & Pheren*, ſed a Corinthiis obruti lapidibus ii fuere, propter venenata, quae a matre *Medea Glaucae*, riuali eius, attulerant munera. Rem omnem habes apud Pauſaniam Corinthiac. c. 3. p. 119. Qui & addit eo, quod per vim oppreſſi innocentes fuiſſent, Corinthiorum liberos peſtem inuaſiſſe, donec oraculo monente annua eis ſacrificia inſtituerentur, liberique in eorum honorem tonderentur, & pullati incederent, quae obſeruata, donec a Romanis euerteretur Corinthus. Atque haec ſunt ſacra *Medeae* liberis praeſtita, in quibus τελεταὶ & ἐναγίσματα modo ſupra allegato, perinde ac in ſacris *Achillis* miſcebantur, & carmina adeo, quae & *leſſum* referrent, & *hymnum*, qualibus Dii celebrabantur, recitarentur.

12 τοὺς μὲν γὰρ δὴ μειλίσσ. τὸν δὲ ὑμνοῦσι] haec adduntur, vt diuerſo fine ſuſceptorum ſacrorum eandem indolem tamen eſſe pateat. Vt vero ad *honorem* vnice *Melicertae*, placandos vero *Medeae* liberos iſta pertinuerint, patet ex nota 9. & 11.

13 ἐπὶ δὲ τῷ ἔργῳ — ὑπὸ τῶν ἐν Λήμνῳ γυναικῶν] ſcilicet comparauerat ſupra *Achilli* in Theſſalia praeſtitos honores cum iis quoque, quae in *Lemno* gerantur, quae qualia ſint, nunc exponit. Viros nempe *Lemniae* interemerant omnes: rem attingit Herodotus *Polymniae* fin. p. m. 241. & Euripid. *Hecuba* v. 886. vbi rem paulo luculenter magis exponit Scholiaſtes. Is *Lemnias* ait mulieres annua ſacra Veneri peragere ſolitas fuiſſe, quae cum negligerent, iratam Deam graueolentia ipſas puniuiſſe, ita vt conſueſcere cum illis viri non poſſent. Quod ipſae contemtum interpretatae omnes viros interemerunt: eaque res ſacrorum extitit occaſio, quae in ſqq. deſcribuntur. In quibus itidem τελετὰς permiſtas ἐναγίσμασι intelligere fas eſt.

14 καθ' ἕνα τοῦ ἔτους] καθ' ἕκαστον ἔτος Baroccian. & cod. Coll. Noui.

15 πῦρ ἡμέρας] iidem codd. habent πῦρ ἐς ἡμέρας. extinguitur autem ignis ob rationem, quam ipſe mox allegat *Vinitor*.

16 αἴσιον] cod. Colleg. Nou. ὅσιον.

17 εἰσπλεῦσαι] ſic idem pariter ac Barocc. Editi πλεῦσαι.

cantes

cantes purum, vt puto, ignem in mari asservant. Postquam vero sacra nauis portum subierit, distributusque fuerit ignis tum ad reliquum victum, tum ad artes, quae sine igne subsistere nequeunt, nouam inde vitam se exordiri aiunt. Thessalicae autem inferiae, quae Achilli ex Thessalia adueniunt, oraculo ex Dodona allato Thessalis praeceptae fuerunt. Iussit enim oraculum, vt Thessali, ad Troiam nauigantes, quotannis Achilli sacra facerent, mactarentque partim vt Deo, partim vt in sorte qui esset defunctorum. Atque initio quidem ita res peragebatur. Nauis ex Thessalia nigris velis sublatis Troiam nauigabat, sacrorum ministros quidem bis septem vehens: tauros vero candidum ac nigrum, vtrumque mansuetum, lignaque ex Pelio monte, ne qua re ex vrbe Troiana opus haberent. Ignem praeterea ex Thessalia aduehebant, libaminaque atque aquam ex Spercheo haustam. Hinc & coronis amarantinis primi Thessali in funeribus vtendum sanxere, vt, si venti etiam nauim longius egissent, non flaccidas tamen ac deformes adferrent. Noctu autem nauim in portum subducere fas erat, & priusquam terram attingerent, Thetidi hymnum ex naui canere, ita concinnatum: *Coerula Theti, Theti Pelea, magni genitrix Achillis, cuius mortalis quicquid est naturae, Troianum nacta est solum. Sed immortali quantum ex genere tuo filius hausit, id*

λουντες τότε, καθαρὸν, οἶμαι, τὸ πῦρ [18] τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ φυλάττουσιν. ἐπειδὴ δὲ ἡ θεωρὶς ἐσπλεύσῃ, καὶ νείμωνται τὸ πῦρ ἔς τε τὴν ἄλλην δίαιταν, ἔς τε τὰς ἐμπύρους τῶν τεχνῶν, καινοῦ τὸ ἐντεῦθεν βίου φασὶν ἄρχεσθαι. τὰ δὲ Θετταλικὰ ἐναγίσματα, φοιτῶντα τῷ Ἀχιλλεῖ ἐκ Θετταλίας, ἐχρήσθη Θετταλοῖς ἐκ Δωδώνης. ἐκέλευσε γὰρ δὴ τὸ μαντεῖον Θετταλοὺς, ἐς Τροίαν πλέοντας, θύειν ὅσα ἔτη [19] τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ σφάττειν τὰ μὲν ὡς θεῷ, τὰ δ᾽ ὡς ἐν μοίρᾳ τῶν κειμένων [20]. καταρχὰς μὲν δὴ τοιάδε ἐγίνετο. ναῦς ἐκ Θετταλίας μέλανα [21] ἱστία ἠρμένη ἐς Τροίαν ἔπλει, θεωροὺς μὲν δὶς ἑπτὰ ἀπάγουσα· ταύρους δὲ, λευκόν τε καὶ μέλανα [22], χειροήθεις ἄμφω, καὶ ὕλην ἐκ τοῦ Πηλίου, ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο [23], καὶ πῦρ ἐκ Θετταλίας ἦγον, καὶ σπονδὰς, καὶ ὕδωρ, τοῦ Σπερχειοῦ [24] ἀρυσάμενοι. ὅθεν καὶ στεφάνους ἀμαραντίνους ἐς τὰ κήδη [25] πρῶτοι Θετταλοὶ ἐνόμισαν, ἵνα, κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι [26], μὴ σαπροὺς ἐπιφέρωσι, μήδ᾽ ἐξώρους. νυκτὸς μὲν δὴ καθορμίζεσθαι ἔδει, καὶ πρὶν ἅψασθαι τῆς γῆς ὕμνον [27] ἀπὸ τῆς νεὼς ᾄδειν ἐς τὴν Θέτιν ὧδε ξυγκείμενον. „Θέτι „Κυανέα [28], Θέτι, Πηλεία [29] τὸν μέγαν ἔτικες υἱὸν „Ἀχιλλῆα, τοῦ, θνατὰ μὲν ὅσον φύσις ἤνεγκέ „τοι, Τροία λάχε [30]· σᾶς δ᾽ ὅσον ἀθανάτου γενεᾶς „

18 καθαρὸν, οἶμαι, τὸ πῦρ] nempe ignem, purissimum elementum, talibus pollui creditum prisca superstitione. Hinc & igne cremare nefas eos, qui manus sibi intulissent. Exemplum obuium in *Aiace Telamonio* supra. Vereor tamen, vt veram rationem rei, de qua hic agitur, ex iure Pontificio veterum reddiderit Philostratus. Malim ignem in insulam non illatum dici ante absolutas *inferias*, quoniam inferis diis *nox* & *nigra* omnia magis grata. vid. not. 22. Hinc inf. sub finem huius capitis taxantur Thessali, ita negligentes extremis temporibus in Achillis *inferiis*, vt plena etiam die eas peragerent. vide inf. §. XV. n. 12.

19 ὅσα ἔτη] frustra Morell. substitutum cupit κατ᾽ ἔτος, quod merito Salmasius quoque repudiat. Nam vsitatissimum eo significatu ὅσα ἔτη

20 τὰ μὲν ὡς θεῷ τὰ δ᾽ ὡς ἐν μοίρᾳ τ. κειμ.] hoc est, quod sub initium dixit τελετῆς τι ἐγκαταμιγνύειν τοῖς ἐναγίσμασι.

21 ναῦς ἐκ Θετταλίας μέλανα] sic nigra nauis in inferiis *Aiacis* Locrensis. vide s. *Aiace* §. III.

22 λευκόν τε καὶ μέλανα] nempe nigra Diis καταχθονίοις immolabantur omnia, & ad *inferias* spectabant, *alba* contra Diis superis, pertinentque ad τελετάς: rem liquidissimam reddunt paulo post sequentia. Confer etiam notata ad vitam Tyanensis l. II. c. 19. & supra in *Aiace* Locrensi §. III. n. 4.

23 ὡς μηδὲν τ. πόλεως δέοιντο] ex Troia scilicet, Achilli infesta, nihil repetendum putabant, quo in his sacris eius vterentur. Quantum enim manes quoque eius Troiana omnia auersati sint, patet ex vita Tyanens. IV, 16. & inf. narrata de discerpta a ab eo puella Troiana.

24 τοῦ Σπερχειοῦ] cuius fluuii peculiaris fuerat viuo Achilli religio, vt cui etiam *comam* aleret, vt alibi quoque dictum, & ex veteribus demonstrauit Drelincurt. in Achill. Homeric. p. 37.

25 ἐς τὰ κήδη] Achillis nempe.

26 ἀπολάβωσι] Gruter. & Salmas. ἀποβάλωσι.

27 ὕμνον] qui est ex genere κλητικῶν, vt vocat Menander rhetor, editus ab Aldo in Rhetoribus Graecis p. 594. genus carminis quod sit, indicare difficilius: anapaestos esse codici Salmasii adscriptum erat, quo nihil dici potest magis a vero alienum. Puto, vt fieri solet in Melicis atque Lyricis versus eiusdem generis quaerendos hic minime esse. Simile Achillis melicum infra est §. XVI. taliaque Pindarica, vt notum, in quibus id tantum obseruatur, vt strophae iisdem numeris respondeat ἀντίστροφος. Forte non male ita disponeres, versus enim isti excepto primo & vltimis tribus omnes Pindarici sunt:

Θέτι Κυάνεα, Θέτι Πηλεία
Τὸν μέγαν ἔτεκες
Υἱὸν, Ἀχιλλῆα, τοῦ
Θνατὰ μὲν ὅσον φύσις ἤ-
νεγκέ τοι, Τροία λάχε,
Σᾶς δ᾽ ὅσον ἀθνήτου γενεᾶς ὁ παῖς
Ἔσπασε, πόντος ἔχει.
Βαῖν᾽ ἐπ᾽ αἰπὺν Κολωνὸν Ἀχιλλῆος
Ἔμπυρα βαῖν᾽ ἀδάκρυτος μετὰ θυηλᾶς.
Θέτι κυανέα, Θέτι Πηλεία.

28 Θέτι κυάνεα] κυάνεος maris epitheton, vnde Thetidi quoque hic tribuitur, marinae Deae.

29 Πηλεία] ita vocatur a *Peleo*, Achillis patre, quem, vt notum, adamauit, & ex eo *Achillem* peperit.

30 Τροία λάχε] in Troade sepultus Achilles prope Si-

παις

"παῖς ἔσπασε, Πόντος ἔχει". βαῖνε πρὸς αἰπὺν τόνδε[32] Κολωνὸν[33] Ἀχιλλέως· ἔμπυρα[34] βαῖν᾽ ἀδάκρυτος[35] μετὰ θυηλᾶς. Θέτι Κυανέα, "Θέτι Πηλεία." προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μετὰ τὸν ὕμνον, ἀσπὶς μὲν ὥσπερ ἐν πολέμῳ περιεδουπεῖτο[36], δρόμοις δ' ἐρρυθμισμένοις συνηλάλαζον, ἀνακαλοῦντες τὸν Ἀχιλλέα. στεφανώσαντες δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ κολωνοῦ, καὶ βόθρους[37] ἐπ' αὐτῇ ὀρύξαντες, τὸν ταῦρον τὸν μέλανα ὡς τεθνεῶτι ἔσφαττον. ἐκάλουν δὲ καὶ τὸν Πάτροκλον ἐπὶ τὴν δαῖτα, ὡς καὶ τοῦτο ἐς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ πράττοντες. ἐντεμόντες δὲ, καὶ ἐναγίσαντες[38], κατέβαινον ἐπὶ τὴν ναῦν ἤδη. καὶ θύσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν[39] τὸν ἕτερον τῶν ταύρων Ἀχιλλεῖ πάλιν, κανοῦ τε ἐναρξάμενοι[40], καὶ σπλάγχνων[41], ἐπ' ἐκείνῃ τῇ θυσίᾳ, τὴν γὰρ θυσίαν ταύτην ἔθυον ὡς θεῷ, περὶ ὄρθρον ἀπέπλεον, ἀπάγοντες τὸ ἱερεῖον, ὡς μὴ ἐν τῇ πολεμίᾳ εὐωχοῖντο.

Pontus habet. Adesto excelsum huncce ad tumulum Achillis, patratis igne, lacrymis absterfis, adesto sacris, Coerula Theti, Theti Pelea. Hymno decantato ad sepulcrum accedentibus iis clypeo quidem, vt in bello, strepitus excitabatur, cursibusque certa mensura institutis magna simul voce clamabant, Achillem nomine appellantes. Coronato autem collis vertice, scrobibusque in ipso effossis, nigrum, vt mortuo, mactabant taurum. Inuitabantque & Patroclum ad epulas, vt qui hoc quoque facerent Achilli gratificaturi. Vbi autem incisa fecissent, inferiasque absoluissent, ad nauim iam iterum redibant. Alteroque rursus tauro Achilli in littore immolato, & salsa mola oblata, extisque porrectis in isto sacrificio, (hoc enim vt Deo sacrum faciebant,) sub diluculum soluebant nauem, sacras carnes asportantes, ne in hostico epulis sacris fruerentur.

Ταῦτα, ξένε, τὰ οὕτω σεμνὰ, καὶ ἀρχαῖα, καταλυθῆναι μὲν ὑπὸ τυράννων[1] φασὶν, οἳ λέγονται μετὰ τοὺς Αἰακίδας ἄρξαι Θετταλῶν, ἀμεληθῆναι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Θετταλίας. αἱ μὲν γὰρ ἔπεμπον τῶν πόλεων, αἱ δ' οὐκ ἠξίουν, αἱ δ' εἰς νέωτα πέμψειν ἔφασαν, αἰεὶ δὲ κατέβαλλον τὸ πρᾶγμα. αὐχμῷ δὲ πιεσθείσης τῆς γῆς,

XV. Haec, hospes, tam veneranda, tamque vetusta a tyrannis quidem violata aiunt, qui post Aeacidas Thessalis imperasse feruntur, a Thessalis vero etiam fuisse neglecta. Aliae enim ciuitates mittebant, aliae minime curabant, nonnullae in futurum annum se missuras dicebant, semper autem rem differebant. Verum terra ariditate

geum, vnde *Achilleo* oppido datum nomen. vid. ad Apollonii Tyanens. vitam l. IV. c. 11. n. 3.

31 Πόντος ἔχει] scilicet diuinam partem Achillis & immortalem abiisse volunt in *Leucam*, insulam *Ponti*, quam Thetidis precibus motus Neptunus produxit, vt Achillis & Helenae habitaculo inseruiret, vt paulo post exponit vberius noster. Eius etiam mentio f. *Protesilao* §. XII. videndique ea de re quoque Pausanias in *Laconicis* p. m. 102. Strabo & reliqui scriptores, iam obseruati Drelincurtio in Achille Homerico p. 108. inprimis vero noster paulo post cap. 15. Insula illa quoque dicta *Macaron* & Achillea vid. Pausaniam p. 112.

32 πρὸς αἰπὺν τόνδε] codex Baroccianus habet ἐπ' αὐτὸν τόνδε. Sed magis placet vulgata lectio.

33 κολωνὸν] κολωνὸν Ἀχιλλέως etiam vocat vita Tyanensis l. IV. c. 11.

34 ἔμπυρα] sic cod. Laudian. Vulgati ἐν πυρᾷ. Sed nihil *rogo* in sacrificiis. ἔμπυρα per appositionem iungitur cum θυηλὰς, quae sunt igni iniicienda quaecunque in sacris oblata, vnde ἔμπυρα simul dicuntur. Sic Homer. Iliad. Ι' v. 220. ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. Est igitur constructio ἀδάκρυτος βαῖνε μετὰ θυηλὰς ἔμπυρα.

35 ἀδάκρυτος] sequimur lectionem codic. Laudian. & Barocc. Morello etiam obseruatam. Achillem nempe, cum moreretur, primum lacrymis acerbe defleuit Thetis. Hinc iam inuitatur, vt absterfis lacrymis ad εὐωχίαν filii praesto sit, quemadmodum & Patroclus ἐς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ, vt mox sequitur, invitabatur. Male igitur hic editi ἐνδάκρυτος habebant, quid enim hoc Achilli πρὸς χάριν.

36 περιεδουπεῖτο] cod. Barocc. & Colleg. Nou. ἐδουπεῖτο.

37 βόθρους] vt moris in sacris *inferorum*. vid. obseruata ad vitam Apollon. Tyan. l. IV. c. 16.

38 ἐντεμόντες τε καὶ ἐναγίσαντες] vide de his vocibus obseruata ad vitam Tyanensis I, 25.

39 ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν] τοῦ αἰγιαλοῦ cod. Coll. Nou. τῷ αἰγιαλῷ Barocc.

40 κανοῦ τε ἐναρξάμενοι] similis phrasis apud Euripidem Iphigen. in Aulide v. 435. ἐξάρχου κανᾶ & v. 1471. κανᾶ δ' ἐναρχέσθω τις. Quid vero sibi velit phrasis, paucis licet, clare tamen indicat Eustathius ad Iliad. Α' v. 449. p. 100. Nempe in sacris Deorum, antequam *hostiae* mactarentur, προθύματα quaedam offerebant, quae οὐλοχύτας vulgo appellabant, erantque mixtum quoddam ex frumento & sale: *molam salsam* Romani vocant, Graeci οὐλάς. Transmittebant vero istas οὐλὰς per certa quaedam vasa quae κανᾶ vocabant. Sic enim Eustathius: τὰ κανᾶ εἴτουν τὰ ἀγγεῖα δι' ὧν αἱ οὐλαὶ χέονται, quae κανᾶ ipsa quoque inde οὐλοχύται nonnullis dictae fuerunt. Est igitur κανοῦ ἐνάρξασθαι idem quod οὐλοχύτας προθέσθαι *molam salsam* ante sacrificium offerre: quod fiebat in sacris Deorum, non vero in inferiis.

41 σπλάγ.] dicit eos σπλάγχνων ἐναρξαμένους discessisse. Nempe ad consummationem sacrificii pertinebat, vt prosectione facta, prosectorum vna pars Diis vel assata vel elixata vel cocta *porriceretur*, hoc est igni immitteretur, reliquum autem a sacrificantibus comederetur. Dicit igitur Thessalos Achilli sacra facientes ἐνάρξασθαι σπλάγχνων, quod partem carnium, quae ipsius erant adolerent, & vt loquebantur veteres *exta porricerent*, partem vero residuam, quam ἱερεῖον mox vocat, secum aufferrent, sacras epulas in hostico instituere nolentes.

§. XV. 1 τυράννων] *Aleuadas* videtur intelligere, quibus post Aeacidas Thessalia paruit, vt videre est apud Herod. l. VII. initio.

oppres-

oppreſſa, oraculoque Achillem colere iubente, *vt fas eſſet:* quae quidem vt Deo lege antiqua decreuerant, in ritibus iſtis omiſere, eo trahentes quod dixerat oraculum: *vt fas eſt.* Inferias vero vt mortuo celebrabant, obuia quaeque ipſi caedentes vſque ad tempora, quibus Xerxes in Graeciam traiecit. Quo rerum ſtatu Theſſali Medorum partes ſecuti, rurſus Achillis ſacra intermiſere, eo quod nauis, Aeacidarum familiam ad Graecorum ſocietatem aduehens, in Salamina ex Aegina traieciſſet. Poſtquam vero Philippi filius Alexander longo poſt tempore reliquam quidem Theſſaliam in ſeruitutem redegit, Phthiam vero Achilli condonauit, & aduerſus Darium bellum geſturus, belli ſocium ſibi Achillem in Troade adiunxit; Theſſali Achillis curam denuo ſuſcepere, & equites, quoſcunque ex Theſſalia ducebat Alexander, circa tumulum egere: mutuoque congreſſi ſunt, veluti equeſtre certamen edituri: precatique atque ſacris operati abierunt. Inuocarunt autem eum, vt cum ipſo Balio atque Xantho aduerſus Darium auxilium ferret, haec ipſa ex equis inclamantes. Poſtea vero quam victus Darius eſſet, & Indica expeditione detineretur Alexander, Theſſali inferias imminuerunt, nigrumque agnum miſerunt. Cum tamen qui inferias mittebant, neque Troiam proficiſcerentur, &, ſi proficiſcerentur, interdiu omnia, nec rite peragerent, iratus eſt Achilles. Quod ſi autem quaecunque Theſſaliae mala immiſerit percurrere velim, prolixa garrulitate diſtendetur oratio. Ante quatuor vero circiter annos Proteſilaus hic mihi occurrens, ex Ponto quidem ſe dixit venire. Nauim enim nactum ſeſe, ad Achillem nauigaſſe hoſpitis ſpecie, ſeque id frequenter facere aiebat. Me autem dicente, quod amicitiae cultor egregius, humanuſque eſſet valde, qui Achillem diligat adeo: at nunc, in-

καὶ κελευούσης τῆς μαντείας τιμᾶν τὸν Ἀχιλλέα "ὡς θέμις" ἃ μὲν ὡς θεῷ ἐνόμιζον, ἀφεῖλον τῶν δρωμένων, ἐξηγούμενοι ταύτῃ τὸ "ὡς θέμις." ἐνήγιζον δὲ ὡς τεθνεῶτι, καὶ ἐνέτεμνον[2] τὰ ἐπιτυχόντα, ἕς τε ἡ Ξέρξου ἔλασις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο. ἐν ᾗ Θετταλοὶ μηδίσαντες[3], ἐξέλιπον πάλιν τὰ ἐς τὸν Ἀχιλλέα νόμιμα, ἐπειδὴ ναῦς ἐς Σαλαμῖνα[4] ἐξ Αἰγίνης ἔπλευσεν, ἄγουσα ἐπὶ ξυμμαχίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν τῶν Αἰακιδῶν οἶκον. ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρος, ὁ Φιλίππου, χρόνῳ ὕστερον τὴν μὲν ἄλλην Θετταλίαν ἐδουλώσατο[5], τὴν δὲ Φθίαν τῷ Ἀχιλλεῖ ἀνῆκεν, ἐπί τε Δαρεῖον στρατεύων, ξύμμαχον τὸν Ἀχιλλέα ἐν Τροίᾳ ἐποιήσατο[6], ἐπεστράφησαν οἱ Θετταλοὶ τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ ἵππον τε[7], ὁπόσην Ἀλέξανδρος ἐκ Θετταλίας ἦγε, περιήλασαν τῷ τάφῳ, ξυνέπεσόν τε ἀλλήλοις ὥσπερ ἱππομαχοῦντες[8], καὶ ἀπῆλθον εὐξάμενοί τε καὶ θύσαντες. ἐκάλουν δὲ αὐτὸν ἐπὶ Δαρεῖον, αὐτῷ Βαλίῳ τε καὶ Ξάνθῳ[9], βοῶντες ταῦτα ἀπὸ τῶν ἵππων. ἐπεὶ δὲ Δαρεῖος ἥλω, καὶ πρὸς τοῖς Ἰνδικοῖς Ἀλέξανδρος ἦν, ξυνέστειλαν οἱ Θετταλοὶ τὰ ἐναγίσματα, καὶ ἔπεμπον ἄρνα μέλανα[10]. τῶν δὲ ἐναγιζόντων οὔτε ἐφικνουμένων[11] ἐς Τροίαν, εἴτε ἀφίκοιντο, μεθ' ἡμέραν[12] ἕκαστα καὶ οὐκ ἐν κόσμῳ πραττόντων, ἐμήνισεν ὁ Ἀχιλλεύς. καὶ ὁπόσα τῇ Θετταλίᾳ ἐνέσκηψεν εἰ διεξίοιμι, ἀδολεσχίας πλέως ὁ λόγος ἔσται. πρὸ ἐτῶν δέ που τεττάρων ἐντυχὼν ἐνταῦθά μοι ὁ Πρωτεσίλεως, ἐκ Πόντου[13] μὲν ἥκειν ἔφη· νεὼς γὰρ ἐπιτυχὼν, πλεῦσαι παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, ξένῳ εἰκασθείς, τουτὶ δὲ θαμὰ πράττειν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς φιλέταιρός τε καὶ χρηστὸς εἴη φιλῶν τὸν Ἀχιλλέα· ἀλλὰ νῦν,

2 ἐνέτεμνον] ſic bene Gruterus. Hinc ἔντομα. vide not. 38. §. praec. Editi habebant ἀνέτεμνον.

3 μηδίσαντες] vid. Herodot. l. c.

3 ἐπειδὴ ναῦς ἐς Σαλαμ. &c.] nempe cauſa denuo intermiſſorum Achillis ſacrorum fuit indignatio aduerſus Aeacidas, ex qua gente Achilles erat, qui ſcilicet, communi patria, Theſſalia, Medorum partes ſequente, Graecis ſuppetias ferre auſi eſſent, in nauali praelio, ad Salaminem depugnato.

5 τὴν μὲν ἄλλ. Θεσσαλ. ἐδουλώσ.] eius rei initium iam fecerat Philippus, Alexandri pater, vt colligere eſt ex Demoſthen. Philippica III. p. 68.

6 ξύμμαχον τὸν Ἀχιλλ. ἐν Τροίᾳ ἐποιήσ.] ea de re vid. quaedam apud Diodor. l. XVII. p. 499. plura vero de religione Alexandri in Achillem habes ap. Drelincurt. in Achill. Homer. p. 107.

7 ἵππον τε] addidi τε ex cod. Laudian. & Coll. Nou.

8 ἱππομαχοῦντες] nempe *agones* ad heroum ſepulcra inſtituere ſolenne, qua de re iam ſupra nobis dictum ad *Neſtorem & Antilochum* c. 3.

9 Βαλίῳ τε καὶ Ξάνθῳ] equi Achillis *diuini* & immortales, de quibus ſupra §. X. n. 2. & 5.

10 ἄρνα μέλανα] nam antea *boue* ſacra haec peracta. vide §. praec. n. 22.

11 οὔτε ἐφικνουμ.] οὔτε omnino recte cod. Barocc. & Colleg. Nou. nam editi εἴτε habent. Nempe domi haec ſacra Achilli peragebant, loco alieno plerumque, neque Troiam, vt iis operarentur, contendere ſolebant.

12 μεθ' ἡμέραν] nam talibus ſacris *nox* debebatur, inferis enim grata magis *nigra* omnia. Sic ſupra §. praec. init. Lesbii quoque ignem in inſulam non admittebant, quouſque inferiis operarentur.

13 ἐκ Πόντου] ex inſula Ponti *Leuca*, vbi pars Achillis diuina degebat, vid. notata §. praec. n. 31. & quae paulo poſt §. XV. fuſe exponuntur.

ἔφη

ἔφη, διενεχθεὶς αὐτῷ ἥκω. Θετταλοῖς γὰρ ὑπὲρ τῶν ἐναγισμάτων μηνίοντα αἰσθόμενος, ἐμοὶ, ἔφην, ὦ Ἀχιλλεῦ, πάρες τοῦτο. ὁ δ' οὐ πείθεται, φησὶ δ' αὐτοῖς κακόν τι ἐκ θαλάττης δώσειν. καὶ δέδια μὴ παρὰ τῆς Θέτιδος ἕυρηταί τι αὐτοῖς ὁ δεινὸς ἐκεῖνος, καὶ ἀμείλικτος [14]. κἀγὼ μὲν, ὦ ξένε, ταῦτα ἀκούσας τοῦ Πρωτεσίλεω, ἐρυσίβας τε ᾤμην, καὶ ὁμίχλας προσβεβλήσεσθαι τοῖς Θετταλῶν ληΐοις ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπὶ φθορᾷ τοῦ καρποῦ. ταυτὶ γὰρ τὰ πάθη δοκεῖ πως ἐκ θαλάττης ἐπὶ τὰς ἐυκάρπους τῶν ἠπείρων ἱζάνειν. ᾤμην δὲ καὶ [15] ἐπικλυσθήσεσθαί τινας τῶν ἐν Θετταλίᾳ πόλεων, οἷα Βοῦρά τε, καὶ Ἑλίκη [16], καὶ ἡ περὶ Λοκροὺς Ἀταλάντη [17] ἔπαθε. τὰς μὲν [18] γὰρ καταδῆναί φασι [19], τὴν δ' αὖ ῥαγῆναι [20]. ἐδόκει δ' ἄλλα τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῇ Θέτιδι. ὑφ' ὧν ἀπολώλασιν Θετταλοί. μεγάλων γὰρ δὴ ἐπιτιμίων ὄντων ἐπὶ τῇ κόχλῳ [21], παρ' ἧς ἄνθρωποι σοφίζονται τὴν πορφύραν, αἰτίαν ἔσχον οἱ Θετταλοὶ παρανομῆσαί τι ἐς τὴν βαφὴν ταύτην. εἰ μὲν ἀληθῆ, οὐκ οἶδα· λίθοι οὖν ἐπικρέμανται [22] σφίσιν, ὑφ'

quit, animo ab eo venio alieno. Nam cum Thessalis ob inferias ipsum succensere sentirem, *hoc mihi*, inquam, *Achilles condona.* Ipse vero obsequi noluit: sed mali quid ex mari seipsis immissurum ait. Vereorque, ne a Thetide aliquid aduersum ipsos impetret saeuus ille & implacabilis. Ipse autem & ego, o hospes, cum a Protesilao haec audiuissem, rubigines putabam, vel nebulas pestilentes Thessalorum campis ab Achille immissum iri, in messis perniciem. Huiusmodi enim mala videntur quodammodo ex mari aduenientia feracibus continentis agris insidere. Putabam etiam diluuium passuras Thessaliae ciuitatum nonnullas, quale Bura & Helice, &, quae in Locride fuit, Atalanta est passa, illas enim disparuisse aiunt, hanc vero a terra continente esse abruptam. Sed aliter Achilli ac Thetidi visum est, qui Thessalis exitio fuere. Nam cum magna poena esset sancitum de testa illa, ex qua homines purpuram arte conficiunt, accusari Thessali fuere, vt qui circa tinctum purpurae aliquid contra leges admisissent. Quod an verum quidem sit, ignoro, discrimina vero ipsis impendent,

14 ὁ δεινὸς ἐκ. καὶ ἀμείλικτος] iracundiam inexorabilem passim Achilli veteres tribuunt. vid. Drelincurt. p. 156. adde & p. 122. 124. sqq.

15 ᾤμην δὲ καὶ] addidi καὶ ex Barocc. & cod. Coll. Nou.

16 οἷα Βοῦρά τε καὶ Ἑλίκη] Barocc. οἷον pro οἷα. Ceterum de *Bura* & *Helice* Achaiae oppidis, quarum illa *fluctibus*, haec *terrae hiatu* absorpta est ante cladem Leuctricam, diligenter veterum loca nuper congessit Illustr. Spanhem. Commentar. ad Callimach. Hymn. in Delum v. 101. & 102.

17 Ἀταλάντη] quae grauissimam inundationem passa Olympiad. LXXXIIX. anno III, qua de re ex Thucydide, Diodoro, Strabone, Plinio, Seneca diligenter egit magnus Scaliger ad Eusebium p. 107.

18 τὰς μὲν] ita legendum omnino, nam ad *Buram* & *Helicen* illa spectant, quae disparuere vid. n. 16. male igitur vulgati habent τὴν μὲν.

19 φασὶ] sic recte omnino cod. Coll. Noui. Nam certe ex Protesilai relatione ista de vrbibus mari absorptis vinitor haut narrat. Editi tamen habent φησι.

20 τὴν δ' αὖ ῥαγῆναι] nempe Atalantam insulam factam, cum prius cum terra continente esset coniuncta, ista illuvie produnt plerique, quod tamen ortum ex male intellecto Thucydidis loco esse, Scaligero iamdudum obseruatum.

21 μεγάλων γὰρ ἐπιτιμίων ὄντων ἐπὶ τῇ κόχλῳ &c.] purpurae vsum legibus publicis restringere iam coepit Iulius Caesar, vt ex Suetonio patet, *Caesare* c. 43. *Vsum conchyliatae vestis nisi certis personis, aetatibus perque certos dies ademit.* Eundem seuerius quoque Neronis aeuo *interdictum* fuisse patet ex scriptore eodem, *Nerone* c. 32. qui etiam animaduersam inter canendum e spectaculis matronam VETITA *purpura cultam*, demonstrasse procuratoribus suis narratur, *detractamque illico non veste, sed & bonis exuisse.* Sequentium etiam imperatorum legibus promiscue vendentibus purpuram grauem poenam dictam esse colligas ex rescripto Imperatorum Gratiani, Valentiniani & Theodosii codicis l. IV. tit. XL. *Si autem aliquis muricis vellus vendiderit, fortunarum suarum & capitis sciat se subiturum discrimen.* Quales *constitutiones* innumeras factas esse Impp. Valentinianus & Theodosius recenti promulgata interminatione testantur cod. l. XI. *de vestibus holoberis & auratis* tit. VIII, quo titulo poena reorum *criminis maiestatis & capitalis* purpura contra edicta vsis statuitur. Simili itaque poena sancitam legem istam ab aliquo priorum Imperatorum fuisse oportet aeuo Philostrati, quam hic respiciat ipse, & contra facientes Thessalos ob eam graue discrimen subiisse intelligat.

22 λίθοι οὖν ἐπικρέμανται] ad verbum est *lapides igitur impendent.* capitalem autem poenam purpuram contra legem vendentibus statutam, eosque vt criminis maiestatis reos punitos esse nota praecedente ostendi: modum eius hic indicari putabam, quo in Thessalia eam sunt executi magistratus Romani, atque καταποντισμῷ reos punitos esse innui. Sic enim id genus supplicii φράσει non dissimili Matthaeus noster, sed paulo plenius describit cap. 18, 6. συμφέρει αὐτῷ ἵνα ΚΡΕΜΑΣΘΗΙ ΛΙΘΟΣ ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ &c. Voce eadem in hoc supplicio describendo vsus Suidas Aristophanis locum explicans ὅτε κατεπόντουν τινας λίθους ἀπὸ τῶν τραχήλων ἀπΕΚΡΕΜΑΣΑΝ. Sic de Caji Caesaris paedagogis Suetonius in Augusto c. 68. *ONERATIS graui PONDERE ceruicibus in flumen eos esse praecipitatos*, & Prudentius de Quirino π. Στεφάν. carm. V.

Summo pontis ab ardui
Sanctae plebis Episcopus
In praeceps fluuio datur
SVSPENSVM laqueo gerens
Ingentem LAPIDEM molae.

Neque mirabar illud supplicii genus a Philostrato imperfectius describi, phrasi, hoc tantum quod coniunctum est cum καταποντισμῷ notante: Sic enim solenne est Romanis in καταποντισμοῦ specie significanda. *Culeo insui* enim dicuntur, qui culeo insuti aquis submerguntur. Ita Cicero pro Roscio Amerin. c. 11. *in culeum insutum per summum dedecus vitam amittere* dicit, & Seneca de Clem. c. 23. *Pater tuus plures intra quinquennium culeo insuit, quam omnibus*

ob

ob quae agros deſerunt, deſeruntque domos ſeruorumque alii fugam arripuere, alii venditi ſunt: multi etiam ne parentibus quidem inferias mittunt, nam tumulos quoque vendidere. Quare malum, quod minatus eſt Achilles Theſſalis ex mari ſe adducturum, hoc ipſum exiſtimabimus.

XVI. *Phoenix. Perniciosſam*, o Vinitor, *iram* memoras, atque *incurabilem*. Verum, dic quaeſo, quid de inſula in Ponto mirabile Proteſilaus memorat? Illic enim forte Achillem conuenire ſolet. *Vinitor.* Illic omnino, o hoſpes, deque ipſa talia refert: eſſe ſcilicet vnam in Ponto inſulam, ad inhoſpitale latus magis vergentem, quam Ponti oſtium intrantes ſiniſtram habent. Triginta autem ſtadia longitudine, haud plura vero quam quatuor latitudine continere, inque ea naſci populos, atque vlmos, ceteraſq; ſine cultura quidem arbores, quae vero circa templum ſunt, ordine quodam diſpoſitas. Templum porro Maeotidem paludem ſpectare, eamque illud perinde ac Pontum fluctibus quatere ſuis. Statuae, quae in ipſo exiſtunt, Achilles ſunt atque Helena, a fatis coniuncti. Cum enim in oculis poſitum alias ſit amoris opus, & poëtae hac quidem parte amorem celebrent; primum quidem Achilles atque Helena, ne oculis quidem ſibi inuicem cogniti, ſed

ὧν ἀποδίδονται μὲν τοὺς ἀγροὺς, ἀποδίδονται δὲ τὰς οἰκίας, τῶν δὲ ἀνδραπόδων τὰ μὲν ἀποδέδρακε σφᾶς, τὰ δὲ πέπραται. καὶ οὐδὲ τοῖς γονεῦσιν οἱ πολλοὶ ἐναγίζουσιν, ἀπέδοντο γὰρ καὶ τοὺς τάφους. ὥς τε τὸ κακὸν, ὃ ἠπείλει τοῖς Θετταλοῖς ἐκ θαλάττης ὁ Αχιλλεὺς δώσειν, ξένε, τοῦτο ἡγώμεθα.

Φοῖ. οὐλομένην, Αμπελουργὲ, μῆνιν[1] λέγεις, καὶ δυσίατον. ἀλλά μοι εἰπὲ τί περὶ τῆς ἐν τῷ Πόντῳ νήσου[2] θαυμαστὸν[3] ὁ Πρωτεσίλεως οἶδεν; ἐκεῖ γάρ που αὐτῷ ξυγγίνεται[4]. Αμ. ἐκεῖ, ξένε. καὶ λέγει περὶ αὐτῆς τοιαῦτα, ὡς νῆσος μὲν εἴη μία ἐν τῷ Πόντῳ, πρὸς τῇ ἀξένῳ πλευρᾷ μᾶλλον, ἣν τίθενται ἀριστερὰν οἱ τὸ στόμα τοῦ Πόντου ἐσπλέοντες. ἐπέχει δὲ στάδια μῆκος μὲν[5] τριάκοντα, εὖρος δὲ οὐ πλείω τεττάρων· δένδρα τε ἐν αὐτῇ πεφύκει, λευκαί τε, καὶ πτελέαι, τὰ μὲν ἄλλα ὡς ἔτυχε, τὰ δὲ περὶ τὸ ἱερὸν ἐν κόσμῳ ἤδη. τὸ δὲ ἱερὸν ἵδρυται μὲν πρὸς τῇ Μαιώτιδι, ἡ δὲ ἴση τῷ Πόντῳ ἐς αὐτὸ[6] ἐμβάλλει. τὰ δὲ ἐν αὐτῷ ἀγάλματα Αχιλλεύς τε καὶ Ελένη, ὑπὸ μοιρῶν ξυναρμοσθέντες[7]. κειμένου γὰρ δὴ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἐρᾶν[8], καὶ ποιητῶν τὸν ἔρωτα ἀπὸ τούτου ᾀδόντων, πρῶτον Αχιλλεύς τε καὶ Ελένη μηδὲ ὀφθέντες ἀλλήλοις, ἀλλ' ἡ μὲν

ſeculis inſutos accepimus. Taceo alia infinita loca. Quin & nos hoc imitamur phraſi conſueta Germani. Plenius vero haec explicans idem Cicero c. 25. orat. cit. perinde ac Philoſtrati noſtri phraſin Matthaeus, *inſui in culeum viuos atque ita in flumen deiici* ait, Poſterioribus tamen curis haec expendenti magis ſolidam interpretationem putaui quam Pindarus iuxta cum aliis quibuſdam veterum, imo & ipſe Philoſtratus noſter ſuppeditabat. Pindarus nempe Olymp. I. v. 90. de Tantali fatis loquens ita:

— κόρῳ δ' ἕλεν
ΑΤΑΝ ὑπέροπλον
Τάν οἱ πατὴρ ΥΠΕΡΚΡΕΜΑΣΕ, καρτερὸν αὐτῷ λίθον
Τὸν αἰεὶ μενοινῶν κεφαλᾶς βαλεῖν
Εὐφροσύνας ἀλᾶται
Ex ſaturitate accepit
Noxam ingentem
Quam ei pater SVPERPENDIT, *validum ipſi lapidem*
Quem ſemper cogitans a capite amoliri
Laetitia aberrat.

Similia ibidem ad v. 99. antiquus Grammaticus Alcaeum, Alcmanem & Archilochum de Tantalo ait ceciniſſe. Ipſaque phraſi a Pindaro mutuo accepta Philoſtratus noſter l. III. c. 25. de Tantalo ait: εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ΛΙΘΟΥΣ ΕΠΙΚΡΕΜΑΣΑΝΤΕΣ δεινὰ ἐφυβρίζουσι θείῳ τε καὶ ἀγαθῷ ἀνδρί. Obſeruandum autem Pindarum quidem eo loco, quod & Scholiaſtae notatum, per ἀντωνυμίαν dicere quod *noxa* (ἄτη) impendeat capiti Tantali, id quod explicant ſtatim quae de *valido lapide* addit. Hinc igitur tracto per ſimilem ἀντωνυμίαν prouerbiali loquendi genere h. l. Philoſtratus λίθοι ἐπικρέμανται dicit pro ἄται ἐπικρέμανται *noxae & diſcrimina grauia*, qualia ſcilicet eſſent criminis maieſtatis reorum, *impendent*. Atque hoc eſt quod in verſione ſequendum duxi.

23 ὑφ' ὧν] vſus praepoſ. ὑπὸ, quem in verſione ſequimur, ignotus Nigro interpreti, fecit, vt magis perturbatam redderet verſionem. Eodem illa obuia ſenſu in vita Apollonii l. III. c. 23. vbi gubernatoris nauis munus inuiſum dicit ὑπὸ τῶν καθαπτομένων τῆς θαλάττης, quod itidem interpretibus intellectum eſt minus. vid. ibi notata. Sic Pauſan. Corinth. c. 3. de Medeae liberis *ob quos* interemtos grauia patiebantur Corinthiorum puſiones τὰ τέκνα Κορινθίων τὰ νήπια ΥΠ' αὐτῶν ἐφθείροντο.

§. XVI. 1 οὐλομένην μῆνιν] manifeſtum eſt ad Iliados Homeri reſpici initium, quo Muſam poeta inuocat, vt μῆνιν ἀείδειν οὐλομένην Achillis velit.

2 π. τ. ἐν τ. Πόντῳ νήσου] eius enim paulo ante meminerat Vinitor ſubobſcure §. XIV. vbi vide n. 31. adde §. XV. not. 13.

3 θαυμαστὸν] cod. Barocc. & Colleg. Nou. θαυμάσιον.

4 ἐκεῖ γάρ που αὐτῷ ξυγγίνεται] nempe in praecedentibus Vinitor dixerat, Proteſilaum, ex Ponto ab Achille redeuntem, ſecum locutum eſſe: id igitur arripiens Phoenix, factum haut dubie eſſe ait in Leuca inſula, de qua nonnulla iam obſeruaui §. XIV. n 31. & §. XV. n. 13.

5 μῆκος μὲν] addidi μὲν autoritate codicum eorundem.

6 αὐτὸ] ita omnino legendum, refertur enim ad ἱερόν. Editi habent αὐτόν.

7 ὑπὸ μοιρ. ξυναρμοσθ.] ſic & Pauſan. Lacon. c. 19. Ελένην δὲ Αχιλλεῖ συνοικεῖν.

8 κειμένου γὰρ δὴ ἐν ὀφθ. τοῦ ἐρᾶν] nempe cum oculi alias concilient amorem, vnde, vt taceam luſus aliorum, tot ioci Philoſtrati in epiſtolis 48. 49. 50. 51. 52. 53. Nec tamen oculis ſe viderint Achillis & Helena, antequam mutuo amarent, non humano affectui, ſed coeleſti fatorum legi hunc amorem deberi inde probat Vinitor.

κατ' Αἴγυπτον, ὁ δὲ ἐν Ἰλίῳ ὄντες, ἐρᾷν ἀλλήλων ὥρμησαν, γένεσιν ἱμέρου σώματος ὦτα εὑρόντες. πεπρωμένης δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ ἀθάνατον τῆς διαίτης, οὐδεμιᾶς οὔσης τῶν ὑπὸ Ἰλίῳ[9], Ἐχινάδων τε[10], τῶν κατ' Οἰνιάδα[11] τε καὶ Ἀκαρνανίαν, ἤδη μεμιασμένων, ὅτε δὴ Ἀλκμαίων, ἀποκτείνας τὴν μητέρα, τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου ᾤκησεν[12], ἐν γῇ νεωτέρᾳ τοῦ ἔργου, ἱκετεύει τὸν Ποσειδῶ ἡ Θέτις ἀναδοῦναί τινα ἐκ τῆς θαλάττης νῆσον, ἐν ᾗ οἰκήσουσιν. ὁ δὲ ἐνθυμηθεὶς τὸ μῆκος τοῦ Πόντου, καὶ ὅτι, νήσου μηδεμιᾶς ἐν αὐτῷ κειμένης, ἀοίκητος[13] πλεῖται, τὴν Λευκὴν νῆσον, ὁπόσην εἶπον, ἀνέφηνεν, Ἀχιλλεῖ μὲν καὶ Ἑλένῃ οἰκεῖν, ναύταις δὲ ἵστασθαι ἐν τῷ Πελάγει ἐγκαθορμίζεσθαι. ξυμπάσης δὴ ἄρχων, ὁπόση ὑγρὰ οὐσία, καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐννοήσας, τὸν Θερμώδοντα, καὶ τὸν Βορυσθένη, καὶ τὸν Ἴστρον, ὡς ἀμηχάνοις τε καὶ ἀεννάοις ῥεύμασιν ἐς τὸν Πόντον ἐκφέρονται, προύχωσε τὴν ἰλὺν τῶν ποταμῶν, ἣν, ἀπὸ Σκυθῶν ἀρξάμενοι, σύρουσιν ἐς τὸ πέλαγος, νῆσον δέ, ὁπόσην εἶπον, ἀπετόρνευσε, συστησάμενος αὐτὴν ἐν τῷ πυθμένι τοῦ Πόντου. ἐνταῦθα εἶδόν τε πρῶτον, καὶ περιέβαλον ἀλλήλους Ἀχιλλεύς τε καὶ Ἑλένη. καὶ γάμον ἐδαίσαντο σφῶν Ποσειδῶν τε αὐτὸς, καὶ Ἀμφιτρίτη, Νηρηΐδες τε ξύμπασαι, καὶ ὁπόσοι ποταμοὶ καὶ δαίμονες ἔρχονται τὴν Μαιῶτίν τε καὶ τὸν Πόντον. οἰκεῖν μὲν δὴ λευκοὺς ὄρνιθας ἐν αὐτῇ φασιν· εἶναι δὲ τούτους ὑγρούς τε καὶ θαλάττης ἀπόζοντας, οὓς τὸν Ἀχιλλέα θεράποντας ἑαυτοῦ πεποιῆσθαι, κοσμοῦντας αὐτῷ τὸ ἄλσος τῷ τε ἀνέμῳ τῶν πτερῶν, καὶ ταῖς ἀπ' αὐτῶν ῥανίσι. πράττειν δὲ τοῦτο χαμαὶ πετομένους, καὶ μικρὸν τῆς γῆς ὑπεραίροντας.

Ἀνθρώποις δὲ πλέουσι μὲν τὸ τοῦ πελάγους χάσμα, ὁσία ἡ νῆσος ἐσβαίνειν, κεῖται γὰρ ὥσπερ εὔξεινος νεῶν ἑστία. οἶκον δὲ μὴ ποιεῖσθαι αὐτὴν πᾶσί τε ἀπείρηται τοῖς πλέουσι, καὶ τοῖς

haec in Aegypto, ille vero ad Troiam moram trahentes, mutuo ſunt accenſi amore, ad gignendum corporis deſiderium auribus vſi. Cum autem viuendi ratio ipſis fato deſtinata eſſet immortali vitae ſufficiens, quae tamen locum non haberet in adiacentibus Ilio locis: Echinadibus quoque, quae ad Oeniada & Acarnaniam iacent, iam pollutis, eo quod Alcmaeon interfecta matre, ab Acheloo egeſtam incoluerit terram, ipſo facinore eius recentiorem; rogauit Neptunum Thetis, vt aliquam ex mari educeret inſulam, in qua habitarent. Hic autem, vaſtorum Ponti ſpatiorum recordatus, quodque nulla in ipſo inſula exiſtente inhabitabilis nauigetur, Leucen inſulam, eius quam dixi magnitudinis, in lucem produxit, vt ab Achille quidem atque Helena habitaretur, nautis vero in mari ſtationem praeberet, qua naues ſubducerent. Vniuerſae nempe, quantaquanta eſt, aquae imperium tenens, fluminaque conſiderans, Thermodontem, Boryſthenemque, atque Iſtrum, vt infandis ac perennibus profluentibus in Pontum deferantur, effecit, vt limus fluuiorum adaggeraretur, quem a Scythis exorſi in pelagus adducunt: inſulamque, quantam dixi, confecit, in Ponti fundo ipſam firmans. Hic primum ſe viderunt inuicem & amplexi ſunt Achilles atque Helena. Nuptiaſque eorum celebrarunt ipſe Neptunus, atque Amphitrite, omneſque Nereides, fluminaque & daemones quotquot Maeotin Pontumque frequentant. Ferunt vtique, Ardeolas aues in ipſa habitare: eſſe autem eas aquatiles, ac mare olentes; haſque ſibi miniſtras Achillem comparaſſe aiunt, luco ipſi, tum excitato alis vento, tum earundem aſpergine amoenitatem conciliantes. Hoc autem facere eas humi volantes, paululumque ſupra terram ſuſpenſas.

XVII. Homines autem pelagi gurgitem nauigantes intrare inſulam nulla religio vetat. ſita eſt enim vt hoſpitalis nauium focus. Vt ne tamen ſibi domicilium in ea ſtatuant, omnibus prohibitum eſt nauigantibus, Pon-

9 οὐδεμ. οὔσης τῶν ὑπὸ Ἰλίῳ] ſubint. τόπων, vel tale quid. Nempe *diaeta* huiuſmodi ἐς ἀθάνατον, quae immortali vitae idonea eſſet, non niſi in locis puriſſimis & nullo ſcelere pollutis frui dabatur. Quales nulli prope Troiam. De veterum autem religione circa loca ſcelere aliquo polluta & propterea infauſta habitantibus vide vit. Apollon. Tyan. lib. III. c. 20. & l. VII. c. 25. n. 2. nec non l. V. c. 27. fin.

10 Ἐχινάδων τε] ſcilicet ne quis miretur, cur Echinades ſedem non praebuerint Achilli & Helenae, ad immortalem vitam deſtinatis, iam olim eas Alcmaeonis matricidio pollutas ait, de quo multa paſſim veteres: vid. interim Pauſan. Arcadic. p. 255.

11 κατ' Οἰνιάδα] vrbs Acarnaniae ad Acheloi oſtia, cui oppoſitae *Echinades* inſulae vid. Strabo l. X. p. 459. & Stephan. de Vrbib.

12 τὰς ἐκβολ. τοῦ Ἀχελ. ᾤκ.] nempe ad Acheloi oſtia Echinades, ex luto a fluuio aggeſto concreuere. Eoque confugit oraculi monitu Alcmaeon, a quo edoctus erat matris furias eum non perſecuturum, ſi in terram fugiſſet omnium recentiſſimam, & quae edita eſſet, poſtquam matris ſanguine ipſe ſe polluiſſet. vid. Pauſan. l. c. & vitam Tyanenſis l. VII. c. 26. hinc mox dicitur γῇ νεωτέρᾳ τοῦ ἔργου.

13 ἀοίκητος] ſic omnes codd. noſtri. Editi ἄπλωτος.

que accolis Graecis pariter ac Barbaris. Oportet enim eos, qui nauem isthac subduxere, ac sacrificauere, occidente sole nauem conscendere, in terra minime pernoctantes, &, si ventus a puppi spiret, soluere, si minus, alligata naui in rate quiescere. Tunc enim Achilles atque Helene conuiuari dicuntur, & cantilenis vacare, mutuumque canere amorem, nec non Homeri carmina, quae de rebus agunt Troianis, ipsumque Homerum. Poëtices enim donum, quod a Calliope Achilli venit, adhuc amat Achilles, eique diligentius operam nauat postquam a re bellica vacationem habet. Carmen igitur in Homerum diuine plane, o hospes, prorsusque poëtice ab eo concinnatum est. Illud enim & nouit, & canit Protesilaus. *Phoenix.* Liceat vero mihi quoque, o Vinitor, cantilenam audire: an nefas forte ipsam efferre? *Vinitor.* Equidem eorum quam plurimi, o hospes, qui insulam adeunt, alia quoque canentem Achillem se audiuisse aiunt. Hunc vero superiore, vt puto, anno concinnauit cantum, qui summe sensu atque sententiis est venustus, sic autem se habet:

Echo immensas quae circum vndas
Colis infandi latera Ponti,
Manibus nostris te lyra cantat:
Tu mihi diuum refer Homerum,
Grande virûm decus; ipse laboris
Decus & nostri: per quem haud perii:
Per quem mihi Patroclus adest:
Per quem par est diis meus Aiax:
Per quem inuicta & celebrata bonis
Laudatur, non cecidit Troia.

Phoenix. Diuine omnino Achilles, o Vinitor, & pro sua Homerique dignitate. Nempe & alias in lyricis carminibus artis est, non nimis producere ipsa, neque extendere nimis. Atque antiquitus sane nobilissima habita, sapientiaeque studiis accensita poësis fuit? *Vinitor.* Antiquitus, o hospes. Namque & Herculem ferunt cum Asboli, centauri, cor-

περὶ τὸν Πόντον Ἕλλησί τε καὶ Βαρβάροις. δεῖ γὰρ προσορμισαμένους τε, καὶ θύσαντας, ἡλίου δυομένου ἐσβαίνειν, μὴ ἐννυχεύοντας τῇ γῇ[1], κἂν μὲν τὸ πνεῦμα ἕπηται, πλεῖν, εἰ δὲ μὴ, ἀναψαμένους τὸ πλοῖον ἐν κοίλῳ ἀναπαύεσθαι. ξυμπίνειν γὰρ δὴ λέγονται τότε ὁ Ἀχιλλεὺς τε καὶ ἡ Ἑλένη, καὶ ἐν ᾠδαῖς εἶναι, τὸν ἔρωτά τε τὸν ἀλλήλων ᾄδειν, καὶ Ὁμήρου τὰ ἔπη, τὰ ἐπὶ τῇ Τροίᾳ, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτόν. τὸ γὰρ τῆς ποιητικῆς δῶρον, ὃ παρὰ τῆς Καλλιόπης[2] τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφοίτησεν, ἐπαινεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς ἔτι, καὶ σπουδάζει μᾶλλον, ἐπειδὴ πέπαυται τῶν πολεμικῶν. τὸ γοῦν ᾆσμα τὸ ἐπὶ τῷ Ὁμήρῳ, θείως αὐτῷ, ξένε, καὶ ποιητικῶς ξύγκειται. καὶ γὰρ ἐκεῖνο γινώσκει τε καὶ ᾄδει ὁ Πρωτεσίλεως. Φοῖ. ἐμοὶ δ' ἂν γένοιτο, Ἀμπελουργὲ, ἀκοῦσαι τοῦ ᾄσματος, ἢ οὐ θέμις ἐκφέρειν αὐτό; Αμ. καὶ μὴν[3] πολλοὶ μὲν, ξένε, τῶν προσελθόντων τῇ νήσῳ, καὶ ἄλλα τοῦ Ἀχιλλέως ᾄδοντος ἀκούειν φασί. τουτὶ δὲ πέρυσιν, οἶμαι, τὸ ᾆσμα ἡρμόσατο, χαριέστατα τῆς γνώμης καὶ τῶν διανοιῶν ἔχον. ξύγκειται δὲ ὧδε·

Ἠχὼ[4] περὶ[5] μυρίον ὕδωρ,
Μεγάλου ναίοισα πλευρὰ Πόντου,
Ψάλλει σε λύρα διὰ χειρὸς ἐμᾶς.
Σὺ δὲ θεῖον Ὅμηρον ἄειδέ μοι,
Κλέος ἀνδρῶν, κλέος ἁμετέρων πόνων,
Δι' ὃν οὐκ ἔθανον· δι' ὃν ἔστι μοι
Πάτροκλος[6]· δι' ὃν ἀθανάτοις ἴσος
Αἴας ἐμός· δι' ὃν ἀδορίληπτος,
Ἀειδομένα σοφοῖς, κλέος ἤρατο,
Κοὐ πέσε Τροία.

Φοῖ. δαιμονίως γε ὁ Ἀχιλλεὺς, Ἀμπελουργὲ, καὶ ἐπαξίως ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ Ὁμήρου. καὶ ἄλλως σοφὸν ἐν τοῖς λυρικοῖς ᾄσμασι, τὸ μὴ ἀποτείνειν αὐτὰ, μηδὲ σχοινοτενῆ ἐργάζεσθαι. καὶ ἐκ παλαιοῦ ἄρα εὐδόκιμόν τε καὶ σοφὸν ἦν ἡ ποίησις[7]. Αμ. ἐκ παλαιοῦ, ξένε. καὶ γὰρ τὸν Ἡρακλέα φασὶν, ἀνασταυρώσαντα τὸ τοῦ κεν-

§. XVII. 1 ἡλίου δυομένου ἐσβαίνειν, μὴ ἐννυχεύοντας τῇ γῇ] μὴ pro μὲν restituimus ex Aldina & cod. Laud. Hinc verior quoque nata distinguendi ratio. Morell. ita: ἡλίου δυομένου, ἐσβαίνειν μὲν ἐννυχεύοντας τῇ γῇ: eadem distinguendi ratio in Aldina. Ceterum ἐσβαίνειν hic, vbi de nauigantibus sermo, *nauem conscendere* notat absolute positum, illi enim nauem εἰσβαίνειν & ἐκβαίνειν intelliguntur.

2 ὃ παρὰ τῆς Καλλιόπης] vide s. §. II.

3 καὶ μὴν] cod. Laud. οὐ μήν.

4 Ἠχὼ] editi Ἀχώ. Sed nulla causa apparebat, cur Dorice illud nomen hic deberet efferri. Ceterum de genere carminis vide supra §. XIV. n. 27.

5 περὶ] cod. Laudian. & Coll. Noui habent παρά.

6 δι' ὃν ἔστι μοι Πάτροκλος] i. e. *per quem celebratur mea & Patrocli amicitia.*

7 ἡ ποίησις] articulum adieci ex cod. Colleg. Nou. & Laudian.

ταύρου[8] σῶμα, ἐπιγράψαι αὐτῷ τόδε τὸ ἐπίγραμμα[9].

Ἄσβολος, οὔτε θεῶν τρομέων ὄπιν, οὔτ' ἀνθρώπων,
Οξυκόμοιο κρέμαστος ἀπ'[10] εὐλιπέος κατὰ πεύκης,
Ἔγκειμαι, μέγα δεῖπνον ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.

Φοι. ἀθλητής γε καὶ τούτων[11] ὁ Ἡρακλῆς ἐγένετο[12], μεγαληγορίαν ἐπαινῶν, Ἀμπελουργὲ, παρ' ἧς δῆλόν που τὸν ποιητὴν φθέγγεσθαι. ἀλλ' ἐπανίωμεν ἐπὶ τὴν νῆσον. ῥεῦμα γὰρ δὴ ὑπολαβὸν ἡμᾶς, οἷα πολλὰ περὶ τὸν Πόντον εἱλεῖται, παρέπλαγξε τοῦ λόγου. Αμ. ἐπανίωμεν, ὦ ξένε. τὰ μὲν γὰρ ᾄσματα ἐν αὐτῇ τοιαῦτα. καὶ ἡ φωνὴ δὲ, ἣν ᾄδουσιν, θεία τε ἠχεῖ, καὶ λαμπρά. διήκει γοῦν τοσαύτη ἐς τὸ πέλαγος, ὡς φρίκην ἀνίστασθαι τοῖς ναύταις ὑπὸ ἐκπλήξεως. φασὶ δ' οἱ προσορμισάμενοι καὶ κτύπου ἀκούειν ἵππων, καὶ ἤχου ὅπλων, καὶ βοῆς, οἷον ἐν πολέμῳ ἀναφθέγγονται. εἰ δ' ὁρμισαμένων εἰς τὰ βόρεια, ἢ ἐς τὰ νότια τῆς νήσου, μέλλοι τίς ἄνεμος ἐναντίος τῷ ὅρμῳ ἐκπλεῖν[13], κηρύττει ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ πρύμναν τοῦτο, καὶ κελεύει μεθορμισαμένους, ἐκστῆναι τῷ ἀνέμῳ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐκπλεόντων τοῦ Πόντου προσπλέουσί τέ μοι, καὶ ἀπαγγέλλουσι ταῦτα· καὶ νὴ Δί' ὡς, ἐπειδὴ προΐδωσι τὴν νῆσον, ἅτε ἐν ἀπείρῳ πελάγει ἐμφερόμενοι, περιβάλλουσί τε ἀλλήλους, καὶ εἰς δάκρυα ὑφ' ἡδονῆς ἔρχονται. καταπλεύσαντες δὲ, καὶ τὴν γῆν ἀσπασάμενοι βαδίζουσιν ἐπὶ τὸ ἱερὸν, προσευξάμενοι[14] τε τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ θύσαντες. τὸ δὲ ἱερεῖον αὐτόματον τῷ βωμῷ προσεστήκει, κατὰ τὴν ναῦν τε καὶ τοὺς ἐμπλέοντας. τὸ μὲν δὴ περὶ τὴν κάλπιν τὴν χρυσῆν, τὴν ἐν Χίῳ ποτὲ τῇ νήσῳ φανεῖσαν, εἴρηται, ξένε, σοφοῖς ἀνδράσι[15], καὶ τί ἄν τις ἀριδήλως εἰρημένων αὖθις ἅπτοιτο;

pus cruci affixiſſet, hoc ipſi inſcripſiſſe Epigramma:

Non hominum veritus vocem Asbolus, atque deorum,
Multicoma piceae ſuſpenſus ab arbore pingui,
Heicce iacens coenam longaeuis praebeo coruis.

Phoenix. In his quoque athletam inſignem ſe praeſtitit Hercules, o Vinitor, magniloquentiam probans, qua poëtam animatum verba proferre conſtat. Sed ad inſulam revertamur. Fluctus enim quidam nos ſubiens, cuiuſmodi circa Pontum volutantur complures, ab orationis ſerie nos abduxit. *Vinitor.* Redeamus, o hoſpes. Cantus itaque in ipſa tales: vox praeterea, qua canunt, diuinum quid ſonat atque auguſtum. Tantaque vi pelagus penetrat, vt horrorem nautis incutiat perterritis. Aiunt autem, qui ad inſulam appulerunt, equorum etiam ſe audire ſtrepitum, armorumque ſonitum, clamoremque qualem in bello emittere ſolent. Quod ſi vero ad boreales vel auſtrales partes appellentibus iis ventus aliquis immineat, impediturus, quo minus portu egredi poſſint, ad puppim id Achilles nuntiat, iubetque vt mutata ſtatione vento cedant. Multi autem ex Ponto nauigantes ad me veniunt, mihique haec referunt, vtque ſoleant, per Iouem, quando inſulam e longinquo proſpiciunt, quippe per immenſum acti mare, ſe inuicem amplecti, & prae gaudio lacrymas fundere. Vbi autem adnauigauerint, terramque ſalutauerint, ad templum accedunt Achilli ſupplicaturi, & ſacra facturi. Hoſtia autem arae pro nauis ac nauigantium dignitate vltro adſtat. Et quae ad vrnam quidem auream pertinent, quae aliquando in Chio inſula apparuit, ea commemorata ſunt, o hoſpes, viris eruditis. Cur autem quis, quae luculentiſſime dicta ſunt, repetat?

Ἐμπόρῳ δὲ λέγεταί ποτε, θαμίζοντι ἐς τὴν νῆσον, φαίνεσθαι μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτῷ, διηγεῖ-

XVIII. Mercatori vero quidem, inſulam quondam frequentanti, Achilles apparuiſſe, &,

8 τὸ τοῦ Κενταυρ.] iidem codd. inſerunt *Asboli* nomen h. m. τὸ τοῦ Ἀσβόλου Κεντ.

9 τόδε τὸ ἐπίγραμμα] quod etiam habes apud Tzetz. Chiliad. V. c. 22. vbi plura de *Asboli* & Herculis pugna.

10 κρέμαστος ἀπ'] pro ἀποκρέμαστος. Nam praepoſitio ἀπὸ, nomen regens, poſt ſequitur.

11 ἀθλητής γε καὶ τούτων] ſic vitis Sophiſtarum λόγων πολιτικῶν ἀγωνιστὴς vocatur Theodotus: vid. ibi notata.

12 ἐγένετο] omittit hanc vocem cod. Coll. Nou.

13 ἐκπλεῖν] ſic Laudian. vulgati habebant ἐκπνεῖν.

14 προσευξάμενοι] ſic malui cum Laudiano quam προσευξόμενοι cum vulgatis qui & θυσόμενοι habebant paulo poſt, pro quo ex eod. cod. θυσάμενοι ſcripſimus.

15 εἴρηται, ξένε, τ. σοφ. ἀνδράσι] non memini tamen, ea de re quicquam me legiſſe. Eam ſponte vſibus ſacris ſe praebuiſſe colligas ex hoc loco Philoſtrati. Forte eo ſpectat *amphora*, quae in nummis Chiorum apparet. Verum in re obſcura nihil certo licet definire.

quic-

quicquid ad Troiam geſtum eſt, narraſſe refertur, conuiuio etiam eum excepiſſe, atque praecepiſſe, vt Troiam nauigans Troianam puellam ſibi adduceret, nomine eam deſignans, Ilii certo cuidam homini ancillantem. Admirante autem orationem hoſpite, & quod iam animum collegiſſet ex eo ſciſcitante, quid ſibi ſerua opus eſſet Troiana? Quoniam, inquit, o hoſpes, eiuſdem eſt cum Hectore eiuſque maioribus originis: nam de Priamidarum ac Dardanidarum ſanguine eſt ſuperſtes. Mercator igitur quidem amare eam Achillem eſt arbitratus, emptaque puella in inſulam rediit. Achilles vero, cum ipſum ad ſe redeuntem collaudaſſet, vt eam quidem in naui ſibi aſſeruaret, imperauit. Ita enim, vt puto, fas erat, eo quod ingredi mulieribus inſulam non liceat. Se autem ſub veſperam ad templum venturum, cum eo atque Helene conuiuaturum. Cumque adeo veniſſet, magnam ei dedit pecuniae vim, qua mercatores vinci fere ſolent, hoſpitiique iure illum ſibi iunxiſſe ait, dediſſe praeterea ei, vt mercaturam cum lucro facere poſſet, & vt ſecundo curſu nauis vteretur. Poſtquam dies vero illuxit, tu quidem ſoluito, inquit, iſta tibi habens, puellam vero mihi in littore relinque. Nondum autem a terra ſtadii receſſerant ſpatio, cum puellae eiulatus ad aures ipſorum appelleret; diſcerpente eam, ac membratim dilaniante Achille.

σθαι δὲ τὰ ἐν Τροίᾳ. ξενίσαι δ' αὐτὸν καὶ ποτῷ, κελεῦσαί τε ἐκπλεύσαντα ἐς Ἴλιον ἀναγαγεῖν οἱ κόρην Τρῳάδα, τὴν δεῖνα εἰπὼν, δουλεύουσαν τῷ δεῖνι ἐν Ἰλίῳ. θαυμάσαντος δὲ τοῦ ξένου τὸν λόγον, καὶ διὰ τὸ θαρσεῖν ἤδη ἐρομένου αὐτὸν, τί δέοιτο[2] δούλης Ἰλιάδος; ὅτι, ἔφη, ξένε, γέγονεν ὅθεν περ Ἕκτωρ[3], καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἄνω, λοιπὴ δ' ἐστὶ τοῦ Πριαμιδῶν τε καὶ Δαρδανιδῶν αἵματος. ὁ μὲν δὴ ἔμπορος ἐρᾷν τὸν Ἀχιλλέα ᾤετο, καὶ πριάμενος τὴν κόρην, ἐς τὴν νῆσον ἀνέπλευσεν. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐπαινέσας αὐτὸν ἥκοντα, τὴν μὲν προσέταξε φυλάττειν αὐτῷ[4] ἐν τῇ νηΐ. δεῖ γὰρ, οἶμαι[5], τὸ μὴ εἰσβατὸν εἶναι γυναιξὶ τὴν νῆσον. αὐτὸν δὲ ἑσπέρας ἥκειν ἐς τὸ ἱερὸν, καὶ εὐωχεῖσθαι μετ' αὐτοῦ τε καὶ Ἑλένης. ἀφικομένου δὲ, πολλὰ μὲν χρήματα ἔδωκεν, ὧν ἥττους ἔμποροι, ξένον δὲ αὐτὸν ποιεῖσθαι ἔφη, διδόναι τε οἱ τὴν ἐμπορίαν ἐνεργὸν, καὶ τὴν ναῦν εὐπλοεῖν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, σὺ μὲν πλεῖ, ἔφη, ταῦτ' ἔχων, τὴν κόρην δ' ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ λίπε[6] μοι. οὔπω στάδιον ἀπεῖχον τῆς γῆς[7], καὶ οἰμωγὴ προσέβαλεν αὐτοῖς τῆς κόρης, διασπωμένου αὐτὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ μελεϊστὶ ξαίνοντος.

XIX. Amazones porro, quas poëtarum nonnulli ad Troiam veniſſe, & cum Achille depugnaſſe ferunt, ad Troiam quidem haut peremit Achilles. Neque enim quo pacto ſit veroſimile video, poſtquam Priamus bellum aduerſus ipſas pro Phrygibus Mygdoniae incolis geſſiſſet, tamen Amazonas paulo poſt Troiae auxilium laturas veniſſe. Ea igitur, vt puto, Achilles Olympiade, qua ſtadio Rhodius Leonidas primum vicit, validiſſimas earum copias in ipſa, vt perhibent, inſula illa profligauit. *Phoenix.* Magnam attigiſti,

Ἀμαζόνας δὲ, ἃς ἔνιοι τῶν ποιητῶν[1] ἐλθεῖν φασιν ἐς Τροίαν, Ἀχιλλεῖ μαχομένας, οὐκ ἀπέκτεινεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν Τροίᾳ. πιθανὸν γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως, Πριάμου πολεμήσαντος[2] αὐταῖς ὑπὲρ Φρυγῶν κατὰ Μυγδόνα[3], ξυμμάχους Ἀμαζόνας ὕστερον ἐλθεῖν Ἰλίῳ. ἀλλ' οἶμαι κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα, ἣν τὸ πρῶτον ἐνίκα στάδιον Λεωνίδας[4] ὁ Ῥόδιος, ἀπώλεσεν αὐτῶν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ μαχιμώτατον ἐν αὐτῇ, φασι[5], τῇ νήσῳ. Φοῖ. με-

§. XVIII. 1 αὐτῷ, διηγεῖσθαι δὲ τὰ &c.] cod. Laud. αὐτὸς, διηγεῖσθαι δὲ αὐτῷ τὰ &c.

2 τί δέοιτο] cod. Coll. Nou. & Laudian. τί δέ σοι δεῖ;

3 γέγονεν ὅθεν περ Ἕκτωρ] ob ſimilem cauſam iuuenem quoque Troianum auerſatus eſſe dicitur in vita Apollonii l. IV, c. 12. perinde atque hanc ei puellam inuiſam fuiſſe ex ſequentibus patet.

4 αὐτῷ] cod. Coll. Nou. ἑαυτῷ.

5 δεῖ γὰρ οἶμαι] has voces omittebat cod. Coll. Noui. Si quid mutandum ſit, malim pro δεῖ, ἔδει: vt ſenſus ſit *ſic enim fas erat, vt puto.*

6 λίπε] cod. Laudian. λεῖπε.

7 τῆς γῆς] id. ἀπὸ τῆς γῆς.

§. XIX. 1 ἔνιοι τῶν ποιητῶν] quorum loca diligenter indicauit Drelincurt. in Achill. Homeric. p. 58.

2 πιθανὸν γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως Πριάμ. πολεμήσ.] eodem argumento vſus & Strabo ad iſtam rem demonſtrandam. Phrygibus autem contra Amazonas ſe praeſto fuiſſe Priamus fatetur Iliad. Γ' v. 187.

3 Φρυγῶν κατὰ Μυγδόνα] nempe Mygdonia μέρος τῆς μεγάλης Φρυγίας vt habet Stephan. Hinc mater Deorum quoque *Mygdonia* paſſim audit poetis. Et Homerus *Phrygas*, quibus auxilio fuit Priamus λαοὺς Ὀτρῆος vocat καὶ Μυγδόνος. Quod monendum duxi, cum turpiter hic aberraſſe Philoſtrati interpretem Nigrum videam, vertentem *cum Priamus pro Phrygibus aduerſus ipſas Mygdonis tempeſtate bellum geſſiſſet.*

4 κατὰ τὴν Ὀλυμπ. ἣν τὸ πρῶτον ἐνίκα στάδιον Λεωνίδ.] Leonidam, curſu egregium, quater Olympiis victorem, XII palmas meruiſſe ait Pauſan. Eliac. poſter. p. 190. Primam autem victoriam, de qua hic ſermo, reportauit Ol. 153.

5 φασι] ſic cod. Coll. Noui, nempe vt ex ſequentibus patet, nondum ex Proteſilai autoritate haec refert, ſed quaſi ex fama, nam multis ea nota dicit. Editi φησι.

γάλου, Ἀμπελουργὲ, ἥψω λόγου. καὶ τὰ ὦτά μοι ἤγειρας, καὶ ἄλλως ἑστηκότα πρὸς τοὺς σοὺς λόγους. ἥκειν δέ σοι καὶ ταῦτα εἰκὸς παρὰ τοῦ Πρωτεσίλεω. Αμ. παρὰ τούτου, ξένε, τοῦ χρηστοῦ διδασκάλου. πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ἐς Πόντον ἐσπεπλευκότων δῆλα δὴ ταῦτα. κατὰ γὰρ τὴν ἄξενον τοῦ Πόντου πλευρὰν, ᾗ τὰ ὄρη τὰ Ταυρικὰ τέταται, λέγονταί τινες οἰκεῖν Ἀμαζόνες, ἣν Θερμώδων τε καὶ Φᾶσις[6], ἐξερχόμενοι τῶν ὀρῶν, περιβάλλουσιν ἤπειρον, ἃς ὁ πατήρ τε καὶ φυτουργὸς αὐτῶν Ἄρης ἐπαίδευσεν ἐν ὁμιλίᾳ τῶν πολεμικῶν εἶναι, καὶ ζῆν ἔνοπλόν τε καὶ ἔφιππον βίον. βουκολεῖσθαι δὲ αὐταῖς ἵππον ἐν τοῖς ἕλεσιν, ἀποχρῶσαν τῷ στρατῷ. ἀνδράσι μὲν δὴ ἐνομιλεῖν οὐ παρέχειν σφᾶς τὴν ἑαυτῶν χώραν. αὐτὰς δ', ἐπειδὴ δέωνται τέκνων, κατιούσας ἐπὶ ποταμὸν Ἅλυν, ἀγοράζειν τε καὶ ξυγγίνεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἔνθα ἔτυχεν. ἀπελθούσας τε ἐς ἤθη, καὶ οἴκους, ἃ μὲν ἂν τέκωσιν ἄῤῥενα φέρειν ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς χώρας, ὅπως ἀνέλοιντο αὐτὰ οἱ φύσαντες. τοὺς δὲ ἀναιρεῖσθαί τε ὧν ἕκαστος ἔτυχε, καὶ ποιεῖσθαι δούλους. ἃ δ' ἂν ἀποτέκωσι θήλεα, φιλεῖν τε ἤδη λέγονται, καὶ ὁμόφυλα ἡγεῖσθαι, θεραπεύειν τε ἣ φύσις μητέρων, πλὴν τοῦ ἐπισχεῖν γάλα. τουτὶ δὲ πράττουσι διὰ τὰς μάχας, ὡς μήτε αὐτὰ θηλύνοιντο, μήτε τοὺς μαζοὺς ἀποκρεμοῖντο. τὸ μὲν δὴ ὄνομα ταῖς Ἀμαζόσιν ἐκ τοῦ μὴ μαζῷ τρέφεσθαι[7] κεῖσθαι ἡγώμεθα. τρέφουσι δὲ τὰ βρέφη γάλακτί τε φορβάδων ἵππων, καὶ δρόσου κηρίοις, ἣ μέλιτος δίκην ἐπὶ τοὺς δόνακας τῶν ποταμῶν ἱζάνει. τὰ δὲ ποιηταῖς τε καὶ μυθολόγοις περὶ τῶν Ἀμαζόνων τούτων εἰρημένα, παραιτη-

o Vinitor, rem, meaſque excitaſti aures, alioqui ad tuum arrecti ſermonem. Haec autem tibi etiam a Proteſilao venire eſt veroſimile. *Vinitor.* Ab eo ipſo, o hoſpes, praeceptore optimo. Multis tamen eorum quoque qui in Pontum nauigare ſolent notiſſima haec ſunt. Nam ad inhoſpitale Ponti latus, qua Taurici porriguntur montes, Amazonum quaedam dicuntur habitare, ea quam Thermodon ac Phaſis, montibus delabentes, ambiunt continente: quas pater, ſatorque ipſarum Mars in bellicis verſari tumultibus, vitamque in armis atque equis degere docuit. Equorum autem in paludibus [multitudinem] paſci ipſis, quanta exercitui ſatis eſſe poſſit. Viris porro in ſua quidem regione verſari minime eas permittere. Ipſas vero, cum liberis operam dare cupiunt, ad Alym fluuium deſcendere, & cum viris vt occaſio tulerit conſueſcere: redeunteſque ad ſedes ſuas atque domos, quos quidem pepererint maſculos ad regionis fines genitoribus tollendos deferre. Hos vero tollere in quem inciderit quiſque, eoſque, ſerui vt fiant, educare. Quas vero foemellas pepererint eas amare dicuntur, atque ad gentis ſuae priuilegia admittere, eaſque alere vt mos eſt matribus, vno excepto quod lac non praebeant. Id autem rerum bellicarum faciunt ſtudio, vt adeo illae neque lactentur, neque ab vberibus ſuſpendantur. Nomen igitur *Amazonibus* ex eo quod μάζοις h. e. *mammis* non alantur, inditum eſſe putandum. Alunt autem infantes tum equino lacte, tum roris fauis, qui mellis forma fluuiorum calamis inſidet. Quae vero a poëtis ac fabularum ſcriptoribus de hiſce Amazonibus litterarum monimentis man-

6 ἣν Θερμώδ. τε καὶ Φᾶσις] in iſta ora Amazones Plinius quoque H. N. VI, 4. & alii agnoſcunt Plura vero de his & ceteris hic relatis de Amazonibus vide apud Petitum in docto de Amazonibus libello, cui dicta hic repetere nolim.

7 ἐκ τοῦ μὴ μάζῳ τρέφεσθαι] aliter vulgo, nempe ex eo ita appellari aiunt, quod alteram mammam praeſcindant, vt magis ad belli exercitia ſint expeditae.

8 καὶ δρόσου κηρίοις, ἣ μέλιτος δίκ. ἐπὶ τ. δόνακας τ. ποτ. ἱζάνει] ita de Indiae *Cannis* Seneca ep. LXXXIV *Aiunt inueniri apud Indos mel in HARVNDINVM foliis, quod aut ROS illius coeli, aut ipſius harundinis humor dulcis aut pinguior gignat. In noſtris quoque herbis vim eandem, ſed minus manifeſtam & notabilem poni, quem perſequatur & contrahat animal ei rei genitum.* Nempe apes ex eo rore mel conficere innuit, quod & veroſimile eſt, & aliis veterum eſt creditum. Hinc Plinius l. XI. ſ. 12. *Venit mel ex aere & maxime ſiderum ortu* &c. & Celſus apud Philargyrum: *apes ex floribus ceras faciunt, ex RORE matutino mel.* Hinc *mel aerium* Virgilio, *quod ex RORE aeris factum,* vt l. c. habet Seneca. Plinius & Celſus ab Ariſtotele habent Hiſt. Animal. V, 22. vbi ceram apes ἀπὸ τοῦ δακρύου τῶν δένδρων φέρειν ait, μέλι δὲ τὸ πίπτον ἐκ τοῦ ἀέρος καὶ μάλιστα τῶν ἄστρων ἐπιτολαῖς. Hinc apes αἰθερίου νέκταρος ἐργατίδας Antiphilus vocat in epigr. vide plura ap. Salmaſ. ad Solin. p. 717. ſq. qui rorem illum matutinum, in grumulos quibuſdam locis coeuntem, & denſatum, quae ſunt noſtri δρόσου κηρία *manna* veterum *ſaccharum*que Dioſcoridis & Plinii eſſe putat. Haec vero vt Amazonibus tenellis paſtum praebuere, lac inquam equinum & manna ſiue δρόσου κηρία, ita Ioui quoque infanti lac caprinum & γλυκὺ κηρίον datum. Sic enim Callimachus hymno in eum v. 49.

— σὺ δ' ἐθήσαο πίονα μαζὸν
Αἰγὸς Ἀμαλθείης ἐπὶ δὲ γλυκὺ κηρίον ἔβρως.

Et Ebraeorum puſionibus lac & mel ingeſtum, vt patet ex Eſaiae iſto cap. 7. βούτυρον καὶ μέλι φάγεται, quam in rem plura magno Bocharto T. I Hierozoic. p. 630. Iſ. Voſſio item & Cotelerio ad Barnabae epiſt. p. 19. notata vide: at iis tamen data κηρία erant ἔργα μελίσσης, vt ap. Callim. eſt l. c.

data sunt, eaque oratione exesse iubebimus, neque enim praesenti disputationi conducunt. Quin potius qualenam facinus in insula patrauerint, quemque exitum illud habuerit, a nobis referatur, quandoquidem id quoque a Protesilao relatum.

XX. Nauibus compluribus aliquando nauium fabri, qui merces in Hellespontum ex Ponto vehebant, in pelagi sinistrum delati sunt littus, circa quod mulieres habitare dicuntur. Ab ipsis autem capti, atque aliquamdiu in vinculis detenti sunt, ad praesepia pasti, vt ipsos fluuio traiecto anthropophagis Scythis venderent. Vbi vero adolescentulum cum ipsis captum Amazonum vna ob pulcritudinem esset miserta, atque inde aliquis extitisset amor; reginae ea, quae soror erat ipsius, ne venderet hospites suasit. Vinculis igitur soluti vbi essent, & cum illis [aliquamdiu] versati, illarum lingua iam loquebantur. Cumque tempestatem, quaeque in mari euenissent narrarent, in templi mentionem inciderunt, (non multo enim antea tempore ad insulam appulerant,) diuitiasque in ea existentes exposuerunt. Illae igitur opportune sibi hospites venisse putantes, nautae quod essent & nauium fabri, cum & alias nauibus struendis aptissimum nacti solum essent, naves struere coeperunt eius formae, qua equis vectandis maxime idoneae essent, equitatu scilicet Achillem superaturae. Amazones enim vbi equo descenderint effeminata gens sunt, planeque mulieres. Tum igitur remos tractarunt primum, ac nauigationem exercuere. Vbi vero nauigandi peritiam sibi comparassent, sublatis ad Thermodontis ostia verno tempore ancoris cursum direxere ad templum, stadiis ad summum duobus millibus distans, cum nauibus, vt puto, quinquaginta. Ad insulam itaque vbi appulissent, primum Hellespontiis hospitibus praecepere, vt arbores, quibus in orbem dispositis templum exornabatur, exciderent. Postea vero quam secures in ipsos repercussae aliis quidem in caput, aliis vero in ceruicem insiliere, omnesque iuxta arbores cecidere; Amazones in templum irruerunt clamantes, equosque instigantes. Achilles autem toruum atque horrendum ipsas intuitus, & haud secus atque in Scamandrum & Ilium insurgens, terrorem freno longe magis validum equabus incussit: quo

σώμεθα τοῦ λόγου, πρόσφορα γὰρ οὐκ ἂν τῇ παρούσῃ σπουδῇ γένοιτο. τὸ δὲ περὶ τὴν νῆσον ἔργον, ὁποῖόν τι αὐταῖς ἐπράχθη, καὶ ἐς ὅ, τι ἐτελεύτησε, λεγέσθω μᾶλλον, ἐπειδὴ τῶν τοῦ Πρωτεσίλεω λόγων ἐστίν.

Ἐπὶ νεῶν πλειόνων ποτὲ ναυπηγοὶ, τῶν ἐς Ἑλλήσποντον ἀπαγαγόντων ἐκ τοῦ Πόντου ὤνια, κατηνέχθησαν ἐς τὴν ἀριστερὰν τοῦ πελάγους ὄχθην, περὶ ἣν αἱ γυναῖκες οἰκεῖν λέγονται. ληφθέντες δ' ὑπ' αὐτῶν, χρόνον μέν τινα ἐδέδεντο, σιτούμενοι πρὸς φάτναις, ἵνα ἀποδῶνται σφᾶς, ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἄγουσαι, τοῖς ἀνδροφάγοις Σκύθαις. ἐπεὶ δὲ μειράκιον, ξὺν αὐτοῖς ληφθὲν, μία τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ τῇ ὥρᾳ ἠλέησε, καί τις ἔρως ἐκ τούτου ἐγένετο, παραιτεῖται τὴν δυναστεύουσαν, ἀδελφὴν οὖσαν, μὴ ἀποδόσθαι τοὺς ξένους. λυθέντες δὲ, καὶ πρὸς αὐτὰς συγκραθέντες, ἐφθέγγοντο ἤδη τὸν ἐκείνων τρόπον. τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διηγούμενοι, παρῆλθον ἐς μνήμην τοῦ ἱεροῦ[1], προσπεπλευκότες οὐ πάλαι τῇ νήσῳ, καὶ διῄεσαν τὸν ἐν αὐτῷ[2] πλοῦτον. αἱ δ', εὕρημα ποιησάμεναι τοὺς ξένους, ἐπειδὴ ναῦταί τε ἦσαν, καὶ νεῶν τέκτονες, οὔσης καὶ ἄλλως ναυπηγησίμου σφίσι τῆς χώρας, ποιοῦνται ναῦς τὸν ἱππαγωγὸν τρόπον, ὡς τὸν Ἀχιλλέα σχήσουσαι ταῖς ἵπποις. καταβᾶσαι γὰρ ἵππων Ἀμαζόνες[3] θῆλύ τε εἰσι γένος, καὶ ἀτεχνῶς γυναῖκες. εἰρεσίας μὲν δὴ πρῶτον ἥψαντο, καὶ πλεῖν ἐμελέτησαν. ὡς δ' ἐπιστήμην τοῦ πλεῖν συνεξελέξαντο, ἄρασαι περὶ ἔαρ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θερμώδοντος, ἀφῆκαν ἐς τὸ ἱερὸν, σταδίους μάλιστα δισχιλίους, ἐπὶ νεῶν οἶμαι πεντήκοντα. καὶ προσορμισάμεναι τῇ νήσῳ, πρῶτον μὲν ἐκέλευσαν τοὺς Ἑλλησποντίους ξένους ἐκκόπτειν τὰ δένδρα, οἷς κεκόσμηται κύκλῳ τὸ ἱερόν. ἐπεὶ δὲ οἱ πελέκεις ἐς αὐτοὺς ἀνακοπέντες, τοῖς μὲν ἐς κεφαλὴν ἐχώρησαν, τοῖς δ' ἐς αὐχένα, πάντες τε πρὸς τοῖς δένδροις ἔπεσον, ἐπεχύθησαν αἱ Ἀμαζόνες τῷ ἱερῷ, βοῶσαί τε καὶ τὰς ἵππους ἐλαύνουσαι. ὁ δὲ, θερμόν τε καὶ δεινὸν ἐς αὐτὰς ἰδὼν, καὶ πηδήσας οἷον ἐπὶ Σκαμάνδρῳ τε καὶ Ἰλίῳ, πτοίαν μὲν χαλινοῦ κρείττω τοῖς

§. XX. 1 τοῦ ἱεροῦ] Achillis nempe, in *Leuca* insula.
2 ἐν αὐτῷ] refertur ad ἱερόν. Laudian. tamen habet αὐτῇ ad insulam referens.
3 καταβᾶσαι γὰρ ἵππ. Ἀμαζόνες &c.] nempe rationem redditurus, cur naues equis deportandis fabricari voluerint, eas equis insidentes animo tantum valere ait & viribus, equis vero destitutas aeque esse ac alias mulieres imbelles.

ἵπποις

ἵπποις προσέβαλεν, ὑφ' ἧς ἀνεσκίρτησαν, ἀλλότριόν τε καὶ περιττὸν ἄχθος ἡγούμεναι τὰς γυναῖκας. ἐς δὲ θηρίων ἤθη μετέστησαν, καὶ κειμέναις ἐμπεσοῦσαι ταῖς Ἀμαζόσι, τάς τε ὁπλὰς ἐνήρειδον, καὶ τὰς χαίτας ἔφριττον, καὶ τὰ ὦτα ἐπ' αὐτὰς ἵστασαν, καθάπερ τῶν λεόντων οἱ ὠμοί. κειμένων τε καὶ γυμνὰς ὠλένας ἤσθιον, καὶ τὰ στέρνα ῥηγνῦσαι προσέκειντο τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ἐλάφυσσον. ἐμφορηθεῖσαι δὲ ἀνθρωπείου βρώσεως[4], ἐκρόαινον περὶ τὴν νῆσον, καὶ ἐμαίνοντο, μεσταὶ λύθρου. στᾶσαι δὲ ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων, καὶ τὰ νῶτα τοῦ πελάγους ἰδοῦσαι, πεδίῳ τε ᾤοντο ἐντετυχηκέναι, καὶ κατὰ τῆς θαλάττης ἑαυτὰς ἧκαν. ἀπώλοντο δὲ καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀμαζόνων, ἀνέμου σφοδροῦ[5] ἐς αὐτὰς πνεύσαντος. ἅτε γὰρ κεναὶ, καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ὡρμισμέναι[6], προσέπιπτον ἀλλήλαις, καὶ ξυνηράττοντο, ναῦς τε ὥσπερ ἐν ναυμαχίᾳ κατέδυ ναῦν, καὶ ἀνερρήγνυ. καὶ ὁπόσας ἐγκαρσίους τε, καὶ ἀντιπρώρους ἐμβολὰς ποιοῦνται κυβερνῆται ναύμαχοι, πᾶσαι ξυνέπεσον ἐν ναυσὶ κεναῖς, καὶ οὐκ ἐκ προνοίας πλεούσαις. πολλῶν δὲ ναυαγίων τῷ ἱερῷ προσενεχθέντων, καὶ ἀνθρώπων[7] ἐν αὐτῷ κειμένων ἡμιβρώτων, καὶ ἐμπνεόντων ἔτι, μελῶν τε ἀνθρωπείων διεσπαρμένων, καὶ σαρκῶν, ἃς διέπτυσαν αἱ ἵπποι, κάθαρσιν ὁ Ἀχιλλεὺς ποιεῖται τῇ νήσῳ[8] ῥᾳδίαν. κορυφὴν[9] γὰρ τοῦ Πόντου ἐπισπασάμενος, ἀπένιψέ τε καὶ ἀπέκλυσε ταῦτα. Φοῖ. ὅς τις, Ἀμπελουργὲ, μὴ θεοφιλῆ σε ἡγεῖται, σφόδρα αὐτὸς ἀπήχθηται τοῖς θεοῖς. τὸ γὰρ τοιούτους τε καὶ θείους λόγους εἰδέναι οὕτω, παρ' ἐκείνων σοι ἥκειν οἶμαι οἳ καὶ τῷ Πρωτεσιλέῳ φίλον τέ σε, καὶ ἐπιτήδειον ἐποίησαν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν ἡρωϊκῶν ἡμᾶς λόγων ἐμπέπληκας, τὸ μὲν ὅπως αὐτὸς ἀναβεβίωκεν, οὐκέτ' ἂν ἐροίμην, ἐπειδὴ βεβήλῳ τε καὶ ἀπορρήτῳ φὴς αὐτὸν χρῆσθαι τούτῳ τῷ λόγῳ[10]. τοὺς δὲ Κωκυτούς τε καὶ Πυριφλεγέθοντας, καὶ τὴν Ἀχερουσιάδα, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποταμῶν τε καὶ τῶν λιμνῶν ὀνόματα, καὶ νὴ Δία τοὺς Αἰακοὺς, καὶ τὰ τούτων δικαστήρια, καὶ δικαιωτήρια, αὐτός τε ἴσως ἀπαγγελεῖς, καὶ ξυγχωρεῖ διηγεῖσθαι. Αμ. ξυγχωρεῖ μὲν, ἑσπέρα δὲ ἤδη, καὶ βοῦς πρὸς

actae equae subsiliere, alienum esse, & quo nihil sibi opus esset onus, mulieres illas ratae. Imo in ferinos plane mores degenerarunt, atque in prostratas irruentes Amazones, vngulas in eis defixere, iubisque inhorruere, auresque arrexere, vt leones saeuissimi. Iacentiumque nudas quoque vlnas deuorarunt, & pectora laniantes visceribus inhaeserunt, eaque sorpserunt. Humano autem exaturatae cibo per insulam lasciue subsultarunt, taboque impletae insaniuerunt. In promontoriis postremo consistentes, pelagique dorsa conspicientes, in campum se incidisse arbitratae, in mare praecipites sese dedere. Naues quoque periere Amazonum vehementi in ipsas spirante vento. Hac enim ratione inanes, nulloque ordine in stationem subductae in se mutuo inciderunt, ac collisae fuerunt, nauisque vt in bello nauali nauim submersit atque perrupit. Et quoscunque in nauali proelio vel obliquos vel rectos gubernatores impetus faciunt, ii omnes contigere in nauibus inanibus, nulloque consilio rectis. Cum autem nauium fragmenta haud pauca ad templum essent delata, hominesque in eo iacerent semiesi, atque adhuc spirantes, membra item humana hinc inde sparsa iacerent, & quas equae despuerant carnes; facillimam Achilles insulae lustrationem instituit. Nempe Ponti adducens illuuiem abstersit omnia haec atque abluit. *Phoenix.* Quicunque te, o Vinitor, Diis carissimum haut esse putauerit, nae ille Diis ipse vehementer odio sit oportet. Nam quod tales, diuinasque adeo res noueris, id te ab iis habere existimo, qui te Protesilao quoque amicum ac familiarem reddidere. Ceterum quandoquidem Heroicis nos expleuisti sermonibus, quo pacto ipse quidem reuixerit, nolim equidem interrogare denuo, quandoquidem eum quidem sermonem pro profano, atque nefando habere asseris. Cocytos vero, & Pyriphlegetontes, & Acherusiam, similiaque fluminum ac paludum nomina, & Aeacos, per Iouem, horumque iudicia ac fora & tu fortasse nunciabis, & ipse narrare permittet. *Vinitor.* Permittit quidem. Verum iam adest vespera, bouesque quieti

4 βρώσεως] cod. Laudian. αἵματος.
5 σφοδροῦ] cod. Coll. Nou. σφοδρῶς.
6 ὡρμισμέναι] sic cod. Coll. Noui. Laudian. ὡρμισάμεναι: vestigia verae lectionis retinens, quam etiam versio Nigri exhibet. Editi enim habent ὡραϊσμέναι.
7 ἀνθρώπων] omittit cod. Coll. Nou.
8 τῇ νήσῳ] τῆς νήσου cod. Coll. Nou.
9 κορυφὴν] vocem explicandam duxi ex eo, quod Hesychius κορυφεῖν interpretatur καταῤῥεῖν. Quid itaque aliud hic κορυφὴ, quam καταῤῥοῦς.
10 ἐπειδ. βεβ. καὶ ἀπορρ. αὐτ. χρῆσθαι φὴς τούτῳ τῷ λόγῳ] id nempe supra dictum prooem. Heroicorum §. II.

inten-

intenti ſunt. Iugales enim vides, quod veniant, dimiſſis ab aratro bubus, meque eos recipere oportet: & oratio plus temporis requirit. Nunc quidem igitur ad nauim laetus ito, quaecunque noſter fert hortus tecum aufferens. Et ſi vobis fauerit ventus, nauiga, o hoſpes, cum prius de naui Proteſilao libaueris: hoc enim iſthac ſoluentes facere fas eſt. Quod ſi aduerſus fuerit ventus, huc ſole oriente reuertere, & voti damnaberis. *Phoenix.* Obſequor tibi, o Vinitor; itaque fiet. Vtinam autem non prius, o Neptune, nauigem, quam hunc quoque ſermonem audiuero.

ἀναπαύλῃ[11]. τὰ γὰρ[12] ζευγάρια ὁρᾷς ὡς ἐκ βȣλυτȣ̃ ἥκει, καὶ χρή με αὐτὰ ὑποδέξασθαι, καὶ ὁ λόγος πλείων τȣ̃ καιρȣ̃. νῦν μὲν ȣ̓̃ν[13] ἐπὶ τὴν ναῦν χαίρων ἴθι, πάντα ἔχων, ὁπόσα ὁ κῆπος φέρει. κἂν μὲν τὸ πνεῦμα ὑμέτερον, πλεῖ ξένε, σπείσας ἀπὸ τῆς νεὼς τῷ Πρωτεσίλεῳ· τȣτὶ γὰρ τȣ̀ς ἐνθένδε λύοντας νενόμισαι πράττειν. εἰ δ' ἐναντίον εἴη τὸ πνεῦμα, χώρει δεῦρο ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, καὶ τεύξῃ ὧν βȣ́λει. Φοῖ. πείθομαί σοι, Ἀμπελȣργὲ, καὶ ȣ̔́τως ἔςαι. πλεύσαιμι δὲ μήπω Πόσειδον, πρὶν ἢ καὶ τȣ̃δε ἀκροάσασθαι τȣ̃ λόγȣ.

11 βȣ̃ς πρὸς ἀναπαύλῃ] hinc ἐκ βȣλυτȣ̃ mox venire dicuntur, ipſaque veſpera dicta Graecis βȣλυτόν.

12 τὰ γὰρ] cod. Laudian. τὰ γȣ̃ν, quae lectio Morello quoque in margine obſeruata.

13 ȣ̓̃ν] Laudian. & cod. Coll. Noui δή.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ.

FL. PHILOSTRATI IMAGINES

PHILOSTRATI IVNIORIS IMAGINES

CALLISTRATI DESCRIPTIONES

STATVARVM.

* * * * * * * * * *

LECTORI S.

IMagines PHILOSTRATORVM, atque *ecphrases* statuarum CALLISTRATI, cognati argumenti scripta, praeterquam quod singularis commendet orationis lepos, & summa in pingendo dexteritas, visque ad delineandum viuidissima: vt dubium sit, vtrum maiorem admirationem pictoris an oratoris delineatio mereatur; vel eo nomine in pretio suo iure habenda sunt, quod ex illis haut mediocrem facultatem iudicandi de praestantibus pictoriæ & statuariae artis operibus liceat comparare. Praeterea sola ea sunt, quae quidem in eo genere antiqua illa eloquentia perpolita atque exornata ad manus nostras peruenere. Plane aliud enim est Luciani institutum, qui in eis, quas tenemus ab eo *εἰκόσι* h. e. *imaginibus*, non id agit, vt praestantissimorum artificum opera oratione depingat, eorundemque virtutes luculentis styli coloribus legentibus spectandas sistat. Sed Panthiae, quam parat imaginem, vt splendidissime instruat, ex praestantissimorum pictorum superstitibus ea aetate picturis quasi mutuatur, quae absolutissimo operi, Panthiae veneres omnes complexo, perficiendo possent inseruire: oculorumque adeo ipsi mobilitatem cum hilaritate & gratia coniunctam ex statua Cnidiae Veneris, Praxitelis opere, genas a Venere Hortensi Alcamenis, nasi *συμμετρίαν* a Lemnia Venere Phidiae, atque simili modo ab aliis praeclaris maximorum pictorum operibus reliqua formae decora ipsi arcessit: quid habeant istorum artificum monimenta eximium atque singulare, consueta sibi facundia ex ea occasione docens, ipsa vero tota delineans minime, neque, quid in singulis partibus eorum ingenium praestiterit, vt decori, vt affectus, vt *συμμετρίας*, vt colorum temperandorum, vt partium fabulae apte componendarum obseruantes extiterint, explicans. Id vero agunt ex instituto, quorum hic exhibentur Ἐκφράσεις, scriptores tres, ita, vt quod picturis delineandis orationis coloribus praestitere, ingenii gloria in hoc genere certantes, Philostrati duo, id in statuis Callistratus styli politura experiri conatus fuerit.

Et de *Philostratis* quidem cum ex instituto post viros magnos sententiam explicauerimus nostram, in praefatione, quam in limine collectionis huius scriptorum Philostrateorum dedimus, nihil est quod de eo argumento nunc addendum putemus. Priori libros quatuor Imaginum tribuit Suidas, cum duo tantum hic compareant. Quod tamen ne vel nostra vel temporum iniuria factum cui videatur, dudum curauit Io. Meursius, qui in Dissertatione de Philostratis, apud Suidam *ἐν βιβλίοις β'* legendum censet, pro *ἐν βιβλίοις δ'*. Verosimile mihi visum Suidam in codices incidisse, in quibus Iunioris Philostrati Imagines iuxta cum *ἐκφράσεσι* Callistrati iungerentur libris duobus Philostrati prioris; quibus quod tituli praefixi non essent, quos, vt fieri solebat, minio pingendos librarius omisisset, facilis fuit lapsus, quem Suidas commisit, vt quatuor nempe libri Imaginum vni Philostrato adscriberentur. Ceterum & alia perturbatio nonnulla ex antiquorum codicum vitio mihi in hisce Imaginibus orta videtur. Certe enim ex ipsis verbis Philostrati prioris lib. I. N. XVII, *Pelopis & Hippodamiae imagine*, planissime conficitur, eam quae longo post spatio sequitur N. XXX. *Pelopis* imaginem, priori illi ab ipso Philostrato praemissam fuisse. Sed ea de re in notis ad illum locum a nobis est monitum.

CALLISTRATVM quod attinet, varios eo nomine inuenio. Cuius

ius ex illis ſit, quod hic exhibetur *ἐκφράσεων ſtatuarum* opus, dictu non adeo procliue eſt. Equidem noſtrum non eſſe CALLISTRATVM, qui Mithridati Regi fuit a ſecretis, Luculli iuſſu necatus, de quo Plutarchus in Lucullo, facile omnes largiri putem. Neque ex multo antiquioribus huc ſpectat CALLISTRATVS cognomento PARNYTES, qui vt obolum acciperent Iudices Athenienſes inſtituit, vt Io. Meurſio obſeruatum ex veteribus autoribus, circa diſſertationis de Areopago finem. Multo minus Athenienſis itidem CALLISTRATVS, quem *Datum*, Thraciae oppidum, condidiſſe ait Scylax in Periplo p. 27. Ariſtophanis quoque hiſtrio CALLISTRATVS hinc faceſſat, quam Ἀχαρνεῖς, fabulam eius egiſſe narrat Scholiaſtes Ariſtoph. p. 259. ὄρνιθας item p. 366. & σφῆκας p. 972. & denique CALLISTRATVS qui in Pythiis Amphictyonum procurator fuit, de quo apud Plutarchum Sympoſ. VII. Qu. 1.

CALLISTRATVM ſtatuarium, inter eos, in quibus reſtituta ſtatuaria ars cira Olympiadem CLV fuit, probatos artifices, ſed antiquioribus tamen inferiores qui eſſent, cenſet Plinius, Hiſt. Nat. lib. XXXIV. ſect. 19. eundemque etiam commendat Tatianus in oratione contra Graecos p. 183. Neque abſonum videbatur artifici tribuere opus, de arte ſua conſignatum. Neque alias deſunt in eo genere qui paria fecerint, *Callixenus*, quem inter eiuſdem φορᾶς artifices cenſet loco allegato Plinius, & qui Photio teſte, ζωγράφων καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφὴν *pictorum & ſtatuariorum deſcriptionem* edidit: noſtra vero aetate Ioachimus de Sandrart ex Germanis, Academiae artis pictoriae auctor, & ex Gallis Florens Comes, ſculptor & pictor Pariſienſis, non incelebris, cui Muſeum ſingularium artis architectonicae, pictoriae, ſculptoriae, atque ſcalptoriae debemus. At, verum vt fatear, *Calliſtrati* noſtri opus ſophiſticam lucernam magis olet, quam vt ſtatuarium eius autorem eſſe mihi perſuadere poſſim, niſi verba & ſtylum ei commodaſſe Rhetorem dicas, vt Sandrarto noſtro Arnoldus Rhodiuſue. Quamuis ne id quidem mihi ſatisfaciat, quandoquidem maior longe ſtyli quam artis pictoriae cura in hoc ipſo opere appareat. Inter viros itaque litteris claros, atque eloquentia, quaerendum exiſtimo potius, cui opus quod prae manibus habemus tribuamus.

In eo vero hominum genere CALLISTRATVM inuenio operis περὶ Ἡρακλείας autorem, de quo Bibliothecae Graecae libro II. iam egit Io. Meurſius, a quo obſeruatis Scholiaſtae Aeſchyli & Apollonii, nec non Stephani Grammatici de eo locis, heicce denuo allegandis ſuperſedeo. Videtur mihi eum & opus eius reſpicere Pindari quoque Scholiaſtes ad Nem. VII, v. 150. qui de Sogene, HERCVLIS vicino, Neoptolemi quaedam ex CALLISTRATO allegauit.

Cum eo idemne ſit, an diuerſus Ariſtophaneus Grammaticus, CALLISTRATVS, qui Ariſtarchum maledictis inceſſebat, quod eruditioni veſtis non congrueret, apud Athenaeum lib. I. Dipnoſ. p. 21. doctioribus iudicandum relinquo, quorum etiam arbitrium eſto ſtatuere de CALLISTRATO identidem allegato veteribus Grammaticis, Euſtathio ad Odyſſeae Ρ' p. 642. Pindari item interpreti ad Inſcriptiones Pythiae II, Iſthmiae II & V, item ad Nemeae III initium, & Iſthmiae II v. 19, nec non Euripidis commentatori ad Oreſtem v. 314. 434. 1037. Grammaticum olent etiam quae in Ariſtophaneis ſcholiis ex CALLISTRATO paſſim allegantur. Denique Heſychio quoque paſſim eius nominis Grammaticus allegatur vocib. ἐλειὸς, θρώσκω, Ἰλλυρὶς, κυθρὸς & παρνόπη.

Poeti-

Poeticam quoque facultatem CALLISTRATVM exercuiſſe quendam, ex Heſychio forte colligas verb. Ἁρμοδίου, quod nomen ille Scholii eſſe dicit, ἐπὶ Ἁρμοδίου ποιηθέντος ὑπὸ Καλλιστράτου, *quod in Harmodium Calliſtratus compoſuerit.*

Plinio item Hiſtoriae Nat. L. XXXVII. ſect. 12. & 27. CALLISTRATVS laudatur, naturalium rerum ſtudiis inclytus, quem περὶ λίθων de *lapidibus pretioſis*, ſiue *de gemmis* ſcripſiſſe, ex allegatis locis colligere eſt.

Poſtremo loco ſeruaui, quem inprimis heic ſpectandum puto CALLISTRATVM, Aphidnaeum, Empaedi filium, ῥήτορα δόκιμον, quem audire Demoſthenes auebat, vt traditum de eo, ex Hegeſia Magneſio, Plutarcho in vita Demoſthenis, & Gellio libro III Noct. Attic. c. 13. qui ex Hermippo eandem, quam ex Hegeſia Plutarchus de CALLISTRATO & Demoſthene fabulam refert, addens orationem, quam τὴν περὶ Ὠρωποῦ δίκην appellat, fuiſſe, quam recitantem CALLISTRATVM cum audiuiſſet Demoſthenes, Platonem deſeruerit, rhetorem vt ſequeretur. Eiuſdem eſſe CALLISTRATI actionem *contra Melanopum*, cuius meminit Ariſtotel. l. I. Rhetoric. nec non *Meſſeniacam*, cuius mentio eſt apud eundem Rhetoricor. l. III. c. 17. non dubitem. Ei quoque opus περὶ Ἀθηνῶν veteri Grammatico ad Ariſtophanem, Harpocrationi, & Suidae paſſim laudatum, Meurſius in Bibliotheca Attica tribuit. Imo & ὑπομνήματα θεάτρων Κρατίνου ex Athenaeo lib: XI, περὶ ἑταιρῶν opus ex eodem libro XIII, & σύμμικτα, quorum librum ſextum Erotianus, ſeptimum Athenaeus allegat Dipnoſ. lib. III, eidem adſcribit. Denique eiuſdem eſſe has ipſas, quas prae manibus habemus ſtatuarum ἐκφράσεις idem vir doctiſſimus iudicat. Atque ea de re poſtea quidem viderimus. Putem quoque ad eum pertinere, quae de CALLISTRATO, a Leodamante accuſato, refert Ariſtoteles Rhetoric. l. I. c. 7: nſcio an & ea, quae idem in Oeconomico II. p. 287. memorat de arte, qua portoriorum in Macedonia pretia CALLISTRATVS auxit. Dubium enim videri queat, quid Athenienſi rhetori cum portoriis in Macedonia ſit negotii. Archontem quoque CALLISTRATVM Athenis, ipſis hiſce, quibus rhetor floruit, temporibus memorant veteres, quod & Meurſio obſeruatum de Archontibus l. IV. c. 6. Sed eum cum rhetore vt non audeam facere eundem, obſtant ſilentio ſuo Plutarchus & Gellius, non praetermiſſuri eius rei memoriam, cum aliorum, quibus rhetor defunctus fuit, munerum publicorum mentionem haut praetermiſerint. Ἱππαρχῆσαι enim eum dicunt in Sicilia: ibique etiam, re praeclare geſta, ſeruatiſque quibus praeerat equitibus, fortiter mortem oppetiiſſe narratur Pauſaniae in Achaicis p. 221.

Huic vero CALLISTRATO, rhetori antiquo, qui ipſi Demoſtheni viam ad eam facultatem monſtrauit, cur minus tribuam iſtas ſtatuarum ἐκφράσεις, cum doctiſſ. Meurſio, rationem quae obſtet nullam video. Certe illorum tantum temporum artifices eorundemque opera in hoc opuſculo commemorantur: SCOPAS in ſtatua *Bacchae*, PRAXITELES in ſtatua *Bacchi* & *Cupidinum*, LYSIPPI in ſtatua *Occaſionis*. Neque ab iſta me ſententia dimoueat, quod obſeruo in ſtatuae *Bacchae* ἐκφράσει *Scopae*, ſtatuarii excellentiſſimi artem cum Demoſthenis eloquentia comparari, quam comparationem a Demoſthenis in Rhetoricis praeceptore proficiſci potuiſſe, dubium fortaſſis videri queat. At vt taceam, rhetorem inſignem tamdiu ſuperſtitem eſſe potuiſſe, donec ad quae formatus a ſe erat ſtudia Demoſthenes, diſcipulus, cum plauſu audientium exerceret: neque abſonum eſſe eo genere laudis proſequi

ſequi ad omne genus gloriae graſſantem diſcipulum. Hoc, inquam, vt taceam; plane mihi ea, quae in illa ἐκφράσει de Demoſthene habentur, a lectore quodam erudito videntur margini allita fuiſſe, neque Calliſtratum agnoſcere autorem, adeo male cum reliquis verbis eius ἐκφράσεως cohaerent, qua quidem de re ad ipſum eum locum obſeruata lector, ſi placet, conſulere poterit.

Ceterum nullum argumentum ſententiae ſuae allegauit Vigenerius, quando Philoſtratorum imitatione haſce ſtatuarum ἐκφράσεις a *Calliſtrato* concinnatas eſſe dicit. Cur non Homerum enim potius eius rei exemplum antiquiori Philoſtratis ſcriptori praebuiſſe dicemus? Quem ἐκφραστικῆς τέχνης tum alibi in Iliade, tum in Achillis ſcuto deſcribendo inprimis, ſpecimina dediſſe eruditi ad eum Grammatici obſeruant, ex quibus Euſtathium conſulere eſt ad Iliad. Σ' p. 1209. Eum itaque fontem communem, ex quo prior Calliſtratus, poſtea Philoſtrati etiam hauſerint, ego quidem mallem ſtatuere.

Priorum harum imaginum verſionem Stephano Nigro debemus, eamque retinuerat in ſua editione Morellus. Nam Antonii Bonfinii interpretatio Imaginum Philoſtrati, quae in codice Vindobonenſi eiuſdem verſionibus hiſtoriae Sophiſtarum, Heroicorum & epiſtolarum Philoſtrati iungitur, lucem nunquam adſpexit. Iunioris vero Philoſtrati Imagines atque Ecphraſes Calliſtrati ipſe ex Graecis Latina Morellus fecit. In vtraque verſione non pauca erant, quae haut parum longe a ſententia illorum autorum recederent, in reliquis quoque pleriſque vel preſſius Graeca verba vel commodius exprimere licebat, quamobrem hic quoque, vt in reliquis, totam verſionem reformare ita, vt noua penitus merito dici queat, non dubitauimus. Multis felicius, vt ſpero, aſſequendis partim Lectiones Anglicanae, partim ingenium adiumento fuerunt. Gallica enim Blaſii Vigenerii verſio harum imaginum, vt reliqua eius, ex Latinis expreſſa eſt, a quibus ſi quando diſcedit, id certe penitius excuſſis Graecis factum eſſe, nunquam me deprehendiſſe memini. Neque multum ſculptura, qua exornauit opus ſuum Vigenerius, imaginum iſtarum ἐκφράσεσι intelligendis contulerit, in iis enim plerumque plus ingenio ſuo artifices induliſſe, quam rhetorum noſtrorum delineationi, manifeſtum eſt. Commentarios, quos Vigenerius adiecit ampliſſimos, non tam ad textum explicandum partem maiorem comparatos, quam ad μυθολογίαν docendam, atque aliam eruditionem variam exponendam, nihil opus fuit notis noſtris, quibus alius propoſitus ſcopus, imitari. Grati interea agnoſcimus, hinc inde Vigenerium locorum bonae notae nobis indicium feciſſe, ex quibus certiora vel de textu, vel ſenſu autorum noſtrorum edocere poſſemus.

* * * * * * * * * *

INDEX

PHILOSTRATI SENIORIS IMAG.

LIB. I.

LIB. II.

PHILOST. IVNIORIS IMAG.

CALLISTRATI STATVAE.

ΦΛΑΥΙΟΥ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ[1] ΕΙΚΟΝΕΣ[2].

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ[3].

FLAVII PHILOSTRATI IMAGINES.

EXORDIVM.

Ὅστις μὴ ἀσπάζεται τὴν ζωγραφίαν, ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν [4], ἀδικεῖ δὲ καὶ σοφίαν ὁπόση ἐς ποιητὰς ἥκει [5], φορὰ γὰρ ἴση ἀμφοῖν ἐς τὰ τῶν ἡρώων εἴδη, καὶ ἔργα. ξυμμετρίαν [6] τε οὐκ ἐπαινεῖ, δι' ἣν καὶ λόγου ἡ τέχνη ἅπτεται [7]. καὶ βουλομένῳ μὲν σοφίζεσθαι θεῶν τὸ εὕρημα, διά τε τὰ ἐν γῇ εἴδη, ὁπόσα τοὺς λειμῶνας αἱ ὧραι γράφουσι, διά τε τὰ ἐν οὐρανῷ φαινόμενα [8]. βασανίζοντι [9] δὲ τὴν γένεσιν τῆς τέχνης, μίμησις μὲν εὕρημα πρεσβύτατον, καὶ ξυγγενέστατον τῇ φύσει. εὗρον δὲ αὐτὴν σοφοὶ ἄνδρες, τὸ μὲν ζωγραφίαν, τὸ δὲ πλαστικὴν φήσαντες. καὶ πλαστικῆς μὲν πολλὰ εἴδη· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πλάττειν [10], καὶ ἡ ἐν τῷ χαλκῷ μίμησις, καὶ οἱ ξέοντες τὴν Λυγδίνην, ἢ τὴν Παρίαν λίθον [11], καὶ ὁ ἐλέφας, καὶ νὴ Δία ἡ

Artem pictoriam quisquis fuerit aspernatus, in veritatem iniurius est, iniurius etiam est in artem poeticam, idem enim est vtriusque ad heroum formas & gesta exprimenda conatus. Symmetriam praeterea [& aequalitatem] contemnit, qua ipsam orationem quoque ars excolit. Et si quis sophistarum more loqui voluerit, Deorum ea est inuentum, tum in terrae variis formis, quibus anni tempestates prata pingunt, tum eis, quae in coelo sunt, phaenomenis. At &, si penitus magis ipsius artis inuestigaueris origines, imitatio venustissimum est inuentum, naturaeque cognatum maxime. Ipsam autem sapientes excogitarunt viri, partim pingendi, partim fingendi artem appellantes. Et fingendi quidem artis multae sunt species. Nam & ipsum fingere, & quae aere fit imitatio, & Lygdinem vel Parium sculpere lapidem, atque eburnea opera, & ipsa per Iouem sculptura ad

---

1 Φλ. Φιλοστράτου] de autore harum imaginum vide Prolegomena: de ordine earum vide quaedam ad *Pelopem* & *Hippodamiam* obseruata not. 11.

2 εἰκόνες] vocat hoc opusculum γραφικῶν ἔργων ἔκφρασιν Philostratus iunior in prooem. suarum imaginum. Imo & Suidas εἰκόνας ἢ ἐκφράσεις vocat. Quo titulo non dissimile Callistrati opus inscribitur, ἐκφράσεις Καλλιστράτου. Eo vero loco plura de hac inscriptione a nobis notata vide. Ceterum Suidas IV libros harum imaginum commemorat, qua de re Meursio obseruata vide in Diss. de Philostratis. Quid si eum errore tertii Philostrati & Callistrati ecphrases cum istis dicamus coniunxisse? eo quod in codices incidisset, in quibus tituli posteriorum illorum operum, minio describendi, omissi fuissent.

3 προοίμιον] in vulgatis erat Προοίμιον Ἑλλάδια. At illa quo sensu coniungi possint non video. Vigenerius Ἑλλάδια *ludos* interpretabatur, quibus pictores certauerint. Verum vt alia taceam, vel sic non video cur voci προοίμιον ista iungatur. Dicam quod sentio. Antiquitus picturae duo genera *Helladicum* & *Asiaticum*. vid. Plin. lib. XXXV. sect. 36. p. 205. seq. *Helladici* igitur generis hic picturae descriptae. Titulumque vel ipse Philostratus, vel alius quis operi fecit ΕΛΛΑΔΙΚΑ, sic enim malim quam Ἑλλάδια. Obtinuit tamen apud plerosque εἰκόνων titulus, quo etiam Suidas hoc opus allegat: cumque in margine forte alter ille titulus ΕΛΛΑΔΙΚΑ adscriptus reperiretur, imperitus amanuensis, quo ista vox spectaret ignarus, voci προοίμιον iunxit. Ceterum post Ἑλλάδια in cod. Laudiano additum βιβλίον πρῶτον, loco itidem alieno. Si enim in libros diuisum duos hoc opusculum, quod tamen ab ipso Philostrato factum dubito; verbis βιβλίον πρῶτον locus debebatur inferius post finem huius prooemii. Mutare igitur totum hunc titulum ausi sumus, quod bona cum venia doctiorum factum esse confidimus.

4 ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν] quod enim vere gestum est, vt gestum est oculis subiicere, non debebat offendere quenquam.

5 σοφίαν ὁπόση ἐς ποιητὰς ἥκει] conuenientiam pictoriae artis cum poetica pluribus veterum, Horatio, Plutarcho &c. obseruatam magna ingenii & eruditionis copia persequitur Fr. Iunius de Pictura Veter. l. I. c. 4.

6 ξυμμετρίαν] vocem Graecam retinuimus in versione. Nam *non habet Latinum nomen Symmetreia* teste Plinio lib. VIII.

7 δι' ἣν καὶ λόγου ἡ τέχνη ἅπτεται] nempe id vnicum est, quod *orationi* praestat rhetorum τέχνη, quod ξυμμετρίαν adhibeat, in qua omnis vis posita, vnde de Demosthene Callistratus in *Bacchis*: ὁ δὲ τὰ ἐν λόγῳ διαπλάττων Δημοσθένης ἀγάλματα, μικροῦ καὶ λόγων ἔδειξεν εἶδος αἰσθητόν, τοῖς τοῦ καὶ φρονήσεως γεννήμασι συγκεραννὺς τὰ τῆς τέχνης φάρμακα.

8 διά τε τὰ ἐν οὐραν. φαινόμενα] vbi nubes varias rerum imagines repraesentant. Illustrant haec prolixe disputata Apollonio in vit. eius l. II. c. 22.

9 βασανίζοντι] opponitur hoc verbum τῷ σοφίζεσθαι, scilicet qui oratoriae augere artis dignitatem velit, ad Deos referet inquit; At philosophus etiam omnem adhibens sine rhetorico fuco ἀκρίβειαν, antiquissimam inueniet, naturaeque quasi ξυγγενῆ, adeoque eiusdem cum ea aetatis.

10 αὐτὸ τὸ πλάττειν] intelligit eam, qua ex argilla vel gypso aliquid formatur, artem, id enim proprie est πλάττειν quando ex luto vel cognata materia aliquid formatur.

11 Λυγδίνην ἢ τὴν Παρίαν λίθον] Lygdus dicitur & Lygdinus. At vero *Lygdinos in Paro repertos* ait Plinius H. N. l. XXXVI. s. 13. Hinc Λύγδος λίθος ἢ ὁ Πάριος apud Hesych. Memorata & Diodoro Sic. l. II. p. 135. ἡ Παρία Λύγδος. Sic

pla-

plasticem pertinent. Pictura vero coloribus quidem constat, sed non hoc solum efficit: verum multo plura ex ista re, vnica licet, quam alia ars quaecunque ex multis comminiscitur. Vmbram enim demonstrat, & obtutum obseruat, furentis alium, alium moerentis aut gaudentis. Oculorumque radios, qualescunque fuerint, fictor quidem minime exprimit, caesium autem oculum glaucumque, ac nigrum ars pictoria agnoscit. Agnoscit & comam flauam ruffamque ac rutilantem, vestiumque colores atque armorum: thalamos praeterea ac domos, nemora item, montesque ac fontes, &, in quo haec sunt, aetherem. Quinam autem vim huius scientiae ad culmen perduxerint, quae ciuitates item, quiue reges amore prosecuti fuerint ipsam, cum aliis dictum est, tum Aristodemo ex Caria oriundo, in cuius ego, picturae causa, per quadriennium hospitio fui. Pingebat autem ille iuxta Eumeli praecepta, venustatis plurimum iis addens. Ast nobis sermo de pictoribus non erit, atque ipsorum historia: verum imagines, quales ars pictoria dat, pollicemur, quas argumentum conuersationis cum iuuenibus fecimus, vnde & dicere recte discant, &, quod bonum sit in eiusmodi rebus, animaduertant. Huiusce autem sermonis occasio mihi ista extitit. Solenne apud Neapolitanos agebatur certamen. Ciuitas vero illa in Italia est, suntque illi origine Graeci, atque probe exculti, vnde & dicendi studiis graecissant. Mihi igitur cum publice declamare minime propositum esset, adolescentes hospitis domum frequentantes quotidie molesti fuere. Extra moenia autem diuersabar, in suburbio ad mare vergente, in quo porticus quaedam Fauonio vento obuersa exaedificata erat, quatuor, vt puto, vel quinque contignationibus, Tyrrhenum respiciens mare. Refulgebatque ea & lapidibus, quoscunque luxus commendat, maxime vero picturis splendebat,

γλυφική, πλαστική. ζωγραφία δὲ συμβέβληται μὲν ἐκ χρωμάτων, πράττει δὲ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείω σοφίζεται ἀπό τούτου γε ἑνὸς ὄντος, ἢ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἑτέρα τέχνη. σκιάν τε γὰρ ἀποφαίνει, καὶ βλέμμα γινώσκει[12], ἄλλο μὲν τοῦ μεμηνότος, ἄλλο δὲ τοῦ ἀλγοῦντος, ἢ τοῦ χαίροντος. καὶ αὐγὰς ὀμμάτων, ὁποῖαί εἰσιν, ὁ πλαστικὸς μέν τις ἥκιστα ἐργάζεται, χαροπὸν δὲ ὄμμα, καὶ γλαυκὸν, καὶ μέλαν, γραφικὴ οἶδε. καὶ ξανθὴν κόμην οἶδε, καὶ πυρσὴν, καὶ ἡλιῶσαν[13], καὶ ἐσθῆτος χρῶμα, καὶ ὅπλων. θαλάμους τε καὶ οἰκίας, καὶ ἄλση, καὶ ὄρη, καὶ πηγὰς, καὶ τὸν αἰθέρα, ἐν ᾧ ταῦτα. ὅσοι μὲν οὖν κράτος ᾕραντο τῆς ἐπιστήμης, καὶ ὅσαι πόλεις, καὶ ὅσοι βασιλεῖς ἔρωτι ἐς αὐτὴν ἐχρήσαντο, ἄλλοις τε εἴρηται, καὶ Αριστοδήμῳ[14] τῷ ἐκ Καρίας, ὃν ἐγὼ ἐπὶ ζωγραφίᾳ ξένον ἐποιησάμην ἐτῶν τεσσάρων. ἔγραφε δὲ κατὰ τὴν Ευμήλου[15] σοφίαν, πολὺ τὸ ἐπίχαρι ἐς αὐτὴν φέρων. ὁ λόγος δὲ οὐ περὶ ζωγράφων, οὐδ᾽ ἱστορίας αὐτῶν νῦν, ἀλλ᾽ εἴδη ζωγραφίας ἀπαγγέλλομεν, ὁμιλίας αὐτὰ τοῖς νέοις συντιθέντες, ἀφ᾽ ὧν ἑρμηνεύσουσί τε καὶ τοῦ δοκίμου ἐπιμελήσονται. ἀφορμαὶ δὲ ἐμοὶ τουτωνὶ τῶν λόγων αἵδε ἐγένοντο. ἦν μὲν ὁ παρὰ τοῖς Νεαπολίταις ἀγών, ἡ δὲ πόλις ἐν Ιταλίᾳ ᾤκισται, γένος Ελληνες, καὶ ἀστικοί, ὅθεν καὶ τὰς σπουδὰς τῶν λόγων Ελληνικοί εἰσι. βουλομένῳ δέ μοι τὰς μελέτας μὴ ἐν τῷ φανερῷ ποιεῖσθαι, παρεῖχεν ὄχλον τὰ μειράκια, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ ξένου. κατέλυον δὲ ἔξω τοῦ τείχους, ἐν προαστείῳ, τετραμμένῳ πρὸς θάλασσαν, ἐν ᾧ στοά τις ἐξῳκοδόμητο κατὰ ζέφυρον ἄνεμον, ἐπὶ τεττάρων, οἶμαι, ἢ καὶ πέντε ὀροφῶν, ἀφορῶσα εἰς τὸ Τυῤῥηνικὸν πέλαγος. ἤστραπτο μὲν οὖν καὶ λίθοις, ὁπόσους ἐπαινεῖ τρυφὴ, μάλιστα δὲ ἤνθει γρα-

enim legendum pro Λύγδος *candoris eximii* esse ait Plinius l. c. vnde Diodorus etiam, quem ante allegaui, lapidum in Arabia λαμπροτάτην λευκότητα descripturus, ne Παρίαν quidem Λύγδον cum iis comparandum ait. Plinius vero *Lygdinos antea ex Arabia tantum aduehi solitos* ait, quod firmat Arrianus Periplo Maris Erythraei p 14. vbi inter merces ex Muza Arabiaeque emporiis exportatas Λύγδον refert. Ad candorem eius lapidis pertinent ex vetere epigr. ista:

Κ᾽ην στέρνοις ἔτι κεῖνα τὰ Λύγδινα κώνια μαστῶν
Εστηκεν, μίτρης γυμνὰ περιτρεμάδος.

Et ista apud eundem:

— — οἷα τε Λύγδου
Γλυπτὴν, παρθενίων βριθομένην Χαρίτων.

Vnde γλυπτοῖς inseruiisse *Lygdum* patet, quo & spectat istud ibidem:

Γλύψας ἐπώλει Λύγδινόν τις Ερμείαν

Hinc & explicandus Hesychius Λύγδος εἰς τὰ ζώδια h. e. λύγδος minutorum animalium ἀναγλυφῇ inseruiens.

12 βλέμμα γινώσκει] vocant τὸν νοῦν alias, & τὰ ἤθη picturae, quae frequentes nostro in sequentibus imaginibus voces.

13 ξανθὴν καὶ εἶδε καὶ πυρσὴν καὶ ἡλιῶσαν] illae omnes species flaui coloris, aut acuentes eum & incendentes quasi, aut cum colore albo miscentes, aut nigro infuscantes, vt aliquo modo huc traham Gellii ista Noct. Att. II, 28.

14 Αριστοδήμῳ] de eo, sed ex hoc ipso Philostrati loco, Vossius in opere de Hist. Graec. & Franc. Iunius de Pictura Veterum l. II. p. 55. egerunt, vt frustra videatur, postquam tantorum virorum industria nihil de eo vberius inueniri potuit, vberius quaerere.

15 Ευμήλου] de eo vide a nobis notata ad l. II. de vitis Sophistar. in *Alexandro*.

φαῖς, ἐνηρμοσμένων αὐτῇ πινάκων, ὡς, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐκ ἀπαθῶς τις συνελέξατο, σοφία γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐδηλοῦτο πλειόνων ζωγράφων. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ᾤμην δεῖν [16] ἐπαινεῖν τὰς γραφὰς, ἦν δὲ ἄρα υἱὸς τῷ ξένῳ, κομιδῇ νέος, εἰς ἔτος δέκατον ἤδη, φιλήκοος, καὶ χαίρων τῷ μανθάνειν, ὃς ἐπεφύλαττέ με ἐπιόντα αὐτὰς, καὶ ἐδεῖτό μου ἑρμηνεύειν. ἵν' οὖν μὴ σκαιόν με ἡγοῖτο, ἔσαι ταῦτα, ἔφην, καὶ ἐπίδειξιν [17] αὐτὰ ποιησώμεθα, ἐπειδὴ ἥκῃ τὰ μειράκια. ἀφικομένων οὖν, ὁ μὲν παῖς, ἔφην, προβεβλήσθω [18], καὶ ἀνακείσθω τούτῳ ἡ σπουδὴ τοῦ λόγου. ὑμεῖς δὲ ἕπεσθε, μὴ ξυντιθέμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐρωτῶντες, εἴτι μὴ σαφῶς [19] φράζοιμεν.

suspensis in ea tabulis, quas, vt mihi videtur, non sine studio collegerat aliquis, plurimorum enim pictorum in ipsis conspicua ars fuit. Ego autem & ipse picturas oratione commendare constitueram, eratque praeterea hospiti filius admodum iuuenis, qui decimum iam annum attigisset, audiendique & discendi esset percupidus, qui ipsas lustrantem me obseruabat, vtque interpretarer rogabat. Vt ne itaque laeuam mihi esse mentem arbitraretur, esto, dixi, faciamque ista argumentum dicendi, cum primum iuuenes venerint. Quare cum venissent, puer, inquiebam, proponat, dedicatumque ei esto studium in oratione nunc ponendum. Vos vero sequimini, non modo approbaturi, verum &, si quid minus luculenter explicauerimus, percunctaturi.

ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ[1].

Εγνως οὖν, ὦ παῖ, ταῦτα Ομήρου ὄντα, ἢ οὐ πώποτε ἔγνωκας; δηλαδὴ θαῦμα ἡγούμενος, ὁπωσδήποτε ἔζη τὸ πῦρ ἐν τῷ ὕδατι. συμβάλλωμεν οὖν ὅ, τι νοεῖς [2]. σὺ δὲ ἀπόβλεψον αὐτῶν [3], ὅσον ἐκεῖνα ἰδεῖν, ἀφ' ὧν ἡ γραφή. οἶσθά που τῆς Ιλιάδος τὴν γνώμην, ἐν οἷς Ομηρος ἀνίστησι μὲν τὸν Αχιλλέα ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ [4], κινοῦνται δὲ οἱ θεοὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις [5]. τούτων οὖν, τῶν περὶ τοὺς θεοὺς, ἡ γραφὴ τὰ μὲν ἄλλα οὐκ οἶδε. τὸν δὲ Ηφαιστον ἐμπεσεῖν φησι τῷ Σκαμάνδρῳ πολὺν, καὶ ἄκρατον. ὅρα δὴ πάλιν, πάντα ἐκεῖθεν [6]. ὑψηλὴ μὲν αὕτη ἡ πόλις, καὶ ταυτὶ τὰ κρήδεμνα τοῦ Ιλίου. πεδίον δὲ τουτὶ μέγα, καὶ ἀποχρῶν τὴν Ασίαν πρὸς τὴν Ευρώπην ἀντιτάξαι. πῦρ δὲ τοῦτο, πολὺ μὲν πλημμυρεῖ κατὰ τοῦ

I. SCAMANDER.

Nosti igitur, o Puer, Homerica esse ista, An forte non noueras antea? Nam miraris haut obscure quomodo ignis in aqua viuere possit. Conferamus itaque quae nosti. Tu autem ab istis oculum auerte tantisper, donec illa considerauerimus, ex quibus expressa pictura fuit. Nosti Ilias quae habeat, vbi Homerus Patrocli quidem causa Achillem sistit concitatum, Diique ad mutua bella consurgunt. Atque de ceteris quidem istis, quae ad Deos pertinent, nihil habet pictura. Vulcanum vero loquitur in Scamandrum irruentem, copiosum atque vegetum. Iam iterum tabulam intuere; illinc ducta omnia. Sublimis ecce haec ciuitas, hae autem Ilii sunt arces. Campus autem hic magnus, & qui sufficiat Asiae aduersus Europam in aciem producendae. Hic autem ignis multus quidem

16 δεῖν] addidi vocem, quae desiderabatur in editis ex cod. Laud.

17 ἐπίδειξιν] quales rhetores edere solebant apud auditores, *declamationes* vulgo vertunt. De voce plura diximus ad *vitas Sophistarum*, in quibus ea frequentissima.

18 προβεβλήσθω] h. e. argumentum *orationis* proponat: qualia postulabant Sophistae αὐτοσχεδιάζοντες, Gorgiae exemplo, vid. not. ad vit. Sophist. prooem. not. 26. adde ad vitam Marci §. II. n. 4.

19 σαφῶς] cod. Angl. σαφές.

I. ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ. 1 Σκάμανδρος] Scamander fluvius, Diis qui pro Troia pugnabant se iungens, Achillem post Patrocli mortem Troianos acrius insecutum coeptis deterrere volens exundat, eumque in vitae discrimen adducit. Cui infesta Troianis Iuno succurrens, a filio suo Vulcano impetrat, vt igne fluuium lasciuientem coerceat. vide Homer. Iliad. Ο' maxime v. 330. sq. vnde argumentum quoque accepit Dialogi inter Xanthum (qui est Scamander) & Mare Lucianus. Scamandrum igitur a Vulcano exustum haec pictura repraesentat.

2 συμβ. οὖν ὅ, τι νοεῖς] nempe fabulam Homericam noverat puer, imagine eam exprimi nesciebat, idque admiratione prodebat. Dicit igitur Philostratus ea quae ex Homero iam nota puero essent, se cum tabula collaturum.

3 ἀπόβλ. αὐτῶν] sensus est: omittendam esse tantisper pictae tabulae contemplationem, donec repetita ex Homero fuerint, quae ad eam illustrandam spectant, recordatusque puer fuerit eorum, ex quibus ducta ista pictura fuerat.

4 ἀνίστησι τὸν Αχιλλ. ἐπὶ τ. Πατρόκλῳ] Iliad. Τ'.

5 κιν. δ. οἱ θ. πολεμεῖν ἀλλ.] pro Troia scilicet stantes alii, alii contra eam, vbi Achille ob Patrocli caedem irato acrius bellum inualescebat. vid. Iliad. Υ'.

6 ὅρα δὴ πάλιν πάντα ἐκεῖθεν] nempe antea iusserat, vt omitteret tantisper tabulae inspectionem, donec ex Homero, ex quo expressa illa sit, repetita essent, quae ad eam pertinent. Quod cum factum iam sit, nunc iterum inspicere tabulam iubet, & obseruare vt ἐκεῖθεν i. e. ex Homero omnia sint expressa, quae repraesentat imago.

cam-

campum inundat, multus item ad fluminis ripas prorepit, vt arbores amplius ipsi nullae supersint. Sed qui circa Vulcanum est ignis, in aquas defluit. Doletque flumen & supplex Vulcanum deprecatur. At neque cum coma pictum fluuium obseruas, quod ambustus sit, neque claudicantem Vulcanum ob cursus velocitatem. Ignis vero splendor non flauus est, nec solito aspectu, sed aurei coloris atque subcandidus. Ea tamen Homeri non sunt amplius.

πεδίου, πολὺ δὲ κατὰ τὰς ὄχθας ἕρπει τοῦ ποταμοῦ, ὡς μηκέτι αὐτῷ δένδρα εἶναι[7]. τὸ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἥφαιστον πῦρ ἐπιῤῥεῖ τῷ ὕδατι. καὶ ὁ ποταμὸς ἀλγεῖ, καὶ ἱκετεύει τὸν Ἥφαιστον[8] αὐτός. ἀλλ' οὔτε ὁ ποταμὸς γέγραπται κομῶν, ὑπὸ τοῦ περικεκαῦσθαι, οὔτε χωλεύων ὁ Ἥφαιστος ὑπὸ τοῦ τρέχειν. καὶ τὸ ἄνθος τοῦ πυρὸς οὐ ξανθὸν, οὐδὲ τῇ εἰθισμένῃ ὄψει, ἀλλὰ χρυσοειδὲς, καὶ ἡλιῶδες[9]. ταῦτ' οὐκέτι Ὁμήρου[10].

II. COMVS.

Comus daemon, a quo habent mortales vt comessentur, in thalami foribus consistit aureis, vt puto. Paulo difficilius est autem ista dignoscere, quod quasi in tenebris repraesententur. Obscuritas enim picta est non ob corporis vmbram, sed ob tempus nocturnum. Vestibulum autem indicio est, sponsos opibus valentes in thalamo iacere. Venitque Comus iuuenis ad iuuenes, tener, nec ephebos egressus, vino rubicundus, atque ebrius, qui sit erecti corporis statu dormiens. Dormit autem facie pectori innixus, vt colli appareat nihil, sinistram vero venabulo sustinens. Sed manus, apprehendisse illud arbitrata, soluitur, nec ille animaduertit, vt fieri solet primo somno, cum nobis, blandiente sopore, cogitatio transit in obliuionem eorum, quae complectebatur: vnde & quae in dextera est facula manu videtur elabi, somno languorem ei inducente. Metuens tamen Comus ignem ad crus appellentem, sinistram quidem tibiam in partem dextram, faculam vero in sinistram transfert, vt ignis vaporem declinet manum a genu prominente elongans. Facies autem quidem pictores repraesentare fas est eorum qui forma praestant, absque his enim caecutiunt quasi picturae. Como tamen parum facie opus, caput inclinanti, & a capite vmbram trahenti. Hoc ipso autem, vt puto, docet, eos, qui ista sunt aetate comum agere non nisi velata facie debere. Ceterae

ΚΩΜΟΣ[1].

Ὁ δαίμων ὁ Κῶμος, παρ' οὗ τὸ κωμάζειν[2] τοῖς ἀνθρώποις, ἐφέστηκεν ἐν θαλάμου θύραις χρυσαῖς, οἶμαι. βραδεῖα δὲ ἡ κατάληψις αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ ὡς ἐν νυκτὶ εἶναι. γέγραπται δὲ ἡ νὺξ, οὐκ ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καιροῦ. δηλοῖ δὲ τὰ προπύλαια, νυμφίους μάλα ὀλβίους ἐν εὐνῇ κεῖσθαι. καὶ ὁ Κῶμος ἥκει, νέος παρὰ νέους, ἁπαλὸς, καὶ οὔπω ἔφηβος, ἐρυθρὸς ὑπὸ οἴνου, καὶ καθεύδων ὀρθὸς ὑπὸ τοῦ μεθύειν. καθεύδει δὲ, τὸ μὲν πρόσωπον ἐπὶ τὰ στέρνα ῥίψας, καὶ τῆς δειρῆς ἐκφαίνων οὐδέν, τὴν δὲ ἀριστερὰν προβολίῳ ἐπέχων. εἰλῆφθαι δὲ ἡ χεὶρ δοκοῦσα λύεται, καὶ ἀμέλει, τὸ εἰωθὸς[3] ἐν ἀρχῇ τοῦ καθεύδειν, ὅταν σαίνοντος ἡμᾶς τοῦ ὕπνου, μετέρχηται ὁ λογισμὸς εἰς λήθην, ὧν συνέχει· ὅθεν καὶ τὸ ἐν τῇ δεξιᾷ λαμπάδιον ἔοικε διαφεύγειν τὴν χεῖρα, καταῤῥαθυμοῦντος αὐτὴν τοῦ ὕπνου. δεδιὼς δὲ ὁ Κῶμος προσβάλλον τὸ πῦρ τῷ σκέλει, παραφέρει τὴν μὲν κνήμην τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὰ δεξιὰ, τὸ δὲ λαμπάδιον ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ, ἵν' ἐκκλίνῃ τὸν ἀτμὸν τοῦ πυρὸς, ἐκκειμένῳ τῷ γόνατι ἀφιστὰς τὴν χεῖρα. πρόσωπα δὲ ὀφείλεται μὲν παρὰ τῶν ζωγράφων τοῖς ἐν ὥρᾳ, καὶ τυφλώττουσί γε ἄνευ τούτων αἱ γραφαί. τῷ δὲ Κώμῳ σμικρὰ δεῖ τοῦ προσώπου, νενευκότι, καὶ ἕλκοντι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σκιάν. κελεύει δὲ οἶμαι μὴ ἀπερικαλύπτους[4] κωμάζειν τοὺς ἐν ἡλικίᾳ τούτου. τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ σώματος

---

7 ὡς μηκέτι αὐτ. δένδρ. εἶναι] alludit ad Iunonis illud ad Vulcanum Iliad. Φ' v. 538. Δένδρεα καί &c.

8 ἱκετεύει τὸν Ἡφ.] vid. ibid. v. 356.

9 χρυσοειδ. καὶ ἡλιῶδες] vt quod diuinitus accensum sit. Deorum enim *aurea* omnia, domus, coma, ipsaque barba.

10 οὐκέτι Ὁμήρου] nempe pictoris haec sunt non suppeditata ab Homero, cuius ingenium inde patet, τοῦ πρέποντος obseruantissimum.

II. ΚΩΜΟΣ. 1 Κῶμος] ipsa imago videtur postulare vt Κῶμον hic interpretemur *comessantium turbam*, qui vocis significatus Budaeo obseruatus, quo & autori nostro vox vsurpatur infra in Bosphoro n. 7. Cum tamen *Comi* Dei in ea tabula exhibeatur figura, & ab eius delineatione fiat initium, nolui reformare interpretationem priorem.

2 παρ' οὗ τὸ κωμάζειν] quod & dicitur εἰς Κῶμον βαδίζειν quasi dicas *ire ad Comum*. vide eruditos interpretes Horatii ad l. IV. od. 1.

3 τὸ εἰωθὸς] h. e. κατὰ τὸ εἰωθὸς. Atque sic malim cum cod. Laud. quam cum editis ἦθος.

4 μὴ ἀπερικαλ.] vt pudori scilicet consulant, qui iuvenem decet. Et certe ita more receptum, vt iuuenes κωμάζοντες tecta facie cum facibus discurrerent, vt hic Comus repraesentatur.

διηκρίβωται πάντα, περιλάμποντος αὐτὰ τοῦ λαμπαδίου, καὶ εἰς φῶς ἄγοντος. ὁ στέφανος δὲ τῶν ῥόδων ἐπαινείσθω μὲν, ἀλλὰ μὴ ἀπὸ τοῦ εἴδους. ξανθοῖς γὰρ καὶ κυανοῖς εἰ τύχοι χρώμασιν ἀπομιμεῖσθαι τὰς τῶν ἀνθέων εἰκόνας οὐ μέγας ὁ ἆθλος. ἀλλ' ἐπαινεῖν χρὴ τὸ χαῦνον[5] τοῦ στεφάνου, καὶ ἁπαλόν. ἐπαινῶ καὶ τὸ ἔνδροσον τῶν ῥόδων, καὶ φημὶ γεγράφθαι αὐτὰ μετὰ τῆς ὀσμῆς. τί λοιπὸν τοῦ Κώμου; τί δ' ἄλλο γε ἢ οἱ κωμάζοντες; ἢ οὐ προσβάλλει σε κρόταλα, καὶ θροῦς ἔναυλος, καὶ βοὴ ἄτακτος; λαμπάδες τε ὑπεκφαίνονται, παρ' ὧν ἐστι τοῖς κωμάζουσι καὶ τὰ ἐν ποσὶν ὁρᾶν, καὶ ἡμῖν ὁρᾶσθαι. συνεξαίρεται δὲ καὶ πολὺς λεὼς, καὶ γύναια μετ' ἀνδρῶν ἴεται, καὶ ὑπόδημα κοινὸν[6] ἔχουσι καὶ ζώννυνται παρὰ τὸ οἰκεῖον[7]. συγχωρεῖ δὲ ὁ Κῶμος, καὶ γυναικὶ ἀνδρίζεσθαι, καὶ ἀνδρὶ θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν, καὶ θῆλυ βαίνειν. καὶ οἱ στεφανοὶ οὐκ ἀνθηροὶ ἔτι, ἀλλ' ἀφῄρηται αὐτοῖς τὸ ἱλαρὸν, ὑπὸ τοῦ ταῖς κεφαλαῖς ἐφαρμόττεσθαι, διὰ τὸ ἀτακτεῖν τῷ δρόμῳ[8]. ἡ γὰρ τῶν ἀνθέων ἐλευθερία παραιτεῖται τὴν χεῖρα, ὡς μαραίνουσαν αὐτὰ πρὸ τοῦ χρόνου. μιμεῖταί τινα ἡ γραφὴ καὶ κρότον, οὗ μάλιστα δεῖται ὁ Κῶμος. καὶ ἡ δεξιὰ τοῖς δακτύλοις[9] ὑπεσταλμένοις ὑποκειμένην τὴν ἀριστερὰν πλήττει ἐς τὸ κοῖλον, ἵν' ὦσιν αἱ χεῖρες ξύμφωνοι, πληττόμεναι τρόπῳ κυμβάλων.

porro corporis partes exacte repraesentantur omnes, collustrante eas atque in lucem educente facula. Rosarum autem corona laudem meretur quidem, non formae tamen nomine. Flauis enim ac forte coeruleis coloribus florum imagines referre non est res magni laboris. Sed mollities coronae commendari meretur atque teneritudo. Roscidam rosarum item laudo faciem, ipsasque, vt odorem spirare videantur, pictas aio. Cetera, quid est Comi? Quid aliud sit praeterquam Comum ducentes? nonne crotala, strepitusque acutus, ac vox confusa ad aures tuas appellit? Lampades quoque sublucent, quae id praestant comessantibus vt & ipsi, quae ante pedes habent, videre possint, & vicissim a nobis videantur. Magna autem hominum turba cietur, mulierculaeque cum viris incedunt, vtunturque eodem calceorum genere, praeterque morem praecinguntur. Concedit nempe Comus mulieri virum agere, & viro stolam induere muliebrem, muliebriterque incedere. Coronae porro non amplius vegetae sunt, sed laetus ipsis periit vigor eo, quod [manibus identidem] componendae in capitibus fuere, discurrentium motu turbatae. Florum enim liberalis facies manum auersatur, vt quae eos ante tempus flaccidos reddat. Plausum etiam quendam imitatur pictura, quo maxime opus est Como. Nam dextera, contractis digitis, subiectam sinistram, qua caua est, tundit; vt manus etiam consonent, cymbalorum more percussae.

ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ[1], ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην[2]. ἀλλ' Αἰσώπῳ

III. FABVLAE.

Ad Aesopum fabulae inuisunt, amantes eum, quod sui ipsi esset cura. Nam Homero quidem curae etiam fabula fuit, & Hesiodo, nec non in Lycamben etiam Archilocho.

5 τὸ χαῦνον] quid hic sit, facile patet ex addito ἁπαλόν. Sic Aelian. V. H. XIV. 7. μέλος χαῦνον ἢ ὑγρότερον dixit *partem corporis mollem* & quasi *diffluentem*.

6 καὶ ὑπόδημα κοινὸν] nempe differebant calceus muliebris & virilis Pollux l. VII. c. 22. ἴδια τῶν γυναικῶν ὑποδήματα Περσικά. Certe albi coloris fuere muliebria calceamenta, hocque colore ea diuersa fuisse a virilibus, Ios. Laurentius putat de re Vestiar. c. 5.

7 ζώννυνται παρὰ τὸ οἰκεῖον] verba ista permutatum virilem muliebremue habitum notare ex statim sequentibus patet. Equidem enim *cingebantur* feminae quoque, nihilque notius *zona* muliebri, sed alius cingendi modus quam viris, aliud nomen: Varro l. IV. de Ling. Lat. p. 29. *Cinctus & cingulum a cingendo: alterum viris alterum mulieribus attributum.*

8 τῷ δρόμῳ] vulgati ἐν τῷ δρόμῳ. Verum omittit praepositionem cod. Laud. idque merito.

9 καὶ ἡ δεξιὰ τοῖς δακτύλοις &c.] fuit in saltationibus vsitatus Κρότος manibus excitandus. Imo & inter canendum vid. inf. l. II. *Venere* vel *Cantatricibus* n. 8. Ceterum praesentem locum totum Aristaenetus exscripsit l. I. ep. 10. Alia eius κρότου species, quam nostro hic commemoratur, est apud Homerum Odyss. Θ' v. 379. Κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι. quod Athenaeus l. III. explicat, ἐπικρότουν τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις. Et paulo post, addit istum κρότον editum esse, dum index dextrae manus pollici impressus carnem subiectam premeret, & cum vi aliqua cedere cogeret. adde & Eustathium ad Homeri l. c.

III. ΜΥΘΟΙ. 1 καὶ Ὁμήρῳ μύθου καὶ Ἡσιόδῳ] nempe omnis epopoeiae vt & in genere poematis ἀρχὴ καὶ οἷον ψυχὴ μῦθος. Aristot. de Poet. c. 6.

2 ἔτι καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκαμβ.] de Lycambe, quem ad restim Archilochus cum filiabus adegerat, repulsae ab iis passae iniuriam iambis suis vltus, nota omnia. Id singulare est, quod fabula ad id vsus heic dicitur. At, & alias fabula vsum Archilochum, docet Iulianus Imp. Or. VII p. 207. Ἀρχίλοχος ὥσπερ ἡδύσματι περιτιθεὶς τῇ ποιήσει μύθοις ὀλιγάκις (lego οὐκ ὀλιγάκις) ἐχρήσατο. Emendationem

Verum

Verum nihil non rerum humanarum ab Aesopo sub fabularum inuolucro fuit propositum. Orationemque brutis tribuit animantibus, rationis studio. Etenim auaritiam demolitur, contumeliamque ac fraudem abigit. Horumque ipsi Leo aliquis personam sustinet, ac vulpes, & equus, per Iouem: neque muta vel ipsa testudo: atque ab istis pueri instruuntur in vitae huius negotiis. Fabulae igitur Aesopi beneficio in pretio cum sint, ad sapientis fores accedunt, vittis ornaturae ipsum, frondibusque coronaturae. Ipse autem, vt puto, fabulam aliquam contexit. Oris enim risus, oculique in terra defixi eius rei indicio sunt. Nempe nouit pictor fabularum inuentionem liberam mentem requirere. Sapienter autem pictura animantia ipsa, inter quae aguntur fabulae, repraesentat. Bestias enim, hominum iis instar induens, chorum circa eum constituentes repraesentat, ex ipsius [Aesopi] scena eas delineans. Chori autem princeps picta est vulpes. Nam eius quidem Aesopus in plurimis argumentis ministerio vtitur, perinde ac comoedia Daui.

πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται. καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε, λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει, καὶ ἀπάτην. καὶ ταῦτα λέων τὶς αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπηξ, καὶ ἵππος, νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος, ὑφ' ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δὲ, οἶμαί, τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος ὅτι αἱ τῶν μύθων φροντίδες ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα[3]. θηρία γὰρ, συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ[4].

VI. MENOECEVS.

Thebarum ecce obsidium: moenia enim septem portis patentia. Exercitus vero Polynices Oedipi filius [cum copiis est suis.] Cohortes enim sunt septem. Ipsis autem Amphiaraus tristi appropinquat facie, eorumque qui ipsos maneant euentus conscia. Ceterique quidem duces haec metuunt, & manus ad Iouem tollunt. Capaneus vero moenia speculatur, despiciens propugnacula, vt quae scalis expugnari posse confidat. Nondum ta-

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ[1].

Θηβῶν μὲν, ἡ πολιορκία· τὸ γὰρ τεῖχος ἑπτάπυλον[2]. ἡ στρατιὰ δὲ Πολυνείκης ὁ τοῦ Οἰδίποδος, οἱ γὰρ λόχοι ἑπτά[3]. πελάζει δ' αὐτοῖς Ἀμφιάραος[4] ἀθύμῳ εἴδει, καὶ ξυνιέντι ἃ πείσονται. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι λοχαγοὶ δεδίασι ταῦτα, καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὸν Δία[5] αἴρουσι. Καπανεὺς δὲ τὰ τείχη βλέπει, περιφρονῶν τὰς ἐπάλξεις, ὡς κλίμακι ἁλωτάς[6]. οὐ μὴν βάλ-

sequentia firmant, in quibus animam poeseos in fabula positam esse agnouisse Achilochum ait: ὁρῶν τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἣν μετῄει, τῆς τοσαύτης ψυχαγωγίας ἐνδεῶς ἔχουσαν, σαφῶς δὲ ἐγνωκὼς, ὅτι στερομένη μύθου ποίησις ἐποποιΐα μόνον ἐστὶ, ἐστέρηται δὲ, ὡς ἂν εἴποι τις, ἑαυτῆς. Cur igitur rarius fabula vsus dicatur, qui ita de eius necessitate in poesi sensit? Theon Alexandrinus quoque Progymnasm. p. 22. Archilochum inter πρεσβυτέρους ἐπισταμένους τοῦ μύθου censet. Memoratque fabularum eius nonnullas, de vulpe & aquila scilicet, vulpe item & simio, Apostolius praef. ad prouerbia, respicitque etiam ad aliquam fabularum Archilochiarum in explic. prouerb. 344. cent. XI. Conferendus etiam Hermogenes, qui fabulae eius de vulpe meminit.

3 τὰ τ. μ. σώματα] intelligit ipsa animantia, quibus partes dedit Aesopus in fabulis agendas. Si homines ille in fabulis adhibuisset, Philostratus diceret *πρόσωπα personas.*

4 τῷ Δάῳ] videtur Philostratus eorum sequi opinionem, qui seruile *Daui* nomen ἀπὸ τῶν Δάων deducunt, Scythico populo, quos refutat Strabo l. VII. p. 304. a Δάκοις id deriuans, qui Δάυοι dicti sint antiquitus. Ceterum frequens satis in Menandri & Terentii Comoediis *Daui* nomen.

IV. ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ. 1 Μενοικεὺς] Creontis filius, inuito patre, oraculi iussu moritur, quod Thebas aliter obsidione liberari non posse edixerat, qua cinxerat eas Polynices cum Argiuis, a fratre Eteocle parte regni priuatus. Picturae argumentum suppeditauit Euripides in Phoenissis.

2 ἑπτάπυλον] hinc ἑπτάπυλος πόλις & ἑπτάπυργος passim Euripidi in Phoen. vt v. 755. 1063. 1085. Septem illarum portarum nomina apud Pausan. habes in Boeotic. p. 224. paulo aliter Hygin. fab. LXIX.

3 οἱ γὰρ λόχοι ἑπτὰ] Creon. ap. Euripid. v. 744.

Ἑπτ' ἄνδρας αὐτοῖς φασὶν, ὡς ἤκουσ' ἐγὼ
Λόχων ἀνάσσειν, ἑπτὰ προσκεῖσθαι πύλαις.

Inde Aeschyli tragoedia de hoc argumento ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις inscribitur. Septem autem duces illos diligenter descriptos & nominatos habes apud Euripid l. c. v. 120. sqq. & paulo aliter apud Aeschylum in septem ad Theb. v. 383.

4 Ἀμφιάραος] vates, qui sibi ipsi ad Thebas moriendum cum nosset, Adrastum tamen & Argiuos sequi eo coactus est, Eripyles vxoris proditione, cum lateret, detectus. vid. Barth ad Statii Thebaid. l. VIII.

5 Δία] cod. Laud. habet οὐρανὸν.

6 ὡς κλίμ. ἁλωτ.] nempe *scalaram oppugnatio* a *Capaneo* in illa obsidione perhibetur inuenta. vid. Vegetium l. IV. Eoque & Euripidis illa de Capaneo spectant in Phoen. v. 188.

Ἐκεῖνος ἑπτὰ προσβάσεις τεκμαίρεται
Πύργων, ἄνω τε καὶ κάτω τείχη μετρῶν.

& plura de eo κλίμακας iam applicante, ibid. v. 1180. sq.

λεταί

λεταί πω ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων, ὀκνοῦντές πως οἱ Θηβαῖοι ἄρξαι μάχης[7]. ἡδὺ τὸ σόφισμα τοῦ ζωγράφου. περιβάλλων γὰρ τοῖς τείχεσιν ἄνδρας ὡπλισμένους, τοὺς μὲν ἀρτίους παρέχει ὁρᾶν, τοὺς δὲ ἀσαφεῖς τὰ σκέλη, τοὺς δὲ ἡμίσεας, καὶ στέρνα ἐνίων, καὶ κεφαλὰς μόνας, καὶ κόρυθας μόνας, εἶτα αἰχμάς. ἀναλογία ταῦτα, ὦ παῖ. δεῖ γὰρ κλέπτεσθαι[8] τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῖς ἐπιτηδείοις κύκλοις συναπιόντας[9]. οὐδὲ αἱ Θῆβαι ἀμάντευτοι[10]. λόγιον γάρ τι ὁ Τειρεσίας[11] λέγει, τεῖνον ἐς Μενοικέα τὸν Κρέοντος, ὡς ἀποθανὼν ἔνθα ἡ χειὰ τοῦ δράκοντος[12], ἐλευθέρα ἡ πόλις ἐκ τούτου εἴη. ὁ δὲ ἀποθνήσκει λαθὼν τὸν πατέρα[13], ἐλεεινὸς μὲν τῆς ἡλικίας, εὐδαίμων δὲ τοῦ θάρσους. ὅρα γὰρ τὰ τοῦ ζωγράφου. γράφει μειράκιον, οὐ λευκὸν[14], οὐδ' ἐκ τρυφῆς, ἀλλ' εὔψυχον, καὶ παλαίστρας πνέον, οἷον τὸ τῶν μελιχρόων[15] ἄνθος. οὓς ἐπαινεῖ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος[16]. διαφράττει δὲ αὐτὸ στέρνοις εὐαφέσι, καὶ πλευραῖς καὶ γλουτῷ συμμέτρῳ, καὶ μηρῷ. ἔρρωται καὶ ὤμων εὐπαγίᾳ[17], καὶ οὐκ ἀτρέπτῳ τένοντι[18]. μετέχει δὲ καὶ κόμης, ὅσον μὴ κομᾶν. ἐφέστηκε δὲ τῇ χειᾷ τοῦ δράκοντος[19], ἕλκων τὸ ξίφος, καὶ ἐνδεδυκὸς ἤδη τῇ πλευρᾷ. δεξώμεθα, ὦ παῖ, τὸ αἷμα[20], κόλπον αὐτῷ ὑποσχόντες· ἐκχεῖται γάρ, καὶ ἡ ψυχὴ ἤδη ἄπεισι, μικρὸν δὲ ὕστερον,

men e propugnaculis deiicitur: Thebani enim quodammodo auſpicandae pugnae moras nectunt. Iucunda pictoris ars. Armatos enim viros poſt moenia repraeſentans, alios quidem totos oculis ſiſtit, alios vero crurum tenus tectos, nonnullos dimidiatos, quorundam pectora & capita tantum, & galeas ſolas, inde haſtarum tantum extrema. Hoc eſt proportionem obſeruare, o puer. Oportet enim oculis ſubduci diſparentes pro ratione ambientium eos murorum. Nec Thebae quidem oraculi carent effato. Oraculum enim Tireſias profatur, ad filium Creontis Menoeceum pertinens, vt nempe eo ad draconis ſpecum interemto libertate ciuitas inde ſit fruitura. Hic autem clam patre moritur, ob aetatem quidem miſerandus, ob fortem tamen animum felix praedicandus. Vide enim quid pictor hic praeſtiterit. Adoleſcentulum pinxit minime ignauum, nec luxu diffluentem, ſed magnanimum, ac palaeſtram ſpirantem, eo, qui fuſcis eſſe ſolet, nitore, quos Ariſtonides commendat. Eum autem pectore muniuit tactu iucundo, lateribuſque, & natibus, femore item decentiſſimis. Humeris quoque bene compactis valet, & minime rigida ceruice: comamque habet, qualem habere poſſit qui effeminate comam non alat. Draconis autem luſtro inſiſtit ſtricto enſe atque in latere iam defixo. Sanguinem, o puer, excipiamus ſinu ſubiecto: iam effunditur enim, animaque abit, eamque mox mox au-

7 ὀκνοῦντές πως οἱ Θηβ. ἄρξαι μάχης] vt qui noſſent Polynicem iure partem regni repetere, & amice hoc bellum componi mallent, quemadmodum tentatam inter eum & Eteoclem concordiam Euripides oſtendit.

8 κλέπτεσθαι] *ſubducendi* ſignificatu vox legitur Philoſtrati Iunior. Iconib. *Heſione*. Vbi aqua piſcium qui ſub ea natant ὄψιν κλέπτειν τῷ βάθει dicitur.

9 τοῖς ἐπιτηδείοις κύκλοις συναπιόντας] refero vocem συναπιόντας non ad ὀφθαλμοὺς, ſed ad ἄνδρας *viros*, qui in moeniis & poſt moenia, & reliquum munimentorum genus in imagine repraeſentabantur; vt ſcilicet συναπιέναι illi intelligantur κύκλοις ἐπιτηδείοις, hoc eſt pro varia altitudine moeniorum, valli, ἐπάλξεων, quae ſunt κύκλοι, inferioribus partibus *diſparere, & pro ratione* eorum quaſi *diſcedere*. (hoc enim eſt συναπιέναι,) vt alii toti appareant, in ipſis ſcilicet moeniis diſcurrentes, alii pedibus tecti, alii dimidio corpore &c. Ita accipio ego locum paulo obſcuriorem. Quid enim ſibi velit Niger, vertens: *Oportet enim decipere oculos aptis orbibus coabeuntes*, ego certe non capio.

10 οὐδὲ αἱ Θῆβαι ἀμάντ.] nempe quoniam antea vatem Amphiareum ſecum adduxiſſe Argiuos obſidentes dixit, iam nec Thebas vate deſtitutas ait fuiſſe.

11 λόγιον γάρ τι ὁ Τειρεσ. &c.] vide ea de re Actum III. Tragoediae Euripidis ex qua haec pictura eſt expreſſa.

12 ἔνθα ἡ χειά τοῦ Δράκοντος] vid. Euripid. l. c. v. 938. ſq.

13 λαθὼν τὸν πατέρα] nam Creon, pater Menoecei, Thebas perire quam filium ita interire malebat.

14 οὐ λευκὸν] λευκὸς ignauum & luxu diffluentem hic notat, non infrequente vocis vſu. Sic enim Cratetis verſibus λευκὸς ἄνθρωπος παχὺς, ἀργὸς vnum idemque ſonant apud Polluc. l. IX, & Dioni Chryſoſt. Or. IV. de regno λευκὸς ἰδεῖν, ἐντρυφερὸς, αἰθρίας καὶ πόνων ἄπειρος iunguntur. Eidemque orat. LXII. de Tyrannid. ὑπὸ ἀργίας καὶ σκιᾶς λευκός. Vnde & in verſu Epimenidis γαστέρες ἀργαὶ *ventres albi* quibuſdam explicantur.

15 τῶν μελιχρόων] vox in blandimentis, quibus *nigri coloris* amaſias proſequebantur. Lucretius l. IV. v. 1154. *Nigra μελίχροος eſt.* Quaſi dicas *mellitula*, vel *melculum*, vt eſt apud Plautum, obſeruante Gifanio. Sic μελίχλωρον amaſiam ἰσχνὰν καὶ ἁλιόκαυστον vocat paſtor apud Theocrit. Idyll. 10.

16 οὓς ἐπαινεῖ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος] *Platonem* intelligit *Ariſtonis* filium. Locus extat ſub finem libri V. de Republ. geminus fere loco Lucretii paulo ante citato: dicit enim vt amans blandiri τοῖς παιδικοῖς ſoleat, τὸν δὲ ὠχρὸν inquit ὑποκοριζόμενος, μελίχρουν ἀσπάζεται καὶ ἀγαπᾷ. Et in praecedentibus μέλανας dixerat ἀνδρικούς.

17 στέρνοις εὐαφέσι] explicat ὁ πάνυ ad Athenaeum lib. II. p. 99 pectus facile palpabile, id eſt *toroſum* atque elatum.

18 εὐπαγίᾳ] ex coniectura repoſui pro ἐπαγγελίᾳ, quod commodum ſenſum hic mihi habere poſſe neutiquam videbatur. ὦμοι vero καρτεροὶ καὶ εὐπαγεῖς in laude.

19 καὶ οὐκ ἀτρέπτῳ τένοντι] neſcio cur omiſſa negatione vertat Niger: *inflexibilique ceruice.* Certe enim *mobilis ceruix* in laude, in vitio *inflexibilis* & rigida. Plinius lib. XI. Hiſt. Nat. *ceruicem ad circumſpectum flexilem* eſſe cupit.

20 ἐφέσ. δὲ τῇ χειᾷ τοῦ δράκ.] haec iam pictor delineavit ex Euripidis Phoeniſſ. Actus Vti initio.

21 δεξώμεθα, ὦ παῖ, τὸ αἷμα] haec dicit, quod ita accurate ars ſanguinem proſilientem ſit imitata, vt vere proſilire videatur, excipiendus proinde a ſpectantibus.

dies ſtridentem. Formoſorum enim corporum deſiderium animae quoque retinent: quam ob rem inuitae ab ipſis decedunt. Effluente autem paulatim ſanguine labat, mortemque pulcro ſuſcipit oculo ac ſuaui, eoque qui ſomnum trahere videatur.

V. NILVS.

Peches circa Nilum ludunt, pueruli nomini conuenientem habentes ſtaturam. Iiſque Nilus ſummopere oblectatur, cum alias ob cauſas, tum ob illam vel maxime, quod eum, quam largus Aegyptiis aquas fundat, celebrent. Accedunt igitur, & velut ex ipſa aqua ad eum veniunt molles ac ridentes pueruli. Loquendi autem eos facultatem quoque habere exiſtimo. Et alii quidem ipſius humeris inſident, alii a crinium eius cincinnis ſuſpenduntur, nonnulli in vlnis ipſius obdormiverunt, alii in pectore laſciuiunt. Ipſe vero tam ex ſinu, quam ex vlnarum medio flores illis effundit, vt corollas ex eis contexant, floribuſque indormiant, ſacri ſuauemque odorem ſpirantes. Pueri autem alius alia parte cum ſiſtris aſcendunt: ea enim domeſtica ſunt fluuii illius [inſtrumenta]. Crocodili igitur, &, qui a nonnullis cum Nilo pinguntur, Hippopotami, nunc in imo iacent vortice, ne pueris terrorem incutiant. Agriculturae autem ac nauigationis ſymbolum huius [quam nunc exponam] rei in Nilo, o puer, eſt argumentum. Nilus nempe Aegyptum qui navigabilem reddit, vt feraci etiam gaudeat tellure efficit, a campeſtri epotus regione. In Aethiopia autem, vnde delabitur, promus ipſi praeeſt, daemon, a quo mittitur menſura anni tempeſtatibus conueniente. Pictus

καὶ τετρυγυίας[22] αὐτῆς ἀκούσῃ. ἔρωτα γὰρ τῶν καλῶν σωμάτων καὶ αἱ ψυχαὶ ἴσχουσιν, ὅθεν ἄκουσαι αὐτῶν ἀπαλλάττονται. ὑπεξιόντος δὲ αὐτῷ τοῦ αἵματος ὀκλάζει, καὶ ἀσπάζεται τὸν θάνατον καλῷ καὶ ἡδεῖ τῷ ὄμματι, καὶ οἷον ὕπνον ἕλκοντι.

ΝΕΙΛΟΣ.

Περὶ τὸν Νεῖλον οἱ Πήχεις[1] ἀθύρουσι, παιδία ξύμμετρα τῷ ὀνόματι. καὶ ὁ Νεῖλος αὐτοῖς ὑπεργάννυται, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι κυρύττουσιν αὐτὸν, ὅσος Αἰγυπτίοις προεχύθη[2]. προσάγεται οὖν, καὶ οἷον ἔρχεται αὐτῷ ἐκ τοῦ ὕδατος βρέφη ἁπαλὰ, καὶ μειδιῶντα. μετέχειν[3] δὲ οἶμαι αὐτὰ καὶ τοῦ λάλου. καὶ οἱ μὲν τοῖς ὤμοις αὐτοῦ ἐφιζάνουσιν, οἱ δὲ τῶν πλοκάμων ἐκκρέμανται, οἱ δὲ τῇ ἀγκάλῃ καθεύδουσιν, οἱ δὲ κωμάζουσιν ἐπὶ τοῦ στέρνου. ὁ δὲ ἀναδίδωσιν αὐτοῖς ἄνθη, τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ κόλπου, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀγκάλης, ὡς στεφάνους τε ἀπ᾽ αὐτῶν διαπλέκοιεν, καὶ καθεύδοιεν ἐπὶ τῶν ἀνθέων, ἱεροὶ καὶ εὐώδεις. καὶ ἐπαναβαίνουσιν ἄλλο ἄλλῳ τὰ παιδία, σείστροις ἅμα[4], ταυτὶ γὰρ ἔναυλα[5] ἐκείνῳ τῷ ὕδατι. κροκόδειλοι μὲν οὖν, καὶ οἱ ποτάμιοι τῶν ἵππων, οὓς τῷ Νείλῳ τινὲς προσγράφουσιν[6], ἀπόκεινται νῦν ἐν βαθείᾳ τῇ δίνῃ, μὴ δέος τοῖς παιδίοις ἐμπέσῃ. γεωργίας δὲ καὶ ναυτιλίας σύμβολον[7] δηλοῖ τὸν Νεῖλον ἐκ τοιοῦδε, ὦ παῖ, λόγου. Νεῖλος Αἴγυπτον πλωτὴν ἐργασάμενος εὐκάρπῳ τῇ γῇ χρῆσθαι δίδωσιν, ὑπὸ τῶν πεδίων ἐκποθείς. ἐν Αἰθιοπίᾳ δὲ, ὅθεν ἔρχεται, ταμίας αὐτῷ δαίμων ἐφέστηκεν[8], ὑφ᾽ οὗ πέμπεται ταῖς ὥραις σύμμετρος. γέγραπται δὲ οὐρανομήκης ἐ-

---

22 τετρυγυίας] quod eſt *manium.* vid. notata ad vitam Apollon. l. II. c. 4. n. 4.

V. ΝΕΙΛΟΣ. 1 Πήχεις] vocis eadem ratio quae πυγμαίου. quae *nanum* notat, quod *cubiti* h. e. πυγμῆς vel πήχεως menſuram non excedat. Aegyptiis autem proprium πήχεις appellare puerulos, quibus ſtipatum Nilum ſuum pingebant, Lucian. in Rhetorum praeceptis p. 311. ed. Graeu. Εἶπου τὸν Νεῖλον εἶδες γραφῇ μεμιμημένον, αὐτὸν μὲν κείμενον ἐπὶ Κροκοδείλου τινὸς ἢ ἱπποποτάμου, οἷον οἱ πολλοὶ γράφουσιν ἐν αὐτῷ. μικρὰ δέ τινα παιδία παρ᾽ αὐτὸν παίζοντα, ΠΗΧΕΙΣ αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι. Tales Nilum circumſtantes praefert ſtatua Nili Vaticana, edita ab Oiſelio Tab. XVIII. & nummus Hadriani in Gaza Reg. Gall. ap. Spanhem. p. 174. praeſtantiſſimi operis de P. & V. Numiſm. ed nou. *Nili liberos* vocat Plinius Hiſt. Nat l. XXXVI. c. 7. eoſque γόνους τοῦ Νείλου dici alibi ſe meminiſſe ait idem Vir ill. Ceterum ita repraeſentatus Nilus, quod Pygmaei circa fontes eius habitare crederentur. vid. ad Philoſtr. vitam Apollonii lib. VI. cap. 25. not. 5. obſeruata. adde Bochart. Phaleg. l. II. cap. 23.

2 κηρύττουσιν αὐτ. ὅσ. Αἰγυπ. προεχύθη] hinc Plinius H. N. XXXVI, 7. *Sedecim liberis* (ei enim ſunt πήχεις) circa ludentibus pictum Nilum refert, per quos totidem cubiti incrementi amnis intelligantur.

3 μετέχει] ſic cod. Anglic. Vulgati μετέχειν.

4 σείστροις ἅμα, ταυτὶ γὰρ ἔναυλα ἐκ. τῷ ὕδ.] quid ſiſtra ſint fuſe viris doctis integris diſſertationibus explicatum, cum ſiſtris autem h. l. pinguntur πήχεις, nam *Nilotica ſiſtra* dicit Martianus l. II. illiſque *Nili acceſſum receſſumque* ſignificari Seruius docet ad Aeneid. l. VIII. v. 696.

5 ἔναυλα] etymol. M. ἔναυλος — σημαίνει — καὶ ἐναυλιζόμενοι ἀντὶ τοῦ ἐνοικοῦντα.

6 οὓς τῷ Νειλ. τινες προσγράφ.] vide locum Luciani paulo ante n. 1. Sic in nummis Hadriani quoque, eadem *nota* allegatis, cum Crocodilo Hippopotamus comparet.

7 γεωργίας δὲ καὶ Ναυτιλίας σύμβολον] nempe appictus Nilo *temo*, ſymbolum *nauticae*, & *ruſtica* quaedam *inſtrumenta*, quae quid ſibi velint nunc exponitur.

8 ταμίας αὐτῷ Δαίμ. ἐφίσ.] de daemone Nilo praefecto vid. & vitam Apollonii. l. VI. c. 22. & 25. fin.

πινοῆσαι· καὶ τὸν πόδα ἔχει πρὸς ταῖς πηγαῖς, οἷον, ὦ Πόσειδον. προσνεύων πρὸς τοῦτον ὁ ποταμὸς βλέπει, καὶ αἰτεῖ τὰ βρέφη αὐτῷ πολλὰ εἶναι[9].

ΕΡΩΤΕΣ.

Μῆλα ἔρωτες ἰδοὺ τρυγῶσιν, εἰ δὲ πλῆθος αὐτῶν, μὴ θαυμάσῃς. νυμφῶν γὰρ δὴ παῖδες οὗτοι γίγνονται, τὸ θνητὸν ἅπαν κυβερνῶντες πολλοὶ, διὰ πολλὰ ὧν ἐρῶσιν ἄνθρωποι. τὸν δὲ οὐράνιον[2] φασὶν ἐν τῷ οὐρανῷ πράττειν τὰ θεῖα. μῶν ἐπῄσθου τι[3] τῆς ἀνὰ τὸν κῆπον εὐωδίας; ἢ βραδύνει σοι τοῦτο; ἀλλὰ προθύμως ἄκουε, προσβαλεῖ γάρ σε μετὰ τοῦ λόγου καὶ τὰ μῆλα[4]. ὄρχοι[5] μὲν οὗτοι φυτῶν ὀρθοὶ πορεύονται, τοῦ μέσου δ' αὐτῶν ἐλευθερία βαδίζειν. πόα δὲ ἁπαλὴ κατέχει τοὺς δρόμους, οἵα καὶ κατακλιθέντι στρωμνὴ[6] εἶναι. ἀπ' ἄκρων δὲ τῶν ὄζων μῆλα χρυσᾶ, καὶ πυρσὰ, καὶ ἡλιώδη προσάγονται τὸν ἑσμὸν ὅλων τῶν ἐρώτων γεωργεῖν αὐτά. Φαρέτραι μὲν οὖν χρυσόπαστοι, καὶ χρυσᾶ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη. γυμνὴ τούτων ἡ ἀγέλη πᾶσα καὶ κοῦφοι διαπέτονται, περιαρτήσαντες αὐτὰ ταῖς μηλέαις. αἱ δὲ ἐφεστρίδες αἱ ποικίλαι κεῖνται μὲν ἐν τῇ πόᾳ, μυρία δὲ αὐτῶν τὰ ἄνθη. οὐδὲ ἐστεφάνωνται τὰς κεφαλὰς, ὡς ἀποχρώσης αὐτοῖς τῆς κόμης[7]. πτερὰ δὲ κυανέα, καὶ φοινικᾶ, καὶ χρυσᾶ ἐνίοις, μονονοὺ καὶ αὐτὸν πλήττει τὸν ἀέρα ξὺν ἁρμονίᾳ μουσικῇ. φεῦ τῶν ταλάρων, εἰς οὓς ἀποτίθεται τὰ μῆλα, ὡς πολλὴ μὲν περὶ αὐτοὺς ἡ Σαρδὼ, πολλὴ δὲ ἡ Σμάραγδος, ἀληθὴς δὲ ἡ Μάργηλις[8]. ἡ συνθήκη δὲ αὐτῶν, Ἡφαίστου νοείσθω. οὐ-

autem est ita, vt statura coelum attingente evm esse animo colligere liceat, pedemque fontibus habet oppositum, quantum, o Neptune. Ad hunc porro capite inclinato fluuius respicit, &, vt multos habere sibi liceat puerulos, rogitat.

VI. AMORES.

Cupidines poma ecce colligunt, quod autem plures sint, noli mirari. Nempe Nympharum illi filii sunt, mortale genus omnes gubernantes. Multique sunt, quod multa existant quorum homines amore capiuntur. Coelestem autem Cupidinem diuina negotia in coelo obire ferunt. Nunquid eius, quae in horto est, beneolentiae sensum percipis? an ad hoc ipsum tardior es? Hoc promtus igitur magis auribus esto, te enim vna cum oratione mala quoque petent. Hi quidem plantarum ordines recti incedunt, per quorum medium ambulare liberum est. Tenera autem curriculos occupat herba, quae procumbenti lectum quoque praebere valeat. A summis porro ramis mala aurea, rubentiaque, atque subcandida totum Cupidinum examen ad se excolenda inuitant. Et pharetrae quidem inauratae, aureaeque sunt pariter, quas continent, sagittae. Eis tamen nudatus vniuersus eorum grex est, leuesque circumuolitant, illis ex malis interea suspensis. Vario autem colore distinctae vestes in herba iacent, quarum in florentissimis coloribus infinita est varietas. Neque coronas gestant capitibus, coma ipsis sufficiente. Alae vero nigricantes & puniceae, aureaeque quibusdam, tantum non ipsum aëra musico quodam feriunt concentu. Euge calathos, quibus poma reponuntur, quam multus circa ipsos Sardonicus, multa & Smaragdus, & margarita ingenua! qam affabre autem compositi sunt, vt Vulcani opus credere fas sit. Scalas quidem quibus arbo-

9 τὰ βρέφη αὐτῷ πολλὰ εἶναι] nempe *liberi* Nili, vt supra ex Plinio vidimus, cubita significant incrementi, quo augetur amnis, vnde & *Peches* h. e. cubiti dicuntur. Orat igitur *Nilus*, benignus Aegypto Daemon, vt multos sibi habere liceat *liberos* h. e. peches illos. H. e. vt liceat sibi ea incrementa capere, quae summa sint atque Aegypti fertilitati maxime conducant.

VI. ΕΡΩΤΕΣ. 1 μῆλα] malum *amoris* symbolum, & in donis *amatoriis*, & *malo* se petunt amantes, quod ita notum, vt taedeat veterum loca adscribere, Theocriti, Virgilii, Ouidii, Longi &c.

2 τὸν δὲ οὐράνιον] vt Venus *Vrania* & Πάνδημος, ita & *Cupido*, vid. Plato in Sympos. T. III. p. 18. qui & plures facit *Amores* Veneris πανδήμου comites, vt plures ista pictura repraesentabantur. Ibidem enim ait vnum istum ἔρωτα esse *Veneris coelestis* qui πᾶν πάντως γε καλὸν ἕνεκα ἀρετῆς χαρίζεται, moxque addit οἱ δ' ἕτεροι (ἔρωτες) πάντες τῆς ἑτέρας τῆς πανδήμου l. c. p. 185. adde & Phurnutum de Natur. Deor. c. 25. hinc & apud poetas frequens in numero multitudinis *Cupidinum* mentio.

3 μῶν ἐπῄσθου τι &c.] ita viuide hortum expressum ait, vt delusa phantasia olfacere etiam sibi florum suauitatem videatur.

4 προσβ. γάρ σε μετὰ τοῦ λόγου καὶ τὰ μῆλα] h. e. si verbis propriis eloquamur: *dum tibi hanc picturam enarro ad amorem eius accenderis*. Nam amantes ad amorem se prouocabant *malis* se mutuo petendo. Hinc μηλοβολεῖν εἰς Ἀφροδίσια δελεάζειν Aristophanis Scholiastae ad Nub. Act. III. sc. 3. Eleganter vero haec noster, alludens ad *mala*, quibus ludentes Cupidines pictura repraesentabat.

5 ὄρχοι] ita rescribendum omnino ex cod. Laud. Editi πτόρθοι habebant.

6 στρωμνὴ] sic cod. Laud. Editi στρωμνήν.

7 οὐδὲ ἐστεφάνωνται τ. κεφ. ὡς ἀποχρ. αὐτ. τῆς κόμης] haec verbotenus exscripsit Aristaenetus l. II. ep. 21. vbi ita iuuenis ad amasiam: οὔτε στεφανοῦσθαί σοι τὴν κεφαλὴν ἀναγκαῖον, ἅτε τῆς κόμης ἀποχρώσης αὐτῇ.

8 μαργηλὶς] *margarita* haut dubie. Ita nempe Graeci recentiores barbaram vocem Graecis auribus magis accommodandam putabant. Hinc denique factum est μαρ-

res conſcendant, vt idem Vulcanus conficeret, opus non habebant, ſublime enim & ad ipſa vſque volare mala poſſunt. Ne de iis dicam autem qui ſaltant, vel diſcurrunt, vel dormivnt, vtque gaudeant malis qui veſcuntur, quidnam iſti ſibi velint videamus. Pulcerrimi enim cupidinum quatuor ecce illi a ceteris fecere ſeceſſionem, atque eorum quidem duo mala vltra citraque mittunt, alterum vero par mutuis ſe petunt ſagittis. Neque vultibus tamen ſaeuae inſunt minae, ſed & pectora ſibi inuicem praebent, vt in illis tela alicubi haerere poſſint. Pulcrum hoc eſt aenigma. Attende enim: ſi qua ego pictoris mentem aſſequor, amicitiam haec repraeſentant, o puer, mutuumque amorem. Nam qui pomo ludunt amoris initium faciunt: vnde alter quidem proiicit malum privs illud oſculatus, alter vero ſupinis ipſum excipit manibus, liquetque viciſſim eum oſculaturum, ſimul atque acceperit atque ita remiſſurum. Sagittariorum autem par amorem ſtabiliunt, qui iam locum coepit habere. Illoſque ludere quidem aio, vt amandi initium fiat, hos vero ſagittas mittere vt ne finem habeat amor. Illis autem, quibus circumfuſa ſpectatorum eſt multitudo, ira commiſit, habetque eos aliqua lucta. Lucta quoque qualis ſit dicam, hoc enim impenſe etiam deſideras. Alter nempe aduerſario iam ſuperior eſt, in eius dorſum inuolans, manumque admouet ſuffocaturus, pedibuſque conſtringit. Neque alter deficit tamen, rectuſque ſub eo conſiſtit, manumque qua ſuffocatur ſoluit, intorquens digitorum vnum, quo facto ceteri ſtringere non amplius poſſunt, neque clauduntur amplius. Dolet autem cuius contortus eſt digitus, & aduerſarii mordet aurem. Ob quod Cupidines ſpecta-

δὲ κλιμάκων δέονται πρὸς τὰ δένδρα παρ' αὐτοῦ[9], ὑψοῦ γὰρ, καὶ ἐπ' αὐτὰ πέτονται τὰ μῆλα. καὶ ἵνα μὴ τοὺς χορευτὰς λέγωμεν, ἢ τοὺς διαθέοντας, ἢ τοὺς καθεύδοντας, ἢ ὡς γάννυνται τῶν μήλων ἐμφαγόντες, ἴδωμεν ὅ, τί ποτε[10] οὗτοι νοοῦσιν. οἱ γὰρ κάλλιστοι τῶν ἐρώτων ἰδοὺ δὴ τέτταρες, ὑπεξελθόντες τῶν ἄλλων, οἱ δύο μὲν αὐτῶν ἀντιπέμπουσι μῆλον ἀλλήλοις, ἡ δὲ ἑτέρα δυὰς ὁ μὲν τοξεύει τὸν ἕτερον, ὁ δὲ ἀντιτοξεύει. καὶ οὐδὲ ἀπειλὴ τοῖς προσώποις ἔπεστιν, ἀλλὰ καὶ στέρνα παρέχουσιν ἀλλήλοις, ἵν' ἐκεῖ που τὰ βέλη πελάσῃ. καλὸν τὸ αἴνιγμα. σκόπει γὰρ, εἴ τι ξυνίημι τοῦ ζωγράφου, φιλία ταῦτα, ὦ παῖ, καὶ ἀλλήλων ἵμερος[11]. οἱ μὲν γὰρ διὰ τοῦ μήλου παίζοντες πόθου ἄρχονται[12]· ὅθεν ὁ μὲν ἀφίησι φιλήσας τὸ μῆλον[13], ὁ δὲ ὑπτίαις αὐτὸ ὑποδέχεται ταῖς χερσὶ, δῆλον ὡς ἀντιφιλήσων εἰ λάβοι, καὶ ἀντιπέμψων αὐτό. τὸ δὲ τῶν τοξοτῶν ζεῦγος ἐμπεδοῦσιν ἔρωτα ἤδη φθάνοντα. καὶ φημὶ τοὺς μὲν παίζειν ἐπὶ τῷ ἄρξασθαι τοῦ ἐρᾷν, τοὺς δὲ τοξεύειν ἐπὶ τῷ μὴ λῆξαι[14] τοῦ πόθου. ἐκεῖνοι μὲν οὖν[15], περὶ οὓς οἱ πολλοὶ θεαταὶ, θυμῷ συμπεπτώκασι, καὶ ἔχει τὶς αὐτοὺς πάλη. λέξω καὶ τὴν πάλην, καὶ γὰρ τοῦτο ἐκλιπαρεῖς. ὁ μὲν ᾕρηκε τὸν ἀντίπαλον, περιπτὰς αὐτῷ κατὰ τῶν νώτων, καὶ εἰς πνίγμα ἀπολαμβάνει[16], καὶ καταδεῖ τοῖς σκέλεσιν. ὁ δὲ οὔτε ἀπαγορεύει, καὶ ὀρθὸς ὑπανίσταται, καὶ διαλύει τὴν χεῖρα ὑφ' ἧς ἄγχεται, στρεβλώσας ἕνα τῶν δακτύλων, μεθ' ὃν οὐκέτι οἱ λοιποὶ ἔχουσιν, οὐδὲ εἰσὶν ἐν τῷ ἀπρίξ. ἀλγεῖ δὲ στρεβλούμενος, καὶ κατεσθίει τοῦ παλαιστοῦ τὸ οὖς[17]. ὅθεν δυσχεραί-

γίλλιοι. quod frequens eſt apud Curopalatam de Offic. Pal. Conſt. vid. p. 17. 27. 33.

9 παρ' αὐτοῦ] i. e. a *Vulcano*.

10 οὗτοι] monſtrat quoſdam eorum digito in pictura.

11 ἀλλήλων ἵμερος] ἔρωτα vocant & ἀντέρωτα, quem tertiae Veneris, *Ioue natae*, & *Dionae* filium aiebant vid. Cic. de Nat. Deor. l. III. c. 23. Eorum imago non inelegans, nec illis, quae hic repraeſentantur, diſſimilis apud Elidem in gymnaſio: nempe *Cupido* palmae termitem manibus tenet, quem illi *Anteros* de manibus extorquere conatur. vid. Pauſan. in Eliac. poſter. p. 202. nam *Anteros* cuius in Atticis mentio p. 29. vt vindex amoris ab eodem deſcribitur. Eunapius in Vita Iamblichi Gadaris duos fontes commemorat Ερωτος & Αντέρωτος: ex quibus Iamblichum Theurgicis artibus ait euocaſſe Δαίμονας illos, a quibus nomen trahebant, formamque eorum diligenter deſcribit.

12 πόθου ἄρχονται] ſic inter initia amoris Daphnidis & Chloes ἤδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλλον vid. Longum Paſtoral. l. I. p. 19. adde paulo ante n. 4. & 1.

12 φιλήσας τὸ μῆλον] tanquam ab altero prius ſibi miſſum, ſolebant autem amantes oſculari accepta ab amatis. Sic *coronam* a Chloe acceptam Daphnis oſculatur apud Longum l. c. Maxime autem quae ore ipſi tetigiſſent: hinc ea parte poculi bibebant, qua τὰ παιδικά, vid. Ouid. Amor. l. I. El. IV. v. 31. ſq. & Satyrus inf. apud noſtrum in *Satyris* mandit tibiae Olympi linguulam.

14 μὴ λῆξαι] ſic Laudian. Editi μηδὲ λῆξαι.

15 ἐκεῖνοι μὲν οὖν] rurſus alios manu monſtrat.

16 εἰς πνίγμα ἀπολαμβ.] omnino dubium nullum eſt illa parte imaginis repraeſentari *amorem profanum* atque *impurum*, Veneris πανδήμου comitem, qui *ſuffocare* ſoleat *amorem diuinum* quem οὐράνιον dicunt: reſpiciturque ad locum Platonis qui Ερωτα πάνδημον Diis eam ob cauſam Πνιγμὸν dici ait, quod obſeruatum iam fuerat Vigenerio. Pauſan. quoque meminit Venerem Vraniam ſic dici ἐπὶ ἔρωτι καθαρῷ καὶ ἀπηλλαγμένῳ πόθου σωμάτων Boeot p. 294.

17 κατεσθίει τοῦ παλ. τὸ οὖς] vide ſ. notata ad Philoſtrati Heroica in *Neſtore* n. 19. adde ad *Hectorem* dicta n. 4. & Imagin. l. II. *Antaeo*.

νουσιν οἱ θεώμενοι τῶν ἐρώτων, ὡς ἀδικοῦντι καὶ ἐκπαλαίοντι, καὶ μήλοις αὐτὸν καταλιθοῦσι. μηδὲ ὁ λαγωὸς ἡμᾶς ἐκεινοσὶ διαφευγέτω, συνθηράσωμεν δὲ αὐτὸν τοῖς ἔρωσι. τοῦτο τὸ θηρίον ὑποκαθήμενον ταῖς μηλέαις, καὶ σιτούμενον τὰ πίπτοντα εἰς γῆν μῆλα, πολλὰ δὲ καὶ ἡμίβρωτα καταλεῖπον, διαθηρῶσιν οὗτοι, καὶ ταράττουσιν, ὁ μὲν κρότῳ χειρῶν, ὁ δὲ κεκραγώς, ὁ δὲ ἀνασείων τὴν χλαμύδα. καὶ οἱ μὲν ὑπερπέτονται τοῦ θηρίου καταβοῶντες, οἱ δὲ μεθέπουσιν αὐτὸ πεζοὶ κατ᾽ ἴχνος. ὅδ᾽ ὡς ἐπιῤῥίψων ἑαυτὸν ὥρμησε, καὶ τὸ θηρίον ἄλλην ἐτράπετο, ὁ δὲ ἐπιβουλεύει τῷ σκέλει τοῦ λαγὼ, τὸν δὲ καὶ διωλίσθησεν ᾑρηκότα, γελῶσιν οὖν, καὶ καταπεπτώκασιν ὁ μὲν εἰς πλευρὰν, ὁ δὲ πρηνὴς, οἱ δὲ ὕπτιοι, πάντες ἐν τοῖς τῆς διαμαρτίας σχήμασι. τοξεύει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ πειρῶνται αὐτὸν ἑλεῖν ζῶντα, ἱερεῖον τῇ Ἀφροδίτῃ ἥδιστον. οἶσθα γάρ που τὸ περὶ τοῦ λαγὼ λεγόμενον, ὡς πολὺ τῆς Ἀφροδίτης μέτεστιν αὐτῷ. λέγεται οὖν περὶ μὲν τοῦ θήλεος [18] θηλάζειν τε αὐτὸν ἃ ἔτεκε, καὶ ἀποτίκτειν πάλιν ἐπὶ ταὐτῷ γάλακτι, καὶ ἐπικυΐσκειν [19] δὲ, καὶ οὐδὲ εἷς χρόνος αὐτῷ τοῦ τόκου κενός. τὸ δὲ ἄῤῥεν σπείρει τε ὡς φύσις ἀῤῥένων, καὶ ἀποκυΐσκει παρ᾽ ὃ πέφυκεν [20]. οἱ δὲ ἄτοποι τῶν ἐραστῶν καὶ πειθώ τινα ἐρωτικὴν ἐν αὐτῷ κατέγνωσαν [21], βιαίῳ τέχνῃ [22] τὰ παιδικὰ θηρώμενοι. ταῦτα μὲν οὖν καταλίπωμεν ἀνθρώποις ἀδίκοις, καὶ ἀναξίοις τοῦ ἀντερᾶσθαι. σὺ δέ μοι τὴν Ἀφροδίτην βλέπε, ποῦ δή; καὶ κατὰ τί τῶν μήλων ἐκείνη [23]; ὁρᾷς τὴν ὕπαντρον πέτραν ἐκείνην, ἧς νᾶμα κυανώτατον ὑπεκτρέχει, χλωρόν τε καὶ πότιμον, ὃ δὴ καὶ διοχετεύεται ποτὸν εἶναι ταῖς μηλέαις; ἐνταῦθά μοι τὴν Α-

tores qui adſunt indignantur, perperam quod agat, & contra luctae peccet leges, pomiſque ipſum petunt. At neque lepus nos fugiat iſte, eumque vna cum ipſis venemur Cupidinibus. Hanc feram ſub malis ſedentem, pomiſque in terram cadentibus veſcentem, multaque etiam dimittentem ſemeſa, venantur iſti terrentque, alius quidem manuum complosione, alius vero clamore, alius chlamydis agitatione. Aliique quidem ſuper feram volitant inclamantes, alii vero pedibus ipſam preſſe inſequuntur. Iſte [ecce] ruit, vt qui in beſtiam ſe velit proiicere, ea vero alio flectit curſum. Alter ille leporis cruri inſidiatur, illius vero e manibus, cum iam cepiſſet, elabitur: rident igitur. Videaſque cecidiſſe alium quidem in latus, alium pronum, manibus pedibuſque protenſis iacent nonnulli, omnes habitu & geſtu eorum qui praeda exciderant. Nemo eorum autem ſagittis eum petit, ſed viuum capere conantur, Veneri ſuauiſſimam hoſtiam. Noſti enim, quod de lepore dicitur, multum eum valere re Venerea. De femella quippe aiunt, lactare ea quae peperit, & eodem lactis continuato profluuio rurſus parere, ac ſuperfoetare, nullumque ipſi vacare a partu tempus. Mas vero &, vt marium exigit natura, ſerit, praeter naturam marium foetum edit. Solentque amatores abſurdi [& ſuperſtitioſi] amatorias quaſdam in ipſo agnoſcere illecebras, magica arte ſuos aucupantes amores. Haec autem improbis relinquamus hominibus, & vt redamentur indignis. Tu vero mihi Venerem aſpice, vbinam poſita ſit? & ad quid mala illi? Vides ſaxum illud cauernoſum, vnde coeruli emanant latices, virideſque ac potu iucundi, qui ad irrigandas etiam diducuntur malos? Hic mihi Vene-

18 θήλεως] cod. Laud. habet λαγὼ pro θήλεως.

19 ἐπικυΐσκειν] cod. Angl. ἐπικυΐσκει. Ceterum vide de hiſce verſus ignoti autoris apud Herodot. Thaliae p. 127. Aelian. Hiſt. Anim. l. II. c. 12. adde Ariſtot. de Generat. Animal. IV, 6. firmatque id recentiorum etiam experientia.

20 καὶ ἀποκυΐσκει παρ᾽ ὃ πεφ.] illud παρ᾽ ὃ πέφυκε opponitur illi quod praeceſſit ὡς φύσεις ἀῤῥένων. Ceterum eandem fabulam de leporibus vtroque ſexu potentibus narrat Plinius lib. VIII. c. 55. & Aelian. de Animalib. lib. XIII. c. 12. cauſa eius quod lepores mares eodem modo vt feminae vrinam reddant: & quod in femellarum non minus ac marium inguine tumor appareat, glandulam referens prominentem, e quo liquor extillat, quos tumores in omnibus leporibus obſeruantes, teſtes eſſe crediderunt, leporeſque vtroque ſexu valere, cum teſtes tamen minime ſint, vaſtumque in leporibus inter mares & feminas diſcrimen deprehendant *anatomici* vid. Paulini Lagograph. ſect. 1. c. 3. §. XXXIX.

21 πειθώ τινα ἐρωτικ. ἐν αὐτῷ κατέγν.] nec hodie deſunt qui in lepore magici philtri vim eſſe exiſtiment. Narrat cl. Paulini in Lagographia curioſa ſect. 23. §. III. quendam commilitonem ſuum, a puella quadam, dum in Academia degeret, diu fruſtra ad furtiuos amores ſolicitatum, ſubito eius amore exarſiſſe, cui ferendo vix par eſſet. Et quamvis *vltima gaudia* capere ex ea vereretur, imo & commercium fugeret, noctu tamen ſemper ſurgentem ad domus ipſius oſtium aduolaſſe, atque oſculo limini ter fixo abiiſſe. Paulo poſt in braccis eius, loco qui partibus verendis eſſet proximus, ſacculum inuentum eſſe, in quo cauda leporis, cum pilis criſpulis, ex puellae forte pudendis evulſis, vna cum litteris ſanguine puellae pictis S. T. T. I. A. M. quorum ſenſum eſſe *Satanas Te Trahat In Amorem Mei* ſuſpicio fuit: quem ſacculum braccis ſuis inſertum putabat ſibi, eum fratre puellae aliquando dormienti, ab eo enim tempore vri ſe ſenſerat.

22 βιαίῳ τέχνῃ] ſimilis vocis βιαῖος vſus in vita Apollonii, ad quam vide notata l. I. c. 2.

23 καὶ κατὰ τί τῶν μήλων ἐκείνη] ſubintelligitur *δεῖ opus eſt*.

rem

rem specta, quam nymphae, vt puto, posuere, Cupidinum matres, eaque propter prole felices. Argenteum autem speculum, illudque inauratum sandalium, fibulaeque aureae, haec omnia sine causa suspensa non sunt. Se enim Veneris esse innuunt, idque litteris etiam expressum est, nympharumque esse dona dicuntur. Cupidines autem ipsi pomorum primitias afferunt, circumque adstantes, vt pulcro sibi horto frui liceat precantur.

φροδίτην νόει, νυμφῶν οἶμαι αὐτὴν ἱδρυμένων, ὅτι αὐτὰς ἐποίησεν ἐρώτων μητέρας, καὶ διὰ τοῦτο εὔπαιδας. κάτοπτρον [24] δὲ τὸ ἀργυροῦν, καὶ τὸ ὑπόχρυσον ἐκεῖνο σανδάλιον, καὶ αἱ περόναι αἱ χρυσαῖ, ταῦτα πάντα οὐκ ἀργῶς ἀνῆπται. λέγει δὲ Ἀφροδίτης εἶναι, καὶ γέγραπται τοῦτο, καὶ νυμφῶν δῶρα εἶναι λέγεται. καὶ οἱ ἔρωτες δὲ ἀπάρχονται τῶν μήλων, καὶ περιεστῶτες εὔχονται καλὸν αὐτοῖς εἶναι τὸν κῆπον.

VII. MEMNON.

En Memnonis exercitum, arma vero abiecere omnes, principemque suum plangendum exponunt. Fraxinea autem hasta in pectore, vt mihi videtur, vulnus accepit. Cum enim campum inueniam late patentem, & tentoria, castraque vallo munita, & vrbem moeniis obsitam, nullam causam video cur Aethiopes istos, & Troiam illam non putem. Lugetur autem Aurorae filius Memnon. Hunc Troiae vt suppetias ferret aduentantem Pelidem aiunt interfecisse, magnum, ipsoque nihil inferiorem. Vide enim quantus humi iaceat exporrectus, quantaque cincinnorum sit spica, quos Nilo, vt puto, sacratos nutriebat: Nili enim ostia Aegyptii, fontes Athiopes habent. Aspice formam, quam masculum in ea robur, oculis etiam iam deficientibus. Aspice lanuginem, vt eius qui interfecit aetati conueniat. Neque nigrum quidem dixeris Memnona, nam quae ipsi inest purissimam nigredinem subnitere quodammodo videas. Sunt autem Diuae in coelo sublimes, Aurora filii causa lugens, Solemque plane infuscans, Noctemque orans vt tempus suum anteuertat, exercitumque obruat, filium surripere vt possit, Ioue ad haec conniuente. Iamque ecce surreptus est. Estque in picturae ora extrema industria artis conspicua: nempe apparet in aliqua terrae parte, tumulus quidem nequaquam Memnonis, sed ipse Memnon, prout in nigrum lapidem transformatus in Aethiopia fuit. Cor-

ΜΕΜΝΩΝ[1].

Ἡ μὲν στρατιὰ Μέμνονος, τὰ ὅπλα δὲ αὐτοῖς ἀπόκειται, καὶ προτίθενται τὸν μέγιστον αὐτῶν ἐπὶ θρήνῳ. βέβληται δὲ κατὰ τὸ στέρνον, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπὸ τῆς μελίας[2]. εὑρὼν γὰρ πεδίον εὐρὺ, καὶ σκηνὰς, καὶ τεῖχος ἐν στρατοπέδῳ, καὶ πόλιν συμπεφραγμένην τείχεσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως οὐκ Αἰθίοπες οὗτοι, καὶ Τροία ταῦτα, θρηνεῖται δὲ Μέμνων ὁ τῆς Ἠοῦς[3]. τοῦτον, ἀφικόμενον ἀμῦναι τῇ Τροίᾳ, κτείνει φασὶν ὁ τοῦ Πηλέως, μέγαν ἥκοντα, καὶ οὐδὲν ἂν αὐτοῦ μείω. σκόπει γὰρ ὅσος μὲν κεῖται κατὰ τῆς γῆς, ὅσος δὲ ὁ τῶν βοστρύχων ἄσταχυς, οὓς οἶμαι Νείλῳ ἔτρεφε[4]. Νείλου γὰρ Αἰγύπτιοι μὲν ἔχουσι τὰς ἐκβολὰς, Αἰθίοπες δὲ τὰς πηγάς. ὅρα τὸ εἶδος ὡς ἔρρωται, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολωλότων. ὅρα τὸν ἴουλον ὡς καθ' ἡλικίαν τῷ κτείναντι. οὐδ' ἂν μέλανα φαίης τὸν Μέμνονα, τὸ γὰρ ἀκράτως ἐν αὐτῷ μέλαν, ὑποφαίνει τι ἄνθους. αἱ δὲ μετέωροι δαίμονες, Ἠὼς ἐπὶ τῷ παιδὶ πενθοῦσα κατηφῆ ποιεῖ τὸν Ἥλιον, καὶ δεῖται τῆς Νυκτὸς ἀφικέσθαι πρὸ καιροῦ, καὶ τὸ στρατόπεδον ἐπισχεῖν, ἵν' ἐγγένηταί οἱ κλέψαι τὸν υἱὸν, Διός που ταῦτα νεύσαντος. καὶ ἰδοὺ ἐκκέκλεπται. καὶ ἔστιν ἐπὶ τέρμασι τῆς γραφῆς σπουδὴ, καὶ κατά τι τῆς γῆς, τάφος οὐδαμοῦ Μέμνονος, ὁ δὲ Μέμνων, ἐν Αἰθιοπίᾳ μεταβεβληκὼς[5] εἰς λίθον μέ-

---

24 κάτοπτρον] Veneris apparatus ἔσοπτρα, χλιδῶνες, κεστὸς iunguntur apud Plutarch. de Fortuna Rom. p. 317. Et speculum suum Veneri dedicat Lais apud Ausonium Epigr. 54.

24 τοῦτο] cod. Laud. τούτῳ quae forte non mala lectio. Nempe suspensam prope statuam Veneris, vel illi appensam tabulam repraesentabat imago, & in ea litterarum ductus. Quos manu ostendens Philostratus τούτῳ γέγραπται inquit: i. e. *scriptum est istis.*

VII. ΜΕΜΝΩΝ. 1 Μέμνων] vide de eo ad vitam Apollonii l. VI. c. 3. statuae quoque Memnonis ἔκφρασις inter *Callistrateas* est.

2 ὑπὸ τῆς μελίας] sic Achillis *hasta* dicitur Homero, vid. notata ad Heroica in Achille § n. 7. & § IV. n. 4. ea nempe ab ipso Achille interemtus esse hic dicitur.

3 Μέμνων ὁ τῆς Ἠοῦς] sic Pindarus Olymp. II. Ἀοῦς τε παῖδ' Αἰθίοπα vocat.

4 Νείλῳ ἔτρεφε] nempe Diis comam alebant, & fluuiis vt *Aiax Ilisso & Sperchio* Achilles. vid. notata in Heroicis ad *Aiacem* § II. n. 5. not. 11.

5 μεταβεβλ. ἐν Αἰθιοπ. εἰς λίθον μέλ] vide notata ad vitam Apollon. l. VI. c. 3.

λανα. καὶ τὸ σχῆμα μὲν καθημένου, τὸ δὲ εἶδος, ἐκείνου[6] οἶμαι. καὶ προσβάλλει τῷ ἀγάλματι ἡ ἀκτὶς τοῦ Ἡλίου· δοκεῖ γὰρ ὁ Ἥλιος οἱονεὶ πλῆκτρον, κατὰ τὸ στόμα ἐμπίπτων τῷ Μέμνονι, ἐκκαλεῖσθαι φωνὴν ἐκεῖθεν, καὶ λαλοῦντι σοφίσματι, παραμυθεῖσθαι τὴν ἡμέραν[7].

porisque quidem situs sedentis est: forma vero ipsius Memnonis, vt puto. Incidunt in statuam solis radii: Sol enim, Memnonis os veluti plectrum percutiens, inde vocem elicere, & commento isto loquelam producente Auroram solari videtur.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ, Η' ΑΜΥΜΩΝΗ.

Πεζεύοντι τὴν θάλασσαν[2] τῷ Ποσειδῶνι ἐντετύχηκας οἶμαι παρ' Ὁμήρῳ[3], ὅτε κατὰ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀπὸ Αἰγῶν[4] στέλλεται. καὶ ἡ θάλασσα γαλήνην ἄγει[5], παραπέμπουσα αὐτὸν αὐτοῖς ἵπποις[6], καὶ αὐτοῖς κήτεσι. καὶ γὰρ ἐκεῖνα ἕπεται καὶ σαίνει τὸν Ποσειδῶνα ὡς ἐνταῦθα[7]. ἐκεῖ μὲν οὖν ἠπειρωτῶν[8] οἶμαι τῶν ἵππων αἰσθάνῃ, χαλκόποδάς[9] τε γὰρ αὐτοὺς ἀξιοῖ εἶναι, καὶ ὠκυπέτας, καὶ μάστιγι πλήττεσθαι· ἐνταῦθα δ' ἱππόκαμποι[10] τὸ ἅρμα, ἔφυδροι τὰς ὁπλάς, καὶ νευστικοὶ[11], καὶ γλαυκοί, καὶ νὴ Δία ὅσα δελφῖνες. κἀκεῖ μὲν δυσχεραίνειν ὁ

VII. NEPTVNVS vel AMYMONE.

In Neptunum per mare terrestri itinere incedentem, apud Homerum, vt puto, incidisti, dum ad ferendum Achiuis auxilium Aegis proficiscitur. Est autem tranquillum mare, cum ipsis equis suis cetorum eum honorans comitatu. Nam & illa sequuntur Neptunum, eique blandiuntur perinde ac in hac tabula. Apud Homerum enim quidem, vt reor, terrestres obseruas equos: aeripedes namque eos vult esse ac celeres, flagrisque caedi: in hac tabula vero equis marinis iunctus est currus, vngulis in aquae superficie fluctuare valentibus, ad natandum compositis, delphinisque per Iouem similibus. Atque illic quidem

6 ἐκείνου] sic ex coniectura restitui pro ἐκεῖνο, quod erat in vulgatis. Sensus est, faciem lapidis & formam Memnonem referre.

7 τὴν ἡμέραν] *Auroram* intelligit, Memnonis matrem, sic versa vice Ἠὼς pro ἡμέρα ap. Homer. Iliad. Μ' v. 140.

Ἦδε δέ μοι νῦν Ἠὼς ἐνδεκάτη.

ἡμέρα quoque Callistrato AVRORA dicitur in *statua Memnonis*, qui de eadem re, ἐκεῖνο τὸ δημιούργημα καὶ τῇ ΗΜΕΡΑΙ τὰς ἀνίας ἐκοίμιζε, καὶ οὐκ εἴα μαστίνειν τὸν ΠΑΙΔΑ &c.

VIII. ΠΟΣΕΙΔΩΝ Η ΑΜΥΜΩΝΗ. 1 Ποσειδῶν ἢ] omittuntur ista in codice Laudiano. Quae tamen malim retineri.

2 πεζεύοντι τὴν θάλ. Ποσειδ.] verti *Neptunum per mare pedestri itinere incedentem.* Priores interpretes non intelligentes, quo ista spectent, neglecta vi vocis πεζεύοντι vertunt *per mare incedenti.* Nempe haec non facile intelligat, qui Ὁμηρομάστιγα autorem nostrum esse, quod in *praef.* ad *Heroica* pluribus ostendimus, non meminerit. Continetur enim prooemio huius imaginis acerba Homeri reprehensio, qui Iliados Ν' initio v. 17. seq. Neptunum canit Aegis transfretantem in *Troada*, eique tamen in isto itinere non *marinos equos*, quos ἱπποκάμπους Graeci vocant, tribuat, sed ἠπειρώτας, hoc est *qualibus in terra vtimur*, quos ridicule plane cetis comitibus per mare discurrere fingat. Scilicet rectius esse iudicium ait & solidius pictoris, cuius tabulam ob oculos habet, qui Neptunum ἱπποκάμποις vectum hic repraesentet.

3 παρ' Ὁμήρῳ] locum iam allegauimus Iliad Ν' v. 17. sq.

4 ἀπὸ Αἰγῶν] gratissimum illud Neptuno domicilium, vt Veneri Cyprus & Paphos, alia aliis Diis, in quo praecipuus etiam eius cultus. Hinc de Neptuno Homerus hymno in eum ὃς θ' Ἑλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς. Et Pindarus Nem. V.

Ὃς Αἰγᾶθεν ποτὶ κλει-
τὰν θαμὰ νίσσεται Ἰσθμὸν Δωρίαν.

Aegae autem Euboeae hic intelliguntur, ex opposito ostii Cephissi, vbi Neptuni Aegaei olim templum. vid. Strabo l. IX. p. 405. adde Hesych. in Αἰγ. nam plures *Aegae*, de quibus Stephanus & Eustath. ad Iliad. Ν' l. c.

5 ἡ θάλ. γαλήνην ἄγει] sensus est: apud Homerum ista omnia ita repraesentari. Sic enim ille v. 27.

— — ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα.
Γηθοσύνῃ τε θάλαττα διΐστατο· — —

6 αὐτοῖς ἵπποις] est emphaticum αὐτοῖς, vt magis ostendat, quam absurdum sit *equos* cum cetis iungere.

7 ὡς ἐνταῦθα] *sicut in hac tabula*, in qua tamen rectius cete illa & mare tranquillum cum ἱπποκάμποις componuntur.

8 ἐκεῖ μ. οὖν ἠπειρωτῶν οἶμ. ἵππων αἰσθ.] confirmat quod dixit, equos, quales terra iter facimus, Homerum Neptuno dare mare traiicienti, idque puerum ex epithetis Homericis, quae in marinos non cadant, sed terrestres equos percipere posse ait.

9 χαλκόποδας] en Epitheta Homerica, ex quibus *terrestres equos* ei delineari euincitur: sic v. ipse Homer. v. 23.

— ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω
Ὠκυπέτα.

10 ἱππόκαμποι τὸ ἅρμα] vide de ἱπποκάμποις obseruata ad Philostr. Heroica in *Achille* §. I. n. 5. Ceterum ἱππόκαμποι τὸ ἅρμα ad verbum *est equi marini currus*, Graecis familiari idiotismo: ἅρμα enim proprie Graecis est equorum ζεῦγος, *des cheuaux attelés* ab ἄρειν. Vnde etiam *currus* ab equorum numero ipsi denominantur, vt τέθριππον subint. ἅρμα: indeque propriissime dicitur ἱππόκαμποι τὸ ἅρμα: i. e. *les cheuaux attelés etoient des Hippopotames.*

11 νευστικοὶ] *CL. Christianus*, in suprema curia Paris. Aduocatus, inter paucula alia ad Philostratum obseruata, & cum Morello communicata legendum forte πνευστικοὶ suspicatur, praefert tamen νευστικοί. ἵππους νευστικοὺς vero dici notat, quia νεῦσις est ῥάμφος vel στόμα. Vt νεῦσις etiam de piscibus Oppiano — στόμα νέρθε νένευκε — *inferius vergit rostrum.* Et Galen. lib. de Aliment. νεῦσιν Leucisco tribuit, male enim ibi scribi γεῦσιν Christianus obseruat. Cui & displicet, quod *natantes* ibi vertunt, malletque ipse *nutantes.* At verum vt fatear, minus mihi viri docti acumen probatur, verbum νεῖν pro *natare* vsitatissimum est, & νευστὴς Hesych. est κολυμβητής. Et νευσόμεθα νηξόμεθα, contra νεῦσιν ῥάμφος notare saltem ex allatis ei locis non patet. Philostratum vero explicare voce νευστικοὶ id quod immediate praecedentibus dixerat verbis ἔφυδροι τὰς ὁπλὰς tam clarum puto, quam quod clarissimum, atque adeo recte de *natatu* explicari.

indi-

indignari videtur Neptunus, Iouique irasci, quod inclinatae Graecorum rei sit autor, inque ipsos parum benigne statuat. Hac tabula vero laeta pictus facie comparet, & amatoris impellitur oestro. Amymones enim, Danai filiae, ad Inachi aquam identidem ventitantis, Deus captus amore est. Iamque vadit aucupaturus illam, ignaram adhuc quod ametur. Pauor autem puellae, ac trepidatio, vrnaque aurea manibus elapsa perculsam esse Amymonem arguunt, dubiamque, quid sibi velit Neptunus mare relinquens penitus, ambigere, atque ignorare ostendit. Candidam autem natura sua aurum circumfulget, aquae splendorem miscens. Via, o puer, Nymphae cedamus. Fluctus enim iam sese incuruatus nuptiis accommodat, glaucus adhuc caesiique coloris, purpureo autem ipsum Neptunus mox pingit.

Ποσειδῶν [12] ἔοικε, καὶ νεμεσᾷν τῷ Διὶ, κλίνοντι τὸ Ἑλληνικὸν, καὶ βραβεύοντι αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ χείρονος. ἐνταῦθα δὲ φαιδρὸς γέγραπται, καὶ ἱλαρὸν βλέπων, καὶ σεσόβηται μάλα ἐρωτικῶς. Ἀμυμώνη γὰρ [13], ἡ Δαναοῦ, θαμίζουσα ἐπὶ τὸ τοῦ Ἰνάχου ὕδωρ [14], κεκράτηκε τοῦ θεοῦ. καὶ στέλλεται θηρεύσων αὐτὴν, οὔπω ξυνιεῖσαν ὅτι ἐρᾶται. τὸ οὖν περίφοβον τῆς κόρης, καὶ τὸ πάλλεσθαι, καὶ ἡ κάλπις ἡ χρυσῆ διαφεύγουσα τὰς χεῖρας, δηλοῖ τὴν Ἀμυμώνην ἐκπεπλῆχθαι, καὶ ἀπορεῖν, τί βουλόμενος ὁ Ποσειδῶν ἐκλείπει πασσυδὶ τὴν θάλασσαν. λευκήν τε ὑπὸ φύσεως οὖσαν ὁ χρυσὸς περιστίλβει, κεράσας τὴν αὐγὴν τῷ ὕδατι. ὑπεκστῶμεν, ὦ παῖ, τῇ νύμφῃ. κῦμα γὰρ ἤδη κυρτοῦται ἐς τὸν γάμον [15], γλαυκὸν ἔτι, καὶ τοῦ χαροποῦ τρόπου, πορφυροῦν δὲ αὐτὸ ὁ Ποσειδῶν γράφει [16].

IX. PALVDES.

Humidam [vides] humum. Calami autem est ferax & cannae, quae nulla semente facta, cultu nullo, paludum edit fecunditas. Myrica quoque picta est, & gladiolus, haec enim etiam in paludibus nascuntur. Montes porro coelo minantes, alius alii generis, sunt circumpositi. Nam qui pinum proferunt tenue indicant solum: cupresso comati, argillosum produnt. Abietes autem illae quid aliud quam importunum atque asperum innuunt montem? Nec glebam enim illae diligunt, nec calorem: propterea que extra campos domicilia quaerunt, vt quae in montibus facilius crescant. Fontes autem scaturiunt e montibus, qui delabuntur & aquas miscent, vertuntq; campum in paludem, non incultam

ΕΛΗ.

Ὑπόμβρος μὲν ἡ γῆ. φέρει δὲ κάλαμον καὶ φλοιὸν [1], ἃ δὴ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα δίδωσιν ἡ τῶν ἑλῶν εὐφυΐα. καὶ μυρίκη [2] γέγραπται, καὶ κύπειρον [3], καὶ γὰρ ταῦτά ἐστι τῶν ἑλῶν. ὄρη δὲ οὐρανομήκη περιβέβληται, φύσεως οὐ μιᾶς. τὰ μὲν γὰρ τὴν πίτυν παρεχόμενα λεπτόγεων τιθεῖ, τὰ δὲ κυπαρίττῳ κομῶντα τῆς ἀργιλώδους λέγει. ἐλάται δὲ ἐκεῖναι τί ἄλλο ἢ δυσχείμερον καὶ τραχὺ τὸ ὄρος; οὐ γὰρ ἀσπάζονται βῶλον, οὐδὲ ἀγαπῶσι θάλπεσθαι· ταῦτά τοι καὶ ἀποικοῦσι τῶν πεδίων, ὡς ἐν τοῖς ὄρεσι ῥᾷον αὐξανόμεναι [4]. πηγαὶ δὲ ἀποβλύζουσι τῶν ὀρῶν, αἳ δὴ ῥέουσαι κάτω, καὶ κοινούμεναι τὸ ὕδωρ, ἕλος ὑπ'

---

12 κἀκεῖ μὲν δυσχεραίνειν Ποσειδ.] hoc quoque ad Homeri reprehensionem mihi videtur pertinere, qui Deos diffidentes inuicem, & de iustitia ac iure pariter dissentientes, ac manibus consertis pugnantes sistat, quod & a nostro in *Heroicis* & ab aliis passim taxatum.

13 Ἀμυμώνη γὰρ] quae a Danao missa aquatum, vbi Satyrus vim ipsi facere conaretur, Neptuni inuocauit auxilium, qui adueniens ipse eam compressit, moxque illi Lernae fontes indicauit, vid. Lucian. Dial. marin. Apollodorum & Hyginum, pluraque aliorum loca congesta ab Ill. Spanhemio ad Callimachi Hymn. in Pallad. v. 50.

14 Ἰνάχου ὕδωρ] *Inachus* intelligitur Argiuus, non Epiroticus, vide plura apud Spanhem. l. c. v. 51.

15 κυρτοῦται ἐς τὸν γάμον] fluctus attolli fingit, vt lecto quasi infra locum relinquant. Egregie haec illustrant ea, quae inf. l. II. habet in *Melete*, vbi vid. not. 12. manifeste autem imitatur Homerum, qui simili modo de Neptuni & Tyrus congressu Od. Λ' v. 242.

Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον.

Id quod & imitatur Lucianus, vt videre est not. sq.

16 πορφυρ. δὲ αὐτ. ὁ Ποσειδῶν γράφει] quem scilicet aureus circumfulgebat *splendor*, vt in more positum Deis, qui splendor, vt antea innuebatur, aquae mistus, *purpureo* eam, vt solet fieri, colore imbuit. Sane enim displicet, quod Homeri interpretes ad locum nota praec. allegatum πορφύρεον *obscurum* explicant, quasi colorem illum induat fluctus, vt lateant amantes, neque in furto deprehendantur. Saltem Philostratus noster voce γράφειν *pingere* aliud quid se spectare prodit. Simili modo πορφύρεόν τι κῦμα περιστήσαντα cum *Tyro* concubuisse Neptunum dicitur apud Lucianum Dial. Enipei & Neptuni. Eodemque pertinent quae habss inf. l. II in *Melete* n. 17.

IX. ΕΛΗ. 1 φλοιὸν] dubitabat Vigenerius annon φλοὸν potius legendum sit vel φλογίον. Sed tamen tueri se posse φλοιὸν concludit, quod *librum* vel *corticem* interpretatur. Nempe ex palustribus ista, vt ex Plinio notum.

2 μυρίκη] eam inter arbores ad paludes crescentes Homerus quoque Iliad. Κ' & Dioscorides l. I. c. 99. collocant.

3 Κύπειρον] *Cyperus* non confundenda cum *Cyprio* monente Plinio l. XXI. sect. 69. vbi & in paludosis ponit, quod & facit Dioscorides lib. I. c. 4.

4 ῥᾷον αὐξανόμεναι] vulgati addebant τοῦ ἄνω, quae voces mihi suspectae, nisi mutare malis in ἢ κάτω.

αὐτῶν

αὐτῶν τὸ πεδίον, οὐ μὴν ἄτακτόν γε, οὐδὲ οἷον πεφύρθαι. διῆκται δὲ αὐτοῦ τὸ νᾶμα ὑπὸ τῆς γραφῆς, ὡς ἂν καὶ ἡ φύσις αὐτὸ διήγαγεν, ἡ σοφὴ πάντων. Μαιάνδρους δὲ πολλοὺς ἑλίττει, σελίνου[5] βρύοντας, ἀγαθοὺς ναυτίλλεσθαι τοῖς ὄρνισι τοῖς ὑγροῖς. ὁρᾷς γὰρ τὰς νήττας ὡς ἔφυδροι διολισθαίνουσιν, ἀναφυσῶσαί τινας οἷον αὐλοὺς τοῦ ὕδατος[6]. τί δὴ τὸ τῶν χηνῶν ἔθνος[7]; καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνοι γεγράφαται κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν, ἐπιπόλαιοί τε καὶ πλωτῆρες. τοὺς δὲ ἐπὶ μακροῖν τοῖν σκελοῖν, τοὺς περιττοὺς τὸ ῥάμφος[,] ξένους οἶμαι αἰσθάνῃ, καὶ ἁβροὺς, ἄλλον ἄλλου πτεροῦ[8], καὶ τὰ σχήματα δὲ αὐτῶν ποικίλα. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ πέτρας[9] ἀναπαύει τὼ πόδε κατὰ ἕνα, ὁ δὲ ψύχει τὸ πτερόν, ὁ δὲ ἐκκαθαίρει, ὁ δὲ ᾕρηκέ τι ἐκ τοῦ ὕδατος, ὁ δὲ εἰς τὴν γῆν ἀπονένευκεν, ἐπισιτίσασθαί τι ἐκεῖθεν. ἡνιοχεῖσθαι δὲ τοὺς κύκνους ὑπὸ τῶν ἐρώτων θαῦμα οὐδέν, ἀγέρωχοι γὰρ οἱ θεοὶ, καὶ δεινοὶ παίζειν ἐς τοὺς ὄρνιθας. ὅθεν μηδὲ τὴν ἡνιόχησιν ἀργῶς παρέλθωμεν, μηδὲ αὐτὸ τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ ταῦτα. τὸ μὲν δὴ ὕδωρ τοῦτο κάλλιστον τοῦ ἕλους, πηγῆς αὐτὸ διδούσης αὐτόθεν, συνίσταται δὲ εἰς κολυμβήθραν παγκάλην. διὰ μέσου δὲ τοῦ ὕδατος ἀμάραντα νεύει, τὰ μὲν ἔνθεν, τὰ δὲ ἐκεῖθεν, ἡδεῖς ἀστάχυες[10], καὶ βάλλοντες ἄνθει τὸ ὕδωρ. περὶ τούτους ἡνιοχοῦσιν ἔρωτες ἱεροὺς καὶ χρυσοχαλίνους ὄρνις, ὁ μὲν πᾶσαν ἡνίαν ἐνδιδοὺς, ὁ δὲ ἀνακόπτων, ὁ δὲ ἐπιστρέφων, ὁ δὲ περὶ τὴν νύσσαν ἐκκλίνων. καὶ παρακελευομένων τοῖς κύκνοις ἀκούειν δόκει, καὶ ἀπειλούντων ἀλλήλοις, καὶ τωθαζόντων, ταῦτα γὰρ τοῖς προσώποις ἔπεστιν. ὁ δὲ καταβάλλει τὸν πέλας, ὁ δὲ καταβέβληκεν, ὁ δὲ ἠγάπησεν ἐκπεσεῖν τοῦ ὄρνιθος, ὡς λούσαιτο ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ[11]. κύκλῳ δὲ ταῖς ὄχθαις ἐφεστᾶσιν οἱ μουσικώτεροι τῶν κύκνων, ἐπᾴδοντες, οἶμαι, τὸ ὄρθιον[12], ὡς πρὸς τρόπου τοῖς ἁμιλλωμένοις. σημεῖον τῆς ᾠδῆς ὁρᾷς τὸ πτηνὸν μειράκιον; ἄνεμος τοῦτο Ζέφυρος[13], τὴν ᾠδὴν

tamen atque varia illuuie foedam. Laticem autem eam permeantem pictura repraesentat, quemadmodum & natura eum per illam diducit, doctissima omnium magistra. Plures vero intorquet Maeandros apio pullulantes, auium in aquis degentium natatui inseruientes. Vides enim anates vt in aqua dilabantur, quosdam veluti aquae vtres inflantes. Quid de anserum vero gente [tibi videtur?] nam & ipsi, prout eorum fert ingenium, in superficie fluctuantes pinguntur atque natantes. Istos autem longis subnixos cruribus ingenti rostro, hospites, vt puto, nosti, ac delicatos, alium aliis pennis praeditum. Ipsorum praeterea gestus diuersi. Nam alius quidem in saxo alternis insistit pedibus, alius vero pennas refrigerat, alius purgat, alius ex aqua aliquid cepit, alius in terram prospicit, vt inde aliquid pabuli accipiat. Quod autem cycni frenis a Cupidinibus regantur, minime mirum, sunt enim feroculi Dii, affatimque ad insultandum auibus virium habentes. Quamobrem neque equitationem ipsam, nec, in qua haec geruntur, aquam negligenter praetereamus. Haec igitur aqua pulcerrima paludis pars est, fonte ipsam isthac edente. In formosissimam autem cogitur piscinam. In aquae medio vero nuunt amaranta, haec ab vtraque parte spicis suauissimis excrescunt, quae floridissimo colore aquas imbuunt. Circa has Cupidines inequitant sacris auroque infrenatis auibus, alius quidem totas laxans habenas, alius vero adducens, alius flectens, alius prope metam declinans. Exhortantes eos cygnos te puta audire, & sibi minantes inuicem, & conuitiis se mutuo lacessentes, haec enim vultu prae se ferunt. Atque alius proximum deiicit, alius iam deiecit, alius sponte sua ex aue se demisit, vt lauari in hippodromo possit. Ripas autem in orbem qui cantu maxime valent cycni obsident, classicum canentes, vt puto, vt quod conueniat nempe certantibus. Cantus indicem volucremne vides adolescentem? ventus hic est

5 σελίνου] apii paludibus amantis speciem habes apud Theophrastum de plantis lib. VII. c. 6. adde Columell. lib. II. c. 3.

6 ἀναφυσ. τ. οἷον αὐλ. τ. ὕδ.] nempe anatibus aqua & pastu se ingurgitantibus intumescit guttur.

7 χηνῶν ἔθνος] vide Philostr. vit. Sophist. in *Polemone* vbi κυνῶν ἔθνη dicuntur.

8 ἄλλου πτεροῦ] sic cod. Laud. Communes habent ἀλλοίου.

9 ὁ μὲν ἐπὶ πέτρας &c.] hunc totum locum exscripsit verbotenus Aristaenetus l. I. ep. 3.

10 ἡδεῖς ἀστάχυες] subint. εἰσί. Idiotismus vero ille Graecorum τὰ ἀμάραντα ἀστάχυές εἰσι pro *amaranthi in spicis sunt.* Ceterum spicis crescere *amaranthi* speciem notum est.

11 ἱπποδρόμῳ] ita vocat ipsam piscinam, quod in ea cycnos equitando se exercerent *Cupidines.*

12 ὄρθιον] τρόπον ᾠδῆς εἰς πόλεμον ἐρεθιστικὸν interpretatur Eustathius ad Il. Λ' v. 11. Nempe *pugnantes* paulo ante hic vidimus *Cupidines* repraesentari.

13 Ζέφυρος] cuius praesenti non absimilem descriptio-

Zephy-